

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ГРОМАД, ТЕРИТОРІЙ ТА ІНФРАСТРУКТУРИ
УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
„УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ПРОЕКТУВАННЯ МІСТ «ДІПРОМІСТО» імені Ю.М. БЛОКОНЯ”

EN ISO 9001:2008 Реєстраційний номер: 12 100 45785/01 TMS

Державні ліцензії: топографо-геодезичні роботи Серія АВ №547484 від 03.08.2010); проведення робіт із землеустрою (Серія АГ №583330); пожежна сигналізація та інші (Серія АГ №595095 від 20.05.2101)

арх. №92617

прим. №

«Комплексний план просторового розвитку Вінницької міської територіальної громади та Проект внесення змін до Генерального плану м. Вінниця (ДК 021:2015-71410000-5 «Послуги у сфері містобудування»)

ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ м. ВІННИЦЯ

СТРАТЕГІЯ ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІЇ

Замовник: Департамент архітектури та містобудування Вінницької міської ради

Договір: від 24.04.2023 №27

В.о. директора

Іван Шпилевський

Заступник директора по науці,
головний економіст проекту

Юрій Палеха

Керівник проекту, начальник
архітектурно-планувальної
майстерні №1

Олена Малишева

Головний архітектор проекту,
відповідальний виконавець

Тамара Шидловська

Головний інженер проекту

Людмила Безкоровайна

В.о. начальника АПУ,
начальник відділу НМЗМП

Анатолій Економов

Київ. 2023 р.

Містобудівна документація «Внесення змін до Генерального плану м. Вінниця» розроблена ДП «ДІПРОМІСТО» відповідно до рішення 29 сесії Вінницької міської ради від 27.01.2023 №1459 про розроблення «Комплексного плану просторового розвитку Вінницької міської територіальної громади та Проекту внесення змін до Генерального плану м. Вінниця («Послуги у сфері містобудування ДК 021:2015-71410000-5)» та договору від 24.04.2023 із Департаментом архітектури та містобудування Вінницької міської ради.

Містобудівна частина виконана авторським колективом архітектурно-планувальної майстерні №1 (начальник Олена Малишева) разом із фахівцями інженерно-планувального відділу (начальник Олег Головань):

Просторово-планувальна організація території, функціональне зонування

Головний архітектор проекту	Тамара Шидловська
Провідний науковий співробітник, к.г.н.	Ірина Соломаха
Старший науковий співробітник, провідний інженер-землепорядник	Оксана Патиченко
Архітектор	Катерина Рашківська
Архітектор	Яків Маховський

Забудова територій та господарська діяльність, обслуговування населення

Головний економіст проекту, д.г.н., професор	Юрій Палеха
Провідний науковий співробітник, д.г.н., професор	Григорій Підгрушний
Головний економіст	В'ячеслав Сухина
Старший науковий співробітник, к.е.н.	Віталій Царьов

Охорона навколишнього середовища

Головний інженер	Володимир Муха
Головний фахівець	Наталія Сугак

Інженерна підготовка та захист території

Головний інженер проекту	Людмила Безкоровайна
Керівник групи	Ольга Геращенко

Водопостачання, каналізація, санітарне очищення

Головний інженер	Елла Тимчук
------------------	-------------------

Енергопостачання (електропостачання, теплопостачання та газопостачання)

Головний фахівець	Олексій Срібний
-------------------	-----------------------

Розділи «Транспортна мобільність та інфраструктура» виконали головний фахівець Дмитро Жуков та головний фахівець Олександр Чубенко.

Прогноз чисельності та статевовікової структури населення (демографічний прогноз) виконаний фахівцями інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи Національної Академії наук України:

Завідувач відділом міграційних досліджень, к.е.н.	Олексій Позняк
Головний економіст сектору міграційних досліджень	Ганна Швидка
С.н.с. відділу демографічного прогнозування, к.е.н.	Павло Шевчук

Розділи «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту» виконав провідний інженер Андрій Філіпов.

Землепорядну частину містобудівної документації виконала підприємець Любов Готфрід.

Координаційно-адміністративну допомогу в роботі здійснювали: директор департаменту архітектури та містобудування Вінницької міської ради **Яків Маховський**, перший заступник директора департамент архітектури та містобудування, головний архітектор міста **Євгеній Совінський**.

СКЛАД ПРОЕКТУ

Назва матеріалів (відповідно до ДБН Б.1.1-14:2021)	Вигляд	Архівний (інвентарний) номер
I. ГРАФІЧНІ МАТЕРІАЛИ		
Містобудівна частина		
1. Схема розташування міста в системі розселення. Масштаб 1:50000	тематична схема	192874
2. План сучасного використання території. Масштаб 1:10000	тематична схема	192875
3. Схема існуючих обмежень у використанні земель. Масштаб 1:10000	тематична схема	192889
4. Схема інженерно-будівельної оцінки території. Масштаб 1:10000	тематична схема	192890
5. Проектний план. Масштаб 1:10000	тематична схема	192876
6. Схема проектних обмежень у використанні земель. Масштаб 1:10000	тематична схема	192891
7. План функціонального зонування території. Масштаб 1:10000	тематична схема	192877
8. Схема транспортної мобільності та інфраструктури. Схема вулично-дорожньої мережі. Масштаб 1:10000	тематична схема	192878
9. Схема транспортної мобільності та інфраструктури. Схема пасажирського транспорту. Масштаб 1:10000	тематична схема	192892
10. Схема інженерного забезпечення території. Водопостачання. Масштаб 1:10000	тематична схема	027436, дск
11. Схема інженерного забезпечення території. Водовідведення. Масштаб 1:10000	тематична схема	027453, дск
12. Схема інженерного забезпечення території. Газопостачання. Масштаб 1:10000	тематична схема	027437, дск
13. Схема інженерного забезпечення території. Електропостачання, теплопостачання. Масштаб 1:10000	тематична схема	192879
14. Схема інженерної підготовки, благоустрою території. Масштаб 1:10000	тематична схема	192880
15. Інженерно-технічні заходи цивільного захисту на мирний час	тематична схема	027438, дск
16. Схема розміщення місць захисту за межами міста	тематична схема	027451, дск
17. Інженерно-технічні заходи цивільного захисту на особливий період	тематична схема	027439, дск
18. Схема розміщення місць захисту за межами міста	тематична схема	027452, дск

Назва матеріалів (відповідно до ДБН Б.1.1-14:2021)	Вигляд	Архівний (інвентарний) номер
II. ТЕКСТОВІ МАТЕРІАЛИ		
1. Стратегія просторового розвитку території (комплексна оцінка території, модель розвитку території територіальної громади у довгостроковій період, обґрунтування проектних рішень)	книга	92617
2. Розділи «Природоохоронні та ландшафтно-рекреаційні території», «Обмеження у використанні земель»	книга	92619
3. Розділ «Функціональне зонування території міста (план зонування території міста)»	книга	92620
4. План реалізації містобудівної документації	книга	92618
5. Розділ «Охорона навколишнього природного середовища (в обсязі Звіту про стратегічну екологічну оцінку)»	книга	92621
6. Розділ «Газопостачання»	брошура	027440, дск
7. Розділ «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту на мирний час»	книга	027441, дск
8. Розділ «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту на особливий період»	книга	027442, дск
III. ІНШІ МАТЕРІАЛИ		
1. Графічні та текстові матеріали у цифрових форматах. (текстові матеріали містобудівної документації, а також графічні матеріали містобудівної документації, що оприлюднюються у форматах файлів, які підтримують векторну графіку та дають змогу їх копіювання (зокрема звіт про здійснення стратегічної екологічної оцінки)	оптичний диск	770
2. Графічні та текстові матеріали у цифрових форматах з грифом обмеження користування «для службового користування»	оптичний диск	1019, дск
3. Графічні та текстові матеріали розділів «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту у цифрових форматах з грифом обмеження користування «для службового користування»	оптичний диск	1021, дск

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	8
ЧАСТИНА I. Комплексна оцінка території.....	12
6.3. Просторово-планувальна організація території	12
6.3.1. Ситуаційний план.....	12
6.3.2. Планувальний каркас та система розселення.....	14
6.7. Забудова територій та господарська діяльність	23
6.7.1. Розміщення житлового фонду.....	23
6.7.2. Розміщення ділових центрів та іноваційних об'єктів.....	25
6.7.3. Розміщення виробничих об'єктів	29
6.8. Обслуговування населення	57
6.8.1. Просторова організація системи освіти	58
6.8.2. Просторова організація системи охорони здоров'я.....	64
6.8.3. Просторова організація системи торгівлі, культури, спорту та дозвілля.....	69
6.8.4. Просторова організація системи туристичних та оздоровчо-рекреаційних послуг	75
6.8.5. Просторова організація системи адміністративних, комунальних та інших соціальних послуг	83
6.9. Транспортна мобільність та інфраструктура.....	85
6.9.1. Транспортні зв'язки та транспортний попит	85
6.9.2. Організація зовнішнього транспортного сполучення.....	89
6.9.3. Дорожньо-транспортна інфраструктура	92
6.9.4. Організація громадського транспорту	93
6.9.5. Організація пішохідних зв'язків та велосипедної інфраструктури.....	102
6.9.6. Організація паркувального простору	104
6.10. Інженерне забезпечення території, трубопровідний транспорт та телекомунікації.....	106
6.10.1. Водопостачання та водовідведення.....	106
6.10.2. Електропостачання.....	123
6.10.4. Теплопостачання	124
6.10.5. Трубопровідний транспорт	127
6.10.6. Телекомунікаційні мережі та об'єкти	127
6.11. Інженерна підготовка та благоустрій території	128
6.11.1. Інженерна підготовка і захист території.....	128
6.11.2. Поводження з відходами	135
ЧАСТИНА II. Модель розвитку території у довгостроковій перспективі	142
6.12.1. Загальне бачення розвитку території	142
6.12.2. Соціально-просторова модель міста.....	145
ЧАСТИНА III. Обґрунтування проектних рішень	160
6.14. Просторово-планувальна організація території	160
6.14.1. Ситуаційний план.....	160
6.14.2. Планувальний каркас та система розселення.....	163

6.16. Забудова територій та господарська діяльність	164
6.16.1. Розміщення житлового фонду.....	164
6.16.2. Розміщення ділових центрів та іноваційних об'єктів.....	170
6.16.3. Розміщення виробничих об'єктів	171
6.16.4. Збереження традиційного середовища.....	178
6.17. Обслуговування населення	181
6.16.1. Просторова організація системи освіти	187
6.16.2. Просторова організація системи охорони здоров'я.....	189
6.16.3. Просторова організація системи торгівлі, культури, спорту та дозвілля	190
6.16.4. Просторова організація системи туристичних та оздоровчо-рекреаційних об'єктів	192
6.16.5. Просторова організація системи адміністративних, комунальних та інших соціальних послуг	194
6.18. Транспортна мобільність та інфраструктура.....	197
6.18.1. Транспортні зв'язки та транспортний попит.....	197
6.18.2. Організація зовнішнього транспортного сполучення.....	200
6.18.3. Дорожньо-транспортна інфраструктура	203
6.18.4. Організація громадського транспорту	216
6.18.5. Організація пішохідних зв'язків та велосипедної інфраструктури.....	220
6.18.6. Організація паркувального простору	222
6.19 Інженерне забезпечення території, трубопровідний транспорт та телекомунікації.....	224
6.19.1. Водопостачання та водовідведення.....	224
6.19.2. Електропостачання.....	241
6.19.4. Теплопостачання	243
6.19.5. Трубопровідний транспорт	246
6.19.6. Телекомунікаційні мережі та об'єкти	246
6.20. ІНЖЕНЕРНА ПІДГОТОВКА ТА БЛАГОУСТРІЙ ТЕРИТОРІЇ.....	247
6.20.1. Інженерна підготовка і захист території.....	247
6.20.2. Поводження з відходами	259
ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ.....	273
ДОКУМЕНТИ.....	276

ПЕРЕДМОВА

Містобудівна документація «Внесення змін до Генерального плану м. Вінниця» розроблена ДП «ДІПРОМІСТО» відповідно до договору від 24.04.2023 з Департаментом архітектури та містобудування Вінницької міської ради.

Підставою для розроблення є рішення 29 сесії Вінницької міської ради від 27.01.2023 №1459 про розроблення «Комплексного плану просторового розвитку Вінницької міської територіальної громади та Проекту внесення змін до Генерального плану м. Вінниця («Послуги у сфері містобудування ДК 021:2015-71410000-5»).

Містобудівна документація «Проект внесення змін до генерального плану м. Вінниці (з актуалізацією за результатами його моніторингу)» була виконана ДП «ДІПРОМІСТО» у 2012 році.

За час її дії (10 років) в місті відбувалося житлово-громадське будівництво та виникли поточні питання забудови міста, які потребують вирішення, зокрема, внесення змін щодо зміни функціонального призначення окремих територій, розвитком магістральної вуличної мережі та міського транспорту, змінами в частині планувальних обмежень.

Зазнало змін функціональне призначення окремих територій, а саме наявність непрацюючих підприємств, що дає резерв для розміщення житлово-громадської забудови.

«Внесення змін до Генерального плану м. Вінниця» є складовою містобудівної документації на місцевому рівні «Комплексний план просторового розвитку Вінницької міської територіальної громади», яка розробляється одночасно.

Мета розроблення: пропозиції щодо планування та забудови м. Вінниця; визначення принципів і напрямків планувальної організації та функціонального призначення території; пропозиції щодо удосконалення системи обслуговування населення, інженерно-транспортної інфраструктури.

Проект розроблено на вихідній інформації станом на 01.01.2023 з виділенням середньострокового періоду (6 - 10 років) реалізації та довгострокової перспективи (понад 10 років) реалізації.

Для обчислення прогностичних показників у містобудівній документації на етап довгострокової перспективи прийнятий розрахунковий строк 01.01.2041.

Містобудівна документація виконана відповідно чинного законодавства України, зокрема Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», Закону України «Про генеральну схему планування території України», Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», постанови Кабінету Міністрів України від 01.09.2021 №926 «Порядок розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації».

При виконанні застосовувалися діючі державні будівельні норми України:

- ДБН Б.1.1-14:2021 «Склад та зміст містобудівної документації на місцевому рівні»;
- ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій»;
- інші державні будівельні норми та нормативні документи (посилання на них є у тексті пояснювальної записки «Стратегія просторового розвитку території»).

Вихідна інформація надана Департаментом архітектури та містобудування Вінницької міської ради та, за запитами Виконавця, іншими службами Вінницької обласної військової адміністрації, Вінницької міської ради, профільними організаціями.

При внесенні змін до генерального плану була врахована:

містобудівна документація:

- «Схема планування території Вінницької області» (ДП «ДІПРОМІСТО», м. Київ, 2008 р.);
- Комплексний план просторового розвитку Вінницької міської територіальної громади» (ДП «ДІПРОМІСТО», м. Київ, 2023 р.);
- «Проект внесення змін до генерального плану м. Вінниці» (з актуалізацією за результатами його моніторингу)) (ДП «ДІПРОМІСТО», м. Київ, 2012 р.);
- розроблені (із 01.01.2012 по сьогодні) і затверджені детальні плани територій, детальні плани територій, які проектуються та детальні плани територій, що реалізовані.

У складі «Внесення змін до Генерального плану м. Вінниці» виконані розділи «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту в мирний час» та «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту на особливий період». Розділи розробляються за окремими завданнями та відповідно державних будівельних норм та нормативних документів:

науково-проектна документація:

- «Розробка (коригування) історико-архітектурного опорного плану м. Вінниці» (Український державний інститут культурної спадщини (УДІКС), м. Київ, 2021 р.)

Також враховано:

- Стратегія розвитку Вінницької міської територіальної громади до 2030 року – Стратегія 3.0 (затверджена рішенням Вінницької міської ради від 26.02.2021 №194);
- Концепція інтегрованого розвитку Вінницької міської територіальної громади 2030 (затверджена рішенням Вінницької міської ради від 24.02.2023 №1464);

- Комплексна стратегія транспорту та просторового розвитку м. Вінниця;
- Концепція формування суспільного простору м. Вінниця (ТОВ «Центр урбаністики», 2013 – 2015 рр.);
- Концепція формування зеленого каркасу м. Вінниця (ТОВ «Центр урбаністики», 2013 – 2015 рр.);
- Програма соціально-економічного розвитку Вінницької міської територіальної громади;
- Концепція парку «Дружби народів»;
- Аналіз стану виробничих територій;
- Дослідження сільськогосподарських земель Вінницької міської територіальної громади (Інститут землеустрою НААН України, м. Київ, 2022 р.);
- Дослідження екологічних чинників на території Вінницької міської територіальної громади;
- Рішення виконавчого комітету Вінницької міської ради від 30.11.2023 №3053 «про проект рішення міської ради «Про хід виконання Програми сприяння залученню інвестицій у Вінницьку міську територіальну громаду на 2021 – 2023 роки та затвердження Програми сприяння залучення інвестицій у Вінницьку міську територіальну громаду на 2024 – 2026 роки»;
- лист департаменту земельних ресурсів Вінницької міської ради від 15.12.2023 №37/00/010/596

У містобудівній документації враховані державні та регіональні інтереси відповідно інформації наданої Вінницькою обласною військовою адміністрацією (лист від 08.03.2023 №05-12-258).

Вихідну інформацію (на запити Виконавця) надавали міські та обласні підприємства, організації та установи.

Графічна частина документації виконана з використанням технології геоінформаційних систем (ліцензійні програми ArcGis 10.4).

Тематичні схеми виконані на цифровій топографічній карті масштабу 1:10000, виготовленої ТОВ «Аналітика» на замовлення департаменту архітектури та містобудування Вінницької міської ради у системі координат УСК-2000 (UA_USC_2000/LCS_05). Топографічна зйомка надана Замовником листом від 22.10.2023 №05/00/010/79371.

Тематична схема «Схема розташування м. Вінниця в системі розселення» виконано на основі цифрової карти, створеної по матеріалах «Київгеоінформатики», яка застосовувалася при розробленні графічних матеріалів «Схеми планування території Вінницької області».

Містобудівна документація розроблена як набір цифрових геопросторових даних з наступним формуванням векторних цифрових карт (документів карт – креслень) та друком комп'ютерних зображень на папері.

Згідно Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» ст. 16 п.1 містобудівна документація на місцевому рівні розроблена з урахуванням даних державного земельного кадастру.

При розробленні містобудівної документації враховано «Перелік відомостей, що становлять службову інформацію у Міністерстві регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України», затвердженого Наказом Мінрегіонбуду України від 06.06.2011 №68 (зі змінами, внесеними наказами Мінрегіонбуду України від 16.09.2013 №452, від 17.09.2014 №259, від 29.02.2016 №43), мають гриф обмеження доступу «для службового користування».

ЧАСТИНА I. Комплексна оцінка території

6.3. Просторово-планувальна організація території

6.3.1. Ситуаційний план

Адміністративний статус міста Вінниці. Характеристики географічного розташування

Місто Вінниця – адміністративний центр Вінницької області, Вінницького району і Вінницької територіальної громади розташована в північній частині Вінницької області. Чисельність населення Вінниці складає 369,7 тис. осіб (23,9% від загальної чисельності населення області, 56,2% від чисельності населення Вінницького району і 95,4% від чисельності населення Вінницької територіальної громади). Площа міста становить 113,2км² (44,3% від площі громади і 1,6% від площі Вінницького району).

Вінниця займає вигідне географічне положення; місто розташоване в центрі України на перетині транспортних зав'язків між західною та східною, а також північною та південною частинами України. Відстань до столиці, м. Києва складає: залізницею – 221 км, автошляхами – 265 км. Через місто проходять міжнародні автошляхи М30: Стрий – Тернопіль – Кропивницький – Ізварине та М 21 Житомир – Могилів-Подільський, а також регіональна дорога Р33: Вінниця – Гайсин – Балта – Кучурган. У місті розташована залізнична станція на магістральній залізничній лінії: Київ – Фастів – Козятин – Вінниця – Жмеринка – Хмельницький – Тернопіль – Красне – Львів. Вінниця стоїть на річці Південний Буг, яка перетинає місто з півночі на південь.

Місто розташоване у лісостеповій зоні, у межах Подільської височини, на межі Північно-Західної Придніпровської та Середньобуської височин фізико-географічних областей.

Відповідно до Генеральної схеми планування території України, затвердженої Законом України 7 лютого 2002 року, Вінниця є центром Подільської міжобласної системи розселення, яка включає Вінницьку, Хмельницьку та Тернопільську області. Вінницька громада активно розвивається як адміністративний центр регіону, пов'язаний з іншими регіонами представництвами органів державної влади і міжнародних інституцій: Територіальне управління Рахункової палати України по Вінницькій, Житомирській, Кіровоградській та Хмельницькій областях, Штаб командування Повітряних сил Збройних сил України, Генеральне консульство Республіки Польща, Почесне Консульство Республіки Молдова, Візовий центр Посольства Литовської Республіки в Україні, Координаційний центр Єврорегіону «Дністер», Сьомий апеляційний адміністративний суд в апеляційному окрузі, що включає Вінницьку, Житомирську, Хмельницьку та Чернівецьку області.

Місто Вінниця засноване у 1355 (за іншими даними 1363 р.). Статус Магдебурського права отримало у 1640 році. Вінницька територіальна громада була створена 12 червня 2020 у складі Вінницької міської ради, Деснянської селищної ради, а також Вінницько-Хутірської, Великокрушлинецької, Гавришівської, Малокрушлинецької, Писарівської та Стадницької сільських рад Вінницького району. До складу громади входять 9 населених пунктів – місто Вінниця, селище Десна та 7 сіл: Великі Крушлинці, Вінницькі Хутори, Гавришівка, Малі Крушлинці, Писарівка, Стадниця та Щітки.

Економіко-географічне й транспортно-географічне положення

Стимулюючим фактором для розвитку міста Вінниця є вигідне економіко-географічне та транспортно-географічне положення. Місто розташоване в центрі країни із зручною доступністю до всіх регіонів, морських портів та пунктів пропуску до країн Європейського Союзу. За показником зручності положення областей України між собою Вінницька область відноситься до найбільш зручних (індекс – до 1,2)¹, за показником зручності положення із країнами Європи – до зручних (індекс – 1,5 – 2,5), в цілому – до найбільш зручних (індекс – до 1,3).

Відповідно до Генеральної схеми планування території України Вінниця визначена в якості центру Подільської міжобласної системи розселення в складі Вінницької, Хмельницької та Тернопільської областей із розвинутою системою надання послуг епізодичного обслуговування (адміністративні, соціальні, культурні тощо), що також виступає потужним стимулюючим фактором у подальшому розвитку.

Додатковими можливостями, що підсилюють розвиток стимулюючих факторів виступає перспектива проходження міжнародних автомобільних транспортних коридорів Європа – Азія та Балтійське море – Чорне море, а також міжнародних залізничних транспортних коридорів №3 та №9, що дає можливість в перспективі сформувати потужний інтермодальний транспортний хаб. В зв'язку з цим важливу роль відіграє можливість розвитку аеродрому, який розташований у східній частині громади в безпосередній близькості від проходження трас міжнародних транспортних коридорів.

Обмежуючим фактором для реалізації очевидних переваг економіко-географічного та транспортно-географічного положення є продовження повномасштабних військових дій, загроза руйнувань, зростання жертв серед цивільного населення та збільшення міграцій в регіоні.

¹ Україна. Промисловість та інвестиційна діяльність. Атлас. – К.: Інститут географії НАНУ, ДНВП «Картографія». – 2003.

6.3.2. Планувальний каркас та система розселення

Інформація про межі території територіальної громади та населених пунктів, що входять до її складу

Вінницька територіальна громада була створена 12 червня 2020 у складі Вінницької міської ради, Деснянської селищної ради, а також Вінницько-Хутірської, Великокрушлинецької, Гавришівської, Малокрушлинецької, Писарівської та Стадницької сільських рад Вінницького району. До складу громади входять 9 населених пунктів – місто Вінниця, селище Десна та 7 сіл: Великі Крушлинці, Вінницькі Хутори, Гавришівка, Малі Крушлинці, Писарівка, Стадниця та Щітки.

Вінницька міська територіальна громада розташована в північній частині Вінницької області і входить до складу Вінницького району.

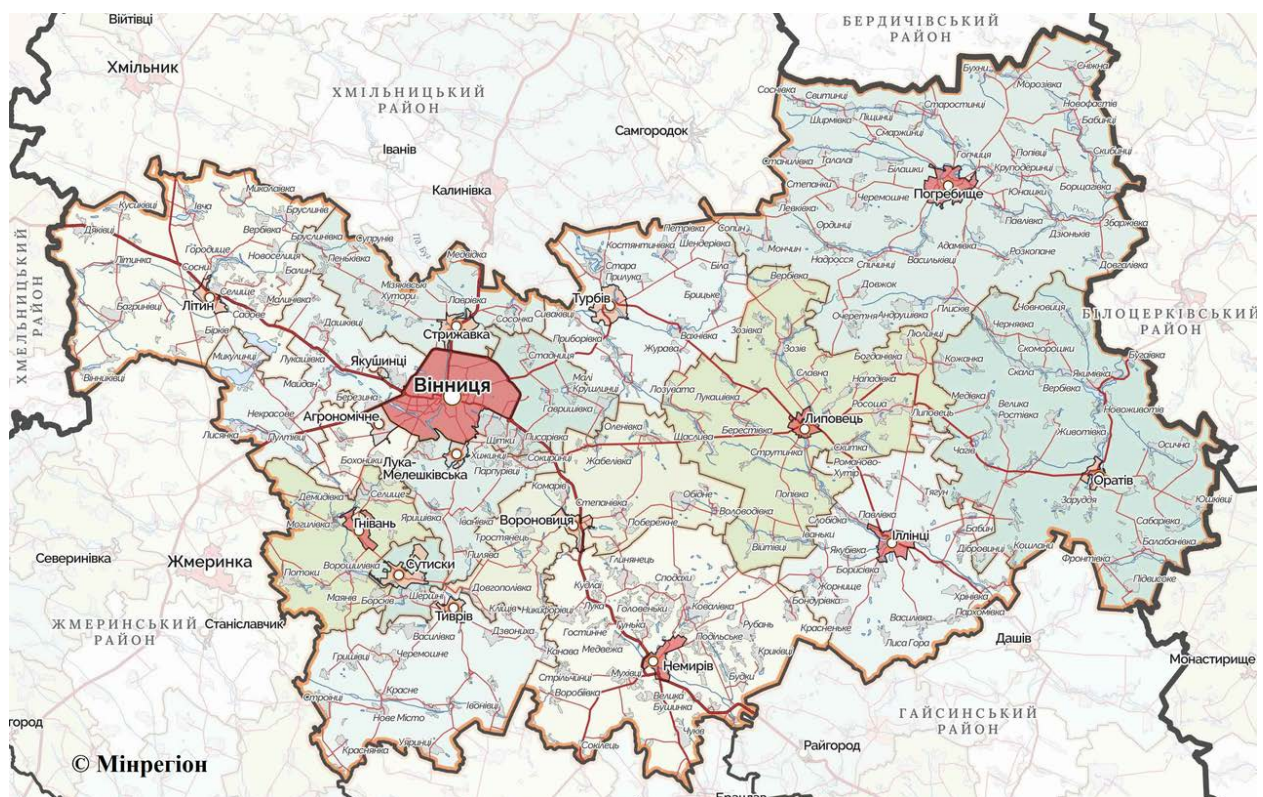

Рис. 1 Вінницький район з межею та територіальними громадами

В існуючих межах територія громади складає 265,35 км² (3,7% від площі території району) і межує на півночі – зі Стрижавською селищною, на північному сході – з Турбівською селищною, на сході – з Вороновицькою селищною, на півдні – з Лука-Мелешківською сільською, на заході – з Агрономічною і Якушинецькою сільськими територіальними громадами.

Чисельність населення Вінницької громади станом на початок 2022 року складала 387,4 тис. осіб.

Населені пункти громади та чисельність їх населення станом на 01.01.2023: місто Вінниця – 369739 осіб, селище Десна – 1265 осіб, с. Великі Крушлинці – 1071 осіб, с. Вінницькі Хутори – 7387 осіб, с. Гавришівка – 1858 осіб, с. Малі Крушлинці – 1831 осіб, с. Писарівка – 1596 осіб, с. Стадниця – 1405 осіб, с. Щітки – 1287 осіб.

Нині Вінницька міська територіальна громада складається з м. Вінниця, Деснянського старостинського округу (входить селище Десна), Вінницько-Хутірського старостинського округу (входять села Вінницькі Хутори, Писарівка, Щітки), Стадницького старостинського округу (входять села Стадниця, Гавришівка, Великі Крушлинці, Малі Крушлинці).

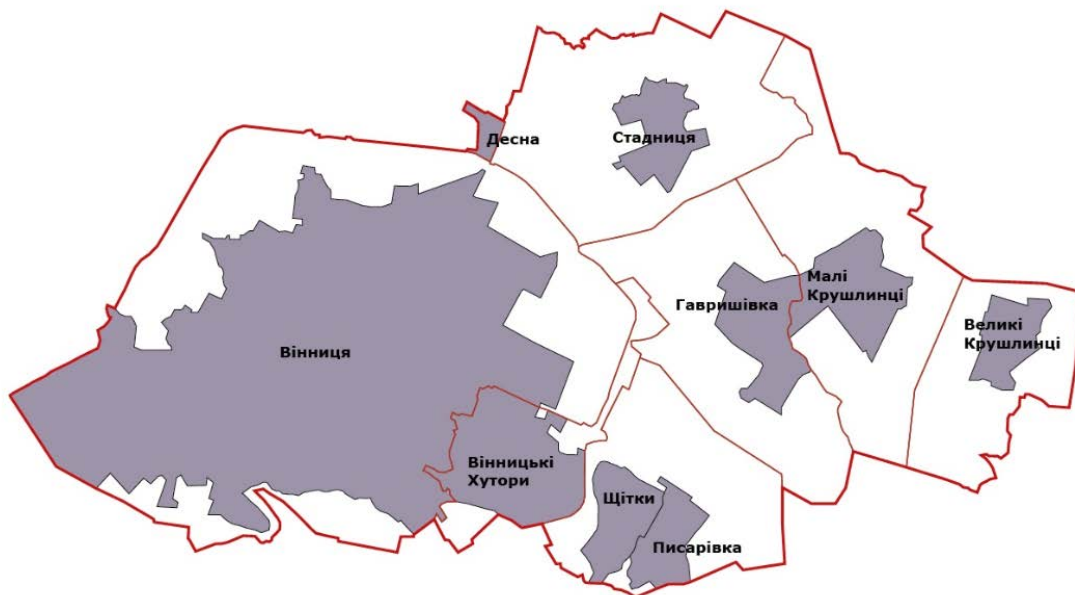

Рис. 2. Схема та населені пункти Вінницької міської територіальної громади

Система розселення

Головна мета удосконалення розселення населення України полягає у створенні містобудівних умов для забезпечення рівної доступності кожного громадянина (незалежно від місця його проживання) до всіх видів культурних послуг та інших ресурсів, необхідних для повноцінного розвитку людини.

Системи розселення – це територіально зосереджені сукупності міських та сільських поселень, які об'єднуються розвиненими територіально-виробничими, трудовими та соціально-культурними зв'язками і внутрішньосистемною інженерно-транспортною інфраструктурою, взаємодоповненістю економічної бази та оздоровчо-рекреаційного господарства, спільністю проблем використання території і тяжіння до міста – системоформуючого центру¹.

¹ Згідно Генеральної схеми планування території України, затвердженої Законом України «Про Генеральну схему планування території України» 7 лютого 2002 р.

Виходячи з цього, а також із завдань сталого розвитку населених пунктів, і з урахуванням адміністративно-територіального поділу України, економічного і соціального районування, намічено формування і розвиток систем розселення різного рівня: загальнодержавної, міжобласних, обласних, міжрайонних, районних і внутрішньорайонних.

Відповідно до Генеральної схеми планування території України Вінницька область входить до складу Вінницької міжобласної системи розселення. Загальна площа Вінницької МСР складає 60,9 тис. км², до її складу входять Вінницька, Тернопільська і Хмельницька області. Чисельність населення МСР за станом на початок 2021 року – 3803,5 тис. осіб. Питома вага області у МСР та в Україні показана у табл. 1.

Таблиця 1. Питома вага Вінницької області у Вінницькій МСР та в Україні (в %)

	У території		У населенні	
	Вінницької МСР	України	Вінницької МСР	України
Вінницька область	40,2	3,7	43,5	4,4

Відповідно до Генеральної схеми Вінниця розглядається як важливий виробничий і культурний центр міжобласної системи розселення, один з 8 таких центрів на території України. Місто розташоване на відносно невеликій відстані від головних наукових та виробничих центрів держави: Києва, Львова та Одеси. Вигідне економіко-географічне положення міста сприяє розміщенню тут окремих філій виробничих підприємств, кредитно-фінансових установ цих міст, створює сприятливі можливості для утворення індустріальних парків та технопарків.

Для забезпечення 1,5-годининої доступності населення до комплексу установ епізодичного, стандартного і, частково, спеціалізованого обслуговування, передбачене формування мережі міжрайонних систем розселення. Крім обласних центрів, центрами міжрайонних систем розселення Генеральною схемою визначені, як правило, міста обласного значення з мінімальною чисельністю населення 50 тис. осіб та зоною впливу – 150-200 тис. осіб.

Відповідно до Генеральної схеми в межах області формується 3 міжрайонні системи розселення (МРСР): Вінницька (центр – м. Вінниця); Жмеринська (центр – м. Жмеринка); Могилів-Подільська (центр – м. Могилів-Подільський); Гайсинсько-Ладизинська (центри – міста Гайсин та Ладизин).

Структура систем розселення області за чисельністю населення та територією наводиться у таблиці.

До складу Вінницької МРСР включені території Вінницького та Хмельницького районів.

Вінниця є також центром районної системи, яка включає територію Вінницького району, площа якого складає 6,9 тис. км² (найбільший за площею район Вінницької області). Чисельність населення Вінницького району складає 657,6 тис. осіб (43,5% від загальної чисельності населення області).

Таблиця 2. Структура МРСПР Вінницької області, згідно Генеральної схеми

Міжрайонні системи розселення	Територія		Населення	
	тис.км ²	% від області	тис. осіб	% від області
Вінницька	10,6	40,0	845,9	54,3
Жмеринська	3,1	11,8	165,8	10,6
Могилів-Подільська	3,2	12,1	146,9	9,4
Гайсинсько-Ладижинська	9,6	36,1	400,5	25,7
Вінницька область	26,5	100	1529,1	100

Таким чином, відповідно до Генеральної схеми планування території України м. Вінниця визначене центром обласної, міжрайонної та районної систем розселення. Відповідно до вимог ДБН Б.2.2–12:2019 під час розрахунку кількості, складу та місткості об'єктів громадського обслуговування у містах – центрах систем розселення слід додатково враховувати кількість населення, що прибуває з інших населених пунктів, розташованих в зоні, обмеженій витратами часу на пересування до відповідних центрів.

Відповідно до рішень Генеральної схеми планування території України на перспективу Вінниця розвивається як важлива складова центрального регіону України. Головними регіональними компонентами, що визначатимуть розвиток міста є транзитне положення на перетині осей «північ – південь» та «схід – захід»; проходження дотично до міста міжнародного транспортного коридору «Європа – Азія»; наявність рекреаційних та туристичних ресурсів, об'єктів історико-культурної спадщини.

Планувальний каркас Вінниччини складається з лінійних та вузлових елементів. Лінійні вісі формуються вздовж трас міжнародних транспортних коридорів, доріг міжнародного та державного значення, а також вздовж долини річок Дністер і Південний Буг, вузловими елементами планувального каркасу виступають центри систем розселення та ядра зростання, до яких відноситься і місто Вінниця.

Планувальний каркас (характеристика планувальних осей та вузлів)

На даний час через територію громади проходять автомобільні шляхи : М30 Стрий –Тернопіль – Кропивницький – Ізварине та М21 Житомир – Могилів-Подільський, а також регіональна дорога Р33 Вінниця – Гайсин – Балта – Кучурган. У Вінниці розташована залізнична станція на магістральній залізничній лінії: Київ – Фастів – Козятин – Вінниця – Жмеринка – Хмельницький – Тернопіль – Красне – Львів.

Планувальний каркас Вінницької територіальної громади формують основні транспортні магістралі державного значення та магістральні вулиці загальноміського значення, на перетині яких розташований обласний центр м. Вінниця та місцеві автомобільні дороги та вулиці населених пунктів громади.

Транспортні магістралі зв'язують обласний центр за найближчими населеними пунктами Вінницької області та сусідніх областей - Бердичевим, Немировим, Жмеринкою, Літиним. Ці автодороги в місті формують мережу вулиць загальноміського значення. Місцеві автомобільні дороги зв'язують між собою населені пункти Вінницької МТГ.

На перспективу планувальний каркас повинна доповнювати система міжнародних автомобільних коридорів яка передбачена постановою Кабінету Міністрів України від 04.08.1997 №821 «Про затвердження Концепції створення та функціонування національної мережі міжнародних транспортних коридорів в Україні». Однак, враховуючи фактори, які вплинули на подальший розвиток мережі автомобільних доріг, а саме розірвання політичних та економічних зв'язків, участь у повномасштабній війні з росією, рішення постанови частково або повністю стають не актуальними. Так, нове будівництво коридору Європа – Азія втратило актуальність.

Разом з тим, було прийнято рішення створення альтернативного транспортного зв'язку західного регіону зі сходом України шляхом реконструкції автомобільної дороги М-12 та зміні її на автодорогу М-30 (Стрий - Тернопіль - Кропивницький - Знам'янка - Луганськ - Изварине). Зважаючи на те, що частина Луганської області є тимчасово окупованою, слід розглядати рішення як перспективу на час післявоєнного стану.

Також планувальний каркас доповнює мережа залізничного транспорту. Залізничні зв'язки здійснюються по напрямку з півдня на північ двоколійною електрифікованою залізничною лінією Жмеринка – Вінниця – Козятин та у східному напрямку Вінниця – Немирів – Гайсин. Дані лінії формують пересадочний вузол на позакласній станції «Вінниця».

Загальна характеристика демографічної ситуації

Від дати останнього перепису населення до початку 2023 р. чисельність наявного населення Вінниці зросла на 3.7% (з 356665 до 369739). Сумарно за 2002–2021 рр. природний приріст населення виявився дуже незначно від'ємним (про що йтиметься детальніше далі). Хоча в окремі роки цього періоду сальдо міграцій також відмічалось від'ємним, в більшості зареєстровані прибуття переважали вибуття. Таким чином, загальний баланс міграційного руху в місті за 2002–2021 рр. є додатним і значно перекриває природний убуток.

Як і в більшості великих міст, у Вінниці порівняно молода вікова структура населення. Як буде показано нижче, це істотно позначається на показниках природного руху та власне динаміці чисельності населення. Зокрема, частка населення в працездатному віці є значно вищою за цей показник по області. Хоча частка дітей до 15 років у Вінниці нижча за обласний показник, питома вага осіб старше 60 років є набагато нижчою (табл. 3).

Таблиця 3. Питома вага населення окремих вікових груп в м. Вінниця і Вінницькій області за переписом 2001 р. та на початок 2022 р. (%)¹

	м. Вінниця		Вінницька обл.	
	Перепис	2022 р.	Перепис	2022 р.
до 16 років	17.9	16.4	18.9	16.3
16–59 років	67.6	62.2	57.1	58.9
60 років і старше	14.5	21.4	24.0	24.8
разом	100	100	100	100
зокрема жінки у віці 15–49	30.5	26.3	24.2	22.9

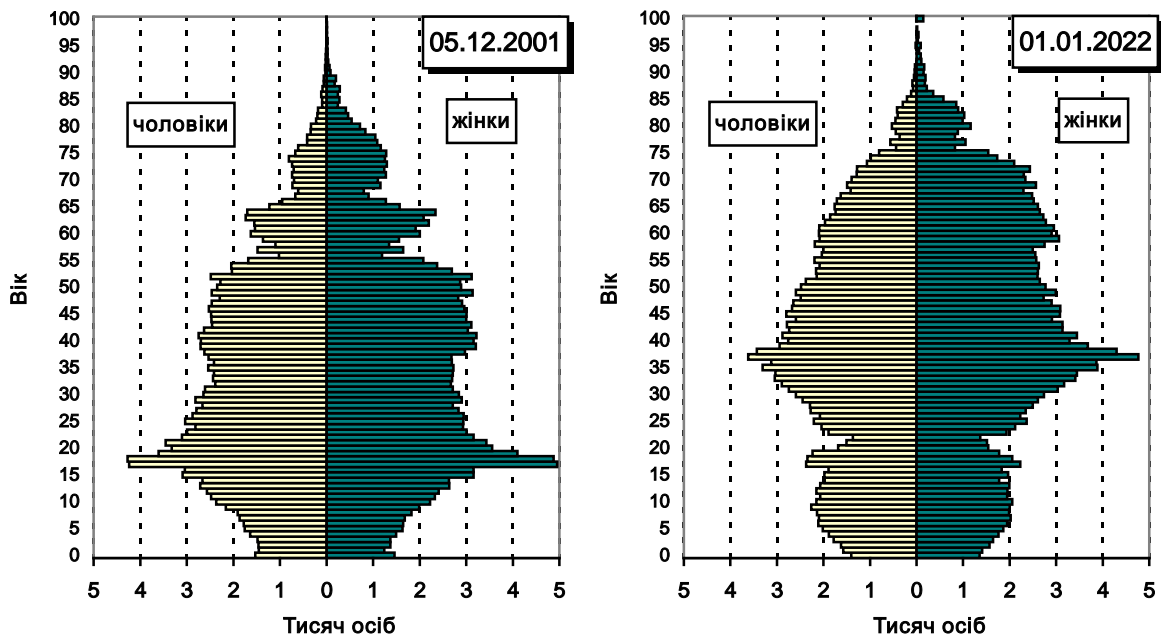

Рисунок 3. Статеві вікові піраміди населення м. Вінниця за переписом 2001 р. і на початок 2022 р.²

Прибуття молоді з метою продовження здобуття освіти зумовило підвищену частку вікових груп 17–21 років під час перепису 2001 р. (рис. 3).

Згідно з реєстраційними даними, ці особи переважно залишилися в місті й формують істотну частку осіб працездатного віку. Це також є основною причиною високої частки жінок у репродуктивному віці (табл. 1).

Народжуваність

Загальні коефіцієнти народжуваності у Вінницькій області є близькими до середніх по Україні та дещо нижчими за відповідні показники по Вінниці (рис. 4). Зважаючи на той факт, що населення Вінницької області має один із найвищий рівнів демографічного старіння серед регіонів України, зрозуміло, що таке співвідношення спричинено структурним фактором.

¹ обчислено за даними Держстату України

² Джерело: за даними Держстату України

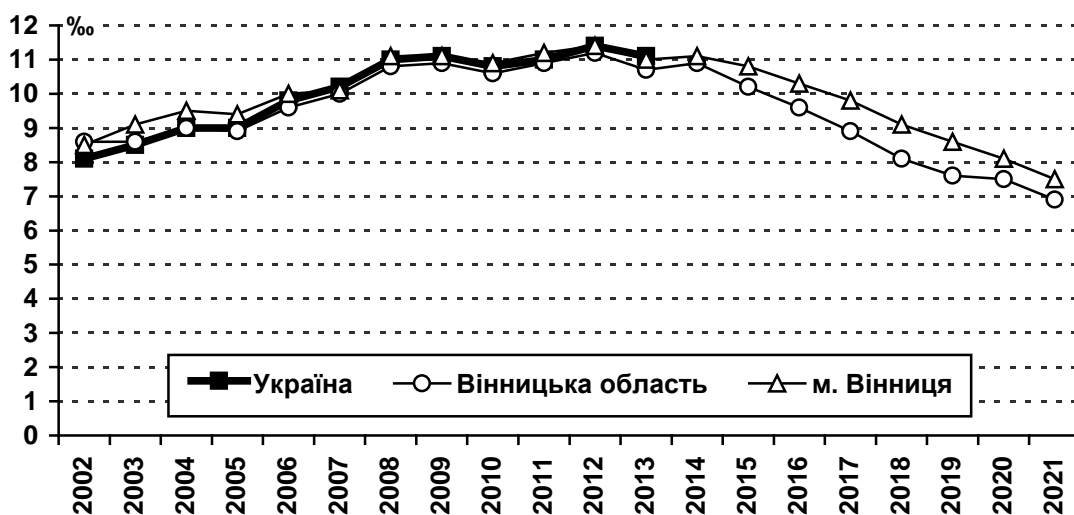

Рисунок 4. Загальні коефіцієнти народжуваності в м. Вінниця, Вінницькій області й Україні¹

Показник сумарної народжуваності, який враховує структурний фактор коректно, свідчить, що насправді рівень народжуваності в Вінниці нижчий за обласний, хоча в останні роки спостерігається певне зближення (рис. 5).

Можливим поясненням цього явища може бути переоцінка Держстатом поточної чисельності жінок репродуктивного віку в Вінницькій області внаслідок тривалої відсутності перепису (через недооблік еміграції). Без проведення перепису населення та відновлення форм статистичної звітності про народження (зокрема за черговістю дітонародження), які були відмінені в 2020 р., оцінювання справжнього рівня і причин динаміки народжуваності залишається проблематичним.

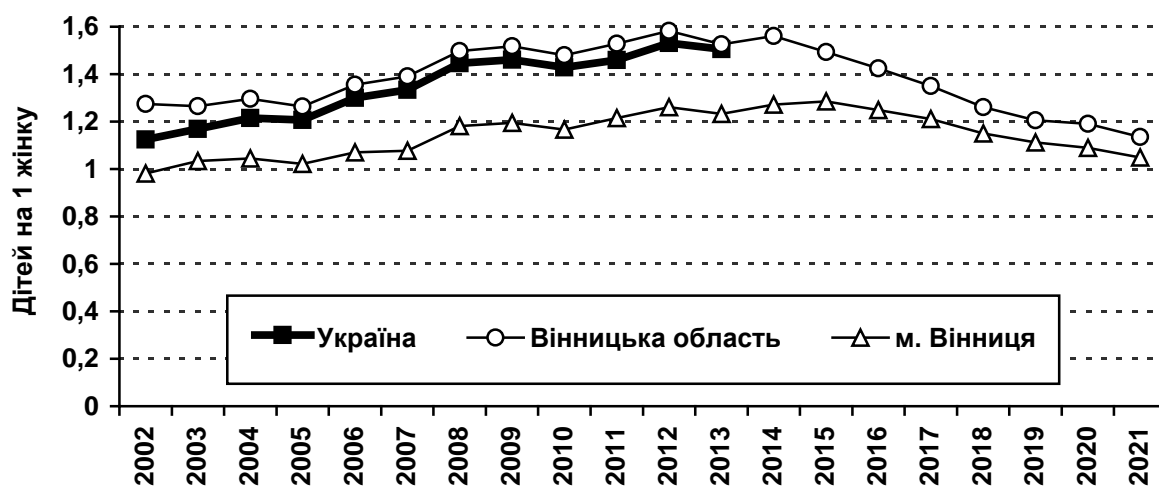

Рисунок 5 Показник сумарної народжуваності в м. Вінниця, Вінницькій області й Україні¹

¹ Джерело: за даними Держстату України. За 2014–2021 рр. для України дані не наведені через територіальну незіставність.

Смертність і природний приріст

Загальні коефіцієнти смертності у Вінниці значно нижчі за обласні (рис. 4). На цьому показникові найбільше позначається вплив вікової структури населення. Як було показано вище, Вінницька область має помітно вищу частку осіб похилого віку (табл. 3). На рис. 6 також яскраво видно, що епідемія Covid-19 у 2020–2021 рр. істотно позначилася на рівні смертності населення як Вінниці, так і Вінницької області в цілому.

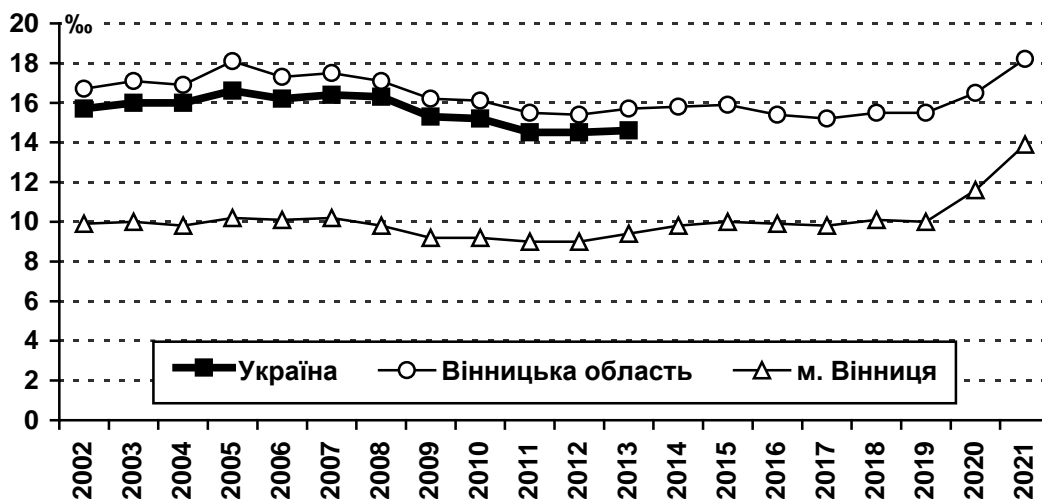

Рисунок 6. Загальні коефіцієнти смертності в м. Вінниця, Вінницькій області й Україні²

Звісно рівень смертності у Вінниці не настільки сильно відрізняється від обласного. Середня очікувана тривалість життя при народженні все ж таки вище в обласному центрі (рис. 5). Зауважимо, що зростання смертності внаслідок Covid-19 сильно позначилося на жінках.

Так, середня очікувана тривалість життя при народженні в 2021 р. у Вінниці для жінок становила 76.2 року й майже досягла відповідного показника по області (75.8 року).

Вінницькі чоловіки за 2020–2021 р. також утратили більше життєвого потенціалу, ніж у середньому по області. Їхня тривалість життя впала на 2.9 року за цей період і досягла 68.3 року в 2021 р. (рис. 7).

¹ Джерело: за даними Держстату України. За 2014–2021 рр. для України дані не наведені через територіальну незіставність

² Джерело: за даними Держстату України. За 2014–2021 рр. для України дані не наведені через територіальну незіставність

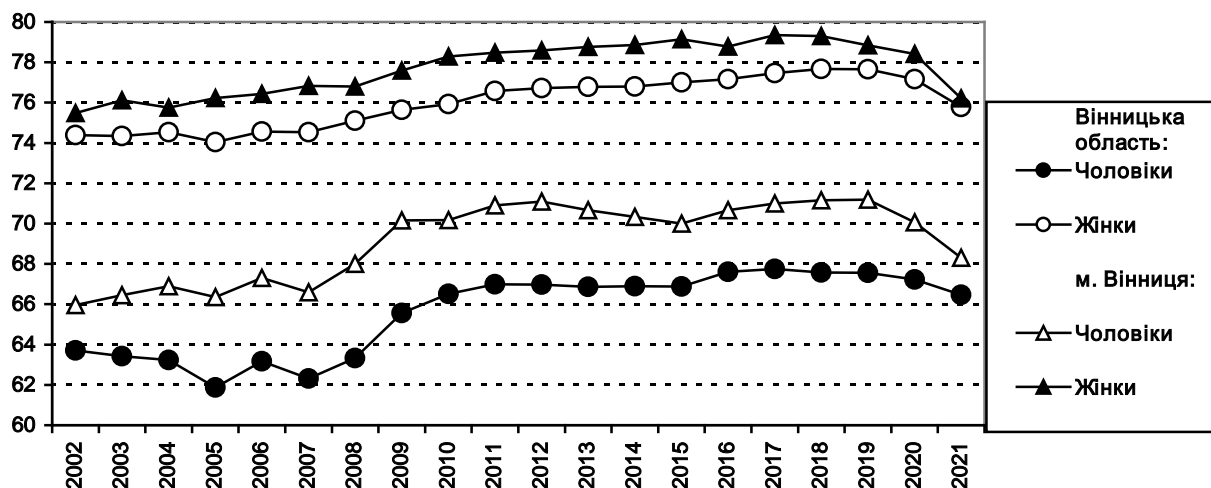

Рисунок 7. Середня очікувана тривалість життя при народженні в м. Вінниця, Вінницькій області¹

Оскільки загальні коефіцієнти природного приросту є різницею загальних коефіцієнтів народжуваності (рис. 5) та смертності (рис. 6), й, відповідно, також піддаються сильному впливу вікової структури, яка у Вінниці молодша за обласну, стає очевидним, що місто має набагато вигіднішу ситуацію. Так, із 2008 до 2016 загальний коефіцієнт природного приросту був навіть вище нуля (рис. 8), що не так часто зустрічається в сучасній Україні.

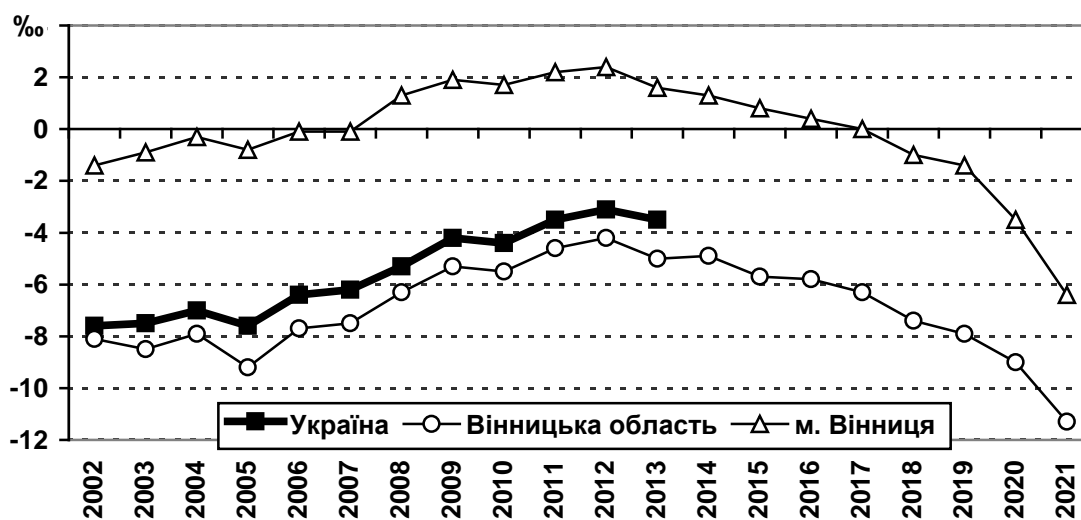

Рисунок 8. Загальні коефіцієнти природного приросту населення в м. Вінниця, Вінницькій області й Україні²

¹ Джерело: обчислено за даними Держстату України

² Джерело: за даними Держстату України. За 2014–2021 рр. для України дані не наведені через територіальну незіставність

6.7. Забудова територій та господарська діяльність

6.7.1. Розміщення житлового фонду

Характеристика житлового фонду м. Вінниця зроблена за авторською оцінкою. Дана оцінка базується на матеріалах перепису 2001 року з урахуванням даних щодо прийняття в експлуатацію житлових будівель за видами по м. Вінниця у 2012 – 2022 роках. Такий підхід було застосовано щодо оцінки житлового фонду у містобудівній документації «Генеральний план м. Вінниця» (2007 р.) та у містобудівній документації «Проект внесення змін до генерального плану м. Вінниці» (з актуалізацією за результатами його моніторингу)» (2012 р.).

Показники щодо житлового фонду м. Вінниця на початок 2023 року є сумою прийняття в експлуатацію житлових будівель за видами (відповідно додатку 2 до листа Головного управління статистики у Вінницькій області від 25.05.2023 №07.2-25/8-23) та показників містобудівної документації 2012 року¹.

При цьому були відкориговані показники щодо кількості квартир багатоквартирного та одноквартирного (садибного) житлового фонду.

Таблиця 5. Прийняття в експлуатацію житлових будівель за видами по м. Вінниця у 2012 – 2022 роках

	Одноквартирне будівництво		Багатоквартирне будівництво		Усього по місту	
	кількість квартир	загальна площа	кількість квартир	загальна площа,	кількість квартир	загальна площа,
за роки	одиниць	тис. м ²	одиниць	тис. м ²	одиниць	тис. м ²
2012	289	62,5	909	55,0	1198	117,5
2013	228	59,7	548	33,7	776	93,4
2014	61	16,2	1633	128,8	1694	145,0
2015	117	35,9	1776	116,3	1893	152,2
2016	119	28,8	3049	189,5	3168	218,2
2017	134	28,4	2812	167,2	2946	195,6
2018	235	26,0	1336	87,5	1571	113,5
2019	241	36,1	1002	64,0	1243	100,1
2020	210	34,5	1855	113,8	2065	148,4
2021	328	51,6	2236	130,1	2564	181,6
2022	193	31,6	1314	97,4	1507	129,0
за період, усього	2155	411,3	18470	1183,3	20625	1594,5
%	10,4	25,8	89,6	74,2	100,0	100,0
у середньому за рік	196	37,4	1679	107,6	1875	145,0

¹ Враховуючи аналіз вибуття житлового фонду з різних причин по інших містах, який показує, що він не перевищує навіть 1% від загальної величини житлового фонду

Таблиця 6. Житловий фонд м. Вінниця станом на 01.01.2012 р.

Види забудови	Загальна площа	Кількість квартир	Чисельність населення,	Житлова забезпеченість,
	<i>тис. м²</i>	<i>одиниць</i>	<i>тис. осіб</i>	<i>м²/люд.</i>
Багатоквартирна	5115,3	113238	300,8	17,0
Одноквартирна	1631,5	21060	70,0	23,3
РАЗОМ	6746,8	134298	370,8	18,2

Таблиця 7. Житловий фонд м. Вінниця станом на 01.01.2023 р.

Види забудови	Загальна площа	Кількість квартир	Чисельність населення (оцінка)	Житлова забезпеченість
	<i>тис. м²</i>	<i>одиниць</i>	<i>тис. осіб</i>	<i>м²/люд.</i>
Багатоквартирна	6298,6	115770	300,0	21,0
Одноквартирна	2042,8	25555	69,7	29,3
РАЗОМ	8341,4	141325	369,7	22,6

Із таблиці видно, що найбільша питома вага житлового фонду припадає на багатоквартирну забудову (75,5% загальної площі та 81,9% числа квартир від усього житлового фонду). Середня житлова забезпеченість по місту становить 22,6 м²/людину: орієнтовно 21,0 м²/люд. в багатоквартирній забудові і орієнтовно 29,3 м²/люд в садибній забудові.

Середній розмір квартири багатоквартирного фонду становить біля 54,4 м² загальної площі, а квартири садибного житлового фонду 79,9 м² загальної площі.

Середній коефіцієнт домогосподарства становить 2,62 осіб на 1 помешкання (квартиру).

6.7.2. Розміщення ділових центрів та інноваційних об'єктів

Освітній та науково-інноваційний комплекс

Вінниця є важливим освітнім та науковим центром України. У місті розташовано 11 освітніх закладів III-IV рівнів акредитації¹, а саме:

- Вінницький національний медичний університет імені Миколи Пирогова – 1607 місць ліцензійного обсягу;
- Вінницький національний аграрний університет – 4316 місць;
- Вінницький національний технічний університет – 2963 місця;
- Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського – 4905 місць;
- Вінницький соціально-економічний інститут Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» – 519 місць;
- Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ – 2320 місць;
- Донецький національний університет імені Василя Стуса – 2666 місць;
- Вінницький кооперативний інститут – 443 місця;
- Вінницький інститут конструювання одягу і підприємництва (приватний) – 71 місце;
- Вінницький фінансово-економічний університет (приватний) – 405 місць;
- Західноукраїнський національний університет (філія) – 527 місць.

Таким чином, загальна чисельність ліцензійного обсягу у 2023 році склала 20 745 місць.

Крім того, у місті працюють 15 закладів I - II рівнів акредитації: 14 коледжів та 6 ПТУ. Загальна кількість ліцензованих місць у цих закладах в 2023 році склала 10 652 осіб.

Таким чином, загальна кількість закладів I-IV рівнів акредитації у місті складає 31 одиницю, загальна чисельність ліцензійних місць станом на 2023 рік – 31 394 місць. Це складає 8,5% від загальної чисельності населення міста і 8,1% від чисельності населення громади. Оптимальним вважається 10%.

Провідними галузями спеціалізації у місті є: медицина, аграрний сектор, економіка. Нижче дається характеристика головних навчальних закладів міста з оцінкою їх науково-освітнього потенціалу.

¹ За даними сайту МОН: <https://vstup.osvita.ua/r3/> У 2023 Р.

Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова – вищий медичний навчальний заклад, заснований в 1921 році. У 1960 році навчальному закладу присвоєно ім'я Миколи Пирогова. З 1994 року Вінницький медінститут атестований і акредитований за IV рівнем акредитації, йому надано статус Університету. Національний статус університету набув у 2002 році. Виконувач обов'язків ректора університету – Петрушенко В.В., доктор медичних наук, професор, експерт із застосування мінінвазивних технологій у хірургії¹.

Професорсько-викладацький склад університету налічує 645 осіб, в тому числі докторів наук – 89, кандидатів наук – 385, професорів – 69, доцентів – 248.

Підготовка студентів, післядипломне навчання лікарів організовані на 54 кафедрах. Університет є одним з провідних медичних закладів України. Здійснюється цілеспрямована робота з підготовки кадрового резерву з числа найкращих випускників, які зарекомендували себе здатними до наукової роботи в студентські роки та пройшли навчання в магістратурі, аспірантурі. Щороку викладачами захищається по 4-6 докторських і 30-35 кандидатських дисертацій. Університетом активно розвивається співпраця з іншими організаціями та закладами, в тому числі і не медичного профілю. Зокрема, у травні 2023 р. було підписано Меморандуми про співпрацю з Українським географічним товариством та Спілкою архітекторів України.

Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова може розглядатися як потенційний потужний міжнародний кластер медичного та медико-технічного спрямування.

Вінницький національний аграрний університет створено у жовтні 1982 р. у якості Вінницького філіалу Української сільськогосподарської академії. 5 квітня 1991 р. створений Вінницький державний сільськогосподарський інститут, а 16 березня 2000 р. – Вінницький державний аграрний університет, який був акредитований за IV рівнем акредитації 4.

Організаційна структура університету складається з 5 факультетів, 32 кафедр (в тому числі 19 випускаючих), аспірантури, докторантури, інституту післядипломної освіти та консультативно-інформаційного забезпечення сільськогосподарських товаровиробників, Верхівського сільськогосподарського технікуму, Могилів-Подільського технологічного технікуму, Немирівського будівельного технікуму, Тульчинського технікуму ветеринарної медицини, Чернятинського державного аграрного технікуму, Іллінецького коледжу, Ладизинського коледжу, Технологічно-промислового коледжу, Верхівського НДГ, Іллінецького НДГ, Чернятинського НДГ, Українського центру навчання та підтримки фермерів, машинно-технологічної станції, ботанічного саду «Поділля». Таким чином на базі університету створено потужний науково-освітньо-виробничий кластер аграрно-технічного спрямування. Президент університету - Калетнік Г. М., ректор – Мазур В. А.

¹ За даними вікіпедії та сайту Університету

Навчально-виховний процес здійснюють 519 викладачів, з них докторів наук, професорів – 10,2 %, кандидатів наук, доцентів – 60,8 %. Щорічно близько 20 % викладачів підвищують кваліфікацію у вітчизняних вищих навчальних закладах, наукових та виробничих установах. Крім того, за останні 3 роки 35 викладачів університету пройшли стажування у закордонних навчальних закладах, в основному у США.

Вінницький національний технічний університет заклад вищої освіти IV рівня акредитації, який здійснює підготовку фахівців інженерно-технічного профілю. Заклад є центром освіти, науки та культури Подільського регіону. ВНТУ створено згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 244 від 20.04.94 року на базі Вінницького політехнічного інституту.

Науково-педагогічну діяльність в університеті здійснюють 39 кафедр, 28 із яких є випусковими кафедрами і мають філії на підприємствах м. Вінниці та області⁴. Підготовку студентів, аспірантів і докторантів проводить колектив висококваліфікованих науково-педагогічних і педагогічних працівників: 72 штатних професори і 77 докторів наук, 200 доцентів і 284 кандидати наук. Ректор – Біліченко В.В., доктор технічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, академік транспортної академії України.

Університет здійснює широку міжнародну діяльність. Викладацький та адміністративний персонал університету бере участь у 5 міжнародних проектах програм: Erasmus+, Програма Агентства США з міжнародного розвитку USAID, Програма «Підтримка реформи децентралізації в Україні U-LEAD з Європою», проект «Норвегія-Україна» NUPASS, Український культурний фонд. Потенційно університет може розглядатися в якості бази для створення у Вінниці технопарку.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського існує з 1912 року. Університет здійснює підготовку вчительських кадрів за денною та заочною формами навчання. Акредитований за статусом закладу вищої освіти IV рівня. Від 2015 року ЗВО очолює ректор Н.І. Лазаренко.

У складі університету функціонують 9 факультетів та Навчально-науковий інститут педагогіки, психології та підготовки фахівців вищої категорії.

У 1999 році за результатами конкурсу «Софія Київська» університет увійшов до складу п'ятірки найкращих педагогічних вищих закладів освіти України, а в 2000 і 2001 роках – до складу десятки найкращих гуманітарних та педагогічних вищих закладів освіти України.

Наукові заклади Вінниці представлені як академічними, так і галузевими установами. Протягом останніх років головними напрямками наукової діяльності у Вінниці (крім університетської науки, про яку йшла мова вище) були аграрний сектор та створення геопросторових даних та технічного обладнання для геопросторових даних. Наразі головними науковими закладами є:

- інститут кормів та сільського господарства Поділля Національної академії аграрних наук;

- державне науково-виробниче підприємство «Геосистема»;
- ТОВ «Аналітика».

Інститут кормів та сільського господарства Поділля Національної академії аграрних наук України є науково-методичним центром з кормовиробництва в Україні. Інститут, як головна установа з виконання програми наукових досліджень «Наукові основи селекційно-технологічного забезпечення виробництва кормів», координує роботу 27 установ системи НААН, яка направлена на розв'язання актуальних завдань з виробництва, зберігання і використання кормів, створення інновацій та широке впровадження їх в агропромислове виробництво. До мережі інституту входять Державне підприємство «Науковий інноваційно-технологічний центр», Тернопільська і Хмельницька державні сільськогосподарські дослідні станції та 4 дослідних господарства¹.

Державне науково-виробниче підприємство «ГЕОСИСТЕМА» – єдине підприємство в Україні з виготовлення та гарантійного обслуговування аерофотознімальних та фотограмметричних приладів. Підприємство проводить аерофотознімальні, топогеодезичні, землевпорядні роботи, розробляє містобудівну документацію. ДНВП «ГЕОСИСТЕМА» має унікальну виробничу базу механічного цеху для виготовлення та ремонту приладів та обладнання.

ТОВ «Аналітика» спільно з ДНВП «Геосистема» займається розробкою та виробництвом обладнання та програмного забезпечення для цифрової фотограмметрії та картографії. Починаючи з 1990 року було розроблено п'ять моделей аналітичних фотограмметричних станцій та виготовлено понад двісті інструментів такого типу. У 1995 році було завершено розробку цифрової фотограмметричної станції з високоточним сканером. З 1998 року підприємство виготовляє кольорові сканери з можливістю обробки як окремих знімків, так і рулонних фільмів з автоматичним перемотуванням. З 2005 року розпочато випуск аерофотокамер (літакових сканерів) сімейства 3-DAS-1. У 2010-му розроблена модель 3-DAS-2 зі збільшеною смугою зйомки, а в 2012-му флагманська модель 6-DAS-1, яка, крім стандартної стереозйомки, оснащена ІЧ-каналом та каналами панорамної зйомки для 3D-моделювання міст.

Наразі існують можливості для створення у Вінниці міжнародного кластеру по створенню картографічних даних і розвитку геоінформаційних систем і технологій.

Висновок. У Вінниці існує значний науково-інноваційний та освітній потенціал для створення у перспективі потужного науково-освітньо-виробничого комплексу у формі окремих кластерів, технопарків та інших сучасних форм науково-інноваційної діяльності. Підсилюючими факторами такого розвитку є вигідне географічне положення міста. Найбільш перспективними напрямками такої діяльності є медицина, аграрний сектор, розвиток ІТ-технологій, в тому числі ГІС-технологій.

¹ За даними сайту Інституту

6.7.3. Розміщення виробничих об'єктів

Промисловість Вінниці одним з основних містоутворюючих чинників, що в значній мірі визначає: значення міста в системі розселення, масштаби розвитку та економічний профіль, загальну функціонально-просторову організацію міста та його планувальну структуру, умови праці і побуту населення; інженерне господарство та транспортні зв'язки.

Промисловість м. Вінниця починаючи з 1990 року, мала тенденцію до зниження обсягів виробництва. Саме в цей час відбулися масштабні процеси деіндустріалізації в більшості великих та середніх міст країни. Ці процеси були пов'язані із масштабними суспільно-політичними та соціально-економічними трансформаціями цього періоду. Визначальну роль при цьому відіграли різноманітні чинники – це включення ринкового механізму ціноутворення на землю, низька конкурентоспроможність промислових підприємств в умовах ринкового середовища, становлення нових технологічних устроїв в економіці тощо. Усі ці чинники зумовили масштабне падіння промислового виробництва Вінниці. Незважаючи на об'єктивний характер деіндустріалізації, яка тою чи іншою мірою була притаманною усім великим поліфункціональним містам світу в останні десятиліття, у Вінниці вона мала свої специфічні риси. Перед усім це стосується гіпертрофованих масштабів деіндустріалізації та невиправдано низьких темпів реіндустріалізації на засадах нових постіндустріальних технологічних устроїв.

Спад промислового виробництва було призупинено тільки в 1998 році і показники по м. Вінниця почали поволі зростати. Промисловий комплекс м. Вінниця працював в цей період з щорічним приростом по обсягам промислового виробництва. З 2010 по 2013 рік щорічні обсяги реалізації промислової продукції збільшувались в середньому на 6%. Ця тенденція зберігалася і після початку війни у 2014 році.

Лише у 2018 році намітилося незначне падіння обсягів промислового виробництва, яке складало 99,2% до попереднього року. У 2021 р. цей показник стабілізувався і складав в середньому по промисловості 100,8%. Однак окремі види промислової діяльності в цей період продемонстрували помітне падіння індексу виробництва. Це, перед усім, виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів; текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів; виробництво хімічних речовин і хімічної продукції та машинобудування.

Серед основних причин, що визначають нестабільний розвиток промислового виробництва в м. Вінниця, як і в країні загалом є наступні:

- збільшення тарифів на енергоресурси;
- відсутня фінансова підтримка держави;
- великі витрати на нововведення та тривалий термін їх окупності;
- скорочення внутрішнього споживання продукції, замовлень та попиту;

- проблеми розвитку банківського сектору (збільшення процентних ставок по кредитах);
- скорочення експортних поставок внаслідок незадовільної конкурентоздатності продукції;
- відсутність вільних обігових коштів;
- низька інноваційна активність підприємств в частині впровадження нових технологій, модернізації виробництва і освоєння випуску нової конкурентної продукції, нерозвиненість інституту трансферту передових наукових розробок у виробництво, відсутність ринку готових до впровадження високотехнологічних конкурентних продуктів – об'єктів бізнесу;
- недостатність інформаційних ресурсів (доступних банків даних, цільових конгресних і виставкових заходів тощо);
- низький рівень продуктивності праці;
- відсутність на більшості промислових підприємств стратегічних планів розвитку;
- низькі темпи оновлення основних виробничих фондів і технологій на більшості промислових підприємств міста;
- відсутність законодавчої бази в частині формування і здійснення промислової політики і підтримки вітчизняного виробника на національному, регіональному і місцевому рівнях.

До того ж додалися і виклики, зумовлені військовими діями, передусім – це постійна загроза масштабних руйнувань будівель та споруд внаслідок ракетних ударів ворога, ускладнення логістики щодо поставок сировини, матеріалів, готової продукції, проблеми енергозабезпечення виробництва, відтік кваліфікованих кадрів тощо.

З 90-х років ХХ століття намітилися і серйозні структурні зрушення в промисловому виробництві міста. Якщо в 1995 р. частка машинобудування в загальній вартості товарної продукції промислового комплексу міста становила 16,6% (табл. 8), то у 2021 р. частка машинобудування у загальному обсязі реалізованої продукції промисловості міста складала лише близько 6,7% (табл. 9). Значного скорочення в структурі промислового виробництва міста в цей період частки й інших видів промислової діяльності. Так, аналогічні показники для хімічної промисловості склали відповідно 17,6% та 8,1%, легкої – 5,7% та 0,5%. Натомість помітно зросла частка деревообробної промисловості – відповідно з 0,4% до 10,2%, харчової з 51,5% до 59,8%.

За аналізований період частка інших видів промислової діяльності в структурі виробництва залишалася відносно стабільною.

Таблиця 8 Галузева структура промислового виробництва Вінниці, 1995 р.

Галузі промисловості	Частка до загальної вартості товарної продукції, %
Електроенергетика	3,0
Металургія	2,2
Хімічна промисловість	17,6
Машинобудування	16,6
Деревообробна та целюлозо-паперова промисловість	0,4
Виробництво будівельних матеріалів	2,5
Легка промисловість	5,7
Харчова промисловість	51,5
Інші галузі промисловості	0,6
РАЗОМ	100,0

Таблиця 9. Структура обсягів реалізованої промислової продукції Вінниці за основними видами діяльності, 2021 р.

Види промислової діяльності	Обсяг реалізованої продукції, тис. грн.	Частка до загальної вартості, %
<i>Добувна промисловість і розроблення кар'єрів</i>	3673,3	0,01
<i>Переробна промисловість, з неї</i>	30352 270,50	95,60
Виробництво харчових продуктів, напоїв, тютюнових виробів	18029 047,3	59,79
Текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	168695,3	0,53
Виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність	3221163,1	10,15
Виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення	193,1	0,00
Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	1049464,3	3,31
Виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	702808,4	2,21
Виробництво гумових і пластмасових виробів	824816,7	2,6
Виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	1009053,2	3,18
Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування	2788403,3	8,78
Машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування	2118916,7	6,67
Інші види промислової діяльності, ремонт і монтаж машин і устаткування	439709,1	1,38
<i>Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря</i>	1268583,6	4,00
<i>Водопостачання; каналізація, поводження з відходами</i>	123958,3	0,39
РАЗОМ	31748485,70	100,00

Таким чином, можна констатувати, що основними видами промислової діяльності в місті Вінниця є виробництво харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів, виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність, хімічні виробництва, металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, машинобудування, постачання електроенергії, газу та пари. Загалом це виробництва, що зорієнтовані переважно на регіональний та загальнодержавний ринок. Експорт промислової продукції Вінниці, як і усієї області залишається на низькому рівні. Так, зокрема, експорт машинобудівної продукції по регіону складає близько 2% від загального обсягу по Україні, тоді як середньорегіональний показник по країні становить 4,5%. До того ж це, переважно середньотехнологічна продукція. Виробництво ж високотехнологічної продукції у місті складає лише 1,9 % від загального обсягу реалізованої продукції.

Враховуючи наявний у місті науково-інноваційний потенціал, сприятливе транспортно-географічне положення, наявність закладів підготовки висококваліфікованих кадрів слід констатувати, що така структура промислового виробництва є вкрай нераціональною і потребує випереджуючого зростання частки високотехнологічних виробництв машинобудування на засадах п'ятого технологічного устрою. Іншими словами, мова має йти про новітню реіндустріалізацію Вінниці на засадах її переходу до постіндустріальної стадії розвитку.

У 1995 році в промисловому комплексі Вінниці було зайнято близько 48,7 тисяч осіб. Переважна їх кількість – 26,3 тис. осіб працювали на машинобудівних підприємствах. Процеси деіндустріалізації зумовили безпрецедентне падіння чисельності зайнятих у промисловості країни загалом і, зокрема, у Вінниці. Вади в організації статистичного обліку країни сьогодні не дозволяють оперувати достовірною інформацією щодо чисельності та структури зайнятих у окремих видах господарської діяльності. У зв'язку із цим нами була проведена експертна оцінка чисельності зайнятих у промисловості Вінниці. До уваги були взяті темпи скорочення промислово-виробничого персоналу по містах України за аналізований період. Було встановлено, що на сьогоднішній день у промисловості Вінниці зайнято близько 35% від рівня 1995 року. Таким чином, можемо констатувати, що у промисловому виробництві Вінниці нині зайнято приблизно 15 – 17 тис. осіб. При наявному потенціалі розвитку промисловості та реіндустріалізації міста ця цифра в середньостроковій перспективі могла б зрости до 20 – 25 тис. осіб.

Розрахунки показують, що у 1995 році питома вага Вінниці у виробництві товарної продукції області складала 28,4%. У 2021 році частка міста у виробництві реалізованої продукції області становила близько 46%. Таким чином, при загальному падінні промислового виробництва в регіоні рівень його зосередження у Вінниці значно зріс.

Так диспропорція зумовлює необхідність активізації промислового розвитку в області загалом і, в першу чергу у передмістя Вінниці, в межах її територіальної громади. Адже на сьогоднішній день промисловість тут практично не розвивається. Виключення складає селище Десна, де функціонує невелике виробництво продуктів борошномельно-круп'яної промисловості.

Разом із тим, слід констатувати, що саме у передмістях складаються оптимальні можливості для розвитку промислових виробництв. Саме тут зберігаються переваги зручного транспортно-географічного положення, забезпеченості кваліфікованими кадрами, ефекту агломерування виробництв, близькості споживчого ринку великого міста, при нижчій рентній платі за землю, нерухомість тощо. То ж в близькій та середньотерміновій перспективі у сільська місцевість, що входить до складу Вінницької міської територіальної громади доцільним є розміщення нових промислових підприємств та формування виробничих територій.

Територіальна структура господарського комплексу

На час розробки «Внесення змін до генерального плану м. Вінниця» (2012 р.) сформувався багатогалузевий виробничий комплекс, у складі якого домінуючу роль відіграло машинобудування та металообробка, харчова промисловість та зовнішній транспорт. Основними промисловими підприємствами у місті за кількістю працівників, обсягами товарної продукції та територією були: Державний підшипниковий завод (ДПЗ), інструментальний завод, завод «Кристал», «Маяк», завод тракторних агрегатів.

Територіально всі виробничі підприємства сформувались у 5 виробничих районів: Північний промрайон №1, Північний промрайон №2, Промрайон по вул. Максима Шимка, Північно-Східний промрайон, Східний промрайон, а також 14 груп підприємств та окремі підприємства за межами промутворень.

У місті доцільно розглядати 36 окремих виробничих промислових утворень. Нижче дається характеристика цих промутворень.

ЗАХІДНА ГРУПА ПІДПРИЄМСТВ

Квартал обмежений Львівським шосе, пров. Зелений, вул. Хмельницьке шосе

У межах даного промутворення передбачалось розміщення 3 виробничо-складських об'єкти: завод «АМІК», Обласне підприємство «Медтехніка», протезно-ортопедичне підприємство, а також склади та бази. Наразі ситуація у промутворенні склалася наступним чином:

Назва підприємства	Галузь/код КВЦПЗ	Площа ділянки, га	Кількість об'єктів
Приватне акціонерне товариство «Підприємство «Медтехніка»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	0,5651	1
Вінницьке казенне експериментальне протезно-ортопедичне підприємство	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	1,0428	1
Інші виробничо-складські об'єкти приватної та комунальної власності			11

Квартал обмежений вул. Барське шосе, вул. Хмельницьким шосе, вул. Політехнічна, вул. Василя Порика, вул. Миколи Ващука

У межі даного промутворення передбачалось розміщення одного виробничого об'єкту: заводу «Маяк». Наразі ситуація у промутворенні склалася наступним чином:

Назва підприємства	Галузь/код КВЦПЗ	Площа ділянки, га	Кількість об'єктів
Приватне акціонерне товариство "Вінницький завод «Маяк»	11.02 для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	4,0902	1
Публічне акціонерне товариство «Маяк»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	0,7499	1
Інші виробничо-складські об'єкти приватної та комунальної власності			10

Квартал обмежений вул. Юзвинська, вул. Святошинська, вул. Веселкова та пров. Абрикосовий

У межах даного промутворення не передбачалось розміщення виробничих об'єктів. Наразі у промутворенні розміщені два виробничо-складських об'єкти у формі ФОП та ТОВ

Квартал обмежений вул. Юзвинська, вул. Святошинська, вул. Веселкова та пров. Абрикосовий

У межах даного промутворення передбачалось розміщення 2 виробничих об'єктів: насінний завод, ТОВ «ВКФ» Норд Пак-Плюс», а також склади та бази. Наразі у промутворенні розміщені 3 виробничо-складських об'єкти у формі приватних малих підприємств та ТОВ.

ПІВДЕННА ГРУПА ПІДПРИЄМСТВ

Квартал обмежений вул. Скіфська, пров. Юрія Левади, 2-м проїздом Енергетиків, вул. Юрія Левади

У межах даного промутворення передбачалось розміщення 4 виробничих об'єктів: Вінницьке міжрайонне управління водного господарства, управління виробничо-технологічної комплектації, ТОВ «АВІС», а також обласне виробниче управління автотранспорту. Наразі у промутворенні розміщені 11 виробничо-складських об'єктів у формі приватних підприємств та ТОВ.

Квартал обмежений вул. Скіфська, вул. Олексія Миргородського, 2-м проїздом Енергетиків

У межах даного промутворення передбачалось розміщення 3 виробничих об'єктів: ВАТ «Подільськагрохарчорембуд», ТОВ «Євро Союз Поділля», а також ВАТ «Укртелеком». Наразі ситуація у промутворенні склалася наступним чином:

Назва підприємства	Галузь/код КВЦПЗ	Площа ділянки, га	Кількість об'єктів
Колективне підприємство «Орендне мале монтажно-заготівельне підприємство «Отвод»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	0,9067	1
Виробничо-складські об'єкти приватної та комунальної власності			7

КОМУНАЛЬНО-СКЛАДСЬКА ГРУПА ПІДПРИЄМСТВ ПО САБАРІВСЬКОМУ ШОСЕ

Квартал обмежений вул. Миколи Пирогова, вул. Гніванське шосе, пров. Енергетичний, вул. Миколаївська, вул. Андрея Шептицького

У межах даного промутворення передбачалось розміщення 6 виробничих об'єктів: Орендне підприємство «Вінницяшляхбудкомплект», шляхове РБУ №103, структурна одиниця «Вінницькі міські електричні мережі», РЕС Замостянського району, АТП-10554, управління виробничо-технологічної комплектації, а також склади та бази. В межах промутворення передбачались також резервні виробничі території. Наразі ситуація у промутворенні склалася наступним чином:

Назва підприємства	Галузь/код КВЦПЗ	Площа ділянки, га	Кількість об'єктів
Товариство з обмеженою відповідальністю «Пропан»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	0,36	1
Інші виробничо-складські об'єкти приватної власності			7

Квартал обмежений вул. Сабарівське шосе, вул. Вишнева, узвіз Вишневий

У межах даного промутворення передбачалось розміщення 4 виробничих об'єктів: Технічний вузол міжміських зв'язків і телебачення №2, Шляхове управління по ремонту міських шляхів та споруд, ДРСУ-2 «Облремстройтреста», а також Південно-Бузьке управління водними ресурсами. Наразі у промутворенні розміщені 11 виробничо-складських об'єктів у формі приватних підприємств та ТОВ.

**Квартал обмежений вул. Сабарівське шосе, вул. Вишнева,
внутрішньовиробничим проїздом та р. Вишня**

У межах даного промутворення передбачалось розміщення 3 виробничих об'єктів: технічний вузол міжміських зв'язків і телебачення №2, ВАТ «Вінницяхарчорембуд», а також база матеріально-технічної комплектації заводу продтоварів. Наразі ситуація у промутворенні склалася наступним чином:

Назва підприємства	Галузь/код КВЦПЗ	Площа ділянки, га	Кількість об'єктів
Відкрите акціонерне товариство «Теплоенергетична компанія»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	0,3878	1
Інші виробничо-складські об'єкти приватної та комунальної власності			11

Квартал обмежений вул. Сабарівське шосе, внутрішньовиробничим проїздом та р. Вишня

У межах даного промутворення передбачалось розміщення 3 виробничих об'єктів: АТП №0128, а також ТОВ «Електромонтаж-425». Наразі ситуація у промутворенні склалася наступним чином:

Назва підприємства	Галузь/код КВЦПЗ	Площа ділянки, га	Кількість об'єктів
Комунальне унітарне підприємство "Ековін"	11.04 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд технічної інфраструктури (виробництва та розподілення газу, постачання пари та гарячої води, збирання, очищення та розподілення води)	0,3878	1
Виробничо-складський об'єкт у формі ТОВ			1

ГРУПА ПІДПРИЄМСТВ ПО ВУЛ.600-РІЧЧЯ

**Квартал обмежений вул. 600-річчя, Келецька, проектною дорогою,
Костянтина Василенка**

У межах даного промутворення передбачалось розміщення 4 виробничих об'єктів: казенне науково-виробниче об'єднання «Форт», ТОВ «Вінницький оптико-механічний завод», спільне українсько-іспанське підприємство у формі товариства з обмеженою відповідальністю «Сперко Україна», а також ТОВ «Швейна фабрика «Поділля». Наразі ситуація у промутворенні склалася наступним чином:

Назва підприємства	Галузь/код КВЦПЗ	Площа ділянки, га	Кількість об'єктів
Казенне науково-виробниче об'єднання «Форт» МВС України	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	6,0644	1
Товариство з обмеженою відповідальністю «Вінницький оптико-механічний завод» (3 ділянки)	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	0,25+0,2442+ 0,2707	3
Спільне українсько-іспанське підприємство у формі товариства з обмеженою відповідальністю «Сперко Україна»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	0,509	1
товариство з додатковою відповідальністю «Швейна фабрика «Поділля»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	0,5426	1
Інші виробничо-складські об'єкти державної, приватної та комунальної власності			7

Квартал обмежений вул. Хмельницьке шосе, вул. 600-річчя, вул. Келецька, р. Дьогтянець

У межах даного промутворення передбачалось розміщення 7 виробничих об'єктів: ВО «Вінничанка», Державна картографічна фабрика, ВАТ «Завод «Термінал», УВП «УТОС», ТОВ «Техоснастка», «Термінал-спецтехніка» а також компанія «Еліт». Наразі ситуація у промутворенні склалася наступним чином:

Назва підприємства	Галузь/код КВЦПЗ	Площа ділянки, га	Кількість об'єктів
Підприємство об'єднання громадян «Вінницьке учбово-виробниче підприємство Українського товариства сліпих»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	0,6011	1
Інші виробничо-складські об'єкти комунальної та приватної власності			27

КОМУНАЛЬНО-СКЛАДСЬКА ГРУПА ПО ВУЛ. ПРАВЕДНИКІВ СВІТУ

Квартал обмежений вул. Хмельницьке шосе, вул. 600-річчя, вул. Келецька, р. Дьогтянець

У межах даного промутворення передбачалось розміщення 4 виробничих об'єктів: ВАТ «Завод «Аналог», АТП, а також Вінницьке обласне державне підприємство «Сортнасінеовоч». Наразі у промутворенні розміщені 3 виробничо-складських об'єкти у формі приватних підприємств та ТОВ.

Квартал обмежений вул. Праведників світу, вул. Підлісна, кварталами одноквартирної забудови

У межах даного промутворення передбачалось розміщення 5 виробничих об'єктів: Вінницьке обласне колективне підприємство громадського харчування, обласне підприємство «Вінницятелеком», Вінницьке спеціалізоване колективне підприємство-549, СКП «Сантехмонтаж», ТОВ «Контакт-ЛС». Наразі ситуація у промутворенні склалася наступним чином:

Назва підприємства	Галузь/код КВЦПЗ	Площа ділянки, га	Кількість об'єктів
Вінницьке обласне колективне підприємство громадського харчування	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	0,1144	1
Приватне акціонерне товариство «Плазматек» (3 ділянки)	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	0,1646+0,2351+ 0,5201	3
Інші виробничо-складські об'єкти приватної та комунальної власності			18

ГРУПА МАЛИХ ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Квартал обмежений вул. Р. Скалецького, територією ринку «Урожай», вул. матроса Кішки та межею житлової багатоквартирної забудови

У межах даного промутворення передбачалось розміщення 5 виробничих об'єктів: Приватне акціонерне товариство «Вінницька харчосмакова фабрика» та підприємство «Облсвітло». Наразі ситуація у промутворенні склалася наступним чином:

Назва підприємства	Галузь/код КВЦПЗ	Площа ділянки, га	Кількість об'єктів
Приватне акціонерне товариство «Вінницька харчосмакова фабрика» (2 ділянки)	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд	0,2682+0,3742	2

	підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості		
Споживче товариство "Якушинецьке"	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	0,481	1
Інші виробничо-складські об'єкти приватної та комунальної власності			9

**ГРУПА ПІДПРИЄМСТВ ПО ВУЛ.МАГІСТРАТСЬКІЙ (КОЛИШНЯ
ВУЛ.ПЕРШОТРАВНЕВА)**

**Місце розміщення виробничих територій, які знаходяться вздовж вул.
Ботанічна та вул. Генерала Арабея**

У межах даного промутворення передбачалось розміщення 3 виробничих об'єкти: ПМВП «ЕЛНА-СЕРВІС», Комбінат «Промбуд», автогосподарство. Наразі ситуація у промутворенні склалася наступним чином:

Назва підприємства	Галузь/код КВЦПЗ	Площа ділянки, га	Кількість об'єктів
Приватне виробниче ремонтно-будівельне підприємство «Зоря-М»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	0,1988	1
Виробничо-складські об'єкти приватної та комунальної власності			11

КОМУНАЛЬНО-СКЛАДСЬКА ГРУПА ПО ВУЛ.БОТАНІЧНІЙ

**Місце розміщення виробничих територій як знаходяться вздовж вул. Ольги
Кобилянської, 3-м провулком Лісовим та вул. Медова**

У межах даного промутворення передбачалось розміщення 1 виробничого об'єкту: ТОВ «Агрошляхбудсервіс-В», а також виробничо-складських об'єктів. Наразі ситуація у промутворенні склалася наступним чином:

Назва підприємства	Галузь/код КВЦПЗ	Площа ділянки, га	Кількість об'єктів
Фірма «Агропромшляхбудіндустрія», колективне підприємство (2 ділянки)	Підприємств іншої промисловості	0,3459+0,1961	2
Інші виробничо-складські об'єкти приватної власності			5

ГРУПА ПІДПРИЄМСТВ ПО ВУЛ.ЯКОВА ШЕПЕЛЯ

Місце розміщення виробничих територій як знаходяться вздовж вул. Грушева

У межах даного промутворення передбачалось розміщення кількох виробничих об'єктів: управління механізації будівництва, ПМК№1, автотранспортне підприємство №0162, а також території промисловості, виробничо-складських об'єктів. Наразі ситуація у промутворенні склалася наступним чином:

Назва підприємства	Галузь/код КВЦПЗ	Площа ділянки, га	Кількість об'єктів
ТОВ «Вінницьке управління механізації будівництва»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	-	1
Інші виробничо-складські об'єкти приватної власності			5

КОМУНАЛЬНО-СКЛАДСЬКА ГРУПА ПІДПРИЄМСТВ ПО ВУЛ. БРАТІВ КОТЕНКІВ

Місце розміщення виробничих територій як знаходяться вздовж вул. Якова Шепеля та вул. Данила Нечая

У у межах даного промутворення передбачалось розміщення кількох виробничих об'єктів: завод залізобетонних виробів, Вінницький завод ЗБК, ПМК№4, ПМК№28, а також ІНШІ території промисловості, виробничо-складських об'єктів. Наразі ситуація у промутворенні склалася наступним чином:

Назва підприємства	Галузь/код КВЦПЗ	Площа ділянки, га	Кількість об'єктів
Приватне науково-виробниче підприємство «Залізобетонцентр»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	2,0984	1
Інші виробничо-складські об'єкти приватної власності			12

ГРУПА ПІДПРИЄМСТВ ПО ВУЛ.ДАНИЛА НЕЧАЯ

Виробничі території, які знаходяться вздовж вул. Костя Широцького

У межах даного промутворення передбачалось розміщення кількох виробничо-складських об'єктів. Наразі у промутворенні склалася наступним чином:

Назва підприємства	Галузь/код КВЦПЗ	Площа ділянки, га	Кількість об'єктів
Інші виробничо-складські об'єкти приватної власності			5

Виробничі території, які знаходяться вздовж вул. Данила Нечая

У межах даного промутворення передбачалось розміщення кількох виробничих об'єктів: ВАТ «Будматеріали», Вінницький консервний завод, «Укргеологбуд». Наразі ситуація у промутворенні функціонує одне виробниче підприємство:

Назва підприємства	Галузь/код КВЦПЗ	Площа ділянки, га	Кількість об'єктів
Приватне акціонерне товариство «Будматеріали»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості.	4,9423	5

ЦЕНТРАЛЬНА ГРУПА ПІДПРИЄМСТВ №2

Виробничі території, які знаходяться вздовж вул. Данила Нечая

У межах даного промутворення передбачалось розміщення 3 виробничих об'єктів: Вінницька кондитерська фабрика, Комунальне підприємство «Вінницьке шляхове управління», а також очисні споруди. Наразі ситуація у промутворенні функціонує одне виробниче підприємство:

Назва підприємства	Галузь/код КВЦПЗ	Площа ділянки, га	Кількість об'єктів
Публічне акціонерне товариство «Вінницька кондитерська фабрика»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	3,6414	1
Комунальне підприємство «Вінницьке шляхове управління»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	0,8081	1
Інші виробничі об'єкти комунальної власності			1

Виробничі території, які знаходяться в межах кварталу обмеженого вул. Данила Нечая, Брацлавська, Привокзальна, Дубовецька

У межах даного промутворення передбачалось розміщення 3 виробничих об'єктів: ВАТ «Вінницький спиртовий завод», ЗАТ Концерн «Синтез», спільна виробничо-комерційна фірма «Азимут», ЗАТ «Вінниця-ліміт», а також УВП УТОС. Наразі ситуація у промутворенні склалася наступним чином:

Назва підприємства	Галузь/код КВЦПЗ	Площа ділянки, га	Кількість об'єктів
ДП «Барський спиртовий комбінат» (3 ділянки)	11.02 для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	0,8542+0,0592 +0,012	3
Товариство з обмеженою відповідальністю «Вінниця-млин» (2 ділянки)	11.02 для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	1,2352	2
Приватне акціонерне товариство «Вінницький дослідний завод»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	1,5816	
Інші виробничо-складські об'єкти приватної та комунальної власності			10

ЦЕНТРАЛЬНА ГРУПА ПІДПРИЄМСТВ №1

Виробничі території, які знаходяться в межах кварталу обмеженого просп. Коцюбинського вул. Замостянська, вул. Брацлавська

У межах даного промутворення передбачалось розміщення 2 виробничих об'єктів: Вінницький лікєро-горілчанний завод та території реперофільювання ВАТ "Володарка". Наразі ситуація у промутворенні склалася наступним чином:

Назва підприємства	Галузь/код КВЦПЗ	Площа ділянки, га	Кількість об'єктів
Вінницький лікєро-горілчанний завод	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	0,6129	1
Інші приватні та комунальні виробничі об'єкти			4

ГРУПА ПІДПРИЄМСТВ ПО ВУЛ. БАТОЗЬКА

Виробничі території, які знаходяться в межах кварталу обмеженого вул. Академіка Янгеля, Батозька, вул. Героїв Нацгравдії та просп. Коцюбинського

У межах даного промутворення передбачалось розміщення 4 виробничих об'єктів: завод тракторних агрегатів, ВАТ «Вінницяхліб», «Вінницяенергоавтотранс», РБУ-1, а також інші складські об'єкти. Наразі ситуація у промутворенні склалася наступним чином:

Назва підприємства	Галузь/код КВЦПЗ	Площа ділянки, га	Кількість об'єктів
Публічне акціонерне товариство «Концерн хлібпром»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	1,8097	1
Інші приватні виробничо-складські об'єкти			12

ГРУПА ПІДПРИЄМСТВ ПО ВУЛ. БАТОЗЬКА

Виробничі території, які знаходяться в межах кварталу обмеженого вул. Батозька, вул. Академіка Янгеля та залізничними коліями

У межах даного промутворення передбачалось розміщення 2 виробничих об'єктів: ВО «Хімпром», ВАТ «Ремонтно-будівельно-монтажне управління «Хімремонт», а також інші складські об'єкти. Наразі ситуація у промутворенні склалася наступним чином:

Назва підприємства	Галузь/код КВЦПЗ	Площа ділянки, га	Кількість об'єктів
Іноземне підприємство «Шишик" хлібпром»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	1,1854	1
Інші приватні виробничо-складські об'єкти			42

ПІВНІЧНИЙ ПРОМРАЙОН №1

Виробничі території, які знаходяться в межах кварталу обмеженого вул. Гонти, вул. Київська та межею проектної житлово-громадської забудови

У межах даного промутворення передбачалось розміщення 11 виробничих об'єктів: ВАТ «Вінницький асфальтобетонний завод», ВАТ «Вінницяпостач», ВАТ «Вінницяелектромашпостач», ВАТ «Вінницясервіспостач», ВАТ «Вінницяметалопостач», ВАТ «Вінницяголовпостач», обласне виробниче підприємство «Облрембудпобут», Ремонтно-монтажний комбінат (ділянка 1), «Вінницязоовет-промостач», «Вінниця-ліфт», а також територія перепрофілювання – 45-й експериментальний військовий завод. Наразі ситуація у промутворенні склалася наступним чином:

Назва підприємства	Галузь/код КВЦПЗ	Площа ділянки, га	Кількість об'єктів
Товариство з додатковою відповідальністю «Вінницяметалопостач»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	0,1787	1

Інші приватні виробничо-складські об'єкти			25
---	--	--	----

**Виробничі території, які знаходяться в межах кварталу обмеженого вул.
Київська, вул. С. Зулінського, вул. Гонти, вул. Липовецька**

У межах даного промутворення передбачалось розміщення 41 виробничого об'єкту: ВАТ «Агромашкомплект», ТОВ «Нафта-Вінниця», Фірма «ТИМ», Підприємство по комплектації будматеріалів, Фірма «Валето» ЛТД, Вінницьке монтажньо-пусконаладжувальне підприємство, Підприємство ОАМПК «Облагроради», БМУ №1 (КП «Вінницябуд»), Мехколонна №62 (ВАТ «Південьзахіделектромережбуд»), Фірма «Модем», ПМК №29, завод залізобетонних конструкцій, Вінницьке спеціалізоване управління екскавації, МПП «Проксен», ВАТ «Керамзит», Фірма «Сфера», Підприємство «Домобуд», БМУ-3, БМУ №8, БУ-26 «Проммонтаж», Монтажно-заготівельний завод, СУ-26 «Проммонтаж», Колективне підприємство «Вінницябуд», КП автобаза «Укрбуд», База постачання ВО «Вінницяенерго», Мехколонна №12 треста «Київсільелектробуд», Вінницьке спеціалізоване управління «Стальконструкція №126», ПМК-15 об'єднання «Облплодочпостач», Спецавтобаза 0101 об'єднання «Облплодочпром», СПМК-588 треста «Укрелеватормельмонтаж», а також кондитерська фабрика «РОШЕН». Наразі ситуація у промутворенні склалася наступним чином:

Назва підприємства	Галузь/код КВЦПЗ	Площа ділянки, га	Кількість об'єктів
Товариство з додатковою відповідальністю «Вінницяметалопостач»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	0,2576	1
Публічне акціонерне товариство «Південьзахіделектромережбуд»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	2,2167	1
Колективне будівельно-монтажне підприємство «БМУ-2»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	2,1876	1
Товариство з обмеженою відповідальністю «Підприємство «Агропродсоюз»	12.08 Для розміщення та експлуатації будівель і споруд додаткових транспортних послуг та допоміжних операцій	1,1212	1

Назва підприємства	Галузь/код КВЦПЗ	Площа ділянки, га	Кількість об'єктів
Товариство з обмеженою відповідальністю «Картонно-паперова фабрика «Торгтехніка»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	-	1
Консультативно-комерційне приватне підприємство «Віол»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	0,55	1
Приватне акціонерне товариство «Обласний завод залізобетонних виробів і конструкцій»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	5,1296	1
Товариство з обмеженою відповідальністю «Укрескавація-В»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	2,4902	1
ВАТ Завод «Керамзит»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	2,1865	1
Товариство з обмеженою відповідальністю «Поділля-залізобетон»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	6,979	1
Товариство з обмеженою відповідальністю «Агрона фрукт Україна»	11.02 для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	3,4072	1
Спеціалізоване колективне підприємство №26	Складський об'єкт V класу шкідливості	1,1933	1

Назва підприємства	Галузь/код КВЦПЗ	Площа ділянки, га	Кількість об'єктів
Товариство з обмеженою відповідальністю "компанія «Нівіт»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	1,0448	1
Дочірнє підприємство «Вінницька механізована колона» приватного акціонерного товариства «Київсільелектро»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	3,8619	1
Приватне акціонерне товариство «Вінницька кондитерська фабрика «РОШЕН»	11.02 для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	11,265	1
Приватне акціонерне товариство «Вінницький молочний завод «РОШЕН»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	5,1422	1
Інші комунальні, колективні та приватні виробничо-складські об'єкти			47

ПІВНІЧНИЙ ПРОМРАЙОН №2

Виробничі території, які знаходяться в межах кварталу обмеженого вул. Батозька, вул. С. Зулінського, вул. Гонти та залізничними коліями

У межах даного промутворення передбачалось розміщення 8 виробничих об'єктів: ВАТ «Вінницький підшипниковий завод», ВАТ «Завод тракторних агрегатів», вантажний двір станції «Вінниця вантажна», Трест «Західелеватормельбуд», БМУ-2 треста «Укргазбуд», «Укрзахіднафтогазбуд», МП «Будкомплект» тресту «Укргазбуд» та «Укргротехсервіс». Наразі ситуація у промутворенні склалася наступним чином:

Назва підприємства	Галузь/код КВЦПЗ	Площа ділянки, га	Кількість об'єктів
Приватне мале підприємство виробнича фірма «Панда»	11.01 для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	1,2327	1

Назва підприємства	Галузь/код КВЦПЗ	Площа ділянки, га	Кількість об'єктів
Ділянки колишнього підшипникового заводу - на ділянках знаходиться недоглянута будівля та руїни (2 ділянки)	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	12,043+3,8501	2
Підприємство «Сантех-Світ» з іноземною інвестицією	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	4,1	1
Товариство з обмеженою відповідальністю «СХК «Вінницька промислова група» (2 ділянки)	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	6,01+5,2333	2
Залізнична станція «Вінниця-вантажна»	12.01 Для розміщення та експлуатації будівель і споруд залізничного транспорту	40,99	1
Інші приватні та колективні виробничо-складські об'єкти			19

ПІВНІЧНО-СХІДНИЙ ПРОМРАЙОН

Виробничі території, які знаходяться в межах кварталу обмеженого вул. Гонти, вул. Левка Лук'яненка, вул. Північна та межею житлової садибної забудови

У у межах даного промутворення передбачалось розміщення 22 виробничих об'єктів: ВАТ «Вінницям'ясо», агробудівельна база, ТОВ «Аркон-ЛТД», база УПТК ОАС, Експериментально-механічний завод, СПМК-67, СПМК-68, Вінницький комбінат будівельних конструкцій, МП «Подільська кераміка», Підприємство «Ремонтник», РСУ-4, Державне підприємство «Вінницясільбудкомплект», ПМК-61, ВАТ «Автобаза Облводгоспу», ПМК-3, управління перевезень АТ «Південьзахідшляхбуд», УМДС-6, Підприємство «Вінницька обласна універсальна торгова база», ВАТ «Вінницяфармація», аптечна база, завод комбікормів, база «Автомотосільгоспкультспорттоварів» а також інші складські території. Наразі ситуація у промутворенні склалася наступним чином:

Назва підприємства	Галузь/код КВЦПЗ	Площа ділянки, га	Кількість об'єктів
Товариство з обмеженою відповідальністю «Вінницький завод полегшених конструкцій»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	1,1306	1
Інші приватні та комунальні виробничо-складські об'єкти			33

ПРОМРАЙОН ПО ВУЛ.МАКСИМА ШИМКА

Виробничі території, які знаходяться в межах кварталу обмеженого вул. Левка Лук'яненка кварталами житлової садибної забудови та залізничними коліями

У межах даного промутворення передбачалось розміщення 16 виробничих об'єктів: шляхове будівельне управління №18, база РБУ «Облспоживспілки», завод ЗБВ ТОВ «Трейд Інвест і К», Вінницький районний паливний склад підприємства «Облпаливо», склад взуттєвої фабрики ім. Щорса, Вінницький деревообробний завод, дочірнє підприємство «Будівельне управління №148» ВАТ «Південзахідтрансбуд», ЗАТ «Вінницямлин», ПП «Хлібозахист», ВАТ «Елеваторопостач», «Вінницявторма», завод нестандартного обладнання, виробничо-комерційне підприємство «Спецстрой», ВАТ «Вінницький інструментальний завод», ТОВ «Рембудмонтаж» ЛТД. Наразі ситуація у промутворенні склалася наступним чином:

Назва підприємства	Галузь/код КВЦПЗ	Площа ділянки, га	Кількість об'єктів
Приватне акціонерне товариство «Вінницяоблпаливо»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	0,5964	1
Державне підприємство «Вінницький науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	0,534	1
Товариство з обмеженою відповідальністю «Вінницький інструментальний завод»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	1,4196	1
Товариство з обмеженою відповідальністю «Науково-виробниче підприємство «Елтехмаш»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	0,226	1
Інші приватні та комунальні виробничо-складські об'єкти			35

Виробничі території, які знаходяться в межах кварталу обмеженого вул. Максима Шимка, Левка Лук'яненка, Гетьмана Мазепи та межею житлової забудови

У межах даного промутворення передбачалось розміщення 24 виробничих об'єктів: будівельне управління №148, АТП 10555, колективне підприємство «Управління механізації будівництва», завод залізобетонних конструкцій, ТОВ «Явір Т», підприємство «Вінницяоблтара», ЗАТ «Вінницявтормет», ТОВ «В'язовиця», «Будматеріали», «Вінбудторг», приватна виробничо-комерційна фірма «КАПТАН», ВАТ «Вінницяагроспецпостач», ВАТ «Вінницяоблагротехсервіс», Український енергетичний консорціум, ВАТ «Спецсільгоспмонтаж», СПМК-57, ТОВ ВО «Контакт ЛТД», ремонтно-монтажне управління №6, Завод ім. 60-річчя Жовтня, Відкрите акціонерне товариство «Вінницький ламповий завод», Завод «Ореол», Вінницьке обласне колективне підприємство «Одяг», Вінницьке обласне колективне підприємство «Культтовари», Вінницьке КП «Гала». Наразі ситуація у промутворенні склалася наступним чином:

Назва підприємства	Галузь/код КВЦПЗ	Площа ділянки, га	Кількість об'єктів
Споживче товариство «Росинка»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	0,9265	1
Товариство з обмеженою відповідальністю «Компанія Олді Агро»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	1,2156	1
Інші приватні та комунальні виробничо-складські об'єкти			22

ГРУПА ПІДПРИЄМСТВ ПО НЕМИРІВСЬКОМУ ШОСЕ

Виробничі території, які знаходяться в межах кварталу обмеженого вул. Лебединського, вул. Максима Шимка та залізничними коліями

У межах даного промутворення передбачалось розміщення 8 виробничих об'єктів: приватна виробничо-комерційна фірма «КАПТАН», ВАТ «Концерн Галнафтогаз», ТОВ «Інструмент», Насінневий завод, ТОВ «Агроніс», підприємство «Вінницяриба», склад паливно-мастильних матеріалів, ВАТ «Людмила». Наразі ситуація у промутворенні склалася наступним чином:

Назва підприємства	Галузь/код КВЦПЗ	Площа ділянки, га	Кількість об'єктів
Виробничий кооператив «Залізничник-БМК»	11.03 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд будівельних організацій та підприємств	0,4384	1

Товариство з обмеженою відповідальністю «Вінницька будівельна компанія»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	1,1803	1
Інші приватні та колективні виробничо-складські об'єкти			13

Виробничі території, які знаходяться в межах кварталу обмеженого вул. Немирівське шосе, вул, Лебединського, вул. Гетьмана Мазепи та межею садибної забудови

У межах даного промутворення передбачалось розміщення 10 виробничих об'єктів: підприємство теплових мереж ТЕЦ-1, ВАТ "Олійножировий комбінат", підприємство «Вінницяриба», склад паливно-мастильних матеріалів, ВАТ «Людмила», АТП, сільськогосподарське ВАТ "Вінницяплодоовочпостач". – теплиці, ВАТ «Вінницькій міській молочний завод», прирейковий майданчик «Спорттовари», ЗАТ «Продпостачторг». Наразі ситуація у промутворенні склалася наступним чином:

Назва підприємства	Галузь/код КВЦПЗ	Площа ділянки, га	Кількість об'єктів
Комунальне підприємство Вінницької міської ради «Вінницяміськтеплоенерго»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	3,4463	1
Приватне акціонерне товариство «Вінницький олійножировий комбінат» (3 ділянки)	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	0,9917+0,0613 +9,4555	1
Товариство з обмеженою відповідальністю «Лучанський комбінат по виробництву продуктів харчування»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	0,4717	1
Інші приватні та колективні виробничо-складські об'єкти			8

СХІДНИЙ ПРОМРАЙОН

Виробничі території, які знаходяться в межах кварталу обмеженого вул. Немирівське шосе, вул. Гетьмана Мазепи межею садибної забудови

У межах даного промутворення передбачалось розміщення 10 виробничих об'єктів: завод торгівельного обладнання, ЗАТ «Спорттовари», Вінницьке ПМК, молокозавод, консервний завод, спільне підприємство «Пересувна механізована колона «Облспоживспілки», АТП, склад паливно-мастильних матеріалів, ВАТ «Рембудсервіс», ЗАТ «Ремпобуттехніка», База МТП «Облкооппостач», Виробнича

база «Облплодоовочпром», Обласна оптова база «Укроптбакалія». Наразі ситуація у промутворенні склалася наступним чином:

Назва підприємства	Галузь/код КВЦПЗ	Площа ділянки, га	Кількість об'єктів
Колективне багатопрофільне мале підприємство – Фірма «Діапазон-Експрес»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	6,2414	1
Спільне українсько-естонське підприємство у формі товариства з обмеженою відповідальністю «Оптіма-фарм ЛТД»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	1,8887	1
Дочірнє підприємство «Кондитерська корпорація «РОШЕН»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	2,8263	1
Інші приватні та колективні виробничо-складські об'єкти			12

Виробничі території, які знаходяться в межах кварталу обмеженого вул. Немирівське шосе, вул. Проектна 16

У межах даного промутворення передбачалось розміщення 2 виробничих об'єктів: Товариство з обмеженою відповідальністю «Барлінек Україна» та ПМК Цукротресту. Наразі ситуація у промутворенні склалася наступним чином:

Назва підприємства	Галузь/код КВЦПЗ	Площа ділянки, га	Кількість об'єктів
Товариство з обмеженою відповідальністю «Барлінек Україна»	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	7,5656	1
Авіаційний завод	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	7,0	1

Назва підприємства	Галузь/код КВЦПЗ	Площа ділянки, га	Кількість об'єктів
Завод холодильного обладнання	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	10,85	1
Вінницький індустріальний парк -1	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	35,7324	
Вінницький індустріальний парк -2	11.02 Для розміщення та експлуатації основних, підсобних і допоміжних будівель та споруд підприємств переробної, машинобудівної та іншої промисловості	25	
Інші приватні та комунальні виробничо-складські об'єкти			6

Здійснений аналіз фактичного використання територій промутворень станом на 2023 рік наведено у таблиці 10.

Таблиця 10. Аналіз використання територій промутворень міста Вінниця станом на 2023 рік

Виробничі промутворення	Площа згідно генерального плану, га	Фактична площа виробничих територій, га	Частка виробничих територій, %
1. Північний промрайон №2	240,7	187,1	77,7
2. Група підприємств по вул. Батозька	116,6	69,2	59,4
3. Промрайон по вул. Максима Шимка	178,7	143,7	80,4
4. Північно-східний промрайон	129,2	80,2	62,1
5. Східний промрайон	193,2	175,3	90,8
6. Група підприємств по Немирівському шосе	110,5	65,8	59,6
7. Група підприємств по вул. Якова Шепеля	23,2	15,1	64,9
8. Комунально-склад група підприємств по вул. Братів Котенків	10,4	7,2	69,0
9. Група підприємств по вул. Данила Нечая	17,4	13,7	79,0
10. Центральна група підприємств №2	17,0	15,6	91,7

Виробничі промутворення	Площа згідно генерального плану, га	Фактична площа виробничих територій, га	Частка виробничих територій, %
11. Центральна група підприємств №1	5,7	2,6	46,5
12. Група підприємств по вул. Червоноармійській	112,0	76,6	68,4
13. Північний промрайон №1	226,6	212,2	93,7
14. Група підприємств по вул. Першотравнева	20,1	8,4	41,8
15. Комунально-складська група по вул. Ботанічній	20,6	14,9	72,1
16. Комунально-складська група по вул. Праведників світу	16,7	11,9	71,3
17. Група підприємств по вул. 600-річчя	55,6	30,2	54,4
18. Група малих харчових підприємств	4,7	2,6	56,6
19. Комунально-складська група по підприємств по Сабарівському шосе	89,8	81,4	90,6
20. Південна група підприємств	9,0	9,0	100,0
21. Західна група підприємств	47,7	30,5	64,0
Всього	1645,5	1253,4	76,2

Було встановлено, що у період 2006-2023 рр. відбулись значні зміни в структурі промислових територій, у тому числі змінилось функціональне призначення багатьох територій. Частина виробничих підприємств припинила існування. На вільних площах, а також на невикористаних виробничих майданчиках діючих підприємств була розміщена житлова та громадська забудова, малі та середні підприємства, комерційні склади, бази та інші заклади обслуговування. Відбулася трансформація територій практично усіх промутворень, крім Південної групи підприємств. У найбільшій мірі це стосується Центральної групи підприємств та групи підприємств по вул. Першотравневій.

Слід зазначити, що у 2022 р. в рамках Проекту «Інтегрований розвиток міст в Україні II» був здійснений аналіз стану виробничих територій Вінницької міської територіальної громади, який виявив перелік підприємств міста Вінниця, які припинили або частково припинили свою діяльність (табл. 11).

Таблиця 11. Перелік підприємств міста Вінниця, які припинили або частково припинили свою діяльність станом на 2022 рік¹.

Назва підприємства	Сучасне використання території	Адреса	Примітки
ВАТ завод «Термінал»	Підприємство не функціонує. Територія поділилась на багато власників	вул.600-річчя, 17	За підприємством залишились адміністративні приміщення які надаються в оренду різним організаціям в основному під оренду офісів.

¹ За матеріалами дослідження, проведеного в рамках Проекту «Інтегрований розвиток міст в Україні II»

Назва підприємства	Сучасне використання території	Адреса	Примітки
			Значні території зазнали змін цільового та функціонального використання в основному під громадські потреби. Перетворення територій відбувалось у відповідності до генерального плану
ВАТ «Завод Аналог»	Підприємство не функціонує. Територія поділилась на багато власників	вул. Хмельницьке шосе, 82	Території перебувають у комунальній власності, адміністративні приміщення які надаються в оренду різним організаціям в основному під оренду офісів. Змін у цільовому призначення не відбувалось. Перетворення територій відбулось біль під громадські потреби але не у відповідності до генерального плану
ВАТ «Вінницький електротехнічний завод»	Підприємство не функціонує. Територія поділилась на багато власників	вул. 50-річчя Перемоги, 34	Території перебувають у комунальній власності, адміністративні приміщення які надаються в оренду різним організаціям в основному під оренду офісів, розміщення ринкових комплексів, багатоквартирного житла. Перетворення територій відбулось до генерального плану.
ВАТ «Вінницький завод «Ореол»	Підприємство не функціонує. Територія поділилась на багато власників	вул. Максима Шимка, 50	Малі підприємства, склади (орієнтовно 15 ділянок різних співвласників). Перетворення територій не відбулось.
Вінницьке державне підприємство ВО «Хімпром»	Підприємство не функціонує. Територія поділилась на багато власників	вул. Академіка Янгеля, 4	Територію передано Вінницьке навчально-наукове виробниче об'єднання „Комплекс-1”, ЗАТ „Вінницяпобутхім”, малі підприємства. Планується розміщення малих підприємств, баз, складів не хачової галузі. Відбулось часткове перетворення територій у відповідності з генеральним планом.
ВАТ «Вінницьке спеціалізоване підприємство «Ремтехсільмаш»	Підприємство не функціонує	вул. Якова Шепеля, 23	Відбулось часткове перетворення територій у відповідності з генеральним планом.
ВАТ «Вінницький ламповий завод»	Підприємство не функціонує. Територія поділилась на багато власників	вул. Левка Лук'яненка, 18	Змін в перетворенні територій не відбувалось, на базі одного великого підприємства утворились багато маленьких невеликих підприємств.
ВАТ «Вінницький пивзавод»	Підприємство ліквідовано	вул. Стрілецька, 1	Зміна функцій території. Використання: житлово-громадський комплекс. Перетворення відбулось у відповідності до генерального плану.
КП «Вінницький меблевий комбінат»	Підприємство ліквідовано	вул. В'ячеслава Чорновола	Зміна функцій території. Використання: житлово-громадський комплекс. Перетворення відбулось у відповідності до генерального плану.

Назва підприємства	Сучасне використання території	Адреса	Примітки
ВАТ «Маяк»	Підприємство частково функціонує. Територія поділилась на багато власників	Вул. Хмельницьке шосе, 145	За підприємством залишилось орієнтовно - 15га.(промислова функція) на іншій території розташовуються об'єкти торгівлі та житлової забудови Перетворення відбулось у відповідності до генерального плану.
Вінницький Державний експериментальний оптико-механічний завод	Підприємство не функціонує. Територія поділилась на багато власників	вул.600-річчя, 25	За підприємством залишилось близько 1,0 га.(промислова функція). На даний час на території розташувались малі підприємства, бази, склади.
Підприємство «Інфракон»	Підприємство фактично не функціонує	вул. Стеценка, 81	Зміна функцій території. Використання: житлово-громадський комплекс. Перетворення відбулось у відповідності до генерального плану.
Автотранспортне підприємство (автобусний парк)	Підприємство використовує територію не ефективно.	вул. Стеценка	Зміна функцій території. Використання: житлово-громадський комплекс. Перетворення відбулось у відповідності до генерального плану.
ВАТ «Керамік»	Перебуває у стадії припинення	Пров. Цегельний	Територія заводу забудовується багатофункціональним житловим комплексом. Перетворення відбувається у відповідності до генерального плану.
ВАТ «Вінницький м'ясокомбінат»	Підприємство ліквідовано	вул. Батозька	Територія колишнього заводу забудована торговим центром «Епіцентр». Перетворення відбувається у відповідності до генерального плану.
ВАТ «Вінницький підшипниковий завод»	Перебуває у стадії припинення	вул. Сергія Зулінського	Територія поділена на багато земельних ділянок, планується розміщення виробничих підприємств.

Агровиробничий комплекс

Агровиробничий комплекс Вінниці достатньо розвинутий та багатогалузевий. Він представлений виробничими підприємствами по переробці сільськогосподарської продукції та сировинною базою, яка частково розміщена у межах території Вінницької громади, а частково – за її межами.

Виробництво харчових продуктів, напоїв, тютюнових виробів у 2021 р. склало 59,79% від загального обсягу вартості виробленої продукції.

У місті функціонують 19 промислових підприємств агровиробничого комплексу, а також розміщена значна кількість складів та баз. Серед найбільш важливих підприємств можна виділити Кондитерську корпорацію «РОШЕН», лікєро-горілочний завод, ПАТ «Вінницька кондитерська фабрика», Публічне акціонерне товариство «Концерн хлібпром».

При загальній площі громади у 25545 га на землі сільськогосподарського призначення у межах Вінницької громади припадає 10948 га, тобто близько 43%.

Суб'єктами сільськогосподарської діяльності на території громади є 13 сільськогосподарських підприємств, 14 фермерських господарств та близько 9500 особистих селянських господарств. Домінуючим видом сільськогосподарської діяльності є рослинництво, головним чином це вирощування зернових, технічних та олійних культур. Певного розвитку тут набули овочівництво та садівництво.

Серед галузей тваринництва на основі особистих селянських господарств та переважно невеликих і середніх тваринницьких комплексів розвивається молочно-м'ясне скотарство, свинарство та птахівництво. Є рибні господарства та пасіки. Загалом слід констатувати певні диспропорції між масштабами розвитку рослинництва і тваринництва.

Територія громади має значний і поки що недостатньо задіяний потенціал для нарощування обсягів виробництва продукції тваринництва. В межах громади практично не розвивається виробництво органічної сільськогосподарської продукції, що має значний попит на вітчизняному та міжнародному споживчих ринках.

6.8. Обслуговування населення

Місто Вінниця має значний рівень об'єктами забезпечення соціальної інфраструктури. Майже по усіх її складових спостерігається дотримання або перевищення нормативних показників (див. таблицю нижче).

Таблиця 12. Нормативна забезпеченість об'єктами громадського обслуговування населення м Вінниця

Установи, підприємства, споруди	Одиниця виміру	Всього необхідно по нормі	Існуючі установи	Рівень забезпечення, %
I. Заклади освіти				
Заклади дошкільної освіти	місце	15911	10681	67,1
Заклади загальної середньої освіти	місце	45604	38103	83,6
Міжшкільні навчально-виробничі комбінати	місце	3648	—	—
Спеціалізовані заклади позашкільної освіти	місце	6977	8832	126,6
II. Заклади охорони здоров'я				
Стаціонари усіх типів	ліжок	2220	4053	182,6
Поліклінічні заклади	відвідувань у зміну	8880	9039	101,8
Станції (підстанції) екстреної медичної допомоги	спец-автомобіль	37	39	105,4
Центри зайнятості населення базового рівня	відвідувач	52	60	115,4
III. Фізкультурно-оздоровчі та спортивні споруди				
Приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять у житловому кварталі (мікрорайоні)	м ² загальної площі	25900	—	—
Спортивні зали загального користування	м ² площі підлоги	29600	34485	116,5
Басейни криті й відкриті загального користування для населення	м ² дзеркала води	14800	2139	14,5
Приміщення реабілітаційного призначення	м ² загальної площі	5550	7859	141,6
IV. Заклади культури та мистецтва, культурно-видовищні та заклади дозвілля				
Універсальна зала	місце	5920	2000	33,8
Виставкові зали	м ² загальної площі	3700	7595	+2,05 р.
Масові бібліотеки	тис. од. зберігання	1665,0	1932,8	116,1
Масові бібліотеки	читацьких місць	1480	1112	75,1
Клубні приміщення за місцем проживання	місце	6475	—	—
Клубні заклади і центри культури та дозвілля	місце	12950	1066	8,2
Кінотеатри	місце	8140	2000	24,6
V. Підприємства торгівлі, харчування (заклади ресторанного господарства) та побутового обслуговування				
Магазини	м ² торгової площі	87690	298813	+3,4 р.
Ринкові комплекси	м ² торгової площі	9250	57150	+6,2 р.

Установи, підприємства, споруди	Одиниця виміру	Всього необхідно по нормі	Існуючі установи	Рівень забезпечення, %
Підприємства харчування (заклади ресторанного господарства)	місце	13690	21137	154,4
Майстерні побутового обслуговування	робочих місць	2590	537	20,7
Виробничі підприємства централізованого виконання замовлень	робочих місць	1480	—	—
VI. Організації та установи управління, проектні організації, кредитно-фінансові установи, підприємства зв'язку, юридичні установи, установи правопорядку				
Відділення зв'язку	об'єкт	59	123	+2,1 р.
Районні (міські) суди	робоче місце	12	214	...
Обласні суди	робоче місце	6		...
Юридичні консультації	робоче місце	37	49	132,4
Нотаріальні контори	робоче місце	12	16	150,0
Опорний пункт охорони правопорядку	м ² заг. площі	11100 - 37000	—	—
VII. Організації житлово-комунального господарства				
Житлово-експлуатаційні організації житлового району	об'єкт	5	13	56,5
Житлово-експлуатаційні організації житлових кварталів (мікрорайону)	об'єкт	18		
Пункт приймання вторинної сировини	об'єкт	18	8	44,4
Готелі	місце	1776	2181	122,8
Бюро похоронного обслуговування	об'єкт	7	10	142,9
Будинок траурних обрядів	об'єкт	1	1	100

6.8.1. Просторова організація системи освіти

Дошкільну освіту у м. Вінниця надають 60 закладів дошкільної освіти дошкільні та підрозділи закладів загальної середньої освіти (таблиця 13). Їх загальна ємність становить 10681 місць. На початок 2023 року відвідувало 15911 дітей. Заклади переповнені, їх ємність забезпечує лише біля 2/3 (67,1%) потреби на даний час.

Загальну середню освіту надають 38 закладів (таблиця 14) загальною ємністю 38103 місць, які на початок 2023 року відвідувало 45604 дітей (тобто задовольняє близько 83,6% від необхідної ємності). Зокрема 39 комунальних закладів (ємністю 35787 місць) та 9 приватних закладів (1903 місць).

57 закладів загальної середньої освіти мають спортивні зали, зокрема 41 спортивних залів площею понад 150 м².

Міжшкільні центри комп'ютерного і виробничого навчання в місті відсутні.

За ретроспективний період (2012 – 2022 роки) у Вінниці місткість закладів дошкільної освіти зросла з 9582 до 10681 місць, а закладів загальної середньої освіти залишилася без змін.

Таблиця 13. Заклади дошкільної освіти (ЗДО)

Назва ¹	Адреса	Кількість місць за проектом будівництва	Фактично відвідує дітей на 01.01.2023
ДНЗ №1	вул. Миколи Амосова, 48 а	245	347
ДНЗ №2	вул. Миколи Пирогова, 159	20	78
ДНЗ №3	вул. Академіка Ющенка, 14	110	214
ДНЗ №4	вул. Михайла Стельмаха, 37	153	328
ДНЗ №5	вул. Стрілецька, 85 а	100	144
ДНЗ №6	вул. Волошкава, 11	150	286
ДНЗ №7	бульвар Свободи, 3	280	607
ЗДО №9	вул. Григорія Сковороди, 8	76	85
ЗДО №10	вул. Дмитра Білоконя, 30 а	100	201
ЗДО №11	проспект Космонавтів, 31	190	270
ДНЗ №13	вул. Магістратська, 58	155	235
ЗДО №14	вул. Генерала Григоренка	180	301
ДНЗ №15	вул. Тимофіївська, 10	130	323
ДНЗ №16	вул. Зерова, 12	170	316
ДНЗ №17	вул. Чумацька, 268	240	430
ЗДО №18	пров. Соняшниковий, 7	170	230
ДНЗ №19	вул. Маліновського, 21	170	200
ЗДО №20	вул. Олега Антонова, 13 а	225	395
ЗДО №21	вул. Князя Володимира, 8	245	222
ЗДО №22	проспект Коцюбинського, 43 г	80	129
ДНЗ №23	вул. Олександра Довженка, 3 а	309	512
ЗДО №24	вул. Болгарська, 21	166	194
ДНЗ №25	вул. Князів Коріатовичів, 147	170	212

¹ Скорочення: ЗДО (заклад дошкільної освіти) ДНЗ (дошкільний навчальний заклад)

Назва ¹	Адреса	Кількість місць за проектом будівництва	Фактично відвідує дітей на 01.01.2023
ДНЗ №26	вул. Київська, 144	291	517
ДНЗ №27	вул. Острозького, 33	206	266
ЗДО №28	вул. Захисників Неба, 24	60	88
ЗДО №29	вул. Героїв Нацгвардії, 7	190	304
ДНЗ №30	вул. 600-річчя, 8	190	331
ДНЗ №31	вул. Родіона Скалецького, 23	325	494
ЗДО №33	вул. Левка Лук'яненка, 137 е	120	189
ДНЗ №35	вул. Хмельницьке шосе, 16	158	249
ДНЗ №36	вул. Київська, 124	325	405
ЗДО №37	вул. Героїв Нацгвардії, 41	210	212
ЗДО №38	вул. Барвиста, 6 а	300	572
ДНЗ (ясла-садок) №39 комбінованого типу	вул. Грушевського, 5	210	205
ДНЗ №42	вул. Олега Антонова, 9	225	285
ЗДО №43	вул. Гетьмана Мазепи, 12	150	215
ДНЗ №45	вул. 600-річчя, 56	210	227
ДНЗ №46	проспект Юності, 15	336	370
ДНЗ №47	вул. В'ячеслава Чорновола, 12	135	248
ДНЗ №50	вул. Острозького, 3	115	296
ДНЗ №51	вул. Академіка Янгеля, 32	145	224
ДНЗ №52	вул. Василя Порики, 17	186	237
ДНЗ №57	вул. Келецька, 74	210	223
ЗДО №58	вул. Олексія Миргородського, 72	21	50
ЗДО №59	вул. Політехнічна, 16	210	323
ДНЗ №60	вул. Космонавтів, 48	182	250
ДНЗ №61	проспект Юності, 30	220	370
ДНЗ №67	вул. Михайла Стельмаха, 45	230	259

Назва ¹	Адреса	Кількість місць за проектом будівництва	Фактично відвідує дітей на 01.01.2023
ДНЗ №71	вул. 20 Березня, 32	212	342
ДНЗ №72	вул. Миколи Ващука, 19	230	280
ДНЗ №73	вул. Космонавтів, 64	245	326
ДНЗ №74	вул. Андрія Первозванного, 68	170	208
ДНЗ №75	вул. 600-річчя, 62	245	403
ЗДО №77	вул. Михайла Малишенка, 19	265	403
ЗДО «Бейбі бест» (приватний)	вул. Князів Коріатовичів, 47 А	75	70
Заклади дошкільної освіти, об'єднані із закладами загальної середньої освіти		255	211
Вінницька спеціальна школа для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку	вул. Келецька, 107	30	24
НВК «Школа АІСТ»: центр розвитку дитини – ЗОШ І-ІІІ ст.	проспект Юності, 9	70	36
Вінницький приватний православний НВК святого Миколая	вул. Келецька, 59 а	60	41
Приватна гімназія «Дельфін»	вул. Трамвайна, 3 б	95	110
РАЗОМ		10436	15911

Таблиця 14. Заклади загальної середньої освіти (ЗЗСО)

Назва	Адреса	Кількість місць за проектом будівництва	Фактично відвідує дітей на 01.01.2023
Комунальні		35878	44511
1. Гуманітарний ліцей №1 імені М.І. Пирогова	вул. Малиновського, 7	1400	1081
2. Ліцей №2	вул. Соборна, 94	850	1147
3. Ліцей №3 ім. М. Коцюбинського	вул. Миколи Оводова, 2	600	814
4. Ліцей №4 ім. Д.І. Менделєєва	вул. Миколи Гоголя, 18	1300	1385
5. Початкова школа №5	вул. Богдана Ступки, 18	1200	1001
6. Ліцей №6	вул. Стрілецька, 12	1100	1882
7. Ліцей №7 ім. Олександра Сухомовського	вул. Владислава Городецького, 21	450	1010

Назва	Адреса	Кількість місць за проектом будівництва	Фактично відвідує дітей на 01.01.2023
8. Ліцей №8	вул. Володимира Винниченка, 28	430	469
9. Ліцей №8	вул. Володимира Винниченка, 36	220	356
10. Ліцей №9	вул. Брацлавська, 98	480	670
11. Ліцей №10	вул. Андрія Первозванного, 22	1560	1265
12. Ліцей №11	вул. Тараса Сича, 38	860	1376
13. Ліцей №12	вул. Максима Шимка, 3	756	1582
14. Ліцей №13	вул. Максима Шимка, 1	900	700
15. Ліцей №13	вул. Гетьмана Мазепи, 12	250	502
16. Ліцей №14	вул. Діонісія Міклера, 2	118	214
17. Ліцей №15	вул. Келецька, 62	1104	1409
18. Ліцей №16	вул. Матроса Кішки, 30	1296	1583
19. Ліцей №17	вул. Олександра Соловйова, 2	840	1048
20. Ліцей №18	вул. Келецька, 97	1568	1604
21. Ліцей №19	вул. Северина Наливайка, 17	470	560
22. Ліцей №20	вул. Чумацька, 266	1176	1997
23. Ліцей №21	вул. 600-річчя, 16	960	620
24. Ліцей №22	вул. Данила Нечая, 21	1190	1529
25. Ліцей №23	проспект Космонавтів, 32	1176	1382
26. Гімназія №24	вул. Анатолія Бортника, 3	1200	2006
27. Гуманітарна початкова школа №25	вул. Келецька, 89	1176	782
28. Ліцей №26 ім. Героя України Дмитра Майбороди	вул. Хмельницьке шосе, 27	1124	1653
29. Ліцей №27	вул. Левка Лук'яненка, 42	1176	1940
30. Ліцей №29	вул. Київська, 149	1176	1408
31. Ліцей №30 ім. Тараса Шевченка	вул. Стрілецька, 62	880	1559
32. Ліцей №31	вул. Богдана Ступки, 13	1045	1099
33. Ліцей №32	вул. Героїв Нацгвардії, 40	950	1630
34. Ліцей №33	вул. Василя Порика, 20	1176	1277
35. Ліцей №34	вул. Миколи Ващука, 12	1296	1191

Назва	Адреса	Кількість місць за проектом будівництва	Фактично відвідує дітей на 01.01.2023
36. Ліцей №35	вул. Миколи Вашука, 10	1176	1554
37. Ліцей №36	вул. Миколи Пирогова, 191	420	555
38. Технічний ліцей	вул. Монастирська, 4	509	478
39. Спеціалізована школа для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку	вул. Келецька, 107	320	193
Приватні		2225	1093
Приватна гімназія «Дельфін»	вул. Василя Стуса, 26	250	258
Приватний заклад «Навчально-виховний комплекс «Школа АІСТ»: центр розвитку дитини – ЗОШ І-ІІІ ст.	проспект Юності, 9	250	178
Приватний заклад «Навчально-виховний комплекс «Ор Менахем Вінниця»	вул. Синьоводська, 226	55	25
Приватний православний навчально-виховний комплекс святого Миколая	вул. Келецька, 59 а	100	45
Приватний заклад Вінницький ліцей «АМАДЕЯ»	вул. Магістратська, 60	100	128
Приватний дитиноцентрований заклад загальної середньої освіти «Хаб Скул»	вул. Миколи Пирогова, 80 а	800	230
Приватний дитиноцентрований заклад загальної середньої освіти «Хаб Скул»	вул. Салтикова-Щедрина, 131	440	148
Польський ліцей гуманітарних наук та інформаційних технологій ім. Януша Корчака	вул. Академіка Янгеля, 59	80	71
Вінницький приватний заклад освіти «Бест Скул»	вул. Театральна, 43	150	10
УСЬОГО		38103	45604

6.8.2. Просторова організація системи охорони здоров'я

Аналіз забезпечення закладами охорони здоров'я показує, що у м. Вінниця зосереджено практична уся медична база громади. В інших населених пунктах є невеликі заклади поліклінічного типу – амбулаторії (АЗПСМ) та ФАПи (пункти здоров'я).

Мережа закладів охорони здоров'я по м. Вінниця (таблиця далі) складається з закладів охорони здоров'я підпорядкованих місту та закладів охорони здоров'я, підпорядкованих Вінницькій військової обласної державної адміністрації (без урахування відомчих, як то МВС, залізниця і т.п.).

На даний час ліжковий фонд стаціонарів усіх типів м. Вінниця становить 4053 ліжок, а потужність поліклінік, амбулаторій 9036 відвідувань у зміну.

Так як на даний час нормативи щодо закладів охорони здоров'я відсутні, приймалися такі показники:

- для стаціонарів (лікарень, диспансерів) — не більше 6 ліжок на 1 тис. осіб для стаціонарів відповідно Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження нормативу забезпечення стаціонарними лікарняними ліжками у розрахунку на 10 тис. населення» (від 25.11.2015 №1024);
- для поліклінік прийнято норматив ДБН 360-92** - 24 відвідувань в зміну на 1 тис. осіб, так як у ДБН Б.2.2-12:2019 вони відсутні.

Таким чином, існуюча ємність стаціонарів (лікарень) становить 182,6% від необхідної (2220 ліжок), а поліклінік, амбулаторій – 101,8% (8880 відвідувань у зміну)

Рівень забезпечення закладами охорони здоров'я м. Вінниці враховує також обслуговування не тільки міста Вінниці, але і Вінницького району, Вінницької області, і, частково, Вінницької надобласної системи розселення.

Крім того, ТМО «Вінницький обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф Вінницької ОДА має 39 автомобілів.

За ретроспективний період у м. Вінниці зафіксоване скорочення ємності стаціонарів із 5006 ліжок у 2012 році до 4053 ліжок на початок 2023 року.

Таблиця 15. Заклади охорони здоров'я

Назви установ, адреса	Адреса	Одиниця виміру	За проектом будівництва
Заклади охорони здоров'я, підпорядковані департаменту охорони здоров'я та реабілітації Вінницької ОВА			
Стаціонари			
Вінницька обласна клінічна лікарня ім. М.І. Пирогова	вул. Пирогова, 46	ліжок	581
Вінницька обласна дитяча клінічна лікарня	вул. Хмельницьке шосе, 108	ліжок	338
Вінницька обласна клінічна психоневрологічна лікарня ім. академіка О.І. Ющенка	вул. Пирогова, 109	ліжок	772
Центр терапії залежностей «Соціотерапія»	вул. Пирогова, 109 В	ліжок	60
Подільський регіональний центр онкології	вул. Хмельницьке шосе, 84	ліжок	360
Вінницький обласний високоспеціалізований ендокринологічний центр	вул. Діонісія Міклера, 32	ліжок	85
Вінницький обласний клінічний медичний реабілітаційний центр ветеранів війни та радіаційного захисту населення	вул. Василя Стуса, 11	ліжок	110
Вінницька обласна клінічна дитяча інфекційна лікарня	вул. Київська, 68	ліжок	60
Вінницький обласний медичний центр реабілітації дітей	вул. Нагірна, 17	ліжок	50
Вінницький спеціалізований будинок дитини з ураженням нервової системи та порушення психік	вул. Іллі Мечникова, 34	ліжок	70
Поліклініки			
Вінницька обласна клінічна лікарня ім. М.І. Пирогова	вул. Пирогова, 46	відв/зміну	118899
Вінницька обласна дитяча клінічна лікарня	вул. Хмельницьке шосе, 108	відв/зміну	109156
Вінницька обласна клінічна психоневрологічна лікарня ім. академіка О.І. Ющенка	вул. Миколи Пирогова, 109	відв/зміну	62375
Центр терапії залежностей «Соціотерапія»	вул. Миколи Пирогова, 109 В	відв/зміну	26664
Подільський регіональний центр онкології	вул. Хмельницьке шосе, 84	відв/зміну	73809
Вінницький обласний клінічний шкірно-венерологічний центр	вул. Магістрацька, 21	відв/зміну	26640
Вінницький обласний високоспеціалізований ендокринологічний центр	вул. Діонісія Міклера, 32	відв/зміну	66862
Вінницький обласний клінічний медичний реабілітаційний центр ветеранів війни та радіаційного захисту населення	вул. Василя Стуса, 11	відв/зміну	51023
Вінницький обласний медичний центр реабілітації дітей	вул. Нагірна, 17	відв/зміну	8445

Назви установ, адреса	Адреса	Одиниця виміру	За проектом будівництва
Станції швидкої допомоги			
ТМО «Вінницький обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф Вінницької ОДА		автомобіль	39
центральне відділення	вул. Варшавська, 43	автомобіль	
відділення №1	вул. Паневежиська, 1	автомобіль	
відділення №2	вул. Олега Антонова, 10 а	автомобіль	
<i>Відомчі заклади підпорядкування інших міністерств та відомств</i>			
Стаціонари			
ДУ «Територіальне медичне об'єднання МВС України по Вінницькій області»	вул. 1-й пров. Ботанічний, 38	ліжок	78
Філія ДУ «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України у Вінницькій області»	вул. Брацлавська, 2 а	ліжок	100
Поліклініки			
ДУ «Територіальне медичне об'єднання МВС України по Вінницькій області»	вул. 1-й пров. Ботанічний, 38	відв/зміну	88500
Філія ДУ «Центр охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України у Вінницькій області»	вул. Брацлавська, 2 а	відв/зміну	18391
МСЧ ДУ «Центр комплексної реабілітації «Поділля»»	вул. Миколи Пирогова, 135 а	відв/зміну	7548
МСЧ ГУ ДСНС у Вінницькій області	вул. Ботанічна, 34	відв/зміну	15590
<i>Заклади охорони здоров'я, підпорядковані Вінницькій міській раді</i>			
Стаціонари			
Вінницька міська клінічна лікарня №1	м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 96	ліжок	285
Вінницька міська клінічна лікарня №3	м. Вінниця, вул. Синьоводська, 142	ліжок	150
Вінницька міська клінічна лікарня швидкої медичної допомоги	м. Вінниця, вул. Київська, 68	ліжок	394
у т.ч. отоларингологічне відділення з щелепно-лицьовими ліжками стоматологічного профілю	м. Вінниця, вул. Київська, 68	ліжок	20
Вінницька клінічна багатопрофільна лікарня	м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 92	ліжок	248
Вінницький регіональний центр серцево-судинної паталогії	м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 96	ліжок	115
Вінницький міський клінічний пологовий будинок №1	м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 98	ліжок	76
Вінницький міський клінічний пологовий будинок №2	м. Вінниця, проспект Коцюбинського, 50	ліжок	76

Назви установ, адреса	Адреса	Одиниця виміру	За проектом будівництва
Вінницька міська клінічна лікарня «Центр матері та дитини»	м. Вінниця, вул. Синьоводська, 142	ліжок	203
Поліклініки			3214
Консультативна поліклініка при міській клінічній лікарні №1	вул. Хмельницьке шосе, 96	відв/зміну	323
Консультативна поліклініка при Вінницькій клінічній багатопрофільній лікарні	вул. Хмельницьке шосе, 92	відв/зміну	390
Жіноча консультація при Вінницькій клінічній багатопрофільній лікарні	вул. Хмельницьке шосе, 92	відв/зміну	25
Стоматологічне поліклінічне відділення при Вінницькій клінічній багатопрофільній лікарні	вул. Хмельницьке шосе, 92	відв/зміну	112
Амбулаторно-діагностичне відділення при міській лікарні «Центр матері та дитини»	вул. Синьоводська, 142	відв/зміну	45
Жіноча консультація при при міській лікарні «Центр матері та дитини»	вул. Синьоводська, 142	відв/зміну	68
Амбулаторно-діагностичне відділення при міській клінічній лікарні №3	вул. Синьоводська, 142	відв/зміну	130
Жіноча консультація при Вінницькому пологовому будинку №1	вул. Хмельницьке шосе, 98	відв/зміну	152
Жіноча консультація при Вінницькому пологовому будинку №2	вул. Замостянська, 20 а	відв/зміну	74
КП «Міський лікувально-діагностичний центр»	вул. Київська, 68	відв/зміну	215
МКП «Медичний стоматологічний центр»	вул. Келецька, 68	відв/зміну	332
Амбулаторно-діагностичне відділення при Вінницькому регіональному центрі серцево-судинної патології	вул. Хмельницьке шосе, 96	відв/зміну	оренда
КНП ЦПМСД (центр первинної медико-санітарної допомоги) №1			
АЗПСМ (амбулаторія загальної практики—сімейної медицини) №1	м. Вінниця, вул. Генерала Григоренка, 42	відв/зміну	49
АЗПСМ №2	м. Вінниця, вул. Соняшнткова, 3	відв/зміну	63
АЗПСМ №2	м. Вінниця, вул. Миколи Зерова, 13	відв/зміну	4
АЗПСМ №3	м. Вінниця, пров. Олега Антонова, 44	відв/зміну	21
КНП ЦПМСД (центр первинної медико-санітарної допомоги) №2			
АЗПСМ №1	м. Вінниця, вул. Родіона Скалецького, 33 а	відв/зміну	45
АЗПСМ №2, №3, №4, №5	м. Вінниця, вул. Магістратська, 44	відв/зміну	389
АЗПСМ №7	м. Вінниця, вул. Тимофіївська, 8	відв/зміну	26
КНП ЦПМСД (центр первинної медико-санітарної допомоги) №3			
АЗПСМ №1, №2	м. Вінниця, вул. Політехнічна, 10	відв/зміну	60

Назви установ, адреса	Адреса	Одиниця виміру	За проектом будівництва
АЗПСМ №3	м. Вінниця, 4-й провулок Леоніда Каденюка, 2	відв./зміну	орендоване
АЗПСМ №4, №5, №6, №7	м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 96	відв./зміну	368
КНП ЦПМСД (центр первинної медико-санітарної допомоги) №4			
АЗПСМ №1	м. Вінниця, вул. Павла Корнелюка, 36	відв./зміну	орендоване
АЗПСМ №2	м. Вінниця, вул. Сергія Зулінського, 37	відв./зміну	15
АЗПСМ №3	м. Вінниця, вул. Київська, 68	відв./зміну	орендоване
АЗПСМ №4, №5, №6	м. Вінниця, вул. Замостянська, 18	відв./зміну	235
АЗПСМ №7	м. Вінниця, вул. Стеценка, 48	відв./зміну	орендоване
КНП ЦПМСД (центр первинної медико-санітарної допомоги) №5		відв./зміну	
АЗПСМ №1, №2	м. Вінниця, вул. Замостянська, 49	відв./зміну	273
АЗПСМ №3	м. Вінниця, вул. Чумацька, 217	відв./зміну	35
АЗПСМ №4	м. Вінниця, 1-й провулок Український, 6 а	відв./зміну	орендоване
АЗПСМ №5	м. Вінниця, вул. Якова Шепеля, 23	відв./зміну	орендоване
АЗПСМ №6	м. Вінниця, вул. Данила Нечая, 77 а	відв./зміну	40
АЗПСМ №7	м. Вінниця, вул. Синьоводська, 138	відв./зміну	орендоване

6.8.3. Просторова організація системи торгівлі, культури, спорту та дозвілля

Фізкультурно-оздоровчі і спортивні споруди

Мережа фізкультурно-спортивних установ у Вінниці є досить розвиненою. Населення міста використовує 90 спортивних залів різних форм власності, 14 плавальних басейнів (з них 4 басейни 25-метрові), 104 приміщення реабілітаційного призначення.

Також у місті є 4 стадіони (центральний міський, стадіон ЦПКіВ, стадіон ВДТУ, стадіон «Нива»), 3 криті споруди зі штучним льодом («Льодовий клуб», «Айс-Авеню», «Мегамолл»); 4 веслувально-спортивні бази (2 ФСТ «Динамо», МСЛЮСШ №2, СДЮСШОР з веслування).

У місті функціонують 128 спортивних майданчиків, 18 майданчиків з тренажерним обладнанням, 7 футбольних полів, 6 тенісних кортів, 23 стрілецькі тири криті і напівкриті на дистанцію не менше 25 метрів.

Таблиця 16. Спортивні споруди обласного підпорядкування

Назва (підпорядкування)	Адреса	Профіль	Площа, м ²
Водно-веслувальна станція (Вінницька обласна спеціалізована ДЮСШ олімпійського резерву ім. Ю. Рябчинської)	вул. Князів Коріатовичів, 123		741
СК «Здоров'я» (Вінницька обласна комплексна ДЮСШ)	вул. Якова Шепеля, 23		772
Вінницька обласна спеціалізована ДЮСШ олімпійського резерву з хокею на траві «Олімпія»	вул. Хлібна, 1	хокей на траві	
Вінницька обласна спеціалізована ДЮСШ з волейболу	вул. Генерала Арабея, 3	волейбол	
Вінницька обласна ДЮСШ з складно-координаційних видів спорту	вул. Червонохрестівська, 11	спортивна акробатика, стрибки на батуті (акробатична доріжка)	
Вінницька обласна ДЮСШ з футболу «Нива»	вул. Генерала Арабея, 3	футбол	
Вінницька обласна комплексна ДЮСШ	вул. Якова Шепеля, 23	бадмінтон, бокс, боротьба греко-римська, велоспорт, гімнастика художня, дзюдо, естетична групово-гімнастика, кікбоксинг ІСКА, кіокушинкай карате	1847,7
Вінницька обласна ДЮСШ стрільби	вул. Соборна, 72	стрільба кульова, стрільба стендова	
Вінницька обласна спеціалізована ДЮСШ олімпійського резерву ім. Ю. Рябчинської	вул. Князів Коріатовичів, 123		1604,9

В місті відсутні зазначені у ДБН Б.2.2-12:2019 приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять у житловому кварталі (мікрорайоні) та приміщення реабілітаційного призначення.

Забезпеченість спортивними залами загального користування відповідає нормативному (становить близько 116,5%).

Забезпеченість плавальними басейнами є нижче нормативного (лише 14,5% від нормативних вимог).

Заклади культури та мистецтва, культурно-видовищні та дозвіллєві

У Вінниці функціонують 34 заклади культури і мистецтва.

Мережу закладів культури і мистецтва складають: міський палац мистецтв, міський клуб, кінотеатр «Родина», літній театр (концертний зал «Веселка») ЦПКіВ імені Миколи Леонтовича, обласний центр народної творчості, Вінницький обласний академічний музично-драматичний театр імені Миколи Садовського, Вінницький обласний театр ляльок, концертний зал «Плеяди» Вінницької обласної філармонії.

Міська централізована бібліотечна система (центральна бібліотека і 22 її філії) має книжковий фонд понад у 1,9 млн. примірників та 600 читацьких місць. Обласна універсальна наукова бібліотека імені Валентина Отамановського має біля 946,7 тис. одиниць книг та 452 читацьких місця. Фонди обласної бібліотеки для обласної бібліотеки для дітей та юнацтва – біля 140 тис. одиниць книг та 60 читацьких місць..

Проте, в місті відсутні приміщення для культурно-масової роботи, дозвілля й аматорської діяльності, цирк, танцювальні зали.

Ємності клубних закладів і центрів дозвілля по м. Вінниця нині складає лише біля 8,2%. Бібліотечний фонд м. Вінниця має задовільний нормативний рівень.

Слід зазначити, що сучасний рівень попиту населення в культурному та мистецькому обслуговуванні значно знизився через науково-технічний поступ.

Особливо це стосується кінотеатрів, клубних закладів, та в деякій мірі театрів. Підприємницька ініціатива та попит нині є рушійними силами щодо потреб та функціонування центрів дозвілля, концертних та танцювальних залів.

Таблиця 17. Заклади культури та мистецтва, культурно-видовищні та дозвіллі

Назви установ, адреса	Адреса	Одиниця виміру	За проектом будівництва
Підпорядковані департаменту культури Вінницької ОВА			
Театри, філармонія			
Вінницька обласна філармонія	вул. Хмельницьке шосе, 7	місць	432
Вінницький обласний український академічний музично-драматичний театр імені Миколи Садовського	вул. Театральна, 13	місць	660
Вінницький обласний академічний театр ляльок	вул. Хмельницьке шосе, 7	місць	200
Музеї			
Вінницький обласний краєзнавчий музей	вул. Соборна, 19	м. кв.	1523
Відокремлений підрозділ обласного краєзнавчого музею «Музей мужніх»	вул. Пирогова, 148	м. кв.	439
Вінницький обласний художній музей	вул. Соборна, 21	м. кв.	736
Бібліотеки			
Вінницька обласна універсальна наукова бібліотека імені Валентина Отамановського	вул. Соборна, 73	тис. прим.	946744
		чит. місць	452
Вінницька обласна бібліотека для дітей та юнацтва	вул. Степана Бандери, 22	од. зберіг.	139757
		чит. місць	60
Підпорядковані департаменту культури Вінницької МТГ			
Спеціалізовані заклади позашкільної освіти			
Дитяча музична школа №1	вул. Архітектора Артинова, 21	місць	487
Дитяча музична школа №2	вул. Стрілецька, 16	місць	900
Дитяча школа мистецтв	вул. Брацлавська, 85	місць	520
Дитяча художня школа	вул. Магістратська, 66	місць	225
Дитяча школа мистецтв «Вишенька»	вул. Василя Порики, 28 б	місць	430
Кінотеатри¹			

¹ Місткість орієнтовна: кінотеатр «Батьківщина» є у комунальній власності, інші – приватні. Це кінотеатри «SmartCinema» (460 місць, 7 кінозалів), «CinemaCity Мегамолл» (460 місць, 7 кінозалів), «FilMax», «Broadway», ім. Коцюбинського, «Ультра»

Назви установ, адреса	Адреса	Одиниця виміру	За проектом будівництва
Кінотеатр «Родина»	вул. Миколи Оводова, 47	місць	120
Універсальні і концертні зали			
Кіноконцертний зал «Райдуга» (не функціонує)	вул. Хлібна, 1	місць	2000
		м ² вист. площі	2997
Планетарій	вул. Хлібна, 1	місць	86
Літній театр (не функціонує)	вул. Магістрацька, 67 а	м ²	1860
КП «Дирекція парків та дозвілля»	вул. Хлібна, 1		
КЗ «Центр концертних та фестивальных програм»	вул. Левка Лук'яненка, 34, 36, 44	м ² вист. площі	40
Клубні заклади і центри культури та дозвілля			
Міський Палац мистецтв	вул. Стрілецька, 44	місць	880
Відділ культурно-освітньої та організації дозвілля №1	вул. Пирогова, 348	місць	86
Відділ культурно-освітньої та організації дозвілля №8	вул. Олексія Миргородського, 74	місць	100
Музеї			
Музей Вінниці	вул. Симона Петлюри, 15 а	м ² пл. підлоги	438,5
Музей	вул. Миколи Оводова, 20		236,2
Музей	вул. Пирогова, 148		431,2
Вінницький літературно-меморіальний музей Михайла Коцюбинського	вул. Івана Бевза		124
Бібліотеки			
Центральна міська бібліотека	вул. Хмельницьке шосе, 4	од. зберіг.	271634
		чит. місць	90
Центральна бібліотека для дітей та юнацтва	проспект Космонавтов, 63	од. зберіг.	68613
		чит. місць	60
Бібліотека – філія №1	проспект Коцюбинського, 49	од. зберіг.	28087
		чит. місць	50
Бібліотека – філія №2	вул. Барвиста, 1	од. зберіг.	40516

Назви установ, адреса	Адреса	Одиниця виміру	За проектом будівництва
		чит. місць	10
Бібліотека – філія №5	вул. Соняшникова, 3	од. зберіг.	41265
		чит. місць	24
Бібліотека – філія №6	вул. Олега Антоновича, 50	од. зберіг.	44274
		чит. місць	80
Бібліотека – філія №7	вул. Дмитра Білоконя, 32	од. зберіг.	44456
		чит. місць	40
Бібліотека – філія №8	вул. Стрілецька, 39	од. зберіг.	48938
		чит. місць	24
Бібліотека – філія №9	вул. Івана Богуна, 184	од. зберіг.	0
		чит. місць	0
Бібліотека – філія №11	вул. Князів Коріатовичів, 189	од. зберіг.	36232
		чит. місць	36
Бібліотека – філія №12	вул. Київська, 126	од. зберіг.	78105
		чит. місць	40
Бібліотека – філія №13	проспект Космонавтів, 39	од. зберіг.	67486
		чит. місць	79
Бібліотека – філія №14	вул. Марка Вовчка, 39	од. зберіг.	29316
		чит. місць	20
Бібліотека – філія №15	вул. Олексія Миргородського, 74	од. зберіг.	15676
		чит. місць	9
Бібліотека – філія №16	вул. Амвросія Бучми, 96	од. зберіг.	20760
		чит. місць	35
Бібліотека – філія №17	вул. Тимофіївська, 14	од. зберіг.	4526
		чит. місць	28
Бібліотека – філія №18	вул. Пирогова, 348	од. зберіг.	15845
		чит. місць	10

Підприємства торгівлі, харчування та побутового обслуговування

На 01.01.2023 на території м. Вінниця працювало:

- 2022 підприємств торгівлі із загальною торговою площею 298813 м²;
- 11 ринків із близько 57150 м² торгової площі;
- 485 підприємств харчування, що мали 21137 посадкових місць;
- близько 537 підприємств побутового обслуговування.

Забезпеченість підприємствами торгівлі є у 3,41 рази вищою, ніж необхідно за нормативами, а забезпеченість місцями підприємств харчування становить 154,5% від нормативного рівня.

Забезпеченість підприємствами побутового обслуговування становить 20,7% від нормативного рівня.

Слід зазначити, що кількість та потужність підприємств торгівлі, харчування та побутового обслуговування регулюється здебільшого попитом тобто ринковими відносинами.

Таблиця 18. Ринки та торговельні майданчики м. Вінниця

Назва	Адреса	Площа, м ²	Торгова площа (розрахунково)
1. Ринок «Муніципальний»	вул. Михайла Янгеля, 4 б	1300	900
2. Ринок «Центральний»	проспект Коцюбинського, 13	32797	23000
3. Ринок «Урожай»	вул. Пирогова, 49	1162	800
4. Ринок «Привокзальний 1»	вул. Привокзальна, 1 а	1542	1000
5. ТК «Привокзальний 2» ринок «Привокзальний-2»	площа Привокзальна, 1	8883	6200
6. Торговельний майданчик «Володимир Сервіс»	вул. Левка Лук'яненко, 16 б	23508	16400
7. Міні-ринок «Покрівка»	вул. Бучми, 100	784	550
8. Торговий майданчик «Мрія сходу»	вул. Гетьмана Мазепи, 3	950	600
9. Авторинок «Сатурн»	вул. Миколи Пирогова, 166	5096	3500
10. Ринок «Західний»	вул. Хмельницьке шосе, 114	1200	840
11. Ринок ТРЦ «Мир»	вул. Келецька, 57	4800	3360
Разом		82022	57150

6.8.4. Просторова організація системи туристичних та оздоровчо-рекреаційних послуг

Розуміючи важливість розвитку туристичної сфери для економіко-господарського комплексу міста та громади, у м. Вінниці створюються всі умови для сталого функціонування даної галузі. Для цього було розроблено стратегію розвитку туризму міста Вінниця до 2030 року у якій окреслено основні принципи та напрями розвитку. Для опису існуючого стану розвитку туристичної сфери громади м. Вінниця необхідно зосередитися на наступних її елементах: існуючі туристичні ресурси (природні та антропогенні), а також туристична інфраструктура.

У Вінниці розвиваються екскурсійний, історико-освітній, краєзнавчий, дитячий та інші види туризму. Останніми роками активно освоювалися такі сучасні види туризму, як гастро та медичний туризм. Надходження від туристичного збору м. Вінниця мали стійку тенденцію до зростання до початку пандемії «Covid-19». Динаміка обсягів туристичного збору до початку активних бойових дій на території України подана у таблиці:

Таблиця 19. Обсяги туристичного збору м. Вінниця по роках

	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.
Обсяг туристичного збору (тис. грн.)	223,0	284,0	336,0	2050,0	920,0	1920,0

У 2019 року у Вінниці вперше було проведено дослідження туристичної привабливості міста, за даними якого індекс туристичної привабливості міста склав 4,13 балів з 5.

У структурі туризму Вінницького регіону домінує внутрішній туризм. Динаміка кількості внутрішніх туристів, які були обслуговані туроператорами Вінницької області наведено в таблиці:

Таблиця 20. Кількість внутрішніх туристів, обслугованих туроператорами та турагентами Вінницької області

	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.
Кількість внутрішніх туристів, осіб	9935	7989	8360	15136	7352

За даними мобільних операторів у 2018 році Вінницьку область відвідало 4,8 млн українських абонентів мобільного зв'язку, що складає 3,3% переміщень вітчизняних абонентів мобільного зв'язку України. Найбільше з них припадало на відвідувачів із Київської, Одеської та Хмельницької областей.

Щодо відвідувачів іноземних абонентів мобільного зв'язку, які відвідували Вінницький регіон, то їх кількість складала 0,6 млн. осіб.

Туристичні ресурси Вінницької міської територіальної громади

Основним утворювачем природних туристичних ресурсів на території Вінницької міської громади є річка Південний Буг, яка багата на мальовничі краєвиди й скелясті узбережжя. Для огляду туристичних принад використовуються теплоходи, катери, човни, катамарани, тощо. До місць відпочинку на річці Південний Буг входять: Вишневий узвіз; оглядовий майданчик провулку Заньковецької; кам'яний кар'єр провулку Крутнів Яр; оглядовий майданчик лікарні Ющенко - місце, де річка Вишня впадає у Південний Буг; панорама на Оводова, звідки відкривається краєвид на Київський міст та Бригантину; спортивні бази Бузького узвозу; ландшафтний парк на Коріатовичів, скелі за вулицею Нагірною; мікрорайон Сабарів, де розташована гідроелектростанція, з якої відкривається вид на гранітні скелі, річку і високі пагорби з густим лісом довкола; пляж Хімік, який знаходиться неподалік Київського мосту; бригантина; набережна Рошен.

До інших туристично-привабливих водойм міської громади належать:

- Вишенське озеро - водойма, яка знаходиться в парку Дружби народів. Біля озера розташована широка пляжна смуга, пікнікова зона, прокат човнів і катамаранів, мотузковий парк, вейкборд та майданчик, що спеціально обладнаний для дітей з інвалідністю.
- Озера Гуральня, поблизу мікрорайону П'ятничани.
- Соцьке озеро, поблизу мікрорайону Корея. Територія облаштована спеціальною пікніковою зоною.
- Ставок біля Олієжиркомбінату. Обладнане місце відпочинку між вулицями Волошкова та Чумацька.
- Озера в мікрорайоні Тяжилів: на вул. Північній, на вул. Ватутіна та неподалік Східного Автовокзалу.
- Річка Вишенька. Права притока річки Південний Буг.
- Річка Тяжилівка. Протікає в мікрорайоні Тяжилів і є лівою притокою Південного Бугу.
- Річка Вінничка. Протікає в Староміському районі міста, є лівою притокою Південного Бугу.
- Річка Десенка.

З метою розвитку туристичної галузі у м. Вінниця багато уваги приділено розвитку зелених зон, місць для дозвілля і активного відпочинку. До таких місць належать:

- Меморіальний парк біля музею-садиби Миколи Пирогова. У парку розташовано ялину, посаджена Пироговим у 1862 р та вікова липова алея.

- Центральний міський парк. Парк було створено у першій половині XIX ст. на основі природної грабової діброви. На території розташовані наступні об'єкти дозвілля і відпочинку: стадіон, ковзанка, планетарій, парк мініатюр «Міні-Вінниця», кіноконцертний зал «Райдуга», літній театр, численні атракціони тощо.
- Парк Дружби народів. Парк є пам'яткою садово-паркового мистецтва місцевого значення та найбільшим парком Вінниці. До складу ландшафтного комплексу парку входять заліснені території, алеї та Вишенське озеро. На території парку розташований мотузковий парк, спортивні майданчики, пляж, прокат човнів та катамаранів.
- Ботанічний сад «Поділля». Сад входить до складу зеленого кільця міста і є методичною базою для студентів і науковців Вінницького національного аграрного університету. На території ботанічного саду зростає понад 900 видів і форм дерев і чагарників.
- Парк обласної психоневрологічної лікарні імені академіка О. Юценка. Серед особливостей парку - панорама на річку Південний Буг та алеєю скульптур, а також вихід на один із найбільш зручних природних оглядових майданчиків у місті.
- Острів Кемпа. Острів створений у самому центрі міста посеред Південного Бугу. Місцевість являє собою ізольовану заповідну з розмаїттям флори та фауни, зокрема рідкісної. Влітку Кемпу можна оглядати з катамаранів.
- Урочище «Замкова Гора» . На цьому місці у 1363 р. був споруджений перший міський оборонний замок часів князя Костянтина Острозького, що вважається датою заснування міста. Сама оборонна споруда не збереглася.
- П'ятничанський парк . Парк розташований на території колишньої садиби Грохольських та нараховує близько 80 видів дендрофлори. Також у парку збереглися оригінальні композиції, фрагменти початкового фітодизайну.
- Лісопарк . Представляє собою прогулянкову зону, яка складається з двох лісових масивів, розділених між собою автомобільною трасою, площею 7 гектарів. У глибині парку знаходяться озера Гуральня і Соцьке, а також Вінницька телевежа,
- Прогулянкова алея на проспекті Космонавтів. Є частиною найдовшої прогулянкової алеї Вінниці з вимощеними доріжками, платанами й кленами, лавками, фонтанами і скульптурними композиціями.
- Сад літературно-меморіального музею М. Коцюбинського. На території саду дерева віком понад 250 років, рідкісний тамариск, висаджені Коцюбинським, садок з яблунами та грушами.
- Сквер на вул. Архітектора Артинова.
- Парк Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова.

- Дендрарій лісово-дослідної станції . Парк є пам'яткою садово-паркового мистецтва.
- Територія колишнього дитячого санаторію ім. М.Коцюбинського на Старому місті. На даній території, починаючи з 2019 року було запроваджено проект «Територія SUN», який передбачає проведення культурних, освітніх та екологічних заходів, а також активний і спортивний відпочинок.
- Пам'ятка природи місцевого значення, двохсотлітнє дерево у центрі міста «Дуб Гаврило».

До антропогенних туристичних ресурсів належать пам'ятки архітектури і містобудування, яких нараховуються понад 120 одиниць, 11 з яких є пам'ятками національного значення. Найвизначнішими історико-архітектурними пам'ятками Вінниці є:

1. Вінницькі Мури (середмістя). Історико-архітектурний комплекс, розташований у центральному історичному ареалі міста, що складається з оборонних і храмових споруд XVII-XVIII ст.
2. Єзуїтський монастир (вул. Соборна, 17) - пам'ятка архітектури національного значення, збудована в 1610-1640-х рр. XVII ст.
3. Домініканський монастир, нині Спасо-Преображенський кафедральний Собор, збудований в 1758 р.
4. Монастир капуцинів-францисканців, нині костел Пресвятої Діви Марії Ангельської (вул. Соборна, 12), збудований у 1761 р. у стилі тосканського бароко.
5. Миколаївська церква (вул. Синьоводська, 6), пам'ятка архітектури національного значення, збудована в 1746 р.
6. Садиба в П'ятничанах (вул. Діонісія Міклера, 34).
7. Єрусалимка (середмістя) — квартал єврейських ремісників у центрі Вінниці, знамените єврейське містечкове бароко.
8. Синагога Райхера (вул. Червохрестівська, 11).
9. Синагога Лівшиця (вул. Соборна, 62), збудована в 1897 р.
10. Будівля Реального училища (вул. Соборна, 87), споруджений у 1888 р. у неоросійському цегляному стилі з характерними елементами візантійської архітектури.
11. Будівля жіночої гімназії (вул. Соборна, 94), збудований 1900 р. за проектом міського архітектора Григорія Артинова.

12. Вінницький академічний музично-драматичний театр ім. М. Садовського (вул. Театральна, 13), збудований в 1910 р. за проектом архітектора Григорія Артинова у неоренесансному стилі.
13. Будівля міської думи, збудований в 1911 р. за проектом міського архітектора Григорія Артинова.
14. Вежа Артинова (вул. Миколи Оводова, 20), збудована в 1911 р. міським архітектором Григорієм Артиновим для постачання води мешканцям міста та функцій пожежної каланчі.
15. Сходи Артинова і парк Кумбари (вул. Оводова, 1).
16. Готель «Савой» (вул. Соборна, 48), збудований у 1913 р. головним архітектором міста Григорієм Артиновим у стилі модерн з елементами необароко.
17. Готель «Франція» (вул. Соборна, 34), споруджений у 1897 р. на замовлення підданої Австро-Угорської імперії Євгенії Прунмаєр у стилі неокласицизму з елементами боз-ару.
18. Готель «Палас» (вул. Соборна, 42), триповерховий будинок зведений на початку ХХ ст. за проектом міського архітектора Григорія Артинова в стилістиці неоренесансу з елементами необароко.
19. Готель «Франсуа» (вул. Соборна, 50), збудований у 1912 р. у стилі модернізованої класицизму.
20. Садиба Четкова (вул. Григорія Сковороди, 38), побудована 1909-10 рр. за проектом архітектора Василя Листовничного у стилі модерн.
21. Садиба Б. Львовича (вул. Симона Петлюри, 15), споруджена у 1903 р. у дусі еклектики.
22. Будинок генерала Брусилова (вул. Архітектора Артинова, 5), побудований у стилі модерн за проектом архітектора Григорія Артинова.
23. Садиба Длуголенцького (вул. Магістратська, 66), збудована в 1909 р. у стилі модерну.
24. Садиба лікаря М. Стаховського (вул. Федора Верещагіна, 6), споруджена у 1915 р. у стилі українського архітектурного модерну.
25. Садиба купця О. Кумбарі (вул. Магістратська, 44), споруджена у 1890-х рр. у стилі модерн.
26. Стрілецькі (Кримські) казарми
27. Колона Магдебурзькому праву (вул. Миколи Оводова). Колону виготовили на поч. ХХ ст. в м. Гнівані.

Крім того, у м.Вінниці нараховується понад 20 бронзових скульптур, які встановлені у честь знакових для міста особистостей: міського архітектора Григорія Артинова (Європейська площа), підприємці поч. ХХ ст. Євгенії Прунмаєр (Соборна, 34), очільнику Директорії УНР Симону Петлюрі (вул. С.Петлюри, 15). Крім того існують бронзові пам'ятники, які уособлюють містян та культурно-історичні події: мешканцю Єрусалимки початку ХХ ст. (вул. О. Соловійова, 3), стоматологу (вул. Архітектора Артинова, 4), художнику (вул. Архітектора Артинова, 12а), оригінальна скульптура – «ноги Діогена», які стирчать зі стіни будинку на вулиці Архітектора Артинова, статуя саксофоніста, поета і скрипаля (середмістя).

До визначних антропогенних туристичних атракцій міста можна віднести

1. Фонтан Roshen (Набережна Рошен), збудований у 2011 р. в руслі річки Південного Бугу у Вінниці. Це найбільший в Україні і Європі плаваючий фонтан, сезон роботи якого триває з середини квітня до середини жовтня. У денний час струмені води створюють ефект гармонії та спокою, а у вечірні години демонструються ексклюзивні шоу-програми з лазерними, світловими та мультимедійними ефектами, на гігантському екрані – плесі води. Довжина фонтану — 97 м, ширина — 10 м, висота струменів – понад 60 м.
2. Київський міст. З мосту відкривається краєвид на Південний Буг, парк Кумбари, залишки старої водозабірної станції. На мосту встановлені бронзові фігурки котиків із метеликами, голубів, гусиною сімейства і енотів. Ввечері міст підсвічується блакитною підсвіткою.
3. Площа Костянтина Могилка, названа на честь Героя України, полковника Повітряних Сил Збройних Сил України, який загинув під час проведення АТО на Сході країни у 2014 р. У 1969 р. на її території було розміщено стелу з бойовим літаком МіГ-15, присвячену льотчикам-визволителям Вінниці. У 2016–2018 рр. літак відреставрували й помістили на сучасний п'єдестал.
4. Фонтан «Сонячна система», встановлений у 2017 р. Композицію пішохідного фонтану складають 9 планет Сонячної системи та фігура міфічного Атланта, який тримає небесне світило.

До інших туристичних атракцій можна віднести 14 музеїв. Загальна кількість відвідувань музеїв м. Вінниця у 2019 році становила 522,7 тис. відвідувачів. Серед найбільш популярних за відвідуванням музеїв є Вінницький обласний краєзнавчий музей (205 тис. осіб) Вінницький обласний художній музей (150,1 тис. осіб), Національний музей-садиба М.І. Пирогова (128,3 тис. осіб), Вінницький літературно-меморіальний музей М.М. Коцюбинського (23,1 тис. осіб), музей моделей транспорту (12,0 тис. осіб).

У Вінниці розвиваються екскурсійний, історико-освітній, краєзнавчий, дитячий та інші види туризму. Останніми роками активно освоювалися такі сучасні види туризму, як гастротуризм та медичний туризм.

Туристична інфраструктура та діяльність

Готелі. У Вінницькій МТГ нараховується 55 готелів та хостелів загальною місткістю 2181 осіб. У місті відсутні п'ятизіркові готелі, а більша частина з них не мають жодної категорії. На території міста Вінниця зареєстровано 35 туроператорів та турагенцій, з яких 6 спеціалізуються на внутрішньому та в'їзному туризмі

Туристичні маршрути.

На території м. Вінниця існує оглядова автобусна екскурсія та прогулянковий річний маршрут. Автобусний маршрут BussPass включає в себе декілька видів турів. Серед них у 2022 році діяли: оглядова екскурсія м. Вінниця за маршрутом; «Вечір саксофону» - поїздка на автобусі під відкритим небом у супроводі саксофону»; «Під три сосни»; 50 відтінків Вінниці; «Їж. Пий. Подорожуй». Гастротур; Урок історії.

Оглядову екскурсію річкою Південний Буг обслуговує 2 теплоходи «Ляля Ратушна» та «Н.І. Пирогов», які працюють з травня по вересень за маршрутом «Центральний автовокзал – Сабарова».

Туристична навігація

Туристична навігація м. Вінниця представлена у вигляді інформаційних табличок та туристичних вказівників із стрілками. Задля розвитку навігації департаментом маркетингу та туризму м. Вінниця у 2019 році були розроблені туристичні карти центру міста та мікрорайону Вишенька, а також встановлено 6 туристично-інформаційних табличок, кожна з яких містить інформацію про туристичний об'єкт українською та англійською мовами та шрифтом Брайля, QR-код, що переводить на сайт з детальнішою інформацією про об'єкт та аудіо озвучкою, NFC мітку. Також для комфортного переміщення в межах міста для туристів розроблено мобільний додаток Vilna Mara.

Оздоровчо-рекреаційна діяльність

Згідно статистичних даних у місті Вінниця функціонують оздоровчі заклади:

- 3 санаторії-профілакторії (медичного університету ім. М. Пирогова на 50 місць, педагогічного університету ім. М. Коцюбинського на 100 місць, технічного університету на 75 місць), що надають послуги з оздоровлення та відпочинку студентам та педагогам університетів.;
- військово-медичний центр ВПС України на 100 місць, санаторій ім. М. Коцюбинського філії АТ «Укрпрофоздоровниці» на 200 місць, санаторій «Радон» на 110 місць, що надають послуги з оздоровлення та відпочинку військовослужбовцям та дорослим з дітьми;
- Вінницький обласний дитячий кардіоревматологічний санаторій на 56 місць, дитячий оздоровчий табір «Колос» на 350 місць, дитячий оздоровчий табір ім. М. Коцюбинського на 220 місць, що надають послуги з оздоровлення та дітям;

Рекреаційні заклади мають загальну ємність у 995 місць, зокрема дитячі ємністю у 570 місць, працюють сезонно, переважно влітку.

Туристичний комплекс «Поділля» функціонує цілорічно як готель.

У даній діяльності працює біля 300 осіб, з них цілорічно біля 150 осіб.

В цілому туристична сфера м. Вінниця має значний потенціал до зростання за рахунок активізації внутрішнього туризму, який у місті розвинений недостатньо. Цього можна досягти за рахунок збільшення кількості міських туристичних маршрутів, еко-локацій, свят та івентів.

Необхідним кроком є інтенсифікація системної роботи по залученню туристів до м. Вінниці, адже більшість з туристичних підприємств займаються посередницькою діяльністю, пов'язаною з реалізацією закордонного туристичного продукту та реалізацією туристичних послуг, що пропонуються іншими регіонами України.

Для розвитку місцевого туризму необхідно розвивати матеріальну базу по розміщенню туристів, інформаційну і рекламну продукцію, визначати цільові туристичні групи, розробляти сучасні туристичні маршрути.

Перспективним напрямом у розвитку місцевого туризму є залучення туристів області, які могли б отримувати туристичні послуги в комплексному поєднанні напрямів історично-інформаційного (огляд історичних і туристичних об'єктів міста), культурно-розважального (відвідування театрів, музеїв, планетарію, розважальних центрів) з комерційним туризмом.

Відповідно до стратегії розвитку, містом було сформовано три напрями розвитку туристичної сфери:

- розвиток туристичних продуктів. Містом було сформовано основні ніші туристичних послуг, які потребують подальшого розвитку: культурно-пізнавальний туризм, гастрономічний туризм, діловий і освітній туризм, екологічний та активний туризм.
- розвиток туристичної інфраструктури. Вдосконалення пішохідної, водної та вело інфраструктури; підвищення транспортної доступності до туристичних об'єктів та збільшення їх інклюзивності; створення мереж прокату туристичного транспорту та спорядження; благоустрій місць відпочинку; створення єдиної туристично-інформаційної мережі.
- поліпшення якості туристичних послуг. Запровадження картки туриста; запровадження програм розвитку персоналу та компетентності й у сфері обслуговування та туризму.

6.8.5. Просторова організація системи адміністративних, комунальних та інших соціальних послуг

Адміністративні, кредитно-фінансові установи та юридичні установи розташовуються у громадських центрах із зручною транспортною доступністю. В адміністративному центрі громади передбачено розміщення центру надання адміністративних послуг (ЦНАП).

У м. Вінниця існує розгалужена мережа надання адміністративних послуг, зокрема, центри надання адміністративних послуг («Прозорий офіс» (ЦНАП)), де здійснюється прийом громадян. Структура надання адміністративних послуг складається з центрального офісу (вул. Соборна, 59) та територіальних відділень «Вишенька» (пр. Космонавтів, 30), «Замостя» (вул. Замостянська, 7), «Старе місто» (вул. Брацлавська, 85). Прийом відвідувачів у вихідні дні (субота) здійснює центральний офіс та територіальне відділення «Замостя». Крім того працюють віддалені робочі місця з надання адміністративних послуг за адресам: вул. Київська, 31; вул. Лялі Ратушної, 22-а; вул. Олега Антонова, 44; вул. Миколи Ващука, 16; вул. Келецька, 65.

У Вінниці широко впроваджуються інформаційні технології адміністративного обслуговування населення: створено та розвивається єдиний міський геопортал, де можна залишити звернення щодо різних питань, пов'язаних з життєдіяльністю міста, існує муніципальний чат-бот, який є доступним та зручним інструментом вирішення проблем та звернень громадян через смартфон, впроваджуються програми з цифровізації та прозорості надання адміністративних послуг.

Кладовища

Загальна площа під міськими кладовищами складає 124,78 га, із них діючими є 2 кладовища, які мають резерв територій поховань у 41,64 га.

Таблиця 21. Існуючі кладовища м. Вінниця

Кладовища, адреса або назва	Площа, га	стан	Кількість поховань	Частка заповнення
1. «Підлісне»	20,0	закрите	34000	100%
2. По вул. Кобилянської	20,54	закрите	37000	100%
3. Біля с. Лука-Мелешківська	36,80	діюче	54250	52%
4. Староміське	3,52	закрите	8000	100%
5. вул. Привокзальна	2,3	закрите	4000	100%
6. «Сабарівське»	2,00	закрите	3500	100%
7. «Сабарівське» (нове)	36,3	діюче	6250	34%
8. «Київське»	1,89	закрите	2000	100%
9. Тяжилівське	1,43	закрите	2000	100%
Разом:	124,78			

Пожежно-рятувальні підрозділи (частини)

За даними ГУ ДСНС України у Вінницькій області, у м. Вінниця є шість державних пожежно-рятувальних частин (ДПРЧ) 1 державного пожежно-рятувального загону:

- 1 ДПРЧ (вул. 600-річчя, 11), на ділянці площею близько 0,70 га): 4 основні пожежні автомашини (автоцистерни), 1 автодрабина, 3 одиниць іншої спеціальної пожежно-рятувальної техніки. Район обслуговування – правобережна частина міста та 9 сіл Вінницького району;
- 2 ДПРЧ (вул. Нансена, 6), на ділянці площею близько 0,30 га): 4 основні пожежні автомашини (автоцистерни). Район обслуговування – лівобережна частина міста та 8 сіл Вінницького району, 1 село Хмільницького району, селище Десна Вінницької МТГ;
- 3 ДПРЧ (вул. Славетна, 2), на ділянці площею близько 0,07 га): 4 основні пожежні автомашини (автоцистерни). Район обслуговування – лівобережна частина міста та 8 сіл Вінницького району;
- 4 ДПРЧ (вул. Пирогова, 4), на ділянці площею близько 0,85 га): 3 основні пожежні автомашини (автоцистерни), 1 одиниця іншої спеціальної пожежно-рятувальної техніки. Район обслуговування – правобережна частина міста та 2 села і два садові кооперативи Вінницького району;
- 5 ДПРЧ (пров. Залізничний, 8А), на ділянці площею близько 0,10 га): 2 основні пожежні автомашини (автоцистерни). Район обслуговування – лівобережна частина міста та 15 сіл Вінницького району, зокрема 7 сіл Вінницької МТГ;
- 24 ДПРЧ спеціальної техніки (вул. Ботанічна, 34), на ділянці площею близько 0,07 га): 3 автодрабина, 10 одиниць іншої спеціальної пожежно-рятувальної техніки;

Таким чином, нині у м. Вінниця разом є 17 основних пожежні автомобілі, 4 автодрабини (автопідйомники) та 14 одиниць спеціальної пожежно-рятувальної техніки.

6.9. Транспортна мобільність та інфраструктура

6.9.1. Транспортні зв'язки та транспортний попит

Транспортна мобільність м. Вінниця

У сучасних умовах, на тлі посилення урбанізаційних тенденцій, особливо актуалізуються проблеми, пов'язані з ефективним плануванням та управлінням муніципальним розвитком. Світовий досвід успішного управління містом засвідчує необхідність використання концепції логістики для побудови ефективної системи планування міського простору.

Формування програм сталого розвитку міських транспортних систем дає змогу ідентифікувати та інтегрувати у систему комплексного планування питання, що пов'язані з підвищенням ефективності транспортної системи міста, зростанням міської мобільності, екологічними аспектами використання транспорту.

Тенденції, що спостерігаються в транспортному секторі, вказують на необхідність пошуку інноваційних рішень, що враховують проблеми в галузі забезпечення стійкості, доступності та мобільності та дозволяють зробити умови життя в містах привабливішими. Це вимагає постійної уваги до цих проблем на національному, регіональному і місцевому рівнях, а також нового політичного імпульсу до змін внаслідок впливів на навколишнє середовище та здоров'я населення. Транспортні проблеми стають високопріоритетними для міжнародної політики. Вони охоплюють системні елементи, які враховують захист здоров'я населення, дозволяють зберігати ресурси, є енергоефективними, з мінімальним землекористуванням, соціально прийнятними і максимально безпечними, характеризуються найменшими зовнішніми ефектами та впливами на клімат.

Планування сталого розвитку транспорту об'єднує питання, пов'язані мобільністю та створенням комфортних умов проживання для мешканців, однак неврахованими залишаються питання узгодження стратегій розвитку транспорту з іншими головними аспектами розвитку міста. Тому стратегічне планування розвитку міста повинне передбачати не тільки планування сталого розвитку транспорту, а інтегрувати транспортне планування в комплексну систему планування міської мобільності, що поєднуватиме в собі планування розвитку транспортної інфраструктури та послуг, планування землекористування, темпів житлового будівництва, планування екологічної складової транспортної політики міста, соціальних аспектів доступності і мобільності, а також узгодження цих складових стратегічного плану з промисловою політикою.

Стала мобільність – це будь-який спосіб або організаційна форма пересування, що дозволяють знизити рівень впливу на навколишнє середовище. До цього можна зарахувати пішохідний і велосипедний рух, екологічні автомобілі, транзитно-орієнтоване проектування, оренду транспортних засобів, системи міського транспорту, які є економічними, сприяють збереженню простору та пропаганді здорового способу життя.

Цілком очевидно, що екологічний аспект є домінуючим чинником при визначенні пріоритетів сталої мобільності, однак ця концепція – це передусім система інтегрованого довгострокового планування, що робить особливий акцент на залученні до його розроблення громадян та зацікавлених сторін, координації між різними сферами (транспорт, землекористування, екологія, економічний розвиток, соціальна політика, охорона здоров'я тощо), між органами влади різного рівня та суміжними органами влади, дає змогу ефективно управляти транспортною системою міста, зменшуючи його негативний вплив на навколишнє середовище, моніторувати заходи щодо покращення системи міської мобільності та створювати комфортні умови для життя та відпочинку мешканців міських агломерацій.

Стала міська мобільність набуває все більшого значення для відносин з нашими сусідами і для світового суспільства, яке все більше і більше концентрується у міських агломераціях.

Перевагами планування міської мобільності є:

- краща якість життя;
- заощадження коштів – створення економічних переваг;
- покращення здоров'я населення та стану навколишнього середовища;
- забезпечення безперешкодної мобільності та покращення доступу;
- ефективніше використання обмежених ресурсів;
- переважна підтримка суспільства;
- підготовка кращих планів;
- ефективне виконання правових зобов'язань;
- використання синергії, підвищення важливості;
- рух у напрямку нової культури мобільності.

План дій щодо міської мобільності, розроблений Європейською комісією у 2012 році, містить такі напрямки:

а.) Сприяння комплексній політиці:

- дії щодо прискорення прийняття планів сталої міської мобільності ;
- дії щодо узгодження планів сталої міської мобільності та регіональної політики;
- дії щодо розвитку системи “чистого□” міського транспорту.

б.) Концентрація на мешканцях:

- дії щодо створення платформи відстоювання прав пасажирів міського пасажирського транспорту;
- дії щодо підвищення доступу до громадського транспорту осіб з обмеженими можливостями;
- дії щодо вдосконалення системи туристичної інформації;

- дії щодо спрощення доступу до зелених зон;
- дії щодо ознайомлення громадськості з поведінковими аспектами сталої мобільності;
- навчання енергоефективному водінню.

в.) Озеленення міського транспорту:

- підтримка дослідницьких проектів щодо транспортних засобів з низьким і нульовим рівнем викидів і подання їх результатів широкій громадськості;
- інтернет-путівник щодо “чистих” і енергоефективних транспортних засобів;
- дослідження міських особливостей інтерналізації зовнішніх витрат;
- обмін інформацією щодо політики ціноутворення в міському громадському просторі.

г.) Посилення фінансової підтримки:

- оптимізація наявних джерел фінансування;
- аналіз і виявлення потреб майбутнього фінансування.

Поширення досвіду і знань:

- налаштування системи моніторингу міської мобільності;
- підтримка міжнародного діалогу та обмін інформацією;
- аналіз і виявлення потреб майбутнього фінансування.

д.) Оптимізування міської мобільності:

- оптимізування системи міського вантажного транспорту;
- дії щодо впровадження інтелектуальних транспортних систем (ІТС) для підвищення рівня міської мобільності.

Отже, міська мобільність – це стратегічне планування міського розвитку в напрямку забезпечення сталої мобільності з концентрацією на мешканцях і їх потребах, що передбачає сприяння комплексній політиці (узгодження планів сталої міської мобільності з іншими міськими чи регіональними програмами), оптимізування системи міської мобільності за рахунок впровадження інтелектуальних транспортних систем, озеленення міського транспорту, посилення фінансової підтримки впровадження запланованих дій та подальший моніторинг ефективності системи міської мобільності.

Методологія оцінки міської мобільності доволі різниться, однак, на цьому етапі, найбільш всеохопним показником, що враховує оцінку різних аспектів міської мобільності, є показник сталої міської мобільності (I_SUM) , що був розроблений для поєднання основних сфер і характеристик, необхідних для моніторингу мобільності у містах.

Він охоплює вісімдесят сім показників, які об'єднані в тридцять сім тем, що характеризують діяльність за дев'яти напрямками: доступність транспортної системи, екологічні аспекти, соціальні аспекти, політичні аспекти, транспортна інфраструктура, немоторизовані види транспорту, комплексне планування, показники циркуляції міського трафіку, оцінка міських транспортних систем.

Аналіз світового досвіду впровадження плану сталої міської мобільності (таблиця нижче) демонструє хороші результати, що здебільшого пов'язані з ефектом позитивної зміни модальності (інтеграція систем громадського транспорту, створення/розширення інфраструктури, зниження цін на муніципальні послуги, полегшення доступу до громадського транспорту людей з обмеженими можливостями), скороченням використання пального та енергозбереженням (використання вантажних велосипедів, високоякісні автобусні коридори, зміна пального для автобусів, планування пересування, впровадження нової системи управління громадським транспортом), підвищенням популярності серед населення заходів впровадження ПСММ (використання інформації в реальному часі), зменшенням кількості нещасних випадків та злочинів (підвищення видимості місць зупинок громадського транспорту, інформування громадськості про можливі випадки вандалізму), озелененням міста (зростання кількості пішохідних зон, зменшення кількості вантажівок), заощадженням коштів за рахунок функціонування центру планування дорожнього руху.

Аналіз особливостей планування міської мобільності вказує на те, що під час впровадження плану дій щодо сталої міської мобільності досягаються ефекти, які пов'язані з покращенням індикаторів, що оцінюють функціонування транспортної системи міста, інфраструктури, інженерних мереж, доступність до громадського транспорту людей з обмеженими можливостями, зменшення рівня викидів громадським транспортом.

Однак важливими наслідками застосування плану сталої міської мобільності є також зміна поведінкових аспектів мешканців міста в напрямку нової культури транспортного руху, поведінки в громадському просторі, формування позитивного ставлення до заходів, що сприяють підвищенню рівня мобільності. Саме тому використання плану міської мобільності для планування міського розвитку дає змогу підвищити ефективність управління і координацію логістичних процесів у межах міста, поліпшити процеси міського управління інфраструктурою, створити умови для комфортнішого проживання мешканців.

Планування сталої міської мобільності також сприяє вирішенню питань, пов'язаних з:

- покращенням планування транспортної системи зі стратегічним баченням вектора її розвитку, а не концентрації на вирішенні лише поточних питань;
- покращенням оперативного аналізу проблем, що виникають у разі включення/виключення додаткових елементів транспортної системи міста та швидке їх вирішення за допомогою використання інтелектуальних транспортних систем;

- підвищенням безпеки транспортного руху за допомогою покращеного планування руху, а також обладнання нових зупинок, з покращеною видимістю;
- зниженням рівня забруднення довкілля за допомогою стимулювання велосипедного руху та зменшення рівня викидів громадським транспортом;
- покращенням управління транспортним потоком за рахунок використання програмного забезпечення, доступності на зупинках інформації у реальному часі, введення електронного квитка із заданими можливостями комбінованого пересування, обладнання транспортних вузлів зручними паркуваннями для зміни транспортного засобу.

Перспективами подальших досліджень є аналіз показників моніторингу та оцінювання стану виконання планів сталої міської мобільності.

6.9.2. Організація зовнішнього транспортного сполучення

Транспортна інфраструктура м. Вінниця

На сьогодні Вінницьку територіальну громаду обслуговує достатньо розвинутий транспортний комплекс, інфраструктура якого складається із споруд та обладнання зовнішнього транспорту (залізничного, автомобільного, повітряного, водного), мережі зовнішніх транспортних артерій а також внутрішньо міської транспортної системи населених пунктів.

Головним транспортним вузлом області є м. Вінниця, через який проходять основні міжнародні залізничні і автомобільні магістралі, в якому зосереджені об'єкти різних видів транспорту по обслуговуванню перевезень пасажирів і вантажів у всіх видах сполучення.

Автомобільні дороги

Дороги державного і місцевого значення забезпечують зв'язки із зарубіжжям, головними промисловими та обласними центрами регіонів центральної, північної, західної України (Києвом, Житомиром, Тернополем, Кіровоградом, Львовом, Дніпром, Донецьком, Луганськом). Основою автодорожньої мережі на підході до м. Вінниця є дороги державного значення – міжнародні, регіональні та територіальні.

Автошлях М-30 (Стрий - Тернопіль - Кропивницький – Знам'янка - Луганськ - Ізварине) - автомобільний шлях міжнародного значення на території України, утворений 28 квітня 2021 року внаслідок об'єднання доріг М-04 і М-12. Є найдовшим автошляхом України; на ділянці Стрий - Дебальцеве є частиною європейського маршруту Е-50. Був утворений до 30 річниці незалежності України. Також відомий під назвою «Дорога єдності». Автодорога є складовою частиною траси міжнародного транспортного коридору Балтійське море - Чорне море.

Автодорога М-21 - автомобільний шлях міжнародного значення на території України, Виступовичі - Житомир - Могилів-Подільський - кордон із Молдовою. Проходить територією Житомирської та Вінницької областей. Є частиною європейського маршруту Е583 (ділянка Могилів-Подільський - Житомир).

Автомобільна дорога Р -33 Вінниця - Турбів - Гайсин - Балта - Велика Михайлівка – (М-16).

Окрім цих доріг область обслуговують дороги загального користування місцевого значення – територіальні, обласні, районні, які забезпечують внутрішньорайонні та міжрайонні транспортні зв'язки, є під'їздами до доріг державного значення.

Автодороги територіальні: Т-02- 04 Південний об'їзд м. Вінниці; Т-02-12 Вінниця - Шпиків – Комаргород; Т-02-31 Під'їзд до аеропорту «Вінниця».

Мережа існуючих доріг загального користування Вінницької територіальної громади цілому дозволяє здійснювати автотранспортне сполучення в регіоні, але технічний стан її потребує проведення значних робіт з будівництва, реконструкції, капітального ремонту. Окремі ділянки існуючої мережі державних доріг проходять безпосередньо територією населених пунктів, що призводить до поєднання автотранспортних потоків міждержавних-транзитних, регіональних і міських, чим порушується однорідність потоку транспорту, підвищується аварійність, знижується швидкість руху та ін.

Технічний стан доріг для області з високим коефіцієнтом транзитності є незадовільний. Державні дороги із значною інтенсивністю руху автотранспорту є в основному II, а не I технічної категорії, що не відповідає нормативним вимогам. На дорогах державного значення ділянки доріг III технічної категорії складають 39,5% від загальної їх довжини, ділянки IV технічної категорії – 1,2%.

На підходах міжнародних автодоріг до м. Вінниця зосереджуються значні транспортні потоки (до 9000 авто/добу). Найбільше навантаження припадає на Немирівський та Київський напрямки.

Залізничний транспорт

По напрямку з півдня на північ, через східну частину міста пролягає напружена двоколійна електрифікована залізнична лінія Жмеринка – Вінниця – Козятин.

Позакласна вантажна станція Вінниця складається з двох компонентів – власне ст. Вінниця та ст. Вінниця-Вантажна, які об'єднані під єдиним керуванням.

Станція Вінниця розміщується у західній частині міста на двоколінійній залізничній лінії Жмеринка – Козятин. Від станції відгалужується одноколійна лінія з тепловозною тягою Вінниця – Зятківці. Станція Вінниця обслуговує пасажирські перевезення міста. Через станцію за добу проходять 62 пари поїздів, в тому числі 44- пасажирських, 6- приміських, 12-вантажних. На залізничній лінії Вінниця – Зятківці розміри руху становлять до 2 пар поїздів за добу.

Станція Вінниця-Вантажна розташована на відстані 3 км від ст. Вінниця на напрямку Вінниця – Калинівка. Станція виконує місцеву вантажну роботу , обслуговує 37 під'їзних колій промислових підприємств.

Загальний річний обсяг відправлень пасажирів по станціях Вінниця , Вінниця-Вантажна становить більше 5,5 млн. пасажирів.

Річний обсяг вантажних перевезень по ст. Вінниця- Вантажна становить – 1,1 млн. т, зокрема: прибуття –0,7 млн. т; відправлення –0,4 млн. т.

Вінницька територіальна громада має інтенсивний рух поїздів далекого сполучення. Зі станцій Вінницької області існують поїзди тепер уже до всіх областей України та майже до всіх обласних центрів, окрім Донецька, Луганська, Кропивницького та Сімферополя.

Основні напрямки залізничного приміського руху: Жмеринка – Вінниця - Козятин; Вінниця – Хмільник – Старокостянтинів - Хмельницький; Вінниця - Гайворон. Також відкрито рух приміських поїздів на ділянці Вінниця – Немирів – Гайсин - Гайворон.

Авіаційний транспорт

Аеропорт «Вінниця» (Гавришівка) (IATA: VIN, ICAO: UKWW) — український міжнародний аеропорт. Розташований за 7,5 км на схід від залізничної станції Вінниці та за 10 км від центру міста.

Довжина бетонної злітної смуги 2,5 км. ширина – 42 м. Зліт та посадка для повітряних суден індексу 6 (шість), категорії 4D та нижче (Боїнг-737, Аеробус А320, Ту-154, Іл-76, Ан-74, Ан-12) дозволені цілодобово.

З 2019 року було розроблено проект реконструкції аеропорту який включав 2 етапи реконструкції. На даний час аеропорт знищено в наслідок ракетного обстрілу.

Автомобільний транспорт

Автомобільний транспорт відіграє провідну роль у забезпеченні вантажних і пасажирських перевезень.

Маршрутна мережа формується за конкурсними умовами. Проте в області працює ще багато незаконних перевізників, які погіршують фінансово-економічний стан автопідприємств пасажирського транспорту. Пасажирський транспорт постійно потребує фінансової підтримки з держбюджету. Децентралізація управління пасажирськими перевезеннями приводить до нерівномірного розподілу транспортних засобів і якості надання транспортних послуг на території області. Особливо це стосується малих та віддалених населених пунктів. Поступово збільшується доля нерегулярних перевезень пасажирів супутнім транспортом та приватними автомобілями.

На сьогодні в області роботу по організації та диспетчеризації пасажирських перевезень усіх форм власності виконуються працівниками станційної служби 3-х автостанцій м. Вінниці і районних автостанцій «Вінницького обласного підприємства автобусних станцій 10599».

Найбільшу кількість відправлених за добу пасажирів до 4,0 тисяч, виконує Вінницький автовокзал АС-1, який розташований по вул. Київська. Будівництво автовокзалу здійснено у 1967 р. Технічний стан споруд та пасажирських платформ задовільний. Автовокзал має маршрутні зв'язки з 11-ма обласними центрами, 15-ма районними центрами інших областей, та практично з усіма населеними пунктами Вінницької області. Організовано маршрутний зв'язок із Прагою.

Вінницька автостанція АС-2, розташована по Хмельницькому шосе, обслуговує передусім західний напрямок. За добу з автостанції відправляється до 3,0 тис. пасажирів. Автостанція збудована у 1985 р. Технічний стан споруд та пасажирських платформ задовільний. Автостанція має маршрутні зв'язки з 14-ма районними центрами інших областей України, із 5-ма районними центрами Вінницької області.

Вінницька автостанція АС-3, яка розташована по вул. Ватутіна обслуговує східний напрямок. За добу з автостанції відправляється до 1,0 тис. пасажирів. Автостанція збудована у 1976 р. Технічний стан споруд та пасажирських платформ задовільний. Автостанція має маршрутні зв'язки з одним обласним центром, 8-ми районними центрами Вінницької області, 3-ма районними центрами інших областей та практично з усіма населеними пунктами області.

Автобусні маршрути забезпечують до 50 перевізників (ВАТ і ППО).

6.9.3. Дорожньо-транспортна інфраструктура

Лінійні об'єкти транспортної інфраструктури

До лінійних об'єктів транспортної інфраструктури відноситься вулична мережа – магістральні вулиці загальноміського значення регульованого руху та вулиці районного значення.

До магістральних вулиць загальноміського значення регульованого руху та вулиць районного значення м. Вінниці відносяться:

- загальноміського значення: вул. Соборна, проспект Коцюбинського, вул. Чорновола, вул. Брацлавська, вул. Лебединського, вул. Київська, Немирівське шосе, вул. Замостянська, вул. Данила Нечая, вул. Батозька, вул. Стрілецька, вул. Академіка Янгеля, вул. Левка Лук'яненка, вул. Гетьмана Мазепи (частково), вул. Князів Коріатовичів, вул. Пирогова, вул. Келецька, вул. Магістратська, вул. Івана Богуна (частково), вул. Барське шосе та вул. Хмельницьке шосе;
- районного значення: вул. Івана Богуна (частково), вул. Гетьмана Мазепи (частково), вул. Генерала Арабея, вул. Салтикова-Щедріна, вул. Лесі Українки, вул. 600-річчя, проспект Юності, вул. Василя Прорика, вул. Андрія Первозванного, вул. Комарова, вул. Подільська, вул. Черніховського, вул. Скіфська, вул. 8 Березня, вул. Маріупольська, вул. Сабарівське шосе, вул. Привокзальна, вул. Бучми, вул. Чумацька, вул. Максима Шимка та вул. Сергія Зулінського.

У широтному напрямку головною транспортною артерією міста є хід по вулицям Хмельницьке шосе – вул. Соборна – вул. Брацлавська – Немирівське шосе. Вказаний зв'язок проходить з заходу на схід міста через його центральну частину, має виходи на зовнішню мережу автодоріг та північну об'їзну автодорогу. Від нього в південному та північному напрямках відгалужуються меридіональні напрямки, такі як вул. Київська, вул. Привокзальна, вул. Данила Нечая, вул. Пирогова – Гніванське шосе та інші.

Протяжність магістральних вулиць становить орієнтовно 164,8 км, зокрема магістралей загальноміського значення 79,7 км, районного значення – 85,1 км. Щільність магістральної мережі (територія в межі міста) складає 1,41 км/км².

Транспортні споруди та комплекси

До транспортних споруд та комплексів відносяться транспортні розв'язки в різних рівнях, шляхопроводи та автомобільні мости через водні об'єкти. У Вінниці на сьогодні розташовані 8 транспортних споруд, а саме:

- 4 автомобільні мости через водні об'єкти в створі вулиці В'ячеслава Чорновола, вул. Соборної, вул. Миколи Оводова та вул. Об'їзне шосе;
- 1 транспортна розв'язка в різних рівнях на перетині вул. Київська та вул. Об'їзне шосе;
- 3 шляхопроводи в створі вул. Лебединського, вул. Житомирське шосе та вул. Немирівське шосе.

Об'єкти транспортного сервісу, їх сучасне використання та технічний стан

В м. Вінниця на сьогодні знаходиться близько 60 об'єктів автосервісу (АЗС) та близько 80 об'єктів СТО (без врахування малих приватних СТО). Відповідно розрахунку на сьогодні потреби в об'єктах автосервісу немає.

6.9.4. Організація громадського транспорту

Існуюча маршрутна мережа громадського транспорту

Маршрутна мережа пасажирського транспорту міста Вінниці включає: 6 трамвайних маршрутів; 15 тролейбусних маршрутів; 19 автобусних маршрутів в звичайному режимі руху; 27 автобусних маршрутів в режимі маршрутного таксі.

Щоденно для перевезення пасажирів залучаються: 74 трамвайні вагони; 131 тролейбус; 60 автобусів у звичайному режимі руху; 241 автобуси в режимі маршрутного таксі.

Послуги з перевезення пасажирів міським пасажирським транспортом в м. Вінниця надають: електротранспортом – комунальне підприємство «Вінницька транспортна компанія»; автобусами загального користування в звичайному режимі руху – комунальне підприємство «Вінницька транспортна компанія».

Таблиця 22. Об'єми пасажирських перевезень за 2021 - 2022 роки, середня дальність перевезень

	2021 рік		2022 рік	
	Перевезено пасажирів, всього тис. осіб	Середня дальність перевезень, км.	Перевезено пасажирів, всього тис. осіб	Середня дальність перевезень, км
Трамвай	55 782,0	4,0	14 317,1	4,0
Тролейбус	67 479,6	4,1	21 170,8	4,1
Автобус	15 763,5	4,7	9 083,5	4,7

В зв'язку з повномасштабним вторгненням російської федерації дана по кількості перевезень рекомендовано розглядати за 2021 рік, вони є більш актуальними та показують реальну кількість пасажирських перевезень. Нижче наведена характеристика маршрутів громадського транспорту за типами.

Таблиця 23. Електротранспорт м. Вінниця

Назва і номер маршруту (лінії)		Довжина маршруту, км	Види та тип рухомого складу	Кількість рухомого складу на маршрутах, од.
Трамвайні маршрути				
Робочі дні				
1	Залізничний вокзал – Електромережа	8,78	КТ-4СУ, Т-4УА, КТ-4МВ, КТ-4УА Ве4/6, Ве4/4	12
2	Барське шосе - Вишенька	10,41		6
3	Вишенька - Електромережа	7,80		3
4	Барське шосе – Залізничний вокзал	9,83		25
5	Барське шосе - Електромережа	7,51		8
6	Залізничний вокзал - Вишенька	12,09		20
Вихідні дні				
1	Залізничний вокзал – Електромережа	8,78	КТ-4СУ, Т-4УА, КТ-4МВ, КТ-4УА Ве4/6, Ве4/4	7
2	Барське шосе - Вишенька	10,41		3
3	Вишенька - Електромережа	7,80		2
4	Барське шосе – Залізничний вокзал	9,83		14
5	Барське шосе - Електромережа	7,51		4
6	Залізничний вокзал - Вишенька	12,09		10
Тролейбусні маршрути				
Робочі дні				
1	ВПЗ – Вул. Лугова	14,42	ЗіУ-9, ЛАЗ, Богдан Т70117, ПМЗ, ПТС-12, Solaris Trollino 12	5
2	Водоканал – Вул. Гетьмана Мазепи	7,88		3
3	ВПЗ – Вишенька	13,41		18
4	Вишенька – Вул. Лугова	13,67		11
5	Залізничний вокзал – Вишенька	9,28		20
6	Водоканал – Залізничний вокзал	6,25		7
7	Залізничний вокзал – Вінниччина-Авто	7,29		7
8	Вишенька – Водоканал	10,02		6
9	Водоканал – Вул. Князів Коріатовичів	8,60		4
10	Вишенька – Вул. Гетьмана Мазепи	11,29		14

Назва і номер маршруту (лінії)		Довжина маршруту, км	Види та тип рухомого складу	Кількість рухомого складу на маршрутах, од.
11	Залізничний вокзал – Вул. Князів Коріатовичів	6,95		5
12	Аграрний університет – Вул. Гетьмана Мазепи	10,93		3
13	Аграрний університет – Водоканал	9,50		7
14	Аграрний університет – Залізничний вокзал	9,28		4
15	Вишенька – Муніципальний ринок	10,13		4
16	Вишенька – Муніципальний ринок – ВПЗ	13,33		2
17	Залізничний вокзал – Мікрорайон «Академічний»	8,60		3
18	Залізничний вокзал – Вул. Юзвинська – Вишенька	16,48		4
19	Немирівське шосе – Гніванське шосе	17,94		4
20	Вишенька – Хутір Шевченка	12,80		1
21	ВПЗ – Залізничний вокзал	7,60		1
Вихідні дні				
1	ВПЗ – Вул. Лугова	14,42	ЗіУ-9, ЛАЗ, Богдан Т70117, ПМЗ, ПТС-12, Solaris Trollino 12	0
2	Водоканал – Вул. Гетьмана Мазепи	7,88		3
3	ВПЗ – Вишенька	13,41		9
4	Вишенька – Вул. Лугова	13,67		6
5	Залізничний вокзал – Вишенька	9,28		12
6	Водоканал – Залізничний вокзал	6,25		6
7	Залізничний вокзал – Вінниччина-Авто	7,29		6
8	Вишенька – Водоканал	10,02		0
9	Водоканал – Вул. Князів Коріатовичів	8,60		3
10	Вишенька – Вул. Гетьмана Мазепи	11,29		8
11	Залізничний вокзал – Вул. Князів Коріатовичів	6,95		4
12	Аграрний університет – Вул. Гетьмана Мазепи	10,93		2
13	Аграрний університет – Водоканал	9,50		0
14	Аграрний університет – Залізничний вокзал	9,28		2
15	Вишенька – Муніципальний ринок	10,13		3
16	Вишенька – Муніципальний ринок – ВПЗ	13,33		1
17	Залізничний вокзал – Мікрорайон «Академічний»	8,60		1
18	Залізничний вокзал – Вул. Юзвинська – Вишенька	16,48		1
19	Немирівське шосе – Гніванське шосе	17,94		2
20	Вишенька – Хутір Шевченка	12,80		1
21	ВПЗ – Залізничний вокзал	7,60		1

Трамвай

Трамвай забезпечує 40,0% (55782,0 тис. пас. за 2021 рік) пасажирських перевезень міським транспортом. Рухомість населення на мережі трамваю становить 150 поїздок на 1 мешканця за рік.

Лінії трамвайної мережі забезпечують зв'язки віддалених житлових масивів Вишенька, Пирогова з центром міста, автовокзалом, залізничним вокзалом, західною автостанцією. Означені лінії проходять по вул. Хмельницькому шосе, вулиці Соборній, просп. Коцюбинського, вул. Замостянській, вул. Академіка Янгеля, Батозькій, Келецькій, Пирогова та вул. Барському шосе.

За період з 2012 року по трамвайній мережі виконано наступне:

- побудовано та введено в експлуатацію трамвайну колію по вул. Келецькій, Барському шосе (від ринку «Вишенька» до західного автовокзалу) – 4,3 км (2012-2014 рік). Внаслідок чого, трамвайний маршрут №6 «Залізничний вокзал – Вишенька» було продовжено до західного автовокзалу, а трамвайний маршрут №2 став кільцевим;
- побудовано колійну вставку на перехресті вул. Пирогова – Келецька – 0.3 км, що дало змогу запровадити новий трамвайний маршрут №3 «Вишенька – Електромережа» (2015 рік);
- побудовано тягову підстанцію №15 (2x1600 кВА) по вул. Стельмаха в районі будинку №47 (2015 рік);
- проведено реконструкцію трамвайної колії на основі з/б плит на площі Каличанській – 0.94 км (2016 рік);
- проведено реконструкцію трамвайних переїздів по вул. Келецькій на перехрестях з вул. 600-річчя, просп. Космонавтів, просп. Юності) – 0.43 км (2017 рік);
- проведено реконструкцію трамвайних колій по вул. Замостянській за технологією «оксамитового шляху», в рамках комплексної реконструкції вулиці (2019 рік);
- проведено реконструкцію трамвайного переїзду на перехресті Хмельницького шосе і вул. Політехнічній (2019 рік);
- у 2021 році розпочато комплексну реконструкцію вул. Батозької, в рамках якої буде проведено реконструкцію трамвайної колії за технологією «оксамитового шляху». З початком повномасштабного вторгнення роботи призупинено.

Загальна довжина ліній руху трамваю по вісі вулиць становить 19,8 км. Щільність трамвайної мережі складає 0,2 км/км².

Трамвайне депо КП «Вінницька транспортна компанія»: розташоване по вул. Хмельницьке шосе, 20; площа земельної ділянки, яку займає депо – 3,9179 га; кількість пасажирського моторного рухомого складу – 102 одиниць та службового – 11 одиниць.

Нормативна ємність депо 100 одиниць фактична 128 одиниць (з врахуванням моторних причіпних та службових вагонів).

Типи пасажирських моторних трамвайних вагонів та роки виготовлення:

- 5 од. Татра «Вінвей» Т-4UA (СКД(Чехія)) 1971-1979 р.в. (модернізованих в 2017-2019 р.р.);
- 16 од. Татра КТ-4СУ (СКД (Чехія)) 1980-1989 р.в.;
- 4 од. КТ-4UA модернізованих в умовах депо 2016-2018 р.в. (з Татра КТ-4СУ);
- 1 од. КТ-4МВ модернізованого в 2016 р. (з Татра КТ-4СУ);
- 9 од. Карпфен Ве 4/4 (Швейцарія), 1959-1960 р.в.;
- 72 од. Міраж Ве 4/6 (Швейцарія), 1966-1968 р.в.;
- 21 од. причіпних вагонів В4, Ве 4/6 (Швейцарія), 1959-1967 р.в.

У 2023-2024 р. передбачається введення в експлуатацію 35 одиниць трамваїв типу «Трам 2000» (Швейцарія).

На базі депо проводяться наступні види ремонтів трамвайних вагонів: КВР, КР, СР, технічне обслуговування (ЩО, ТО-1, ТО-2). Наявна ремонтна база дозволяє проводити дані види ремонтів і обслуговування рухомого складу.

Тролейбус

Тролейбус забезпечує 49,0% (67479,6 тис. пасажирів за 2021 рік) пасажирських перевезень міським транспортом. Рухомість населення на мережі трамваю становить 182 поїздки на 1 мешканця за рік.

Тролейбусні маршрути функціонують на зв'язках віддалених житлових масивів із північно-східною промисловою зоною, центральною частиною, залізничним вокзалом, автовокзалом, східною автостанцією, центральним ринком.

Зв'язки південно-західної частини міста з центральною та північно-східною забезпечують тролейбусні маршрути, що проходять центральним мостом та мостом у створі вул. В'ячеслава Чорновола. У центральній частині міста тролейбусні маршрути проходять по вулицях Соборній, Миколи Пирогова, проспектом Коцюбинського тощо.

За період з 2012 року по тролейбусній мережі виконано наступне:

- у 2014 році придбано 40 тролейбусів;

- побудовано тягову підстанцію №6/2 (1X1385 кВА) по вул. Левка Лук'яненка в районі «Вінничина-Авто» (2020 рік);
- продовжено тролейбусну лінію по вул. Левка Лук'яненка до «Вінничина-Авто» - 2.4 км (2020 рік) завдяки чому продовжено тролейбусний маршрут №7 до зупинки «Вінничина-Авто»;
- проведено реконструкцію тягової підстанції №19 (1x1385 кВА) по вул. Стрілецькій в районі будинку №4 (2021 рік);
- починаючи з 2019 року на базі тролейбусного депо КП «Вінницька транспортна компанія» розпочато зборку тролейбусів «VinLine», в тому числі з автономним ходом. Станом на 25.05.2023 року КП «Вінницька транспортна компанія» зібрано 21 тролейбус «VinLine», з них 17 од. обладнано системою автономного ходу. Завдяки реалізації даного заходу відкрилася можливість запроваджувати тролейбусний рух до мікрорайонів де відсутня контактна мережа тролейбуса.

На сьогоднішній день на території Вінницької МТГ налічується 5 тролейбусних маршрутів, частину маршрути яких тролейбуси долають на автономному ході:

- №16 «Вишенька – Муніципальний ринок – ВПЗ»;
- №17 «Залізничний вокзал – Мікрорайон «Академічний»;
- №18 «Залізничний вокзал – Вул. Юзвинська – Вишенька»;
- №19 «Немирівське шосе – Гніванське шосе»;
- №20 «Вишенька – Хутір Шевченка».

У 2022 році придбано 20 вживаних низько підлогових тролейбусів Solaris Trollino 12.

Тролейбусне депо КП «Вінницька транспортна компанія» розташоване по вул. Магістратська, 98 (площа земельної ділянки, яку займає депо – 4,3379 га), кількість пасажирського рухомого складу – 182 одиниць та службового – 4 одиниць. Нормативна ємність депо 100 одиниць, фактична 186 одиниць.

Типи пасажирських тролейбусів та роки виготовлення:

- 100 од. тролейбусів ЗІУ-9, 1983-1993 р.в.;
- 1 од. ЛАЗ-Е183 (ЛАЗ, Україна), 2007 р.в.;
- 40 од. Богдан Т701.17 (кор. Богдан-Моторс, Україна), 2014 р.в.;
- 21 од. ПТС-12 «VinLine» («ПТС», Україна), 2019-2023 р.в.;
- 20 од. Solaris Trollino 12 (Польща), 2011-2012 р.в.

На базі депо проводяться наступні види ремонтів тролейбусів: КВР, КР, СР, технічне обслуговування (ЩО, ТО-1, ТО-2). Наявна ремонтна база дозволяє проводити дані види ремонтів і обслуговування рухомого складу.

На виробничій базі депо виготовляються тролейбуси ПТС-12 «VinLine».

Загальна довжина ліній руху тролейбуса по вісі вулиць становить 40,5 км. Щільність тролейбусної мережі складає 0,7 км/км².

Автобус

У порівнянні з пасажирськими перевезеннями, які забезпечує електротранспорт, автобусним транспортом освоєно значно менший обсяг пасажирських перевезень – близько 11%. Рухомість населення на мережі автобуса становить 43 поїздки на 1 мешканця за рік.

Таблиця 24. Характеристика автобусних маршрутів м. Вінниця

	Маршрути	Довжина маршрутів	Рухомий склад	Кількість рухомого складу
	Робочі дні			
1	Залізничний вокзал - Педколедж	7,50	Богдан А701.32	5
2	Площа Шкільна – ВПЗ	10,50	Богдан А701.32	2
4	Барське шосе – Тяжилів (Лугова)	15,00	ОТОКАR KENT CNG	4
5	П'ятничани – вул. Леоніда Каденюка	10,20	Богдан А701.32	2
6	Олієжиркомбінат – Пл. Перемоги	4,50	Атаман А092G	2
7	Вул. Якова Шепеля – Пирогово	14,05	Богдан А701.10	7
8	Залізничний вокзал – Вул. Бучми (ліс)	5,60	ЛАЗ А183FO	2
11	Вул.Ботанічна – Сабарів	10,70	Богдан А701.30	3
14	Залізничний вокзал – Дитячий санаторій	7,60	Богдан А701.32	2
16	Водоканал – Аграрний університет	15,30	Атаман А092G	2
17	Залізничний вокзал – Тяжилів (Вінниччина-Авто)	7,20	Атаман А092G	2
19	Вишенька – Немирівське шосе	15,30	Богдан А701.32/NJL6129BEV	7
20	Водоканал – Хутір Шевченка	10,25	Богдан А701.32	1
21	Барське шосе – Педколедж	12,00	Богдан А701.10	7
22	Мікрорайон «Академічний» - Залізничний ввокзал	9,80	Атаман А092G	3
24	Вишенька – Вул.Бучми(ліс)	13,30	ЛАЗ А 183 ДІ	6
25	Залізничний вокзал - Вишенька	9,20	Богдан А701.32	3
27	Залізничний вокзал – Тиврівське шосе	12,00	Богдан А701.32	2
30	Дитячий санаторій – селище Десна	16,40	Богдан А701.32	2
32	Залізничний вокзал - Сабарів	11,40	ОТОКАR KENT CNG	5
	Вихідні дні			
1	Залізничний вокзал - Педколедж	7,50	ЛАЗ А 183 ДІ	3

	Маршрути	Довжина маршрутів	Рухомий склад	Кількість рухомого складу
2	Площа Шкільна – ВПЗ	10,50	Богдан А701.10	2
4	Барське шосе – Тяжлів (Лугова)	15,00	ОТОКАR KENT CNG	2
5	П'ятничани – вул. Леоніда Каденюка	10,20	Богдан А701.10	1
6	Олієжиркомбінат – Пл. Перемоги	4,50	Атаман А092G	1
7	Вул. Якова Шепеля – Пирогово	14,05	Богдан А701.30	1
8	Залізничний вокзал – Вул. Бучми(ліс)	5,60	ЛАЗ А183FO	1
11	Вул.Ботанічна – Сабарів	10,70	Богдан А701.32	1
14	Залізничний вокзал – Дитячий санаторій	7,60	Богдан А701.32	1
16	Водоканал – Аграрний університет	15,30	Атаман А092G	1
17	Залізничний вокзал – Тяжлів (Вінниччина-Авто)	7,20	Атаман А092G	1
19	Вишенька – Немирівське шосе	15,30	Богдан А701.32/NJL6129BEV	3
20	Водоканал – Хутір Шевченка	10,25	Богдан А701.32	1
21	Барське шосе – Педколедж	12,00	Богдан А701.10	2
22	Мікрорайон «Академічний» - Залізничний ввокзал	9,80	Атаман А092G	1
24	Вишенька – Вул. Бучми (ліс)	13,30	Богдан А701.32	2
25	Залізничний вокзал - Вишенька	9,20	Богдан А701.32	1
27	Залізничний вокзал – Тиврівське шосе	12,00	Богдан А701.32	1
30	Дитячий санаторій – селище Десна	16,40	Богдан А701.32	1
32	Залізничний вокзал - Сабарів	11,40	ОТОКАR KENT CNG	2

За період з 2012 року по автобусній мережі виконано наступне:

- у 2014 році придбано 30 великогабаритних автобусів «Богдан»;
- у 2016-2018 роках придбано 8 газових автобусів середньої місткості АТАМАН, завдяки чому було запроваджено автобусні маршрути №6, №16, №17 та №22;
- у 2021 році закуплено 10 газових низько підлогових автобусів Otokar Kent CNG. Внаслідок чого було запроваджено 2 нових автобусних маршрути - №4, №32.

Муніципальний автобусний парк КП «Вінницька транспортна компанія» розташована по вул. Сабарівське шосе, 19 (площа земельної ділянки 1,1625 га), кількість автобусів – 71 одиниць.

Типи автобусів та роки виготовлення:

- 3 од. автобусів ЛАЗ-А183DІ (ЛАЗ, Україна) 2008-2009 р.в.;
- 2 од. ЛАЗ-А183F0 (ЛАЗ, Україна) 2009 р.в.;
- 13 од. Богдан А701.10 (кор. Богдан-Моторс, Україна), 2011-2013 р.в.;

- 4 од. Богдан А701.30 (кор. Богдан-Моторс, Україна), 2013 р.в.;
- 30 од. Богдан А701.32 (кор. Богдан-Моторс, Україна), 2014 р.в.;
- 8 од. Атаман А092G (кор. Богдан-Моторс, Україна), 2016 р.в.;
- 1 од. Скайвел NJL6129BEV (Китай), електробус, 2017 р.в.;
- 10 од. Отакар Кент CNG (Туреччина), 2021 р.в.

Проводяться наступні види ремонтів автобусів: технічне обслуговування(ЩО, ТО-1, ТО-2). Наявна ремонтна база дозволяє проводити дані види ремонтів і обслуговування рухомого складу.

Автобусні маршрути загального користування в режимі маршрутного таксі у Вінницькій міській територіальній громаді обслуговують 80 перевізників, з них 77 фізичних осіб-підприємців та 3 підприємства (ТОВ «АТП Цимбурович», ТОВ «ДЕМЧЕНКО ГРУП», ТОВ «ТТ і Ко»).

Таблиця 25. Характеристика автобусних маршрутів в режимі маршрутного таксі м. Вінниця

Номер маршруту	Найменування маршрутів	Довжина маршруту, (км)	Інтервал руху автобусів, хв
1А	Пл. Перемоги - Педучилище	5.63	14
2А	Вул. Якова Шепеля - пл. Перемоги	5.19	11.5
2Б	ВПЗ - Пл. Шкільна	14.77	19
3А	Пров. 1-Й Київський - вул. Гонти	13.72	11
3Б	Вул. Лугова - пл. Наливайка	11.8	14
5А	М/Н П'ятничани - с. Шкуринці	11.62	14.5
7А	Вул. Якова Шепеля - ринок "Урожай"	7.79	22.5
8А	С. Вінницькі Хутори - вул. Замостянська	9.85	14
8Б	Вул. Бучми - вул. Ольги Кобилянської	13.22	11
9А	Залізничний Вокзал - станція Вантажна	6.57	25
10А	Вул. Ботанічна - с. Агрономічне	15.17	15
11Б	Вул. Ботанічна - вул. Барське шосе	11.96	20
12А	Вул. Барське шосе - Сабарів	8.92	11.5
14А	Пл. Перемоги - дім відпочинку	5.98	14
16А	Медмістечко - Водоканал	16.75	14
17А	Вул. Барське шосе - вул. Лугова	14.39	12.5
17Б	Вул. Барське шосе - вул. Немирівське шосе	21.72	12.5
18А	Аграрний Університет - вул. Барське шосе	9.14	17.5
19А	Автовокзал "Центральний" – с. Вінницькі Хутори	10.26	34
19Б	Автовокзал "Центральний" - с. Вінницькі Хутори	15.35	123
20А	ВПЗ - вул. Лугова	15.5	12.5
21А	Педучилище - ринок "Урожай"	6.61	12.5

Номер маршруту	Найменування маршрутів	Довжина маршруту, (км)	Інтервал руху автобусів, хв
22А	Залізничний Вокзал - лікарня ім. Академіка Ющенко	6.63	14
23А	Залізничний Вокзал - вул. Андрія Первозванного	12.05	12.5
28А	Вул. Сергія Зулінського – м/р Вишенька	9.91	15
29А	м/р Новопирогове - залізничний вокзал	15.75	22.5
30А	Автовокзал "Центральний" – с. Щітки	12.93	30
30Б	Автовокзал "Центральний" – с. Писарівка	14.39	41.5
31А	Вул. Ботанічна - залізничний вокзал	7.94	30
33А	Вул. Барське шосе – аеропорт «Вінниця»	тимчасово закритий	-
121	Залізничний вокзал – с. Гавришівка		25
135	Залізничний вокзал – с. Малі Крушлинці Залізничний вокзал – с. Великі Крушлинці		54
137	Залізничний вокзал – с. Стадниця		49

Загальна довжина ліній руху автобуса (включно з маршрутами в режимі маршрутного таксі) по вісі вулиць становить 123,6 км. Щільність автобусної мережі складає 1,1 км/км².

Транспортно-пересадкові вузли

На території міста Вінниці на сьогодні транспортно-пересадкових вузлів не організовано. На перспективу необхідно врахувати пропозиції щодо організації таких вузлів виходячи з проектів стратегії громадського транспорту, комплексної стратегії міського транспорту і просторового розвитку, а також місцевих програм

Основні напрямки організації маршрутної мережі

На перспективу проектом необхідно врахувати наявні в місті програми та стратегії щодо розвитку мережі громадського транспорту в тому числі за необхідністю реорганізувати існуючі маршрути, створити нові, подовжити існуючі до нових кварталів житлової та громадської забудови тощо.

6.9.5. Організація пішохідних зв'язків та велосипедної інфраструктури

Забезпечення пішохідних сполучень з урахуванням вимог щодо інклюзивності

На сьогодні пішохідні сполучення міста Вінниці враховують вимоги щодо інклюзивності. Більшість будівель та споруд міста обладнані системою засобів орієнтації, а саме тактильними та візуальними елементами доступності.

Більшість з'їздів з тротуарів на пішохідний переходах обладнані маркованими пандусами. На автостоянках для тимчасового зберігання автомобілів біля закладів обслуговування передбачені місця для автотранспорту осіб з інвалідністю.

На перспективу, при проектуванні дорожньої мережі, автостоянок та гаражів необхідно обов'язково дотримуватись положень щодо інклюзивності визначених в ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд».

Велосипедна інфраструктура

Розвиток велосипедної інфраструктури Вінниці розпочався у 2011 році, саме тоді у місті почали з'являтися перші вело-пішохідні доріжки та велосмуги. За ініціативою місцевих велоактивістів, яка була підтримана керівництвом міста, велосмуги були створені на проспекті Космонавтів (1,65 км.) та вул. Пирогова (від вул. Зодчих до ринку «Урожай»). Найдовший велосипедний маршрут, що проходив по вул. Хмельницьке шосе, склав 3,8 км. на ділянці від Західного Автовокзалу до площі Калічанська. Варто зазначити, що вело-пішохідна смуга діє і по цей день, а велосмуги на вул. Пирогова та просп. Космонавтів трансформувалися у більш безпечні виділені велосипедні доріжки у 2015 році.

У 2013 році була розроблена та затверджена Програма розвитку велосипедного руху у м. Вінниця на 2013-2020 роки. Згідно затвердженої Програми було заплановано облаштувати 85 км. велосипедних маршрутів різного типу, також влаштування велопарковок по всій територіальній громаді. По сьогоднішній день Програма активно втілюється у життя. Кожного року у місті з'являються додаткові кілометри велодоріжок та велосмуг, а також нові паркомісця. Під час реконструкції, поточного чи капітального ремонту вулиць обов'язково береться до уваги можливість облаштування велоінфраструктури. На сьогоднішній день у місті налічується 74 км велосипедних шляхів різного типу. Найдовший веломаршрут налічує майже 9 кілометрів (Хмельницьке шосе – просп. Юності – вул. Андрія Первозванного – вул. Пирогова – вул. Гніванське шосе – вул. Об'їзне шосе – вул. Барське шосе). З 2019 року у місті запроектовані велосмуги на проїзній частині почали виділяти червоним кольором (вул. Замостянська, вул. Політехнічна) задля підвищення уваги автомобілістів і одночасно руху велосипедистів по проїзній частині.

У 2018 році у Вінницькій МТГ було відкрито громадський велопрокат «Nextbike», на першому етапі кількість станцій налічувала 15 одиниць, а кількість велосипедів у мережі 120 одиниць. Другий етап розширення мережі прокату відбувався в 2020 році, мережа станцій прокату складає 25 станцій та 180 велосипедів.

Протягом 2019 року в рамках співпраці з Швейцарською Конфедерацією реалізовувався Проєкт «Місто для велосипедистів» в рамках якого по всьому місту були встановлені 10 мап велосипедних маршрутів, кожен вінничанин чи турист може ознайомитись з наявними актуальними веломаршрутами та запланувати свій власний маршрут. Також на мапі вказані заплановані на найближчий час велодоріжки та смуги, станції прокату велосипедів Nextbike та велостанції технічного самообслуговування, до речі, станції встановлювались в рамках цього ж Проєкту у кількості 10 штук на перетині найбільш актуальних веломаршрутів. На станціях велосипедист може мінімально полагодити свій двоколісний транспорт не звертаючись до веломайстерень.

Також, в рамках Проєкту «Розвиток велосипедного руху в м. Вінниця за підтримки Швейцарської Конфедерації» встановлено 360 парковок на 720 паркомісць 190 з яких велопарковки з накриттям, які встановлені поблизу закладів освіти, ще 170 парковок були встановлені поблизу адміністративних будівель, закладів охорони здоров'я, спортивних комплексів.

З огляду на створення Вінницької МТГ та велику популярність велосипедного транспорту в сільській місцевості, необхідно вирішувати питання поєднання навколишніх громад з центром міста якісною та безпечною велосипедною інфраструктурою.

Також, одночасно з створенням велошляхів варто розглядати можливість інтеграції велосипеда з автобусними маршрутами, що будуть курсувати до навколишніх сіл, які входять до складу Вінницької МТГ, тобто надання можливості перевезення велосипедів у автобусі.

Дана можливість дозволяє мінімізувати вплив метеоумов на рішення використовувати велосипед. Так само, це дозволяє не хвилюватися про мобільність в разі поломки велосипеда чи несподіваного погіршення самопочуття.

6.9.6. Організація паркувального простору

Легковий транспорт

Відповідно до листа Головного сервісного центру МВС у Вінницькій області на 01.01.2023 в м. Вінниці налічувалось 80350 транспортних засобів.

Таблиця 26. Кількість автомобілів у м. Вінниця по типах та рівень автомобілізації

Транспортні засоби	Одиниць			Рівень автомобілізації, од. на 1 тис. осіб		
	фізичні особи	юридичні особи	Разом	фізичні особи	юридичні особи	Разом
Вантажні	7421	3134	10555	20	8	29
Легкові	63268	3973	67241	171	11	182
Автобуси	702	269	971	2	1	3
Мотоцикли	1546	37	1583	4	0	4
Разом	72937	7413	80350	197	20	218

Організація паркувального простору

Індивідуальні автомобілі мешканців міста зберігаються боксових гаражах, на відкритих автостоянках, багатоповерхових гаражах (в основному в кварталах нової багатоквартирної забудови) та на ділянках власників, в межах садибної забудови.

В місті наявні орієнтовно 70 місць для постійного зберігання легкових автомобілів (боксових гаражних кооперативів та відкритих автостоянок) загальною кількістю 26,5 тис машино-місць. Крім того постійне зберігання легкових автомобілів мешканців багатоквартирної забудови (особливо в нових кварталах) забезпечується багатоповерховими (підземними або наземними) гаражами. Орієнтовна кількість машино-місць у багатоповерхових гаражах становить 4,5 тис.

Таблиця 27. Орієнтовні показники кількості легкового індивідуального за типами забудови

Тип забудови	Населення, тис. осіб	Кількість легкових індивідуальних автомобілів
Багатоквартирна	300,0	51300
Одноквартирна	69.7	11968
Разом	369.7	63268

Загальна кількість місць постійного зберігання легкових автомобілів становить 31,0 тис. Забезпеченість місцями постійного зберігання мешканців багатоквартирної забудови становить 60%.

Тимчасове зберігання транспортних засобів передбачено в основному на відкритих автостоянках біля об'єктів громадського обслуговування.

Вуличне паркування в місті забезпечує орієнтовно 7400 машино-місць. Вуличне паркування в основному існує в історично складеній забудові (особливо в центральній частині міста) де неможливо влаштувати великі відкриті автостоянки та багатопверхові гаражі.

На перспективу необхідно вирішити питання щодо влаштування перехоплюючих автостоянок та багатопверхових гаражів на в'їздах до міста, а також на в'їзді до центральної частини, створивши транспортно-пересадкові вузли.

6.10. Інженерне забезпечення території, трубопровідний транспорт та телекомунікації

6.10.1. Водопостачання та водовідведення

В даному розділі надається та аналізується існуючий стан водозабезпечення і водовідведення міста Вінниці, а також пропонується низка заходів щодо розвитку системи централізованого водопроводу та каналізації в межах міста для забезпечення надійного водопостачання всіх категорій споживачів та відведення стічних вод найбільш економічними та енергоощадними засобами з мінімальним впливом на екологію довкілля.

Водопостачання

Всі населені пункти Вінницької міської територіальної громади належать до басейну річки Південний Буг. Особливістю басейну є те, що водокористування тут здійснюється переважно з поверхневих джерел (82% від загального обсягу забору води), лише 18% забирається з підземних джерел. Південний Буг - основний водний об'єкт, який забезпечує водні потреби населення та секторів економіки громади. Структура сучасного водокористування в цілому для басейну ріки Південний Буг виглядає наступним чином: 39,1% водних ресурсів забирається промисловістю, 37,4% сільським господарством, 22,3% житлово-комунальним господарством, 0,5% транспортом та 0,7% іншими галузями. В структурі водокористування Вінницької МТГ найбільшими водокористувачем є КП «Вінницяоблводоканал» м. Вінниця. При цьому втрати води складають 27% від загального обсягу забору води підприємством, що є нижче середнього значення втрат води при транспортуванні в Україні (31% - за даними звіту про результати діяльності Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг).

Загальні показники використання води по галузях економіки у 2022 році для Вінницької МТГ надано у відповідності до статистичних даних Басейнового управління водних ресурсів (БУВР) річки Південний Буг.

Таблиця 28. Використання води по видах економічної діяльності

Вид діяльності	Забрано, млн. м ³		Використано, млн. м ³			
	із природних водних об'єктів	зокрема із підземних водних об'єктів	Всього	зокрема		
				питні	виробничі	ін.
[А] Сільське господарство лісове господарство та рибне господарство	0,001	0,001	0,001	-	-	0,001
[В] Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	0,032	0,032	0,006	-	-	-
[С] Переробна промисловість	1,063	0,606	1,572	0,163	1,409	-
[D] Постачання електроенергії газу пари та кондиційованого повітря	0,19	-	0,12	0,016	0,103	-

Вид діяльності	Забрано, млн. м ³		Використано, млн. м ³			
	із природних водних об'єктів	зокрема із підземних водних об'єктів	Всього	зокрема		
				питні	виробничі	ін.
[E] Водопостачання; каналізація поводження з відходами	29,22	0,024	19,396	12,196	7,2	-
[F] Будівництво	0,007	0,007	0,007	0,007	-	-
[G] Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	-	-	0,008	0,005	0,003	-
[H] Транспорт складське господарство поштова та кур'єрська діяльність	-	-	0,04	0,017	0,023	-
[I] Тимчасове розміщення й організація харчування	0,021	0,021	0,021	0,02	0,001	-
[J] Інформація та телекомунікації	-	-	0,009	-	0,009	-
[L] Операції з нерухомим майном	0,005	0,005	0,041	0,04	0,001	-
[O] Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	0,021	0,021	0,159	0,157	0,003	-
[Q] Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	0,007	0,007	0,007	0,007	-	-

Податковим кодексом України за спеціальне водокористування встановлена рентна плата за забір води для різних видів водокористувачів, а також введено екологічний податок за скиди у водні об'єкти.

Згідно з інформаційним листом КП «Вінницяоблводоканал» на території Вінницької міської територіальної громади розташовано 640 км водопровідних мереж та 563 км мереж водовідведення. З цього числа загальна протяжність мереж водопроводу міста Вінниці - 630,4 км, загальна протяжність мереж водовідведення - 548,2 км. Надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення здійснюється у відповідності до тарифів, які встановлюються органами місцевого самоврядування та НКРЕКП. При визначенні тарифів НКРЕКП керується принципом збалансування інтересів споживачів, суб'єктів господарювання та держави.

Через замалий рівень розрахунку споживачів за надані послуги, виникає ситуація недостатнього покриття платежами споживачів затрат на здійснення послуг водопостачання і каналізації, що викликає загрозу стійкості надання цих послуг. КП «Вінницяоблводоканал» має найнижчий рівень 90,4% розрахунку споживачів, при середньому рівню розрахунків споживачів по ліцензіатах басейну 94,8%.

Схема водопостачання м. Вінниця передбачає подачу води всім групам споживачів централізованою, комунальною, об'єднаною господарчо-питною та протипожежною системою водопостачання, що за надійністю дії належить до I категорії. Комунальний водопровід, який включає в себе відповідний комплекс споруд та розгалужену водопровідну мережу належить на правах спільної комунальної власності територіальній громаді і перебуває на балансовому обліку Комунального підприємства «Вінницяоблводоканал» Вінницької ОДА.

Підприємство надає послуги централізованого водопостачання у шести населених пунктах (м. Вінниця, с. Агрономічне, с. Стрижавка, с. Зарванці, с. Стадниця, с. Березина (6-й км Барського шосе, «Медмістечко»).

Заявлена установлена виробнича потужність складає:

- комунального водопроводу - 200,0 тис. м³/добу (використання потужностей 41%);
- водозаборів - 260,0 тис. м³/добу (використання потужностей 35%);
- водоочисних споруд – 200,0 тис. м³/добу (використання потужностей 46%).

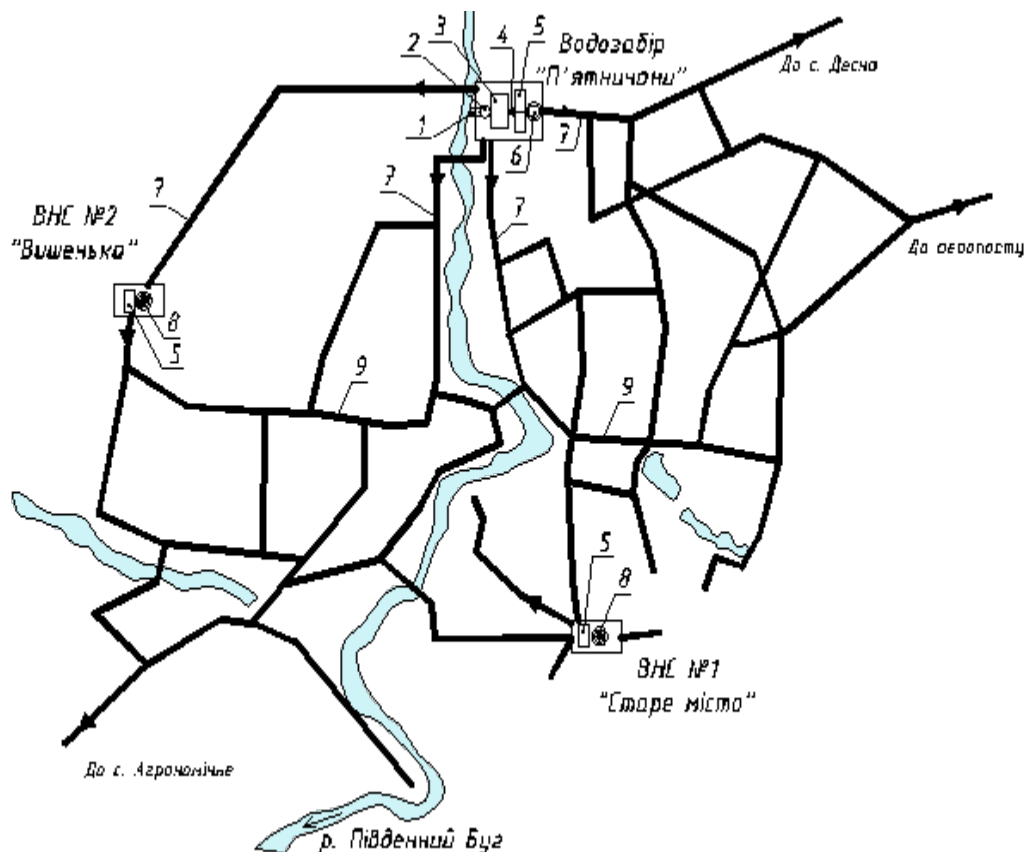

Рис 9. Принципова схема водопостачання м. Вінниця

Система водопостачання міста складається з наступних елементів: 1 – оголовок водозабору; 2 – насосна станція I-го підйому; 3 – блок водопідготовки; 4 – блок знезараження; 5 – РЧВ; 4 – насосна станція II-го підйому. 7 – водоводи; 8 – насосна станція III-го підйому; 9 – водорозподільна мережа.

Характеристика існуючого стану водопостачання населеного пункту надані на підставі звітності Басейнового управління водних ресурсів річки Південний Буг згідно з формою статистичної звітності за 2022 рік № 2-Т водгосп (річна) та з урахуванням даних розробленої і затвердженої містобудівної документації «Вінниця. Проект внесення змін до генерального плану міста (З актуалізацією за результатами його моніторингу. Розділ «Водопостачання та каналізація», ДІПРОМІСТО, Київ – 2012).

Характеристики об'єктів централізованого водопостачання міста надані на підставі даних, які містяться у програмних документах КП «Вінницяоблводоканал» та таких, які знаходились на електронних ресурсах у вільному доступі до 24.02.2022¹.

- за 2011 р. – використання води, усього 28,25 млн. м³, середньодобове – 77,40 тис. м³ (47% до рівня 1990 р.), зокрема на господарчо-питні потреби 20,20 млн. м³ (46%), на виробничі потреби 8,05 млн. м³ (48%) (з них питної води 6,78 млн. м³ (77%)). Системи оборотного і повторного використання води 11,61 млн.м³ (12%), економія води природних джерел за рахунок цих систем 59,39%.
- за 2019 р. – обсяг води, поданої у розподільчу мережу - 29,75 млн. м³ ; загальний обсяг водопостачання (використання води) - 19,48 млн. м³, у тому числі: реалізація населенню одноквартирної забудови – 1,81 млн. м³; реалізація населенню багатоквартирної забудови – 9,36 млн. м³; приготування гарячої води – 2,70 млн. м³; реалізація бюджетним установам – 0,97 млн. м³; іншим споживачам – 4,64 млн. м³.

Джерелом водопостачання населеного пункту є поверхневі води річки Південний Буг та частково підземні води Пирогівського родовища прісних підземних вод Припятьсько-Дніпровського гідрогеологічного району, де для питного водопостачання найбільш значущими є ресурси підземних вод тріщинних кристалічних порід докембрійського періоду. За висновками вишукувальних робіт геолога - розвідувальних експедицій прогнози запаси підземних вод питної якості були оцінені в обсягах: для Деснянського родовища - 13,7 тис.м³/добу; Побузького родовища - 18,9 тис. м³/добу; Пироговського родовища - 6,0 тис.м³/добу.

КП «Вінницяоблводоканал» має дозвіл на спеціальне водокористування від Державного агентства водних ресурсів України. Мета водокористування: питні і санітарно-гігієнічні потреби; виробничі потреби; передача води населенню; передача води вторинним водокористувачам. За цим дозволом підприємство здійснює забір (видобуток) води з поверхневого водного об'єкту – річки Південний Буг у відповідності до встановлених лімітів: з поверхневих джерел: 62,690 млн. м³/рік; з підземних джерел: 0,051 тис. м³/рік.

Поверхневий водозабір. Забір води з поверхневого джерела здійснюється за рахунок вод річки Південний Буг. За значеннями гідрохімічних показників інтегральної оцінки якості вода відповідає 2-му класу, 3-й категорії і характеризується за станом як добра та за ступенем чистоти як досить чиста. Загалом, якість води у річці Південний Буг у Вінницькій області відповідає вимогам ДСанПін 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною окрім запаху, кольоровості та мутності. Якість води поверхневого джерела значно коливається впродовж року. Окрім цього, дві водозабірні споруди знаходяться в зоні впливу Сабарівської греблі, що призводить до їх замулювання.

¹ Відмова КП «Вінницяоблводоканал» від надання актуальних вихідних даних для проектування. Лист від 02.05.2023 №2/12-1200.

Негативний вплив на якість води, що забирається також чинить відсутність заходів щодо попередження забруднення Річки Південний Буг вище I поясу зони санітарної охорони водозаборів, а саме відсутність централізованої каналізації та очищення стоків селища Стрижавка.

Забір (видобування) води здійснюється на ділянці «П'ятничани», яка розташована біля північної околиці міста на лівому березі р. Південний Буг. Водозабірні та очисні споруди представлені трьома станціями, збудованими в різний час.

Станція №1 потужністю 30 тис. м³/добу 1936 року будівництва на сьогоднішній день виведена з експлуатації.

Станція №2 виробничою потужністю 100 тис. м³/добу була збудована в 1969-1978 роках, з спорудами двоступеневої очистки води (два блоки потужністю по 50 тис. м³/добу). До складу споруд входять: береговий водозабір, приймальний колодезь, водопровідна насосна станція I-го підйому, вертикальний змішувач, хлораторна з складом хлору, реагентне господарство, камери реакції, горизонтальні відстійники, фільтри, два резервуари чистої води (3,0 та 5,0 тис. м³), водопровідна насосна станція II-го підйому.

Станція №3 виробничою потужністю 100 тис. м³/добу була збудована в 1982-1988 роках. Оснащена спорудами двоступеневої очистки води (два блоки потужністю по 50 тис. м³/добу). До складу входять: ряжевий водозабір, водопровідна насосна станція I-го підйому, яка суміщена з приймальним колодезем, реагентне господарство, вертикальні змішувачі, камери реакції, горизонтальні відстійники, швидкі фільтри та 2 резервуари чистої води (по 3 тис. м³ кожен), хлораторна з складом хлору, водопровідна насосна станція II-го підйому.

Потужність водопровідних очисних споруд міста на сьогодні складає 200 тис. м³/добу. Фактична – не перевищує 100 тис. м³/добу. Обсяг води, який забирається та проходить процес очищення на спорудах водопідготовки значно скоротився з моменту завершення будівництва основних компонентів системи водопостачання. Установлена виробнича потужність 6-ти насосних станцій (НС) I-го підйому 260,00 тис. м³/добу. Вода з водозабору подається на станції водопідготовки (СВ) №2 та №3, загальною продуктивністю 200,00 тис. м³/добу. Технологічним регламентом роботи комплексів водопідготовки прийнято застосування схеми двоступеневого очищення видобутої води. Схемою передбачено: коагуляція, освітлення води, фільтрування на спорудах швидких фільтрів, знезараження.

На 4-ох системах знезараження процес здійснюється з використанням рідкого хлору. Після очищення та знезараження видобута вода доправляється до резервуарів чистої води (РЧВ) станцій водопідготовки №2 та №3. Ємність резервуарів СВ №3 - 8000 м³ (1x3000 м³, 1x5000 м³); СВ №3 - 6000 м³ (2x3000 м³). З РЧВ насосне обладнання НС II-го підйому (сумарна потужність 200,00 тис. м³/добу) подає воду у розподільчу водопровідну мережу міста згідно з прийнятим зонуванням:

- в розподільчу мережу нижньої зони (Замостянський район, Центральна частина Вінниці;
- водогоном діаметром 900 мм по околиці міста у резервуари чистої води (2 РЧВ загальним обсягом 20000 м³) на ділянку ВНС III-го підйому «Вишенька». З резервуарів насосне обладнання НС III-го підйому (проектна потужність 80,00 тис. м³/добу) доправляє воду у розподільчу мережу району;
- по водогону початковим діаметром 1200 мм з наступним переходом на діаметри 900, 800 та 600 мм у резервуари чистої води (2 РЧВ загальним обсягом 3000 м³) на ділянку ВНС III-го підйому «Старе місто». З резервуарів насосне обладнання НС III-го підйому (проектна потужність 10,00 тис.м³/добу) вода подається у розподільчу мережу району.

У м. Вінниця функціонує 2-х зонна система водопостачання: одна нижня зона, що приймає воду безпосередньо від майданчика водозабірних і очисних споруд «П'ятничани» і дві верхніх зони, що отримують воду від майданчиків III-го підйому «Старе місто» та «Вишенька».

В системі водопостачання Вінниці наразі задіяно 6 магістральних водоводів:

- діаметром 900 мм на ВНС III-го підйому «Вишенька»;
- діаметром 1200-900-800-600 мм на ВНС III-го підйому «Старе місто»;
- діаметром 500 мм по вул. Київській;
- діаметром 500 мм по вул. Сергія Зулінського;
- діаметром 400 мм по вул. Олександра Божка;
- діаметром 600 мм по вул. Зарічна.

Таблиця 29. Порівняльна таблиця основних технологічних характеристик мережі централізованого водопроводу м. Вінниця

Характеристика	на 01.01.2012		на 01.01.2020	
	значення	відсоток	значення	відсоток
Загальна протяжність мереж водопроводу, км	284,90		630,4	
з них ветхих та аварійних мереж, км	135,30	47,5%	169,6	27%
Загальна протяжність водоводів, км	69,7		71,5	
з них ветхих та аварійних, км	25,8	37%	43,8	61%
Загальна довжина вуличної водопровідної мережі, км	259,6		273,8	
з неї ветхої та аварійної, км	45,5	18%	57,7	21%
Загальна довжина внутрішньої квартальної та дворової мережі, км	245,7		285,1	
з неї ветхої та аварійної, км	47,0	19%	68,1	24%
Кількість вуличних установок питного водопостачання, од	118		-	

Станом на 01.01.2022 року на балансі КП «Вінницяоблводоканал» знаходиться 634,86 км водопровідних мереж, з них частка ветхих та аварійних – 27,9%.

В схемі централізованого водопостачання населеного пункту функціонують 24 насосні станції II-го та III-го підйомів. Забезпечення водою багатопверхової забудови та будівель, які розташовані на підвищених позначках рельєфу місцевості здійснюється за допомогою насосного обладнання насосних станцій підкачування, який налічується 22 одиниці. Загальна кількість насосних агрегатів – 73 од. З цього числа відпрацювали строк корисного використання (експлуатації) 39 насосних агрегатів. Водопровідна мережа обладнана 11 резервуарами чистої води.

Локальні водозабори на даний час представлені двома артезіанськими свердловинами, які знаходяться на балансі КП „Вінницяоблводоканал” і постачають воду для Вінницької обласної психіатричної лікарні №2 в с. Березіна в складі децентралізованого водопроводу. Фактична потужність свердловин складає 168,00 м³/добу. Водонесний горизонт - Пирогівський.

Потужностями КП «Вінницяоблводоканал» здійснюється водопостачання селище Десна. Відгалуження водопроводу діаметром 100 мм, яке забезпечує мешканців селища Десна питною водою, здійснено від ділянки водопровідної мережі, власником якої є ТОВ «ВКХП №2». Протяжність водопровідної мережі, яка постачає воду мешканцям одноквартирної (садибної) забудови – 4,57 км. Водопостачання групи багатоквартирних будинків здійснюється ділянкою водопроводу протяжністю 0,9 км.

Якість питної води мережі централізованого водопроводу Вінниці забезпечується відповідно до вимог ДСанПін 2.2.4-171-10. Контроль якості здійснюється ліцензованою відомчою виробничою лабораторією КП «Вінницяоблводоканал». Об'єктами контролю є: вода в місці водозабору; на спорудах водопідготовки; перед надходженням до розподільчої мережі; в мережевих трубопроводах.

Міська господарсько-протипожежна водопровідна мережа кільцева, низького тиску. Мереживні трубопроводи мають діаметри від 50 до 1200 мм. Для забезпечення надійної експлуатації водоводів і трубопроводів розподільчої мережі, вона обладнується запірною, регулюючою, запобіжною арматурою, яка облаштовується в камерах та колодязях. Відбір води на потреби зовнішнього пожежогасіння здійснюється пожежними автомобілями з підключенням до підземних гідрантів, які встановлені на кільцевій та розподільчій водопровідній мережі. Протипожежний запас води зберігається в РЧВ на ділянках водопровідних споруд насосних станцій.

Для зрошення зелених насаджень, поливу та миття вулиць використовується технічна вода свердловини на території КП «Вінницязеленбуд» та частково вода з міського водопроводу. Поливання здійснюється спеціальним автотранспортом МКП «Вінницязеленбуд» та частково мережею поливального водопроводу. На даний час на балансі підприємства є два поливальних автомобіля.

Системи автоматичного поливу застосовуються для зрошення зелених насаджень та газонного покриття вул. Замостянській, майдану Незалежності, набережної Рошен, Замкової гори, Європейської площі (зона тихого відпочинку), центрального парку ім. М. Леонтовича (експозиція «Вінниця в мініатюрі»), зеленої зони біля Національного музею-садиби М.І. Пирогова, кола на кільцевій розв'язці по вул. Зулинського. В даних системах використовується вода з комунального водопроводу. Балансоутримувачем поливальних систем є «Департамент комунального господарства та благоустрою» Вінницької міської ради.

Основною групою водоспоживачів Вінниці є мешканці міста з їх витратами на господарчо-питні потреби, які у 2022 р. склали 12,172 млн. м³. У зв'язку з відмовою КП «Вінницяводоканал» у наданні актуальних даних щодо водоспоживання, аналіз балансу та структури водоспоживання здійснюється у відповідності до статистичної звітності 2019 р.¹

Таблиця 30. Порівняльна таблиця показників структури водоспоживання м. Вінниця

Показник	за 2011 р.	за 2019 р.		за 2022 р.
Обсяг забору води з природних водних об'єктів, тис.м ³	34682	33511	96% до рівня 2011 р	29199
Середньодобовий обсяг забору води НС I підйому, тис.м ³ /добу	95	-		
Обсяг очищення води на очисних спорудах, тис. м ³	34629	33511	96% до рівня 2011 р	
Подано води в розподільчу мережу, тис. м ³	31758	29754	93% до рівня 2011 р.	
Загальний обсяг водопостачання, тис. м ³	21077	19483	87% до рівня 2011 р.	
Обсяги втрат води, тис. м ³	10681	9048	85% до рівня 2011 р.	
Обсяг втрат води на 1 км мережі, тис. м ³ /км	-	14,8		
Загальна чисельність населення в зоні відповідальності ліцензіата, осіб	-	388578		
у тому числі населення, якому надаються послуги з централізованого водопостачання	-	362751		
Охоплення населення послугами з централізованого водопостачання	-	93%		
Кількість особових рахунків споживачів послуг з централізованого водопостачання, од.	-	133639		
Частка особових рахунків споживачів багатоквартирних будинків з приладами обліку води	-	90%		
Частка особових рахунків споживачів індивідуальної забудови з приладами обліку води	-	94%		
Витрати електричної енергії на водопостачання, тис. кВт/год :	-	23995		

¹ Відмова КП «Вінницяоблводоканал» від надання актуальних вихідних даних для проектування. Лист від 02.05.2023 №2/12-1200.

Річний обсяг піднятої води у 2021 році КП «Вінницяоблводоканал» визначає у 30,92 млн. м³.

Другу групу водокористувачів складають промислові підприємства розташовані в межах міста та його околицях Використання води промисловими підприємствами здійснюється під час технологічних процесів виробництва, для господарчо-питних потреб та для пожежогасіння. Частка підприємств застосовує прямоочну схему водопостачання. При цьому, Загальнодержавна цільова програма розвитку водного господарства ставить вимоги щодо зменшення обсягів споживання води шляхом удосконалення галузевої структури водокористування, застосування схем оборотного та повторного (послідовного) водопостачання, моніторингу ефективності використання води та технічного вдосконалення систем водопостачання виробничих процесів.

Дані щодо використання води за підсумками державної статистичної звітності для м. Вінниці надано у відповідності до відомостей Басейнового управління водних ресурсів (БУВР) річки Південний Буг станом на 01.01.2023.

Таблиця 31. Загальні показники використання води за 2022 р.

Назва водокористувача	Забрано		Використано	
	Всього, з природних водних об'єктів	зокрема з підземних водних об'єктів	Всього	зокрема на виробничі потреби
ТОВ «Вінницький агрегатний завод» (ТОВ «ВАЗ»)	0,009	0,009	0,009	0,00
ТОВ «Вінницький авіаційний завод» (ТОВ «ВІАЗ»)	0,001	0,001	0,001	0,001
ПРАТ «Будматеріали»	0,002	0,002	0,005	0,004
ПРАТ «Володарка»	0,008	0,008	0,09	0,008
ПРАТ «Вінницький олійножировий комбінат»	0,492	0,035	0,402	0,365
ДП «Підприємство ДКВС України (№86)»	0,021	0,021	0,041	-
Казенне науково-виробниче об'єднання «Форт» МВС України	0,019	0,019	0,019	0,013
ПАТ «Сабарівський кар'єр»	0,026	0,026	-	-
Приватне мале підприємство виробнича фірма «Панда»	0,255	0,255	0,257	0,255
ТОВ «Солодка мрія Вінниця»	0,014	0,014	0,018	0,012
ПРАТ «Вінхарчосмак»	0,019	0,019	0,034	0,051
ТОВ Підприємство «Авіс»	0,091	0,091	0,034	0,029
ТОВ «Жмеринський райкомунсервіс»	0,007	0,007	0,007	0,007
КП Вінницької міської ради «Вінницяміськтеплоенерго»	0,19	-	0,103	0,089
ПП «Компанія Версаль»	0,021	0,021	0,021	0,001
ТОВ «Грін кул»	0,003	0,003	0,003	-
МПП Фірма «МЕД»	0,003	0,003	0,006	0,006
ТОВ «Гніванський гранітний кар'єр»	0,006	0,006	0,016	0,016

Назва водокористувача	Забрано		Використано	
	Всього, з природних водних об'єктів	зокрема з підземних водних об'єктів	Всього	зокрема на виробничі потреби
АТ «Концерн Галнафтогаз» (АЗС №3, с. Писаревка; АЗС №5, м. Вінниця)	0,002	0,002	0,002	-
ТОВ «СКХ «Вінницька промислова група»	0,001	0,001	0,001	0,03
ТОВ «ТПФ «АВС – Цитрус»	0,002	0,002	0,002	0,001
ПАТ «Інфузія»	0,029	0,029	0,029	0,006
ТОВ «Барлінек інцест»	0,013	0,013	0,046	0,039
КНП «Вінницький обласний спеціалізований будинок дитини з ураженням ЦНС та порушенням психіки Вінницької обласної ради	0,007	0,007	0,007	-
КП «Вінницяоблводоканал»	29,199	0,003	16,31	4,135

Свіжу воду з комунального водопроводу використовували: АТ "Вінницький завод "Кристал" (0,001 млн. м³); 050131: ВФ "Динамо" ФСТ "Динамо" України (0,001 млн. м³); ТОВ «Поділля залізобетон» (0,001 млн. м³); ПРАТ «Вінницький універмаг» (0,014 млн. м³); ПРАТ «ВОПАС 10599» (0,005 млн. м³); ПРАТ «Обласний завод залізобетонних конструкцій» (0,004 млн. м³); КП «Вінницька транспортна компанія» (0,022 млн. м³); Вінницьке УВП УТОГ (0,003 млн. м³); ТОВ «Вінницький завод пакувальних виробів «Вінтар» (0,001 млн. м³); ТОВ «Вінницький завод «Пневматика» (0,001 млн. м³); ДП «45 експериментальний механічний завод» (0,018 млн. м³); Госпрозрахункове об'єднання ринків м. Вінниці (0,005 млн. м³); КП «Вінницяоблтеплоенерго» (0,016 млн. м³); ТОВ «Агроград В» (0,002 млн. м³); КЕВ м. Вінниці (0,115 млн. м³); ПРАТ «ПлазмаТек» (0,001 млн. м³); ПРАТ «Концерн хлібпром» (0,038 млн. м³); ПРАТ «Вінницький молочний завод «Рошен» (0,346 млн. м³); Філія «Вінницятрансприлад» АТ Укрзалізниця (0,006 млн. м³); ВП Вінницька дистанція колії (0,002 млн. м³); ВП Вокзал станції Вінниця (0,008 млн. м³); Вінницька філія АТ Укртелеком (0,009 млн. м³); ТОВ «Аскор Компані» (0,016 млн. м³), а також підприємства, що не звітують самостійно (3,122 млн. м³).

В цілому підприємствами Вінниці було забрано з природних водних об'єктів 30,566 млн. м³ води. З даного обсягу свіжої води використано 21,385 млн м³. При цьому обсяг оборотного, повторного та послідовного використання склав 10,882 млн. м³. З вищенаведеного переліку підприємств оборотне, повторне та послідовне використання води здійснюють: ТОВ «Вінницький агрегатний завод» (0,001 млн. м³/рік); ПРАТ «Вінницький олійножировий комбінат» (9,58 млн. м³/рік); Казенне науково-виробниче об'єднання «Форт» МВС України, м. Вінниця (0,001 млн. м³/рік); ДП «45 експериментальний механічний завод» (0,001 млн. м³/рік); ТОВ «Вінницький завод «Пневматика» (0,001 млн. м³/рік); КП Вінницької міської ради «Вінницяміськтеплоенерго» (1,298 млн. м³/рік).

Перелік підприємств які станом на 01.01.2023 мали дозвіл на спеціальне водокористуванням з встановленням ліміту на видобуток води, надано в таблиці згідно з даними БУВР річки Південний Буг.

Таблиця 32. Ліміти та фактичні забори води для використання за 2022 рік¹

Назва підприємства	Ліміт забору, млн. м ³ /рік	Фактичний обсяг забору води з природних водних об'єктів, млн. м ³ /рік
<i>Із поверхневих джерел</i>		
КП «Вінницяоблводоканал»	62,69	29,196
ПРАТ «Вінницький олійножировий комбінат»	0,065	0,035
КП Вінницької міської ради «Вінницяміськтеплоенерго»	1,112	0,19
<i>Із підземних джерел</i>		
КП «Вінницяоблводоканал»	0,051	0,003
ТОВ «Вінницький агрегатний завод»	0,06	0,009
ТОВ «Вінницький авіаційний завод»	0,006	0,001
ПРАТ Будматеріали	0,005	0,002
ПРАТ «Володарка»	0,021	0,008
ПРАТ «Вінницький олійножировий комбінат»	2,01	0,457
ПАТ «Сабарівський кар'єр»	0,03	-
Казенне НВО «Форт» МВС України, м. Вінниця	0,031	0,019
ДП «45 експериментальний механічний завод»	0,004	-
Приватне мале підприємство виробнича фірма «Панда»	0,286	0,255
ТОВ «Солодка мрія Вінниця»	0,036	0,014
ПСК «Госпрозрахункове об'єднання ринків м. Вінниці»	0,032	-
ПРАТ «Вінницька харчосмакова фабрика»	0,033	0,019
ТОВ Підприємство «Авіс»	0,25	0,091
ТОВ «Агрона фрукт Україна»	0,186	0,106
ПП «Компанія Версаль»	0,041	0,021
Мале підприємство фірма «Мед»	0,016	0,003
ТОВ «Гніванський гранітний кар'єр»	0,03	0,006
ПРАТ «Концерн Хлібпром»	0,027	-
ТОВ «Барлінек Інвест»	0,06	0,013
КНП «Вінницький обласний спеціалізований будинок дитини з ураженням ЦНС та порушенням психіки Вінницької обласної ради	0,007	0,007
ПРАТ «Інфузія»	0,057	0,029
ТОВ «ТПФ «АВС-Цитрус»	0,006	0,002
ТОВ «СКХ «Вінницька промислова група»	0,001	0,001
АТ «Концерн Галнафтогаз» (АЗС №3, с. Писаревка; АЗС №5, м. Вінниця)	0,006	0,002
ТОВ «Грін Кул»	0,007	0,003
ТОВ «Автострада Трейд Груп»	0,006	-
ТОВ «Жмеринський райкомунсервіс»	0,073	0,007
Державна установа «Вінницька виправна колонія №86»	0,05	0,021

¹ В переліку надані підприємства, які звітували за формою 2-ТП-водгосп(річна) у 2022 році

Аналіз статистичних даних та існуючого стану демонструє загалом позитивну динаміку розвитку, організації та функціонування служб водопостачання міста Вінниці. При цьому нагальним залишається оперативне вирішення таких проблем як :

- велика частка втрат води/частки нереалізованої води (27%) в порівнянні з видобутими обсягами КП «Вінницяоблводоканал»;
- відсутність дозволів на спеціальне водокористування у частини водоспоживачів;
- критично великий відсоток зношених та аварійних водоводів та трубопроводів розподільчої мережі, який має з тенденцією до збільшення;
- незадовільний технічний стан дюкерного переходу;
- невідповідність якості води поверхневого джерела вимогам ДСТУ 4808:2007 по низці показників, що зумовлює необхідність вдосконалення технології очистки та знезараження питної води з залученням новітніх розробок в цій галузі;
- надмірна енергоємність технологічного обладнання насосних станцій;
- значні непродуктивні витрати води питної якості через незадовільний технічний стан та зношеність частини основних фондів;
- нераціональне використання води питної якості для поливання та миття території, зрошення присадибних ділянок;
- відсутність засобів для обліку витрат води у частини абонентів;
- нераціональне використання водних ресурсів та порушення екологічних вимог в промисловому виробництві, у зв'язку з використанням застарілих водо та енергоємних технологій;
- повільне впровадження ринкових методів управління водокористуванням з стимулюванням раціонального використання водних ресурсів та екологічності виробничих процесів;
- повільне впровадження автоматизації та диспетчеризації системи управління об'єктами водопостачання;
- необхідність гармонізації параметрів обчислення мережевих витрат і тарифів для забезпечення розвитку та експлуатації в належному технічному стані системи водопостачання;
- низький рівень інвестиційного забезпечення сфери водокористування при недостатньому фінансуванні з державного та місцевого бюджетів.

Водовідведення

Централізована каналізація м. Вінниця, яка містить відповідний комплекс споруд та розгалужену мережу трубопроводів належить на правах комунальної власності територіальній громаді і перебуває на балансовому обліку Комунального підприємства «Вінницяоблводоканал» Вінницької ОДА. Характеристика існуючого стану системи каналізування міста надана на підставі даних звітності Басейнового управління водних ресурсів річки Південний Буг згідно з формою статистичної звітності за 2022 рік № 2-Т водгосп (річна) та з урахуванням даних розробленої і затвердженої містобудівної документації «Вінниця. Проект внесення змін до генерального плану міста (з актуалізацією за результатами його моніторингу». Розділ «Водопостачання та каналізація», ДП «ДІПРОМІСТО», м. Київ, 2012 р.). Характеристики об'єктів централізованої каналізації міста надані на підставі даних, які містяться у програмних документах КП «Вінницяоблводоканал» та таких, які знаходились на електронних ресурсах у вільному доступі до 24.02.2022¹.

Станом на 01.01.2020 заявлена установлена виробнича потужність складала:

- каналізаційної мережі - 150,00 тис. м³/добу (частка використання 44%);
- каналізаційних насосних станцій - 262,75 тис. м³/добу;
- каналізаційних очисних споруд - 150,00 тис. м³/добу(частка використання 44%).

КП «Вінницяоблводоканал» надає послуги з централізованого водовідведення у трьох населених пунктах.

Для відведення стічних вод за межі міста Вінниці застосовується повна роздільна схема каналізації, яка передбачає чотири басейна каналізування. Вони сформовані відносно районних каналізаційних насосних станцій (КНС):

- каналізаційний басейн КНС №1 по вул. Князів Коріатовичів;
- каналізаційний басейн КНС №1-А по вул. Гліба Успенського;
- каналізаційний басейн КНС №3-А по вул. Миколи Пирогова;
- каналізаційний басейн КНС №4 по вул. Нагірна.

Стічні води від житлових будинків, закладів, підприємств і установ вуличною каналізаційною мережею окремих кварталів збираються самопливними колекторами та доправляються до приймальних резервуарів районних каналізаційних насосних станцій (КНС), якими обладнана каналізаційна мережа міста з огляду на рельєф місцевості та планувальні умови. Використання споруд КНС дозволяє зменшити глибину залягання самопливних трубопроводів та здійснити перекачку стоків до каналізаційних очисних споруд.

¹ Відмова КП «Вінницяоблводоканал» від надання актуальних вихідних даних для проектування. Лист від 02.05.2023 №2/12-1200.

На даний час на балансі КП «Вінницяоблводоканал» знаходиться 24 каналізаційні насосні станції. Загальна кількість працюючих агрегатів – 61 одиниця. З наведеної кількості 22 одиниць, або 40% відпрацювали амортизаційний термін. Розміри санітарно-захисних зон споруд КНС (15 - 20 м) у відповідності до ДБН В.2.5-75:2013 витримані. Безпосередньо до міських каналізаційних очисних споруд (КОС) стоки перекачуються з приймальних резервуарів вузлових КНС №1; КНС №1А; КНС №3А. На каналізаційній мережі влаштовано різноманітні споруди: колодязі, дюкери, переходи, камери, тощо.

Будівництво комплексу міських каналізаційних очисних споруд (КОС) розпочалось в 1952 р. 1-у чергу будівництва (потужність 6,0 тис. м³/добу) було введено в експлуатацію в 1960 р. В 1991-1993 рр. була збудована та введена в експлуатацію остання 5-а черга (два пускові комплекси), яка розрахована на очищення 50 000 м³ на добу. На спорудах 5-ї черги від самого початку були застосовані застарілі технології з завищеними показниками енергоспоживання.

Комплекс міських каналізаційних очисних споруд розташовується на правому березі р. Південний Буг та її притоки – р. Вишеньки. Земельна ділянка загальною площею 28,5 га є комунальною власністю Вінницької територіальної громади в особі Вінницької міської ради.

Проектна потужність КОС - 150,0 тис. м³/добу; фактична потужність КОС - 66,0 тис. м³/добу.

На міських каналізаційних очисних спорудах стічні води проходять повний цикл механічного і біологічного очищення. Склад споруд механічного очищення: приймальна камера, решітки, горизонтальні пісковловлювачі, первинні радіальні відстійники. Біологічне очищення здійснюється в аеротенках з аераторами фірми «Екополімер». Аерація суміші стоків та активного мулу здійснюється за допомогою повітродувної станції. У 2011 р. було завершено роботи з реконструкції блоку повітродувної станції з встановлення датчиків розчиненого кисню. З аеротенків суміш надходить до вторинних радіальних відстійників. Надлишковий мул піддається механічному зневодненню. Наразі розробляється проектна документація реконструкції цеху механічного зневоднення, а також утилізації осаду стічних вод з виробництвом біогазу та електроенергії. Очищені зворотні води знезаражуються рідким хлором. Після проходження всього технологічного циклу, очищені зворотні води скидаються до поверхневого водного об'єкту - річки Південний Буг на 300 м нижче по течії від Сабарівської греблі. Випуск очищених стоків береговий, зосереджений. Відвідний канал виконано як колектор глибокого залягання протяжністю 1620 м з перерізом 2,45x1,25 м. Нормативний розмір санітарно-захисної зони КОС забезпечено.

На даний час у зв'язку із значним скороченням промислового виробництва та закриттям великих промислових підприємств Вінниці, суттєво скоротився і обсяг стоків, які надходять на споруди КОС. При цьому внаслідок активного застосування побутових миючих засобів мешканцями міста зросла концентрація забруднюючих речовин по сульфатній, фосфатній та амонійній групам, що здійснює негативний вплив на довкілля та роботу споруд біологічного очищення.

Моніторинг якості очищення стоків здійснюється акредитованою виробничою лабораторією КП «Вінницяоблводоканал» у відповідності до положень «Правил приймання стічних вод у систему централізованого водовідведення м. Вінниці» (рішення виконавчого комітету Вінницької міської ради від 11.08.2011 №2208). Лабораторія здійснює оцінку кількісних і якісних показників роботи очисних споруд, та якість стічних вод і осадів, що обробляються.

Частка промислових підприємств, які на даний час функціонують, скидають технологічні стічні води та дощові води у водні об'єкти, а також у міську каналізацію без попереднього очищення, або з частковим очищенням. Деякі підприємства мають локальні системи відведення стоків та очисні споруди. Перелік підприємств, які мають дозвіл на скидання стоків у водний об'єкт, за даними Басейнового управління водних ресурсів річки Південний Буг в розрізі Вінницької МТГ надано в таблиці.

Таблиця 33. Перелік підприємств, які мають дозвіл на скидання стоків до поверхневих водних об'єктів

Назва підприємства ¹	Обсяги скиду стічних вод до поверхневих водних об'єктів, за 2022 рік, млн. м ³			
	Всього	нормативно чистих без очищення	після біологічного очищення	потужність очисних споруд
ПРАТ «Вінницький олійножировий комбінат»	0,323	0,004	0,319	0,548
ПАТ «Сабарівський кар'єр»	0,026	0,026	-	-
КП Вінницької міської ради «Вінницяміськтеплоенерго»	0,08	0,08	-	-
ПП «Компанія Версаль»	0,021	-	0,021	0,033
КП «Вінницяоблводоканал»	20,874	3,535	17,34	54,75

На даний час незначна частина садибної забудови не підключена до мережі централізованої каналізації. За відсутності централізованої каналізаційної мережі засобами водовідведення є септики різного типу, вигреби для стоків, криті вуличні туалети з вигрібною ямою, тощо. Ці підземні резервуари, як правило, не є герметичними і відповідно вірогідність забруднення першого водоносного шару є дуже високою. Так протягом 2022 року було відібрано 51 пробу води з громадських криниць. 23 проби (45%) не відповідали нормативним значенням по вмісту загальних коліфор, реєструвались випадки наявності кишкової палички. Індивідуальні каналізаційні системи не обліковуються. Відсутня відповідна сервісна служба для належного обслуговування індивідуальних систем водовідведення. Власники самотужки їх облаштовують, обслуговують та експлуатують. Спорожнення резервуарів здійснюється асенізаційним транспортом у визначених точках міської каналізаційної мережі.

¹ В переліку надані підприємства, які звітували за формою 2-ТП-водгосп(річна) у 2022 р.

Таблиця 34. Порівняльна таблиця основних технологічних характеристик мережі централізованої каналізації м. Вінниця

Характеристика/ показник	на 01.01.2012		на 01.01.2020		на 01.01.2022
Загальна протяжність мереж водовідведення, км	-		548,2		558,62
з них ветхих та аварійних, км	-		90,6	17%	19%
Загальна протяжність головних колекторів, км	87,8		42,0		
з них ветхих та аварійних, км	20,4	23%	11,0	26%	
Загальна протяжність вуличної каналізаційної мережі, км	108,1		153,0		
з неї ветхої та аварійної, км	16,6	15%	26,0	17%	
Загальна протяжність внутрішньої квартальної та дворової мережі, км	285,7		300,0		
з неї ветхої та аварійної, км	20,5	7%	26,0	9%	
Загальна протяжність напірних каналізаційних трубопроводів, км	-		48,0		
з них ветхих та аварійних, км	-		23,0	47%	
Кількість насосних станцій перекачування стічних вод (КНС), од.	16		24		
	за 2011 р.		за 2019 р.		за 2021 р.
Загальна кількість стічних вод, які були відведені та очищені, млн. м ³ /рік	17,9		24,2	135% до рівня 2011 р.	24,58
Середньодобовий обсяг стічних вод, які були відведені та очищені, тис. м ³ /добу	49,2		66,0	135% до рівня 2011 р.	67,0
Загальна чисельність населення в зоні відповідальності ліцензіата, осіб			373328		-
Чисельність населення яким надаються послуги централізованої каналізації, осіб	-		357575		-
Охоплення населення послугами централізованого водовідведення, %	-		86		-
Витрати електричної енергії на водовідведення, тис. кВт/год :	-		18497		-

Аналіз статистичних даних та існуючого стану організації і функціонування служби водовідведення міста, демонструє потребу у нарощуванні темпів розбудови каналізаційного господарства, залученні інвестицій та виконанні критично необхідних наразі проектно-будівельних робіт. Нагальним є вирішення таких проблем як:

- критично висока ступінь зношеності головних споруд КОС;
- недосконалість технології очищення стоків по відношенню до складу забруднюючих речовин у стічних водах, необхідність доведення ступеню очищення до нормативних вимог;

- знезараження біологічно очищених зворотних вод перед скиданням у поверхневий водний об'єкт не дружнім до навколишнього середовища реагентом (рідким хлором);
- необхідність забезпечення сталого моніторингу якості очищення та доочищення стічних вод до визначеного необхідного ступеню;
- потреба вдосконалення технології обробки та утилізації осаду після біологічного очищення стоків;
- необхідність залучення новітніх розробок у сфері очищення та знезараження стоків;
- велика частка зношених та ветхих мереж водовідведення міста (до 26%);
- критично велика частка зношених напірних каналізаційних трубопроводів (47%);
- відсутність другої робочої лінії напірних трубопроводів каналізаційних насосних станцій I категорії надійності дії;
- експлуатація енергоємних насосних агрегатів, необхідність переоснащення насосних станцій з застосуванням енергоощадного обладнання;
- необхідність реконструкції мереж та споруд енергоживлення каналізаційних насосних станцій;
- необхідність впровадження диспетчеризації та автоматизації роботи КОС;
- необхідність забезпечення та дотримання нормативних розмірів санітарно-захисних зон споруд та захисних охоронних зон мереж каналізації;
- необхідність забезпечення мережею централізованої каналізації максимальної площі забудови міста з одночасною мінімізацією обсягів рідких відходів, що транспортуються спецавтотранспортом;
- необхідність гармонізації параметрів обчислення мережевих витрат і тарифів для забезпечення розвитку та експлуатації в належному технічному стані системи водовідведення.

6.10.2. Електропостачання

Джерелом живлення м. Вінниця є підстанція 330/110/10 кВ «Вінниця» (2×200 МВА), що входить до складу Південно-Західної ЕС НЕК «УКРЕНЕРГО». ПС-330 кВ «Вінниця» приєднана до магістральної мережі об'єднаної енергетичної системи України повітряними лініями електропередачі 330 кВ «Ладжинська ТЕС – Вінниця-330 кВ», «Вінниця-330кВ – Бар» та «Вінниця-750 кВ – Вінниця-330 кВ».

Розподіл електроенергії від ПС-330 кВ «Вінниця» між споживачами міста здійснюється по кільцевій схемі на напрузі 110 кВ. У м. Вінниця на балансі АТ «Вінницяобленерго» знаходяться 6 підстанцій напругою 110 кВ та одна підстанція напругою 35 кВ: ПС 110/10 кВ «Західна» (2×16 МВА), ПС 110/35/10 кВ «Нова» (1×25 МВА +1×40 МВА), ПС 110/35/10 кВ «Південна» (2×25 МВА), ПС 110/10 кВ «Північна» (2×25 МВА), ПС 110/10 кВ «Промислова» (2×16 МВА), ПС 110/10 кВ «Східна» (2×40 МВА), ПС 35/10 кВ «Центральна» (1×20 МВА+1×16 МВА), а також в місті знаходяться ряд абонентських підстанцій: ПС 110/10 кВ «Технологічна» (2×16 МВА), ПС 110/10 кВ «ВЗТА» (1×63 МВА+1×40 МВА), ПС 110/6 кВ «Хімік» (2×16 МВА), ПС 110/10 кВ «АВІС» (1×6,3 МВА), ПС 110/10/6 кВ «Водоканал» (1×10 МВА) та ПС 110/10 кВ «ВКФ» (1×25 МВА).

Також на р. Південний Буг працює Сабарівська міні ГЕС, встановленою потужністю 1,05 МВт. Відпуск електроенергії в міську електромережу здійснюється по лінії електропередачі напругою 10 кВ та за 2022 рік склав 1,714 млн. кВт*год. У 2020 році на міні ГЕС було здійснено капітальний ремонт.

Електропостачання споживачів м. Вінниця характеризується як задовільне, але основною проблемою забезпечення надійності роботи енерговузла м. Вінниці є наявність тільки одного джерела живлення – ПС-330кВ «Вінниця».

Подальше перетворення електроенергії відбувається переважно трансформаторними підстанціями 10 (6)/0,4 кВ — 528 одиниць.

За даними АТ «Вінницяобленерго» річне споживання електроенергії за 2022р. склало 906,348 млн.кВт*год.

За рішенням генерального плану м. Вінниця (2012 р.) було намічено:

- річне споживання електроенергії 1839,0 млн. кВт*год, загальне навантаження 359,80 тис. кВт, зокрема по населенню річне споживання електроенергії 202,86 млн.кВт*год, а загальне навантаження 35,54 тис. кВт;
- будівництво двокової ПЛ 110 кВ від ПС-750 кВ «Вінниця» до ПС 110/10 кВ «Східна»;
- побудувати ПС 35/10 кВ «Старомиська» (два трансформатора потужністю по 10 МВА), живлення якої виконати двома кабельними лініями електропередачі 35 кВ від ПС 110/35/10 кВ «Нова»; у зв'язку з ростом навантаження на ПС «Нова», ПС «Промислова», ПС «Західна» та ПС «Центральна» провести заміну трансформаторів на трансформатори більшої потужності;

- на ПС-750 кВ «Вінниця» провести реконструкцію та розширення ВРП-110 кВ, а також реконструкцію ВРП-330 кВ зі збільшення потужності автотрансформатора АТ-3 з 125 МВА до 200 МВА і організацією приєднання АТ-2 до збірних шин ВРУ-110 кВ; побудувати ПС 110/35/10 кВ «П'ятничани» (два трансформатора потужністю по 16 МВА), живлення якої виконати двома повітряними лініями електропередачі 110 кВ від ПС 110/35/10 кВ «Калинівка» та від зовнішнього міського кільця; від ПС «П'ятничани» прокласти кабельну лінію 35 кВ до ПС 35/10 кВ «Центральна», що дасть можливість підвищення надійності електропостачання центральної частини міста за рахунок резервування живлення ПС «Центральна».

На теперішній час зазначенні проектні рішення попереднього ГП реалізовано частково, шляхом прокладання мереж 110 кВ від ПС 750 кВ «Вінниця» до ПС 110/10 кВ «Східна».

6.10.4. Теплопостачання

На теперішній час теплопостачання житлово-комунального сектору м. Вінниця здійснюється централізованими та децентралізованими системами, джерелами яких є ТЕЦ, районні, квартальні та групові опалювальні котельні.

В обслуговуванні КП ВМР «Вінницяміськтеплоенерго» станом на 01.01.2023 є 50 котелень встановленою потужністю 787,86 Гкал/год, приєднаною потужністю 339,81 Гкал/год.

За 2022 р. котельнями підприємства було вироблено 678,586 тис. Гкал теплової енергії, відпущено – 662,812 тис. Гкал, зокрема населенню – 434,365 тис. Гкал, на комунально-побутові потреби – 68,596 тис. Гкал, на виробництво – 13,668 тис. Гкал.

Загальна протяжність мереж по підприємству складає близько 198,05 км.

Таблиця 35. Перелік джерел теплопостачання КП ВМР «Вінницяміськтеплоенерго»

Назва виробничого об'єкта, його місцезнаходження	Встановлена потужність, Гкал/год	Приєднане навантаження, Гкал/год	Протяжність теплових мереж, км	Вид палива
1. Котельня по вул. 600-річчя, 13 ПТВМ-30	150,000	92,279	36,233	газ
2. Котельня по вул. матоса Кішки, 12/1	24,900	10,944	7,160	газ
3. Котельня по вул. матроса Кішки, 12/2	19,500	7,286	5,915	газ
4. КГУ по вул. матроса Кішки, 12/2*	0,353		-	газ
5. Котельня по вул. Пирогова, 25	2,838	2,564	1,145	газ
6. Котельня по вул. Береста, 6	0,260	0,226	0,291	газ
7. Котельня по вул. Паневежиська, 3	0,246	0,338	0,035	газ

Назва виробничого об'єкта, його місцезнаходження	Встановлена потужність, Гкал/год	Приєднане навантаження, Гкал/год	Протяжність теплових мереж, км	Вид палива
8. Котельня по вул. Пирогова, 107	10,000	3,614	3,865	газ
9. Котельня по вул. Князів Коріатовичів, 143	2,924	2,113	0,978	газ
10. Котельня по вул. Наливайко, 17	1,410	0,325	0,513	газ
11. Котельня по вул. Синьоводська, 132	5,298	1,845	1,248	газ
12. Котельня по вул. О.Немченка, 17а	0,412	0,371	0,463	газ
13. Котельня по вул. Я.Шепеля, 23	5,344	0,604	1,438	газ
14. Котельня по вул. Пирогова, 191	0,792	0,380	0,112	газ
15. Котельня по вул. Діонісія Міклера, 2	0,194	0,086	-	газ
16. Котельня по вул. Городецького, 21	0,344	0,316	-	газ
17. Котельня по вул. Стрілецька, 16а (дахова)	0,395	0,145	-	газ
18. Котельня по вул. Зулінського, 31	10,576	4,010	5,572	газ
19. Котельня по вул. О. Кошиця, 18	24,900	17,500	7,159	газ
20. Котельня по вул. Зулинського, 9	11,607	13,180	9,905	газ
21. Котельня по вул. Д. Білоконя, 15	15,477	11,122	4,100	газ
22. Котельня по вул. О.Антонова, 27 (дахова)	1,030	0,697	-	газ
23. Котельня по вул. Немирівське шосе, 78	4,400	1,456	1,230	газ
24. Котельня по вул. Чумацька, 20	2,115	0,742	1,130	газ
25. Котельня по вул. Стрілецька, 57	12,897	5,250	5,623	газ
26. Котельня по вул. Костя Широцького, 10	1,548	1,146	2,039	газ
27. Котельня по вул. Дубовецька, 31	0,700	0,686	0,271	газ
28. Котельня по вул. Левка Лук'яненка, 9а	0,080	0,046	-	газ
29. Котельня по вул. Магістратська, 2	105,000	46,053	28,630	газ
30. Котельня по вул. В. Кричевського, 73а	0,154	0,087	0,328	газ
31. Котельня по вул. Пирогова, 144	2,752	1,660	0,460	газ
32. Котельня по вул. Стрілецька, 1 (дахова)	1,634	1,322	-	газ
33. Котельня по вул. Максима Шимка, 18а	11,350	1,765	6,281	газ
34. Котельня по вул. Г.Сковороди (Пушкіна), 8	0,070	0,100	-	газ
35. Котельня по вул. Майбороди, 5	24,900	14,526	6,526	газ
36. Котельня по вул. Бульвар Свободи, 3	0,504	0,468	0,055	газ

Назва виробничого об'єкта, його місцезнаходження	Встановлена потужність, Гкал/год	Приєднане навантаження, Гкал/год	Протяжність теплових мереж, км	Вид палива
37. Котельня по вул. Т. Сича, 38	0,430	0,316	0,098	газ
38. Котельня по вул. Тимофіївська, 10	0,412	0,353	0,084	газ
39. Котельня по вул. О. Антонова, 13А	0,336	0,334	0,095	газ
40. Котельня по вул. Бортняка, 3	1,066	0,774	0,284	газ
41. Котельня по вул. Політехнічна, 2е	100,800	45,009	26,546	газ
42. Котельня по вул. Л. Лук'яненка, 137-е	0,248	0,174	0,050	газ
43. Котельня Немирівське шосе, 94к	0,253	0,229	0,125	газ
44. Котельня по вул. Київська, 82 (законсервовано)	1,410		-	газ
45. Котельня по вул. Коцюбинського, 50 (в резерві)	1,221		-	газ
46. Котельня по вул. 600-річчя, 13 КВГМ-50 (законсервована)	100,000		-	газ
47. ТЕЦ-1 по вул. Немирівське шосе, 26	116,603	47,192	32,061	газ
48. Котельня по вул. Чумацька, 20*	0,688		-	деревина
49. Котельня по вул. Наливайка, 17*	0,190		-	деревина
50. Котельня по вул. Баженова, 15а*	4,472		-	тріска деревна
51. Котельня за адресою вул. Зулінського, 9*	2,827		-	тріска деревна

Примітка: * Твердопаливні котельні та КГУ працюють сумісно з газовими за тими ж адресами

В обслуговуванні КП «Вінницяоблтеплоенерго» станом на 01.01.2023 є 14 котельнь, встановленою потужністю 61,61 Гкал/год. За 2022 рік котельнями підприємства було вироблено 51,11 тис. Гкал теплової енергії, відпущено – 50,01 тис. Гкал, зокрема населенню – 7,84 тис. Гкал.

Таблиця 36. Перелік джерел теплопостачання КП «Вінницяоблтеплоенерго»

Назва виробничого об'єкта, його місцезнаходження	Встановлена потужність, Гкал/год	Технічний стан теплових мереж (% зносу основних фондів)	Вид палива
1. Котельня по вул. Амосова, 1	26,00	Задовільний (70 %)	газ
2. Котельня по вул. Пирогова, 46	4,93	Задовільний (40 %)	газ
3. Котельня по вул. Пирогова, 109 (127)	6,56	Задовільний (10 %)	газ
4. Котельня по вул. Пирогова, 109в	1,05	Задовільний (70 %)	газ
5. Котельня по вул. Стуса, 11	1,03	Задовільний (70 %)	газ
6. Котельня по вул. Нагірна, 13	1,30	Задовільний (90 %)	газ

Назва виробничого об'єкта, його місцезнаходження	Встановлена потужність, Гкал/год	Технічний стан теплових мереж (% зносу основних фондів)	Вид палива
7. Котельня по вул. Євгена Коновальця, 71	0,55	Задовільний (80 %)	газ
8. Котельня по вул. Діонісія Міклера, 32	6,03	Задовільний (80 %)	газ
9. Котельня по вул. Хмельницьке шосе, 96 (128)	7,70	Задовільний (70 %)	газ
10. Котельня по вул. Сонячна, 3	4,47	Задовільний (80 %)	газ
11. Котельня по вул. Пирогова, 155	0,44		газ
12. Котельня по вул. Сабарівське шосе, 2	0,88	Задовільний (70 %)	газ
13. Котельня по вул. Г. Арабея, 3	0,33		газ
14. Котельня по вул. Вишнева, 24	0,34	Задовільний (20 %)	газ

Проблемними питаннями у цій сфері залишаються:

- збільшення зношеного та застарілого обладнання;
- рівень впровадження енергозберігаючих технологій недостатній;
- заборгованість за спожиті енергоносії.

В одноквартирній забудові використовується автономне теплотехнічне обладнання.

Основним видом палива для котелень є природний газ, на ТЕЦ – природний газ, мазут.

За рішенням генерального плану м. Вінниця (2012 р.) було намічено: збільшення теплового потоку по місту в цілому до 1017,93 МВт, зокрема для населення до 873,94 МВт; побудувати приблизно 6 котелень та прокласти 18,30 км теплових мереж.

На теперішній час зазначені проектні рішення реалізовано у обсязі необхідних потокових потреб міста шляхом будівництва котелень та прокладання теплових мереж.

6.10.5. Трубопровідний транспорт

Трубопровідний транспорт в межі території проектування відсутній.

6.10.6. Телекомунікаційні мережі та об'єкти

Телекомунікаційні мережі знаходяться на балансі різних підприємств зв'язку. Найбільший оператор стаціонарного телефонного зв'язку є ВАТ «Укртелеком». Розвиток підприємств зв'язку здійснюється за планами підприємств.

6.11. Інженерна підготовка та благоустрій території

6.11.1. Інженерна підготовка і захист території

Гідротехнічні заходи

Територію міста Вінниця дренує з півночі на південь р. Південний Буг, яка в межі міста приймає 8 приток – річок та струмків.

Річка Південний Буг поділяє місто на дві частини протікаючи з півночі на південь до центру міста потім повертаючи у південно-східному напрямку, її протяжність по території міста складає 15 км. Річка Південний Буг має праві малі річки - притоки: р. Тяжилівка (8 км), р. Вінничка (4 км), та ліву притоку - річку Вишенька (6 км), всього – 33км.

Набережна в межах міста Вінниці знаходиться на лівому березі річки Південний Буг з обох сторін мосту, який розташований в створі вул. Соборної. Берег річки має захисну дамбу із залізобетонним берегоукріпленням. На період розробки даного проекту прибережна частина річки на цій ділянці замулена до рівня нижнього променаду. Берегова смуга поросла очеретом, осокою, та іншими водними рослинами. Загальна довжина набережної складає – 2,0 км. Річка Південний Буг потребує розчищення на даній ділянці в першу чергу.

В даний період виконаний захист лівого берега від затоплення паводковими водами і берегоруйнування на ділянці від меблевої фабрики до вул. Червоноармійської за допомогою влаштування відкритої набережної по захисній дамбі довжиною 3,0 км.

Характерною особливістю режиму Південного Бугу, згідно інженерно-геологічного обґрунтування, є максимальний підйом рівнів у весняний період. У літньо-осінньо-зимовий період на річці межінь. Межінь не стійка, щорічно вона порушується повенями, які викликані значною кількістю опадів у літньо-осінній період і активним сніготаненням при відлигах в зимовий період. Під час весняного і повеневого підйомів рівнів затопленню підлягають лише заплавні території. Міська забудова практично в зону затоплення не потрапляє.

Береги Південного Бугу у весняну повінь підлягають розмиву. У даний період виконаний захист лівого берега від затоплення повеневими водами і берегоруйнування на ділянці від меблевої фабрики до вул. Червоноармійської за допомогою влаштування відкритої набережної довжиною 3,0 км.

Стік Південного Бугу в межі міста регульований в 1952 році Сабарівським водосховищем, для цілей енергетики. Площа водосховища складає 290 га, а в межах міста – 183 га. Призначення водосховища – енергетика, водопостачання.

Гребля бетонна довжиною 170 м. В правобережній частині тіла греблі розташована електростанція, в лівобережній – водоскидно-зливні споруди. За час тривалої експлуатації гідропоруди (гребля та водоскидно-зливні споруди) потребують капітального ремонту та вдосконалення. Водосховище руслове, сезонного регулювання.

У межі міста водосховище приймає вісім приток – річок і струмків та безліч тимчасових водотоків по балках. Серед них: річки Вишенька, Скакунка, Тяжилівка, струмки П'ятничанський, Вербижовка, Безіменний, Паліїв Яр, та ін.

Цими водотоками у водосховище виноситься велика кількість побутового сміття, побутових і промислових стоків, а по р. Вишеньці поступають і стічні води з очисних споруд, які розташовані на правому її березі, що погіршує санітарно-гігієнічний стані якість води у водосховищі.

Враховуючи вищевикладене і ту обставину, що у водосховищі практично відсутня течія, ложе водосховища за період експлуатації сильно замулилось і почалось інтенсивне заростання берегів водною рослинністю. Значно погіршилась якість води, що в свою чергу погіршило умови для купання, організації пляжів і забору води для питних потреб.

Ложе водосховища потребує проведення робіт по його оздоровленню (розчистка, поглиблення).

Стік малих річок і струмків зрегульований більш ніж 35 ставкам. Крім того, є ще ряд ставків-копаней. Загальна площа водного дзеркала всіх ставків складає 200 га, об'єм при середній глибині 1,5 м – 3,0 млн. м³.

Найбільшим є ставок, який розташований в південно-західній частині міста на р. Вишеньці західніше оптико-механічного заводу. Площа водного дзеркала його, при НПУ 240,6 м, складає більше 60 га. Об'єм при середній глибині 2,5 м – 1,5 млн. м³. ставок належить товариству мисливців і рибалок. Знаходиться в нормальному санітарно-технічному стані.

Інші ставки знаходяться в незадовільному санітарно-технічному стані. Ложа ставків замулені і заросли водною рослинністю. Греблі і водоскидно-зливні споруди від довготривалої експлуатації зносились, прийшли в непридатний стан і потребують проведення капітального ремонту.

Більшість річок і струмків протікають через інтенсивно забудовані квартали індивідуальної, багатопверхової і промислової забудови. Ця обставина слугує причиною забруднення русел річок, струмків, їх заплав і призвело до погіршення санітарно-гігієнічного стану.

Русла річок і струмків замулились, що погіршило їх дренажну спроможність і призвело до заболочення окремих ділянок заплав і заростання їх водною рослинністю.

Заплави, русла струмків і річок в багатьох місцях використовуються для скиду побутового сміття і стоків

На даний час регулювання русел практично не виконувалось, а якщо і проводилось, то на окремих ділянках і в комплексі з іншими видами робіт.

Таблиця 37. Річки та струмки на території м. Вінниця (дані БУВР р. Південний Буг – лист від 31.05.2023 №818/03)

Населений пункт	Назва річки/струмка	Тип об'єкту гідрографії	Куди впадає	Район річкового басейну	Загальна довжина, км	Довжина в межі території громади, км
м. Вінниця	Південний Буг	річка	Чорне море	Південний Буг	806	14
уздовж окружної дороги	без назви	струмок	Південний Буг	Південний Буг	9	7
м. Вінниця	П'ятничанка	річка	Південний Буг	Південний Буг	7	3
м. Вінниця	Тяжилів	річка	Південний Буг	Південний Буг	14	14
м. Вінниця	Без назви	струмок	Тяжилів	Південний Буг	6	6
с. Писарівка, с. Щітки, с. Вінницькі Хутори, м. Вінниця	Вінничка	річка	Південний Буг	Південний Буг	13	13
м. Вінниця	Вишня	річка	Південний Буг	Південний Буг	22	6
м. Вінниця	Шереметка	струмок	Вишня	Південний Буг	7,2	2,7
м. Вінниця	Дьогтянець	струмок	Вишня	Південний Буг	2,8	2,8
м. Вінниця (БВ «Коцюбинського»)	без назви	струмок	Південний Буг	Південний Буг	4	4
м. Вінниця (вул. Будівельників)	Без назви	струмок	Без назви (БВ «Коцюбинського»)	Південний Буг	1	1
Разом:						73,5

Таблиця 38. Ставки на території м. Вінниці (за даними БУВР р. Південний Буг – лист від 31.05.2023 №818/03)

Назва водного об'єкта	Назва водотоку, на якому розташовано водний об'єкт	Площа водного дзеркала при НПР, га	Об'єм при НПР, тис.куб.м	Стан гідротехнічної споруди	Користувач/балансоутримувач/власник ділянки під водним об'єктом
Вишенське озеро ¹	р. Вишня	50	502,13	задовільний	Комунальне підприємство "Агенція муніципальної нерухомості" Вінницької міської ради
став Поділля	р. Вишня	8,02	83,25	задовільний	Вінницька міська територіальна громада
Без назви	струмок без назви	2,44	24,10	задовільний	Похвалюк Сергій Григорович
Без назви	струмок без назви	2,84	29,08	задовільний	Вінницька міська територіальна громада
Без назви	струмок без назви	0,78	7,30	задовільний	Вінницька міська територіальна громада

¹ Балансоутримувач - комунальне підприємство "Агенція муніципальної нерухомості" Вінницької міської ради

Назва водного об'єкта	Назва водотоку, на якому розташовано водний об'єкт	Площа водного дзеркала при НПР, га	Об'єм при НПР, тис.куб.м	Стан гідротехнічної споруди	Користувач/балансоутримувач/власник ділянки під водним об'єктом
Без назви	струмок без назви	1,11	23,33	задовільний	Каташов Віктор Олегович
Без назви	річка Вінничка	0,90	8,50	задовільний	Байнак Анатолій Васильович
Без назви	струмок без назви	0,79	7,80	відсутня інформація	Мулюкова Таїсія Леонтіївна
Без назви	струмок без назви	0,96	9,30	відсутня інформація	Пелих Руслан Сергійович
Без назви	струмок без назви	0,34	3,30	задовільний	Вінницька міська територіальна громада
Без назви	струмок без назви	1,06	10,50	задовільний	Вінницька міська територіальна громада
Без назви	струмок без назви	0,42	4,05	задовільний	Вінницька міська територіальна громада
Без назви	струмок без назви	0,92	9,10	відсутня інформація	фірма "Алозар" ПБМП
Без назви	струмок без назви	10,00	97,08	задовільний	Вінницька міська територіальна громада
Без назви	струмок без назви	1,45	13,80	задовільний	Вінницька міська територіальна громада
Без назви	струмок Без назви	0,37	3,57	задовільний	Вінницька міська територіальна громада
Без назви	струмок Без назви	0,80	7,82	задовільний	Вінницька міська територіальна громада
Без назви	струмок Без назви	1,90	17,83	задовільний	Вінницька міська територіальна громада
Без назви	струмок Без назви	6,92	70,01	задовільний	Вінницька міська територіальна громада
Без назви	струмок Без назви	2,55	24,93	задовільний	Вінницька міська територіальна громада
Без назви	струмок Без назви	1,62	16,13	задовільний	Вінницька міська територіальна громада
Без назви	струмок Без назви	2,00	19,87	відсутня інформація	Савельченко Юрій Олександрович
Без назви	струмок без назви	1,92	18,20	відсутня інформація	Откидач Ігор Васильович
Без назви	струмок без назви	1,54	14,79	задовільний	Вінницька міська територіальна громада
Без назви	струмок без назви	0,11	1	задовільний	Вінницька міська територіальна громада
Без назви	струмок без назви	0,07	0,70	задовільний	Вінницька міська територіальна громада
Без назви	струмок без назви	0,24	2,20	задовільний	Вінницька міська територіальна громада
Без назви	струмок без назви	0,10	1	задовільний	Вінницька міська територіальна громада
Без назви	струмок без назви	0,14	1,40	задовільний	Вінницька міська територіальна громада
Без назви	струмок без назви	0,06	0,60	задовільний	Вінницька міська територіальна громада
Без назви	струмок без назви	0,08	0,80	задовільний	Вінницька міська територіальна громада
Без назви	струмок без назви	0,09	0,90	задовільний	Вінницька міська територіальна громада
Без назви	струмок без назви	0,23	3,02	задовільний	Вінницька міська територіальна громада
Без назви	струмок без назви	0,04	0,55	задовільний	Вінницька міська територіальна громада
Без назви	струмок без назви	0,18	1,98	задовільний	Вінницька міська територіальна громада
Всього:	-	19,97 га		-	-

Сучасний стан водного басейну міста в цілому за основними показниками протягом останніх років залишається практично незмінним. Сучасний стан водойм міста викликає серйозне занепокоєння: багато з них замулені, прибережні смуги засмічені, захаращені несанкціонованими звалищами побутових та будівельних відходів.

В міському бюджеті щорічно передбачено кошти на природоохоронні заходи, із яких використовуються і на поліпшення санітарного стану Південного Бугу; очищення річки П'ятничанка, та інших водних об'єктів.

Рельєф міста горбистий, порізаний балками і долинами Південного Бугу та притоками.

На території міста відсутні активnodіючі яри. Є лише розгалужені балки з постійними і тимчасовими водотоками. На окремих ділянках відкоси круті, не задерновані.

На території міста є території з високим рівнем ґрунтових вод. Розташовані вони, в основному, в лівобережній частині міста: в районі Замостя (вул. Сергія Зулінського, Айвазовського, Гонти, Левка Лук'яненка, пров. Київський), в районі вокзалу (вулиці Коцюбинського, Замостянська, Брацлавська, Привокзальна та ін.), по берегах Сабаровського водосховища та інші ділянки.

Це утворює антисанітарні умови на освоєних територіях, ускладнює експлуатацію існуючих комунікацій, освоєння нових ділянок під будівництво.

Нині боротьба з високим рівнем ґрунтових вод і заболоченням ведеться локальними ділянками при будівництві окремих будівель і споруд, шляхом влаштування дренажу чи місцевої підсипки.

Детальна характеристика природних умов міста приводиться в розділі «Природні умови».

«Внесенням змін до генерального плану м. Вінниця» (2012 р.) намічалось виконати ряд заходів з інженерної підготовки та захисту території, а саме: протипаводковий захист та берегоукріплення, регулювання русел, стоку річок та струмків, благоустрій існуючих ставків та водосховища, зниження рівня ґрунтових вод на підтоплених ділянках в межах міста, ліквідація заболоченостей, протиерозійні заходи.

За ретроспективний період в межі міста виконано ряд заходів для захисту територій від підтоплення:

- виконано прочистку ряду колекторів дощової каналізації по місту, що сприяє пониженню рівня ґрунтових вод (на окремих ділянках території міста, орієнтовно, на загальній площі біля 42 га);
- проведено берегоукріплення в межах зон відпочинку біля води, виконано роботи по благоустрою пляжів (Гонти, Хімік, Центральний, загальною площею біля 1,56 га),

- проведено реконструкцію лівобережної ділянки набережної загальною протяжністю 700 м, розчищено русло р. Південний Буг, подовжено оголовок водо перепускної споруди в аванкамери насосної станції.

В межах міста проведені роботи по берегоукріпленню малих річок на окремих ділянках 90 м.

Дощова каналізація

На теперішній час відведення поверхневих вод з території міста Вінниця здійснюється мережами закритої та відкритої (водовідвідні лотки) дощової каналізації, яка побудована локальними ділянками по окремим вулицях, по тальвегах балок.

Згідно даних КП «Вінницьке шляхове управління» дощову каналізацію побудовано в мікрорайонах Центральному, Вишенька, Слов'янка, Замостянському, Поділля. В цілому мережа існуючої дощової каналізації представляє собою окремі, локальні колектори побудовані на території багатоквартирної забудови на ділянках магістральних та житлових вулиць та по пониженням рельєфу (тальвегам балок). Мережі дощової каналізації знаходяться в задовільному стані та забезпечують відведення поверхневих вод з території вулиць, на яких вони знаходяться. Систематично проводяться заходи по проточному ремонту та очищенню дощової каналізації.

Загальна протяжність мереж дощової каналізації становить 37,88 км, проте протяжність існуючих вулиць складає - 356 км, що не забезпечує повного відведення поверхневих вод з забудованих міських територій.

Очисні споруди дощової каналізації відсутні. Скиди стоку здійснюються в балки, струмки, ставки, р. Тяжилівка, р. Південний Буг. Нараховується 29 випусків поверхневих стоків в водні об'єкти, майже всі не відповідають екологічним вимогам.

Реалізація генерального плану

Рішеннями «Внесенням змін до генерального плану м. Вінниця» передбачалося значне розширення існуючої та реконструкцію ділянок існуючої дощової мережі зливостоків, будівництво нових мереж з влаштування очисних споруд на випусках стоків. На весь проектний період передбачається влаштування: 223,0 км дощової каналізації, 25 очисних споруд; 4 очисні споруди локального типу.

Рішення реалізовані частково. Очисні споруди на випусках стоків не побудовані. Відбулося будівництво близько 15,0 км зливових мереж. Побудовано нові мережі по вулицях Київська, Гонти, Пирогова, Левка Лук'яненка, Хмельницьке шосе, Немирівське шосе, Сабарівське шосе, Келецька, Данила Нечая, виконані наступні заходи з організації поверхневого стоку, які були передбачені генпланом, а саме:

- перекладання ділянки колектору по вулиці Староміська;

- реконструкція колектору по вулиці Левка Лук'яненка;
- будівництво лотку по тальвегу балки в районі вулиць Паневежиської, Євгена Чикаленка;
- вулиця Соборна (будівництво дощової каналізації);
- пров. Олега Антоновича (будівництво дощової каналізації);
- вулиця Шевченко (будівництво дощової каналізації на ділянці від вул. Константиновича до вул. Келецької);
- вулиця Олександра Довженко (будівництво дощової каналізації на ділянці від вул. Верхарної до вул. Казимира Малевича);
- вулиця Марії Литвиненко-Вольгемут (будівництво дощової каналізації);
- вулиця Івана Сірка (будівництво дощової каналізації);
- вулиця Хмельницьке шосе, 53 (будівництво дощової каналізації);
- вулиця Кривоноса (будівництво дренажу);
- вулиці Лебединського, Чумацька, Могильчака (виконано розчистку ставка з метою запобігання підтоплення).

Станом на зараз будується дощова каналізація по вулиці Батозька.

6.11.2. Поводження з відходами

Діяльність у сфері поводження з твердими побутовими відходами (ТПВ) на території населених пунктів Вінницької МТГ та міста Вінниці, як адміністративного центру громади, наразі базується на положеннях документу державного планування: «Регіональний план управління відходами у Вінницькій області на період до 2030 року» (розпорядження Вінницької ОДА від 28.12.2020 №827). Нормативно-правову базу також складають: «Правила благоустрою території Вінницької міської об'єднаної територіальної громади» (рішення 52 сесії 7 скликання Вінницької міської ради від 22.05.2020 № 2254, якими забезпечується врегулювання прав та обов'язків всіх учасників правовідносин у сфері благоустрою Вінницької міської територіальної громади; рішення виконавчого комітету Вінницької міської ради від 04.06.2020 №1081 «Про затвердження норм надання послуг з вивезення твердих побутових відходів на території Вінницької міської територіальної громади»; рішення виконавчого комітету Вінницької міської ради від 10.02.2022 №336 та «Схемі санітарного очищення м. Вінниці».

Утворювачами твердих побутових відходів в межі міста є населення, підприємства, організації, установи та інші суб'єкти господарювання населеного пункту. Утворювачі ТПВ укладають договори з юридичною особою, яка органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах та у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України визначена виконавцем послуг з вивезення ТПВ на відповідній території та здійснюють оплату вищезначених послуг.

Наразі в існуючому секторі поводження з побутовими відходами задіяні наступні перевізники: КУП «ЕКОВІН», ТОВ «АТП 0128», КП «Комбінат комунальних підприємств», ПП Кулик В.В.

КУП «ЕКОВІН» здійснює збирання та вивезення сміття з усіх ділянок багатоквартирної забудови, з 50% ділянок одноквартирної (садибної) забудови та територій загального користування Вінниці. Територію одноквартирної (садибної) забудови міста обслуговуються КП «Комбінат комунальних підприємств». Всі задіяні в схемі поводження з відходами підприємства здійснюють транспортування (перевезення) побутових відходів спеціально обладнаними для цього транспортними засобами. Загальна кількість спецтехніки – 27 одиниць.

Спосіб збирання та організація вивезення муніципальних відходів здійснюється у відповідності до розроблених та затверджених графіків. Згідно з останніми, підприємства – виконавці послуг в сфері поводження з відходами здійснюють щоденне вивезення сміття з контейнерних майданчиків багатоквартирної забудови м. Вінниці. Відходи які зібрані на території домогосподарств одноквартирної забудови міста вивозяться 1 раз на тиждень. Комунальні відходи організацій та підприємств транспортуються до полігону згідно з умовами індивідуальних договорів.

«Схемою санітарного очищення м. Вінниці» (ТОВ «Водпроект», Вінниця-2011. Рішенням Вінницької міської ради від 30.03.2012 №704) визначено об'єкт управління відходами, на який вивозяться муніципальні ТПВ. Таким є полігон твердих побутових відходів, який розташовано за адресою: 7-й км Турбівського шосе за межами с. Стадниця. Площа ділянки, яка відведена під полігон, складає 16,0148 га. Кадастровий номер земельної ділянки: 0520687300: 01:004:0001.

Полігон функціонує з 1982 року. І має одну робочу карту для складування ТПВ з площею 13,2 га. Згідно з розділом XII проведення ревізії (перегляду, оновлення) даних паспорта місця видалення відходів від 04.03.2023 №07-21/03 на даний час на полігоні захоронено 21,9 млн. м³ (3,31 млн. т) відходів. Балансоутримувачем місця видалення відходів є Комунальне утилітарне підприємство «ЕКОВІН».

Полігон ТПВ приймає для захоронення побутові відходи (крім рідких і небезпечних), вуличний змет, садово-паркові відходи, будівельні відходи, які утворюються в житловій забудові та деякі близькі по своєму складу до ТПВ промислові відходи з дозволу місцевих органів санітарно-епідеміологічної, екологічної та пожежної безпеки.

Таблиця 39. Захоронення твердих побутових відходів на полігоні ТПВ (за даними статистичної звітності КУП «ЕкоВін», форма № 1-ТПВ Річна, розділ 3))

Тверді побутові відходи та їх компоненти, які захоронюються на полігоні ТПВ	Обсяги захоронення на полігоні:			
	від початку експлуатації полігону		за звітний період – (2022 р.)	
	м ³	т	м ³	т
Змішані ТПВ	20955495	3207372	956223	107329
Великогабаритні ТПВ			39335	4416
Неперероблюваний залишок (несортований, піролізний, некомпостований, золошлаковий)			773873	86651
Відходи зеленого господарства			43030	5032
Вуличний змет			11475	1609
Інші			88510	9621
Всього			956223	107329

Обсяг змішаних ТПВ, які були зібрані в межах м. Вінниця та перевезені до об'єкту управління відходами в 2022 р. склав 823 тис. м³ (92 тис. т).

Основою під складування ТПВ слугують незв'язані ґрунти – супіски сірого кольору четвертинного віку потужністю 1 – 4 м. Нижче залягають легкі суглинки, піски. Захисний глинистий екран знаходиться на глибині 6 – 7,5 м потужністю 25 – 30 м. Захисний протифільтраційний екран (геомембрана) з захисним геотекстилем, які є необхідними складовими заходів щодо захищеності підземних вод, в робочій карті полігону відсутній.

Абсолютні відмітки земної поверхні 266,0 – 272,0 м, рівень ґрунтових вод відповідає позначкам 265,0 – 267,0 м. З огляду на сезонну амплітуду коливань рівня ґрунтових вод (1,2 - 1,5 м), є небезпека підтоплення ділянки складування відходів з утворенням фільтрату. Найбільші обсяги фільтрату концентруються в північно - східній частині полігону на території раніше існуючого піщаного кар'єру і озера. При висоті обвалування до 2 м і ширині 1 м, а також тиску від накопичених обсягів сміття, що постійно ущільнюється, існує загроза прориву фільтрату. На даний час, технологічним регламентом передбачено перекачування фільтрату для зрошування робочої карти полігону.

Тверді побутові відходи завозяться на сміттєзвалище спеціальним автотранспортом – сміттєвозами по під'їзній дорозі з асфальтовим покриттям і двостороннім рухом. Ділянка сміттєзвалища частково огорожена парканом. По межі ділянки розташовується лісовий масив. Контрольно-пропускний пункт облаштовано спорудами для дезінфекції транспортних засобів, що виїжджають з сміттєзвалища. На місці в'їзного контролю влаштовано ваговий комплекс. Зберігання протипожежного запасу води наразі здійснюється у резервуарі обсягом 15 м³.

Технологія захоронення ТПВ – пошарове складування з наступною ізоляцією ущільнених відходів інертними матеріалами, ґрунтом неродючим, глиною, будівельними відходами, та інш. Для захоронення ТПВ залучено чотири бульдозери гусеничні, два навантажувача фронтальних, два трактори та один компактор. На ділянці полігону введено в експлуатацію модульну сміттесортувальну станцію з лінією потужністю до 50 м³/год «сухої» фракції. Метод сортування комбінований (механізовано-ручний). В результаті роботи лінії мають зменшуватись обсяги твердих побутових відходів, що підлягає захороненню, а ресурсоцінні компоненти, які визначаються в залежності від морфологічного складу сировини, відокремлюватись для подальшого рециклінгу. Сміттесортувальна станція обладнана вентиляцією та опаленням. Її конструкція дозволяє передислокацію на інше місце.

Плановою діяльністю передбачається проведення дезінфекційних, дезінсекційних та дератизаційних обробок. Роботи з рекультивації на карті полігону не проводились. На міському полігоні ТПВ здійснюється збирання та організований відвід біогазу, який утворюється при анаеробному розкладанні органічної складової відходів у тілі карт з подальшою його утилізацією. Процес збору біогазу з робочої карти полігону здійснюється за допомогою системи газовідвідних свердловин. Система складається з 31 вертикальної газовідвідної свердловини глибиною 15-22 м, які було споруджено буровим способом, колекторів відкачки газу, газозбірної станції та станції збирання конденсату. Утилізація біогазу здійснюється на блочно-модульній теплоелектростанції потужністю до 1 мВт/год електроенергії та до 1,2 мВт/год теплової енергії. Вироблена електроенергія реалізується за «зеленим» тарифом у загальну мережу. На підприємстві здійснюється постійний контроль за впливом на навколишнє природне середовище: досліджуються та беруться проби ґрунтів, води, повітря. Проводяться заміри радіаційного фону на полігоні та навколишній території. З метою відкритості до цих заходів КУП «ЕКОВІН» залучає представників громади с. Стадниця. Стихійні сміттєзвалища в межах міста Вінниці на даний час відсутні.

Аналіз статистичних даних та існуючого стану утримання території м. Вінниці визначає проблему розвитку, організації та функціонування служб у сфері поводження з відходами як важливу та актуальну. Річний обсяг утворення ТПВ в останні роки не демонструє сталої тенденції до зменшення. В зв'язку з цим вирішення питання щодо будівництва сміттепереробного комплексу та захоронення залишкового обсягу відходів з використанням технології глибокого пресування, які б відповідали екологічним нормам є критично важливе і невідкладне.

На даний час отримано Державний акт на право постійного користування земельною ділянкою загальною площею 148,8 га на території Людавської сільської ради Жмеринського району Вінницької області за межами населеного пункту для розміщення потужностей сучасного сміттепереробного комплексу. Затверджено містобудівне обґрунтування та виготовлено проект будівництва сміттепереробного заводу та створення комплексу для знешкодження побутових відходів потужністю 150 тис. т /рік. У відповідності до проектної документації на ділянці майбутнього підприємства поводження з відходами влаштовано мережі електропостачання та водопровід, побудована під'їзна дорога, сформована карта для неперероблювальних залишків ТПВ. Враховуючи віддаленість майбутнього об'єкту поводження з ТПВ від меж м. Вінниці, здійснюється пошук ділянки для встановлення в межах міста сміттеперевантажувальної станції (СПС) для централізованого перевантаження побутових відходів. На СПС побутові відходи, які будуть доставлені від місць збирання, мають завантажуватись у великовантажні транспортні сміттевози.

Таблиця 40. Моніторинг поводження з ТПВ (за даними статистичної звітності КУП «ЕкоВін», форма № 1-ТПВ Річна за 2022 р.)

Найменування показників	Кількість
Загальна кількість полігонів та звалищ, одиниць	1
Загальна площа полігонів та звалищ, га	16,0148
Потреба у нових полігонах:	
- кількість, одиниць	1
- площа, га	20
Кількість комунальних твердих побутових відходів, зібраних та перевезених підприємством, млн. м ³	0,862
з цього обсягу по м. Вінниця	0,823
Процент охоплення населення послугами зі збирання ТПВ	100
Кількість твердих побутових відходів, захоронених на полігоні, млн. м ³	0,956
з них комунальних	0,858
Кількість сміттевозів задіяних у сфері поводження з ТПВ, од.	20
Кількість самоскидів, одиниць	7
Зношеність спецавтотранспорту	55%

На території м. Вінниці діють «Правила благоустрою території Вінницької міської об'єднаної територіальної громади» (рішення 52 сесії 7 скликання Вінницької міської ради від 22.05.2020 № 2254), якими визначаються зони відповідальності для виробників відходів та суб'єктів господарювання в сфері поводження з побутовими відходами. «Схемою санітарного очищення м. Вінниці» передбачено застосування планово-регулярної системи санітарного очищення території з регулярним (за графіком та визначеним маршрутом) вивезенням твердих побутових відходів спеціальним автотранспортом до описаного вище місця їх подальшого зберігання (утилізації).

Збирання побутових відходів в межах м. Вінниця здійснюється переважно контейнерним методом. За даною схемою ТПВ збираються у контейнери, які розташовані на відведених та облаштованих для цього майданчиках. Санітарне очищення незначної частини території міста здійснюється безконтейнерним методом, коли завантаження твердих побутових відходів, що їх було зібрано на ділянках домогосподарств одноквартирної (садибної) забудови, відбувається безпосередньо до контейнеру сміттєвоза.

Для збирання ТПВ на території багатоквартирної житлової забудови Вінниці влаштовано 378 контейнерних майданчиків на яких розташовано 2099 контейнерів об'ємом 1,1 м³. Починаючи з червня 2015 року на території багатоповерхової забудови запроваджено роздільне збирання відходів контейнерним методом, шляхом розділення відходів на дві фракції: «суха» та «волога». «Сухі» відходи – скло, пластик, PET-пляшки, папір, метал в подальшому відсортовуються за видами на сміттесортувальній станції. «Вологі» відходи – харчові, органічні відходи та засоби гігієни захоронюються на полігоні. Кількість контейнерних майданчиків на яких здійснюється роздільне збирання ТПВ – 334 од. (із загальної кількості). Із загальної кількості контейнерів, для збирання «вологих» відходів призначено 1494 шт.; для збирання «сухих» відходів – 495 од. Збирання змішаних відходів відбувається у 110 контейнерах. В межах м. Вінниці на території одноквартирної (садибної) забудови роздільне збирання наразі не запроваджено.

Великогабаритні відходи згідно з п. 6.5.3 «Правил благоустрою території Вінницької міської об'єднаної територіальної громади» збираються на окремо відведених місцях біля міських контейнерних майданчиків та в подальшому завантажуються на самоскиди і вивозяться. Наразі контейнери для великогабаритного сміття в схемі санітарного очищення не використовуються.

В межах м. Вінниці запроваджено інноваційні рішення щодо сортування та збирання твердих побутових відходів, а саме облаштовано шість майданчиків для підземного збирання ТПВ. Такі системи - це безпечний, екологічний та гігієнічний спосіб збирання та тимчасового зберігання відходів.

В місті здійснюється механізоване прибирання вулиць, доріг і тротуарів. Для збирання випадкового сміття, гілля та ін., а також у випадках неможливості під'їзду спецтранспорту до місця прибирання застосовується ручне прибирання. Одним з основних підприємств, що здійснює механізоване та ручне прибирання міста є КП «Вінницьке шляхове управління». Комунальне підприємство має в користуванні дві ділянки для тимчасового перебування сміття та розташування механізмів та обладнання. Організації, які проводять механізоване прибирання, у своєму автопарку мають спеціалізовані машини, призначені для літніх і зимових видів робіт. Машини виготовлені зі змінними пристосуваннями і пристроями, що дозволяє використовувати їх на різних технологічних операціях круглий рік. Для кожної машини, що виконує роботи з літнього і зимового прибирання, складається маршрутну карту та розробляються маршрутні графіки.

Комунальна мережа пунктів приймання вторинної сировини в населених пунктах Вінницької МТГ відсутня. Діяльність за цим напрямком здійснюють приватні підприємці. В межах м. Вінниці функціонують 8 стаціонарних пунктів, які приймають папір та PET-пляшки для переробки та повторного використання.

Рідкі відходи, що утворюються у житлових та громадських будівлях і спорудах за відсутності централізованої каналізації зберігаються у водонепроникних вигрібних ямах (вигребах). Вигреби очищуються у міру їх заповнення. Вивіз рідких відходів здійснюється спеціалізованим автотранспортом на міські очисні споруди Вінниці за індивідуальними договорами.

Концепцією Інтегрованого розвитку міста Вінниці 2030, затвердженою рішенням Вінницької міської ради від 22 лютого 2019 року №1542, передбачено створення гуманного середовища для існування тварин і регулювання їх чисельності гуманними методами. Для вирішення питань поводження з безпритульними тваринами у місті Вінниця створений та функціонує міський комунальний притулок. Установа розмістилась на ділянці площею 0,38 га на північній околиці міста, за адресою: вул. Гонти, 36 Б. заклад є структурним підрозділом МКП «Вінницязеленбуд».

Згідно з листом Головного управління Держспоживслужби у Вінницькій області, станом на 01.01.2023 в межах території населених пунктів Вінницької МТГ діючі худобомогильники та ями Беккарі відсутні. Оператором потужностей, що здійснюють господарську діяльність з метою утилізації відходів тваринного походження є Тульчинська філія ДП «Укрветсанзавод».

В межах м. Вінниці земельна ділянка для захоронення домашніх тварин наразі відсутня. Питання екологічної утилізації загиблих бездоглядних тварин до кінця не вирішено. За кошти міського бюджету придбано термічний утилізатор, але споруда не змонтована і не введена в експлуатацію за відсутності проекту землевідведення з отриманням кадастрового номеру на ділянку для розміщення потужностей.

Аналіз статистичних даних та існуючого стану у сфері поводження з відходами населених пунктів Вінницької МТГ визначає проблему розвитку, організації та функціонування відповідних служб як вкрай важливу та актуальну. Річний обсяг утворення ТПВ в останні роки не демонструє сталої тенденції до зменшення. В зв'язку з цим вирішення питання щодо будівництва сміттєпереробного комплексу та захоронення залишкового обсягу відходів з використанням технології глибокого пресування, які б відповідали екологічним нормам є критично важливе і невідкладне.

При цьому залишається актуальною оперативна відповідь на виклики, що виникають та вирішення нагальних проблем, таких як:

- перевантаженість полігону ТПВ,
- відсутність достатніх обсягів фінансування для продовження будівництва сміттєпереробного комплексу;
- відсутність земельної ділянки для будівництва сміттєперевантажувальної станції;
- завчасне оновлення парку спеціального автотранспорту;
- необхідність рекультивації відпрацьованих ділянок полігону ТПВ;
- відсутність можливості екологічної утилізації та наявності офіційно дозволених місць поховання неінфекційних трупів загиблих домашніх тварин;
- забезпечення безпечної утилізації відходів медичного та фармацевтичного походження, а також відходів, що утворились після лікування людей і тварин;
- відсутність розробленої програми заходів щодо розвитку циркулярної економіки;
- відсутність дієвого механізму притягнення до відповідальності власників індивідуальної забудови щодо невиконання вимог п.6.3 «Правил благоустрою території Вінницької міської об'єднаної територіальної громади».

ЧАСТИНА II. Модель розвитку території міста у довгостроковій перспективі

Загальне бачення розвитку території

Концепція інтегрованого розвитку міста Вінниці до 2030 р. була затверджена рішенням Вінницької міської ради 22.02.2019 №1542. Концепція стала результатом реалізації проекту «Інтегрований розвиток міст в Україні», розробленого на основі угоди між німецькою урядовою компанією «Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH» та Вінницькою міською радою від 14.04.2016.

Відповідно до концепції інтегрований розвиток міста є інструментом неформального стратегічного планування його розвитку, який успішно застосовується в німецькомовних країнах. Інтегрований розвиток у подальшому може реалізуватися через секторальні проекти (транспорт, охорона навколишнього середовища, енергетика тощо). Проект передбачає перенесення та впровадження цього інструменту в українські міста для підвищення їх адаптації до результатів реформи з децентралізації. Інтегрований розвиток забезпечує:

- центральне місце людини та її потреб під час планування розвитку міста (людиноцентричність);
- партисипацію: планування відбувається у співпраці органів влади, експертів, підприємців, науковців, громадян та проходить у форматі діалогу чи полілогу (наприклад, у формі конференцій, майстерні міста, фокус-груп);
- комплексний і мультидисциплінарний підхід до налагодження функціонування галузей життєдіяльності міста;
- планування розвитку міста у відповідності до міжнародних та європейських принципів і цінностей, викладених у Лейпцизькій хартії «Міста Європи на шляху сталого розвитку», Цілях розвитку тисячоліття ООН, Програмі ООН з населених пунктів тощо.

Серед найбільш пріоритетних «стовпів розвитку» Вінниці в Концепції видокремлено три:

- захист навколишнього середовища та зменшення негативного впливу міста на нього;
- розвиток людини і громади (людський і соціальний капітал);
- модернізація та розвиток економіки як основного джерела, що дає можливість створити належне середовище для самореалізації та комфортного життя містян.

До глобальних викликів, які стоять перед містом відносяться наступні:

- зміна клімату, пов'язана із глобальним потеплінням;
- технологізація та автоматизація усіх сфер життя;

- динамічні зміни глобального ринку праці.

До основних викликів на національному рівні, можна віднести:

- загроза безпеці, пов'язана з військовими діями;
- забруднене навколишнє середовище;
- регіональні диспропорції.

Варто виокремити виклики, які проявляються в контексті міста та громади та впливають на їх подальшу трансформацію:

- старіння населення;
- відтік студентів з міста;
- нестача кваліфікацій, необхідних для розвитку міста;
- незадовільна якість питної води;
- зростання кількості відходів і неналежне поводження з ними;
- занедбані промислові території («браунфілди») та недобудови, які мають бути повторно використані;
- відсутність комплексної автоматизації управлінських процесів.

В Концепції сформульовані 5 візій, кожна з яких містить усі ключові сфери розвитку міста. Візії розвитку міста:

- Комфортне, культурне та соціально відповідальне місто.
- Конкурентоспроможне українське місто на мапі Східної Європи.
- Екологічне і зелене місто над річкою Південний Буг, місто сталої мобільності.
- Місто збалансованого просторового розвитку.
- Місто сильної громади.

Домінуючими аспектами, які необхідно було б враховувати у довгостроковій моделі розвитку Вінниці є: перевага екологічної домінанти над економічною, активне просування соціальних наративів (партисипація, інклюзивність, відкритість, людиноцентричність), цифровізація муніципальної діяльності.

Ці аспекти в цілому можна було б прийняти у 2019 та 2021 рр., але наразі ситуація змінилась і потребує суттєвого перегляду пріоритетів соціально-економічного розвитку міста на короткостроковий та довгостроковий періоди.

Початок повномасштабних військових дій російської федерації проти України 24 лютого 2022 р. кардинально змінив життя українців, перевів господарський комплекс на режим військового часу і висунув нові пріоритети для розвитку кожного регіону та територіальної громади.

Для Вінниці, як і для усієї Вінницької територіальної громади, це призвело до наступних наслідків:

- протягом півторарічного періоду (станом на кінець серпня 2023 р.) місто неодноразово було піддано ракетним обстрілам, в результаті яких відбулися руйнування цивільної та технічної інфраструктури, загинули та отримали мирні мешканці;
- загроза обстрілів залишається високою, що зумовлює необхідність постійного дотримання правил безпеки і впливає на психологічний стан населення;
- частина населення міста тимчасово виїхало за кордон, а також у західні області України, частина містян були призвані до лав Збройних сил України; натомість до Вінниці на тимчасове проживання переїхало багато жителів східних та південних областей. В комплексі це призвело до значної механічної міграції, точні обсяги якої можна буде оцінити лише після закінчення війни;
- в цілому в державі виникла нагальна потреба термінового відновлення діяльності підприємств військово-промислового комплексу, а також супутніх галузей машинобудування та хімічної промисловості. В зв'язку з тим, що в багатьох містах України (Вінниця не є винятком) у період останніх років були закриті підприємства ВПК, території яких або були забудовані, або перетворилися у «браунфілди» постає нагальне питання відновлення багатьох з цих виробництв і створення нових;
- притік іноземних інвестицій, активні пропозиції щодо розміщення в Україні іноземних промислових підприємств і перспектива достатньо швидкої інтеграції України в недалекому майбутньому у структури ЄС та НАТО вимагають від міської влади активної роботи щодо підготовки інвестиційних пропозицій щодо розміщення таких підприємств на території громади, використовуючи вигідне географічне положення й зручні транспортні зв'язки;
- роль Вінниці як одного з 8 центрів регіональних (міжобласних) систем розселення, визначена Генеральною схемою планування території України сприятиме розміщенню і розвитку у місті та на території громади виробничих та обслуговуючих підприємств міжрегіонального значення.

Підсумовуючи, можна сформулювати змінені пріоритети у розвитку міста у повоєнний період.

- підвищення економічного зростання шляхом розвитку сучасних галузей промисловості, в тому числі оборонного значення: Вінниця – одна з ланок оборонного комплексу, економічно витривале місто.

- використання транзитного транспортного сполучення: Вінниця – міжнародний транспортний хаб.
- Вінниця – доступне, мобільне, екологічно чисте і безпечне місто, розвиток якого ґрунтується на принципах людиноцентричності, партисипації та інклюзивності.

Соціально-просторова модель міста

Визначені вище пріоритети розвитку Вінниці у повоєнний період має базуватися на розробці моделі її перспективного просторового розвитку. З одного боку така модель має враховувати тренди просторового розвитку, що нині проявилися на глобальному, національному та локальному (місцевому) рівнях. З іншого боку така модель має ґрунтуватися на засадах людиноцентричності, партисипації та інклюзивності. Це вимагає проведення експертного опитування широкого кола респондентів з метою виявлення проблем та потреб мешканців громади, врахування їх інтересів та запитів на перспективу.

З цією метою фахівцями підприємства була розроблена анкета для опитування співробітників органів місцевого самоврядування, представників бізнесу та громадських активістів Вінницької міської територіальної громади (додаток 2). Анкета включає у себе 7 питань з варіантами відповідей та відкритою можливістю для респондента висловити своє власне бачення тієї чи іншої проблеми.

Питання анкети стосувалися перспективних видів економічної діяльності, які доцільно розвивати на території громади; новітніх форм господарювання, необхідних для перспективного розвитку громади та місць їх локалізації; перспективних напрямків функціональної трансформації виробничих територій; факторів, що лімітують ефективний господарський розвиток громади.

В експертному опитуванні взяли участь 128 респондентів. Із них 54% – представники бізнесу, 23% – співробітники органів місцевого самоврядування, 12% – громадські активісти; 1% – особи зайняті на господарськи об'єктах та установах громади.

По першому питанню – *Які види економічної діяльності є, на Вашу думку, пріоритетними для майбутнього розвитку громади?* – більше 75% респондентів вказали на харчову промисловість та переробку сільськогосподарської продукції і розробку програмного забезпечення, інформаційні технології, ІТ-бізнес. 54% респондентів перспективним для розвитку громади вважають легку промисловість; понад 30 % – логістику, складське господарство, надання транспортних послуг; освітню діяльність, розвиток освітнього кластеру на базі існуючих та нових закладів та охорону здоров'я, створення спеціалізованих клінік, діагностичних центрів та інше. Явно недооціненою експертним середовищем громади залишилася обробна промисловість, особливо високотехнологічні види промислової діяльності – фармацевтична промисловість та біотехнології (визначили лише 23% респондентів), точне машинобудування (8 %). Те ж саме стосується і перспектив розвитку сільського господарства, якому експерти не приділили належної уваги (5%).

По другому питанню – *Які форми територіальної організації господарства доцільно розвивати на території громади?* – переважна більшість респондентів (62%) вважають необхідним подальшу розбудову індустріальних парків. Близько 50% вказують на необхідність формування на території громади локальних економічних кластерів; близько 40% респондентів – технологічних та інноваційних парків; 31% – логістичних комплексів.

Відповіді третього питання анкети – *Яка кількість нових форм просторової організації суспільства є достатньою для перспективного розвитку громади?* – потребували аналітичного узагальнення. В результаті цього було встановлено, що більшість респондентів вважають, що в перспективі у Вінницькій територіальній громаді, крім уже існуючих об'єктів, має бути ще додатково створено індустріальних парків – 4; технологічних та інноваційних парків – 3; логістичних комплексів – 4; локальних економічних кластерів – 5; регіональних економічних кластерів – 3.

По четвертому питанню – *Де, на Вашу думку, доцільно розміщувати нові виробничі об'єкти?* – понад 50 % респондентів вважають, що це мають бути вже існуючі виробничі території міста та землі несільськогосподарського призначення поза межами населених пунктів громади; близько 30% – в сільських населених пунктах, що входять до складу громади; 23 % – на невиробничих територіях в межах Вінниці.

Відповіді на п'яте питання – *Чи потрібне скорочення та перепрофілювання існуючих виробничих територій в Замостянській, Староміській, Центральній частинах міста, в районі Вишеньки та сільська місцевість, що входить до складу громади?* – також потребували аналітичного узагальнення. Таким чином було встановлено, що близько 60 % респондентів вважають за необхідне скорочення та перепрофілювання виробничих територій у Замостянській частині міста Вінниці; близько 50% – Староміській, Центральній та Вишеньці; лише для сільської місцевості, що входить до складу Вінницької територіальної громади цей показник складав менше 20%. Враховуючи той факт, що 25 – 35% респондентів вагалася дати конкретну відповідь для усіх територіальних частин міста, отримані результати вказують на те, що значна частина виробничих територій міста дійсно потребує часткових функціональних трансформацій. У зв'язку із цим постає питання, які площі виробничих територій мають зберегти своє функціональне призначення.

За відповідями на шосте питання – *Назвіть нове функціональне призначення, на яке доцільно перепрофілювати виробничі території Замостянської, Староміської, Центральної частин міста, в районі Вишеньки та сільській місцевості, що входить до складу громади?* – було встановлено, що житлова забудова є пріоритетним напрямками трансформації виробничих територій Вишеньки та Староміської та Замостянської частини міста; створення паркових зон та розширення ділянок зелених насаджень – в усіх частинах міста і громади; формування нових індустріальних парків – на виробничих територіях Замостянської частини міста та сільській місцевості, що входить до складу Вінницької територіальної громади; формування технологічних парків – Вишенька, Замостянська та Центральна частини міста; формування спортивних закладів –

Староміська, Центральна частини міста та Вишенька; розвиток публічних просторів (виставкові центри, концертні зали, коворкінги тощо) – Центральна частина міста; торгово-розважальні комплекси – Староміська частина міста та Вишенька. Разом із цим близько 50% респондентів вважають за необхідне збереження виробничих функцій у Замостянській частині міста та її розвиток у сільській місцевості громади.

На сьоме питання – *Які внутрішні фактори заважають ефективному господарському розвитку громади?* – близько 50 % респондентів вважають, що це: відсутність необхідних потужностей електропостачання, відсутність необхідної кількості кваліфікованих працівників; потенційні ризики ракетних та повітряних атак ворога; 30 % – відсутність необхідних потужностей водопостачання; близько 25 % – низька кваліфікація працівників, надмірна вартість оренди та продажу комерційної нерухомості; високі податки на землю та нерухоме майно тощо.

Проведений аналіз відповідей респондентів експертного анкетування дозволив зробити наступні висновки, які доцільно враховувати при прийнятті планувальних рішень щодо перспектив просторового розвитку як Вінницької міської територіальної громади, так і самого міста Вінниці:

- перспективний розвиток міста має базуватися на таких видах економічної діяльності як харчова промисловість та переробка сільськогосподарської продукції і розробка програмного забезпечення, інформаційні технології, IT-бізнес, логістика, складське господарство, надання транспортних послуг, освіта та охорона здоров'я (формування освітнього та медичного кластерів міжрегіонального та загальнонаціонального рівнів);
- ефективний розвиток цих та інших видів економічної діяльності можливий лише на основі подальшого активного формування у місті індустріальних парків, локальних економічних кластерів, технологічних та інноваційних парків, транспортно-логістичних комплексів. Крім уже існуючих об'єктів, має бути ще додатково створено індустріальних парків – 4; технологічних та інноваційних парків – 3; логістичних комплексів – 4; локальних економічних кластерів – 5; регіональних економічних кластерів – 3;
- всі ці об'єкти доцільно створювати на вже існуючих виробничих територіях міста;
- більшість виробничих територій в усіх частинах міста потребують ефективнішого використання та певного функціонального перепрофілювання. Житлова забудова є пріоритетним напрямками трансформації виробничих територій Вишеньки та Староміської частини міста. Створення паркових зон та розширення ділянок зелених насаджень є доцільним в усіх частинах міста. Формування нових індустріальних парків має здійснюватися на виробничих територіях Замостянської частини міста. Створення технологічних парків є доцільним в межах Вишеньки та Центральної частини міста.

Розвиток публічних просторів (виставкові центри, концертні зали, коворкінги тощо) має здійснюватися у Центральній частині міста. Торгово-розважальні комплекси та спортивні та оздоровчо-рекреаційні заклади доцільно розвивати у Староміській і Центральній частинах міста та на Вишеньці.

Напрямки перспективного розвитку Вінниці, визначені в результаті аналізу експертного анкетування, загалом відповідають сучасним тенденціям розвитку міст та регіонів на етапі формування постіндустріального суспільства в умовах глобалізації та функціонування відкритої ринкової економіки.

Однак для прийняття проектних рішень щодо формування моделі просторового розвитку конкретного міста чи регіону необхідне врахування їх територіальної специфіки та особливостей поточного етапу розвитку.

У випадку розробки моделі просторового розвитку Вінниці необхідно враховувати ряд специфічних чинників та передумов її функціонування.

Перед усім слід зазначити, що діючою Генеральною схемою планування території України Вінниця визначена **як потенційний міжрегіональний центр**, де мають реалізовуватися обслуговуючі функції вищого порядку, які надаються не тільки мешканцям Вінничини, а й ряду сусідніх областей. Дійсно, за два попередні десятиліття Вінниця набула виразних ознак розвитку метрополісних функцій.

Метрополізація – це комплексний процес територіальної організації суспільства, що виявляється у набутті містами та прилеглими до них територіями особливих, переважно лише для них характерних, організаційно-управлінської, креативно-інноваційної, інформаційної, духовно-культурної та комунікаційної функцій. В основі розвитку кожної з функцій лежить ціла низка окремих видів діяльності, що є основою розвитку сукупності економічних кластерів, особливих властивостей соціального середовища і високої ефективності функціонування метрополісу.

Усе викладене відображає передумови потужного впливу метрополісів на процес формування соціально-економічного простору, як на світогосподарському, так і на макрорегіональному, регіональному і мікрорегіональному рівнях. Міста-метрополіси є потужним фактором, що визначає умови розвитку територій різних просторових рівнів. Стимулюючи становлення сукупності полюсів росту у зоні свого впливу, прискорюючи процес дифузії інновацій, метрополіси сприяють вищій ефективності територіального розвитку, його впорядкованості. Разом із тим міста-метрополіси формують міжрегіональні та міжнародні зв'язки та виступають в ролі своєрідних «порталів», які зв'язують країни зі світом.

Отже розвиток системи міст-метрополісів і зон їх впливу є актуальним стратегічним завданням з точки зору необхідності структуризації простору і визначення функціональної спеціалізації окремих територій.

Набуття Вінницею метрополісного статусу виведе її у число не тільки основних міст України, а й значимого соціально-економічного центру східної та центральної Європи. Реалізація такого завдання потребує посилення основних метрополісних функцій.

Для Вінниці – це, перед усім, креативно-інноваційна, духовно-культурна та комунікаційна функції. Це передбачає подальше формування у місті та в межах усієї громади технологічних та інноваційних парків, створення виставкових комплексів міжнародного рівня (сартифікованих Всесвітньою Асоціацією виставкової індустрії UFI), спортивних комплексів, придатних для проведення міжнародних змагань, облаштовані приміщення для проведення міжнародних конгресових заходів, симпозіумів, конференцій тощо. Нині Вінницька територіальна громада та місто Вінниця має необхідні передумови та територіальні ресурси для розміщення цих об'єктів та установ.

Кожна із цих функцій та об'єктів, що їх реалізують характеризується потужним пропульсивним ефектом, який забезпечує формування локальних та регіональних економічних кластерів. Вони являють собою системи взаємозв'язаних на основі господарських зав'язків суб'єктів господарювання, діяльність яких спрямована на реалізацію певних послуг, виготовлення продукції тощо.

Значні корективи у розробку та прийняття проектних рішень щодо просторового розвитку Вінницької міської територіальної громади вносить війна, яка триває уже майже десять років, а із 24.02.2022 набула повномасштабного характеру. На територію міста та громади на даний час релоковано із східних та південних регіонів України значну кількість підприємств, що до певної міри поживило економічний розвиток території.

Разом із цим суспільство має бути свідомим того, що нам у продовж невизначеного часу доведеться жити поряд із ворожою, агресивною, ресурсно забезпеченою країною, яка орієнтована на військову експансію по відношенню до України та її знищення як суверенної держави.

Враховуючи виключно зручне транспортно-географічне положення та наявний соціально-економічний потенціал і людський капітал Вінниця уже сьогодні є привабливою для розширення та перспективного розвитку виробництв оборонного комплексу.

Не виключено, що у найближчі перспективі між містами центру та заходу України виникнуть конкурентні змагання за оборонні замовлення, фінансовані не тільки із державного бюджету, а й за рахунок іноземних інвестицій.

То ж модель просторового розвитку Вінниці в обов'язковому порядку має враховувати необхідність випереджуючого розвитку потужностей машинобудування, особливо його високотехнологічних виробництв. Здійснювати це доцільно на базі колишніх машинобудівних підприємств міста, їх окремих цехів тощо.

Демографічний прогноз

Рівень народжуваності, досягнутий в Україні, ще до початку повномасштабної війни був одним із найнижчих у світі. У великих містах народжуваність зазвичай іще нижча за середню по країні. Невідомо також як репродуктивна поведінка сучасного населення України відреагує на умови життя під час війни.

З одного боку, досягнутий у Вінниці показник сумарної народжуваності близько 1 дитини на жінку (рис. 5) свідчить, що подальше його зниження означатиме відмову від материнства ще більшої кількості жінок. З іншого боку, жінки можуть перенести дітонородження на пізніший період. Такий tempo-ефект може значно знизити народжуваність в умовних поколіннях (у поточні календарні роки), але мало позначитися на реальних (на вичерпаній плідності).

Найбільшою невизначеністю залишається тривалість війни. Цей фактор цілком певно пригнічуватиме дітородну активність населення. Натомість завершення війни сприятиме реалізації відкладених дітонороджень і різкому зростанню народжуваності.

За цим прогнозом доволіно встановлено, що війна закінчиться в 2024 або 2025 р., що призведе до зростання показника сумарної народжуваності в 2026 р. до довоєнного рівня (1.0–1.1 дитини на жінку).

Після цього припускається, що за реалістичним варіантом, народжуваність залишатиметься на рівні, близькому до того, який спостерігався в «доковідний» період: 1.1–1.2 дитини на жінку в середньому (табл. 41). Загальний коефіцієнт народжуваності, за цим варіантом, досягне 7.1–7.3‰ у другій половині 2030-х.

Таблиця 41. Прогноз показника сумарної народжуваності у Вінницькій ТГ (авторський прогноз)

Варіант	2023	2024	2025	2030	2035	2040
Реалістичний	0.70	0.75	0.80	1.10	1.13	1.17
Оптимістичний	0.80	0.85	0.90	1.30	1.34	1.37

За оптимістичним варіантом може відбутися реалізація відкладених під час війни дітонороджень, що призведе до швидшого зростання народжуваності у повоєнні роки. Збільшення потоку інвестицій зумовить пожвавлення на ринку праці, що у свою чергу, призведе до підвищення рівня життя населення й упевненості в майбутньому. Ці фактори сприятимуть підтриманню народжуваності на дещо вищому рівні (табл. 41). З огляду на міське населення у Вінницькій ТГ (менш схильне до народжуваності) та тривалий період низької народжуваності в Україні в цілому, народжуваність на рівні простого відтворення досягти не вдасться. Загальні коефіцієнти народжуваності, хоча й зростатимуть, колишній рівень у понад 10‰ (рис. 4) досягнутий не буде через демографічне постаріння населення.

Прогноз смертності й очікуваної тривалості життя

Наразі невідомо, скільки вінничан гине під час бойових дій, невідомою є тривалість і інтенсивність війни, не є доступною статистика смертності взагалі. Моделювання показує, що навіть невелика додаткова кількість смертей у призовному віці спричиняє різке зниження середньої тривалості життя внаслідок утрат життєвого потенціалу порівняно молодими людьми. Тому на період війни середня очікувана тривалість життя при народженні для чоловіків передбачається близько 61–63 роки (табл. 42). Падіння середньої очікуваної тривалості життя спостерігатиметься також і серед жінок.

Таблиця 42. Прогноз середньої очікуваної тривалості життя при народженні у Вінницькій ТГ (авторський прогноз)

Варіант, стать	2023	2024	2025	2030	2035	2040
Реалістичний						
Чоловіки	61.8	62.7	67.9	71.8	72.6	73.4
Жінки	75.4	75.2	75.7	79.5	80.0	80.4
Оптимістичний						
Чоловіки	63.3	65.1	68.8	73.2	75.2	77.2
Жінки	75.8	75.7	76.4	80.2	81.5	82.7

Після закінчення війни рівень смертності швидко повернеться до «доковідного» рівня за обома варіантами. За реалістичним варіантом, тривалість життя зросте до 73.4 та 80.4 року для чоловіків і жінок відповідно. Загальні коефіцієнти смертності, які під час війни різко зростуть, після її завершення швидко повернуться до довоєнного рівня. Після цього вони поступово зростатимуть до майже 14‰ через демографічне старіння населення. За оптимістичним варіантом є можливим іще швидше зростання (табл. 3). Така гіпотеза підтверджується тим, що у багатьох країнах Європи такі показники досягнуто уже зараз, і темпи зростання не знижуються. В більшості країн світу середня очікувана тривалість життя зростає. Тому поступове поширення рівня життя та якості медичних послуг сприятиме високим темпам зниження смертності й в Україні. Загальні коефіцієнти смертності після війни залишатимуться на рівні близько 10.5‰, оскільки зниження смертності в усіх вікових групах, за цим варіантом прогнозу, долатиме вплив старіння вікової структури населення Вінницької ТГ.

Прогноз міграцій населення

Міграційна ситуація у місті Вінниця упродовж 2002-2021 рр. була досить нестабільною, щорічне сальдо міграції як правило мало додатні значення. Механічний приріст коливався в межах від -1,7 до 2,9 тис. осіб (рис. 10).

Майбутній розвиток регіонального центру відбуватиметься під впливом перебігу соціально-економічних процесів у Вінницькій області, а також залежатиме від тривалості російсько-української війни. Міграційну привабливість Вінниці може підвищити впровадження і реалізація стратегій розвитку вторинного, третинного та четвертинного секторів, а також створення і збереження робочих місць та покращення підприємницького середовища для розвитку малого та середнього бізнесу. Також, важливим є подальше сприяння розвитку транспортної інфраструктури та реновація.

За реалістичним варіантом прогнозу міграційний приріст у м. Вінниця буде мати нестабільну динаміку до 2027 р., а надалі спостерігатимуться стабільно додатне сальдо міграції, що коливатиметься в межах від 0,39 до 0,75 тис. осіб (рис. 10). Так, величина міграційного сальдо в останні роки прогнозного горизонту у регіональному центрі порівняно з 2021 р. зазнає суттєвого зниження – з 1,5 тис. до 0,5 тис. осіб.

Окрім того, варто наголосити, що трохи викривлена динаміка міграції у 2022-2024 рр. пов'язана з масштабними хвилями вимушеного переміщення через військову агресію РФ проти України.

Згідно з оптимістичним варіантом прогнозу міграційна ситуація у м. Вінниця буде більш сприятливою, сальдо міграції матиме тенденцією до певного зростання й стабілізації після аномального сплеску міграції у 2022-2024 рр., який пов'язаний із тривалою війною РФ проти України та супутнім прогнозованим осіданням частини ВПО у приймаючій міській громаді. Очікується, що міграційне сальдо Вінниці до кінця прогнозного горизонту становитиме майже 3,5 тис. осіб, яке у понад 2 рази більше, ніж значення оцінки сальдо міграції у 2021 р. (рис. 10), що може бути результатом стабілізації (на перспективу) соціально-економічної ролі регіонального центру у житті Вінницького району та Вінницької області в цілому.

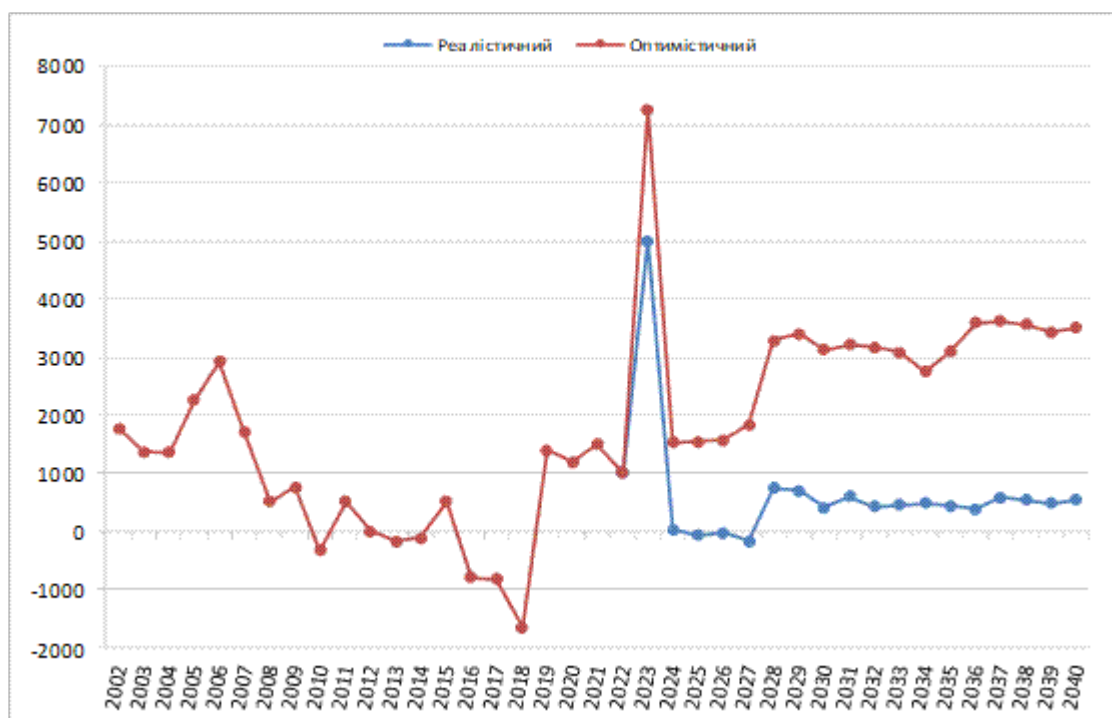

Рисунок 10. Сальдо міграцій населення м. Вінниця протягом 2002-2040 рр. за варіантами прогнозу, осіб

Прогноз чисельності та статеві-вікового складу наявного населення

Реалістичний варіант прогнозу передбачає загальне поступове зменшення чисельності населення міста Вінниця, на кінець прогнозованого періоду кількість жителів регіонального центру стане меншою на 5,2% відносно початку 2002 року – і складатиме 338,1 тис. осіб (рис. 11). В середньому чисельність жителів міста буде зменшуватися протягом прогнозного періоду на близько 1,7 тис. осіб щорічно. Згідно даного варіанту прогнозу, чисельність населення Вінницької територіальної громади теж зменшиться з 387,4 тис. осіб на початку 2022 р. до 353,6 тис. осіб на початку 2041 р. або в середньому зменшуватиметься на бл. 1,8 тис. осіб.

На початку прогнозного горизонту (2022 р.) серед мешканців міста превалювали жінки, які склали 54,4% від загальної чисельності населення. Протягом років прогнозу розглянута перевага збільшиться на 0,2 в.п. і частка жінок на початок 2041 р. становитиме 54,6%. Майже ідентична ситуація спостерігатиметься у Вінницькій територіальній громаді, де превалювання жінок серед населення громади підвищиться на 0,3 в.п. і на кінець прогнозного горизонту становитиме 54,6%.

На кінець прогнозного горизонту (2041 р.) більше половини (59,1%) жителів Вінниці перебуватиме у працездатному віці, що на 3,2 відсоткових пунктів менше, ніж на початку прогнозного горизонту. Зокрема, частка осіб віком 18-59 років у місті скоротиться на 2,1 в.п. і на початок 2041 року складатиме 57,9%. У Вінницькій громаді в цілому, де даний показник зменшиться на 2,3 в.п. і наприкінці прогнозного горизонту сягатиме 57,6%.

Стрімкими темпами посилюватиметься процес старіння населення як у регіональному центрі, так і в об'єднаній територіальній громаді. Так, на кінець прогнозного періоду, відносно початку 2022 р., частка осіб віком 60 років і старше у місті збільшиться на 8,3 в.п. і дорівнюватиме 29,7%, а у Вінницькій територіальній громаді – збільшиться на 8,6 в.п. і становитиме 30,1%.

За даним варіантом прогнозу, частка дітей віком молодше 15 років у м. Вінниця до 2041 р. зменшиться на 4,8 в.п. у порівнянні з 2022 р. і становитиме 10,5%.

Також, в місті та громаді частка осіб віком 0-17 років на початок 2022 р. склали по 18,6%. Очікується, що на початку 2041 р. частка цієї категорії скоротиться і становитиме 12,4% для м. Вінниця та 12,3% для Вінницької ТГ.

Відповідно до реалістичного варіанту прогнозу, протягом прогнозних років посилюватиметься поляризація населення громади, адже частка м. Вінниці у населенні громади зросте на 0,2 в.п. і на початку 2041 р. складатиме 95,6%. При цьому, частка селища Десна залишиться незмінною – 0,3%, а сільська місцевість громади зменшиться на 0,2 в.п. і становитиме на початку 2041 р. – 4,1%.

Згідно з оптимістичним варіантом прогнозу на м. Вінниця очікує збільшення чисельності населення на понад 9% відносно початку 2022 року. На кінець прогнозного горизонту чисельність населення регіонального центру становитиме 403,3 тис. осіб. За цим варіантом прогнозу, чисельність Вінницької ТГ також зросте на понад 10% і на кінець прогнозного горизонту складатиме 426,8 тис. осіб.

Протягом років прогнозу перевага жінок у структурі населення Вінниці знизиться на 0,3 в.п. і їхня частка на початок 2041 р. складатиме 54,1%. Превалювання жінок серед населення Вінницької ТГ в кінці прогнозного періоду буде таким самим.

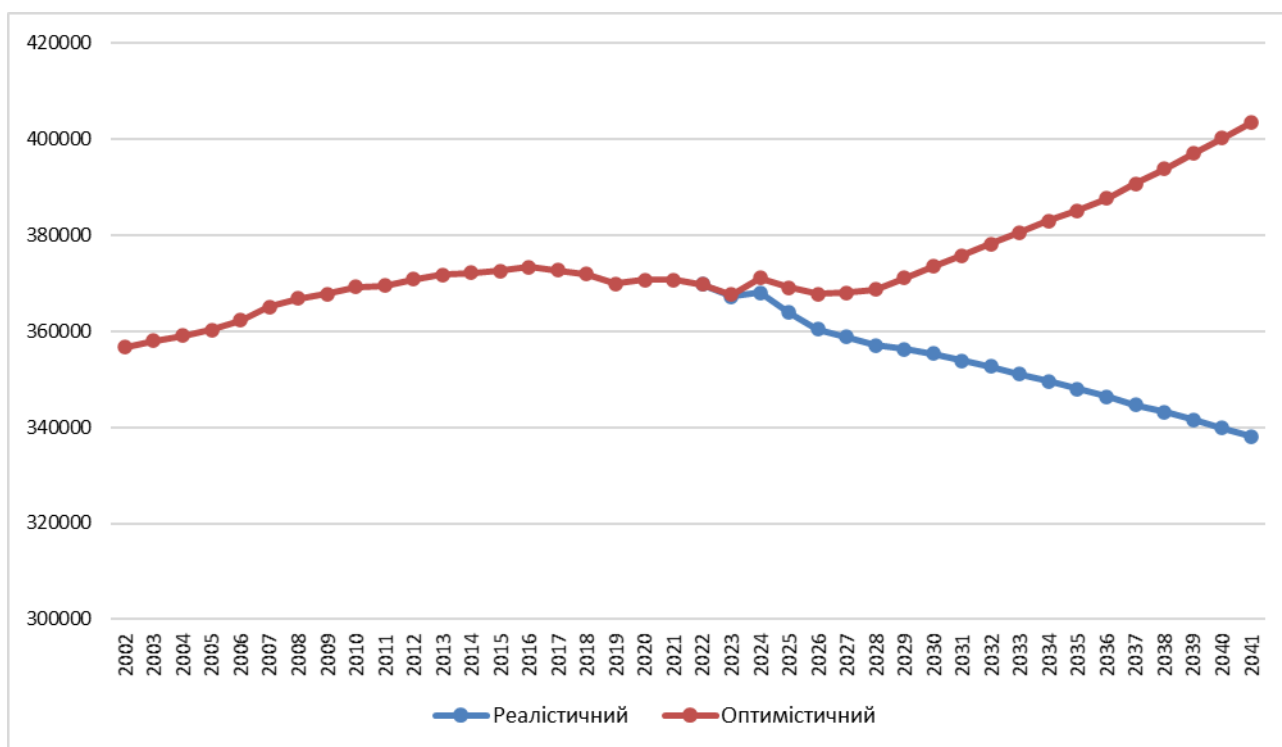

Рисунок 11. Чисельність населення м. Вінниця у 2002–2041 рр. за варіантами прогнозу, осіб

Трансформація вікового складу населення міста спричинить зменшення частки осіб працездатного віку на кінець прогнозного періоду на 2,7 в.п. (до 59,6%). Однак, абсолютна чисельність осіб даної категорії у регіональному центрі зазнає збільшення на понад 10 тис. осіб. У Вінницькій ТГ частка осіб працездатного віку наприкінці прогнозного горизонту становитиме 57,9%.

У місті та громаді загостриться процес старіння населення. Якщо у 2022 р. частка осіб віком 60 років і старше складала 21,4% населення Вінниці та 21,5% населення Вінницької територіальної громади, то до 2041 р. ці частки збільшаться на 5,5 в.п. та 5,6 в.п. відповідно.

Загалом, у м. Вінниця на кінець прогнозного періоду на 2,5 в.п. зменшиться частка дітей віком до 15 років порівняно з 2022 р. (із 15,3% до 12,8%).

Окрім того, протягом років прогнозу в місті та громаді зменшиться частка осіб віком 0-17 років на 3,6 в.п. і на кінець прогнозного періоду вони складатимуть по 15,0%.

Згідно оптимістичного варіанту прогнозу, упродовж прогнозних років послабиться поляризація населення громади, адже частка м. Вінниці у населенні громади зменшиться на 0,9 в.п. і на початку 2041 р. складатиме 94,5%, а натомість частки селища Десна та сільської місцевості зростуть на 0,1 в.п. (з 0,3% до 0,4%) та 0,8 в.п. (з 4,3% до 5,1%) відповідно. Таке активне зростання частки сільської місцевості у структурі населення Вінницької громади може бути пов'язане з активізацією (на перспективу) процесів житлової субурбанізації довкола м. Вінниця.

Прогноз рівня освіти та рівня зайнятості населення

За даними Першого Всеукраїнського перепису населення в кінці 2001 р. із загальної чисельності населення міста Вінниця віком 6 років і старше повну вищу освіту мали 19,5%, базову вищу – 0,6%, початкову вищу і незакінчену вищу – 18,7%, повну загальну середню – 35,6%, базову загальну середню – 10,8%, початкову загальну і не мали початкової загальної освіти – 14,8%. Нині загальноприйнято фіксувати рівень освіти по відношенню до населення віком 10 (а не 6) років і старше. Саме цей принцип був застосований при розробці програми Всеукраїнського перепису населення 2023 року, затвердженої Наказом Державної служби статистики України від 5 січня 2022 р. №2¹ (проведення перепису перенесене на невизначений термін). Відповідно, оцінка і прогнозування рівня освіти населення Вінницької ТГ здійснено саме для населення віком 10 років і старше.

Результати оцінювання та прогнозування наведено у табл. 4. Оціночні дані для початку 2022 р. та прогноз на початок 2041 р. розраховані, виходячи з даних перепису щодо комбінованого розподілу населення за рівнем освіти та віком, оцінки та прогнозу вікового складу населення, а також припущень щодо диференціації рівня смертності та міграцій представників конкретних вікових груп в залежності від здобутого освітнього рівня. За оптимістичним варіантом прогнозу очікується певне підвищення рівня освіти населення Вінницької ТГ (зокрема, частка осіб, які матимуть повну вищу освіту, зросте за 2022-2041 рр. на 0,6 в.п.), однак це підвищення буде неспівставним з тим, яке мало місце за два десятиліття після перепису населення завдяки вимиранню поколінь, народжених до впровадження обов'язкової повної загальної середньої освіти. За реалістичним варіантом прогнозу підвищення освітнього рівня населення громади буде не таким суттєвим.

Таблиця 43. Розподіл мешканців Вінницької ТГ віком 10 років і старше за рівнем освіти, яку вони мають, %²

	Повну вищу	Базову вищу	Початкову вищу і незакінчену вищу	Повну загальну середню	Базову загальну середню	Початкову загальну і не мають початкової загальної освіти	Всього
2001	20,4	0,7	19,5	37,3	11,3	10,8	100,0
2022	23,2	0,9	21,6	39,0	8,1	7,2	100,0
2041 (опт.)	23,8	0,9	22,1	39,4	8,2	5,6	100,0
2041 (реал.)	23,6	0,9	22,0	39,3	8,3	5,9	100,0

¹ Наказ Держстату від 05 січня 2022 року № 2 "Про затвердження Програми Всеукраїнського перепису населення 2023 року". [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.ukrcensus.gov.ua/ukr/laws/2022/sss_002.pdf

² Джерело: 2001 р. – дані перепису населення (на 5 грудня), 2022 р. – авторська оцінка (на початок року), 2041 р. – авторський прогноз (на початок року).

В кінці 2001 р. за даними Першого Всеукраїнського перепису населення рівень зайнятості населення міста Вінниця віком 15-70 років становив 47,3%. Спираючись на зміни вікової структури населення міста та відомості про рівень зайнятості населення Вінницької області у 2021 р., відповідний показник по Вінницькій ТГ на початок 2022 р. оцінено у 54,0%. До кінця прогнозного періоду рівень зайнятості населення Вінницької ТГ зменшиться через зростання частки старших контингентів (чия економічна активність менша порівняно з молоддю та особами середнього віку) у структурі населення віком 15-70 років. На початок 2041 р. рівень зайнятості населення віком 15-70 років становитиме 53,0% за оптимістичним варіантом і 51,4% - за реалістичним. Тобто чисельність зайнятого населення складе за двома варіантами відповідно 158,0 та 130,6 тис. осіб.

Таблиця 44. Природний та міграційний рух населення м. Вінниця. «Оптимістичний» варіант прогнозу

	чисельність населення (на початок періоду)	загальний приріст	міграційний приріст	природний приріст	кількість народжених	кількість померлих
	тис. осіб	осіб	осіб	осіб	осіб	осіб
2022 - 2025	369,7	-2055	11330	-13385	8589	21974
2026 - 2030	367,7	8035	13221	-5185	13948	19133
2031 - 2035	375,7	11826	15289	-3463	16298	19761
2036 - 2040	387,5	15800	17698	-1898	18727	20625
2041	403,3					

Таблиця 45. Природний та міграційний рух населення м. Вінниця. «Реалістичний» варіант прогнозу

	чисельність населення (на початок періоду)	загальний приріст	міграційний приріст	природний приріст	кількість народжених	кількість померлих
	тис. осіб	осіб	осіб	осіб	осіб	осіб
2022 - 2025	369,7	-9368	5975	-15343	7657	23000
2026 - 2030	360,4	-6507	1673	-8180	11527	19707
2031 - 2035	353,9	-7483	2413	-9896	11515	21411
2036 - 2040	346,4	-8244	2552	-10795	12224	23020
2041	338,1					

Таблиця 46. Особливості статевовікової структури населення м. Вінниця на перспективу, осіб. Оптимістичний варіант прогнозу

	2022			2026			2031			2036			2041		
	Ч	Ж	Всього	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього
0 (до 1 року)	1406	1354	2760	1087	1024	2111	1541	1452	2993	1780	1676	3456	2027	1909	3936
1-2	3198	2977	6175	2113	2001	4114	2987	2822	5809	3451	3257	6708	3967	3739	7706
3	1779	1643	3422	1288	1229	2517	1435	1370	2805	1664	1582	3246	1928	1827	3754
4	1883	1761	3644	1442	1415	2857	1337	1287	2623	1623	1550	3173	1883	1791	3674
5	2017	1865	3882	1601	1473	3074	1124	1091	2215	1593	1524	3117	1842	1755	3597
6	2110	1947	4057	1655	1621	3276	1105	1070	2175	1559	1490	3049	1804	1718	3522
7-14	16918	15742	32660	16768	15665	32433	13239	12582	25821	10839	10491	21330	13045	12501	25546
15	1982	1970	3952	2156	2055	4211	2256	2124	4380	1757	1652	3410	1291	1274	2565
16	1893	1831	3725	2399	2262	4661	2424	2432	4856	1976	2006	3981	1427	1447	2874
17	2374	2227	4601	2630	2671	5300	2827	2822	5649	2452	2450	4902	1715	1789	3505
18	2343	2054	4397	2844	2806	5650	3226	3148	6374	2796	2827	5623	2194	2289	4482
19-59	101499	115978	217476	101373	115449	216823	104156	117542	221698	107425	120091	227516	108958	120556	229514
60 і старше	29131	49858	78989	29426	51232	80658	33002	55320	88321	37805	60228	98034	42918	65752	108670
працевд. вік	108108	122090	230198	109245	123188	232434	112634	125943	238577	114649	127375	242023	114294	126081	240375
старше працевд. віку	29131	49858	78989	29426	51232	80658	33002	55320	88321	37805	60228	98034	42918	65752	108670
в т.ч. до 70 р.	17760	39905	57666	17665	38745	56409	18153	39167	57320	20145	41229	61374	22640	48239	70879
всього	168533	201206	369739	166783	200902	367684	170661	205059	375720	176719	210826	387546	185000	218347	403346

Примітка. Скорочення: Ч – чоловіки, Ж - жінки

Таблиця 47. Особливості статевовікової структури населення м. Вінниця на перспективу, осіб. Реалістичний варіант прогнозу

	2022			2026			2031			2036			2041		
	Ч	Ж	Всього	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього	Ч	Ж	всього
0 (до 1 року)	1406	1354	2760	939	885	1823	1158	1091	2249	1208	1138	2346	1276	1202	2478
1-2	3198	2977	6175	1810	1716	3526	2405	2275	4679	2369	2240	4609	2533	2392	4925
3	1779	1643	3422	1198	1144	2342	1214	1159	2374	1170	1115	2285	1247	1183	2430
4	1883	1761	3644	1422	1392	2814	1133	1090	2223	1162	1112	2274	1228	1169	2397
5	2017	1865	3882	1584	1452	3036	932	906	1838	1159	1111	2269	1211	1155	2366
6	2110	1947	4057	1637	1602	3239	913	887	1799	1223	1171	2395	1196	1141	2337
7-14	16918	15742	32660	16629	15532	32160	12583	11953	24536	9017	8751	17768	9542	9170	18713
15	1982	1970	3952	2122	2017	4139	2174	2035	4209	1635	1523	3159	977	963	1940
16	1893	1831	3725	2312	2161	4472	2252	2234	4486	1769	1777	3546	1016	1019	2035
17	2374	2227	4601	2446	2456	4901	2488	2431	4918	2088	2039	4127	1114	1139	2253
18	2343	2054	4397	2582	2501	5082	2776	2628	5405	2312	2277	4590	1505	1521	3026
19-59	101499	115978	217476	99435	113583	213018	98087	110798	208886	96155	107313	203468	91780	100897	192676
60 і старше	29131	49858	78989	29110	50707	79817	32081	54182	86262	35668	57877	93544	38951	61612	100563
працевд. вік	108108	122090	230198	106774	120700	227474	105603	118091	223695	102325	113406	215731	95414	104575	199990
старше працевд. віку	29131	49858	78989	29110	50707	79817	32081	54182	86262	35668	57877	93544	38951	61612	100563
в т.ч. до 70 р.	17760	39905	57666	17536	38545	56081	17761	38673	56434	19255	40228	59482	21003	46492	67495
всього	168533	201206	369739	163225	197146	360371	160196	193668	353864	156936	189445	346381	153575	184562	338137

Примітка. Скорочення: Ч – чоловіки, Ж - жінки

ЧАСТИНА III. Обґрунтування проектних рішень

6.14. Просторово-планувальна організація території

6.14.1. Ситуаційний план

Аналіз зовнішніх і внутрішніх факторів, що визначають конкурентні переваги та обмеження у розвитку міста Вінниці.

В результаті проведеного SWOT-аналізу зовнішніх та внутрішніх факторів були виявлені наступні конкурентні переваги та обмеження у майбутньому розвитку Вінниці.

Сильні сторони (конкурентні переваги)	Слабкі сторони (обмеження)
<ul style="list-style-type: none"> Вигідне транспортно-географічне розташування міста в центрі країни із зручною доступністю до всіх регіонів країни, морських портів та пунктів пропуску до країн Європейського Союзу. 	<ul style="list-style-type: none"> Недостатні темпи модернізації та висока енергоємність підприємств.
<ul style="list-style-type: none"> Відповідно до Генеральної схеми планування території України Вінниця визначена в якості центру міжобласної системи розселення в складі Вінницької, Хмельницької та Тернопільської областей із розвинутою системою надання послуг епізодичного обслуговування (адміністративні, соціальні, культурні тощо) 	<ul style="list-style-type: none"> Низька конкурентоспроможність підприємств на міжнародних ринках.
<ul style="list-style-type: none"> Відносно стабільна демографічна ситуація. За останні роки Вінниця займала місце у першій п'ятірці обласних центрів щодо позитивної динаміки чисельності населення 	<ul style="list-style-type: none"> Недостатній розвиток ринку праці; латентне безробіття.
<ul style="list-style-type: none"> Позитивний лідерський імідж та високі позиції міста в різноманітних рейтингах 	<ul style="list-style-type: none"> Слабко розвинута культура підприємництва
<ul style="list-style-type: none"> Розроблення і широке громадське обговорення новітньої програми розвитку міста: «Стратегія розвитку Вінницької територіальної громади до 2030 р.» 	<ul style="list-style-type: none"> Порушення раціонального функціонального зонування території, наявність у місті Вінниця значної кількості так званих «браунфілдів».
<ul style="list-style-type: none"> Участь Вінниці у складі 7 міст та одного району м. Києва, які були залучені до проекту «Інтегрований розвиток міст України» за Програмою GIZ 	<ul style="list-style-type: none"> Проблеми транспортного сполучення між західною та східною частинами міста, особливо в часи «пік»
<ul style="list-style-type: none"> Розвинута транспортна система: наявність магістральної залізниці, великої залізничної станції, трьох автовокзалів, аеропорту, розгалужена мережа автомобільних шляхів з твердим покриттям (майже 260 км). 	<ul style="list-style-type: none"> Якість дорожнього покриття та сервісної інфраструктури не відповідає європейським стандартам.
<ul style="list-style-type: none"> Наявність 5 мостів через Південний Буг, в тому числі з тролейбусним та трамвайним сполученням. 	<ul style="list-style-type: none"> Недостатній розвиток туристичної інфраструктури.
<ul style="list-style-type: none"> Мережа велосипедних доріжок, яка складає майже 90 км 	<ul style="list-style-type: none"> Значна кількість об'єктів житлової та громадської забудови, що потребує модернізації та реконструкції.

Сильні сторони (конкурентні переваги)	Слабкі сторони (обмеження)
<ul style="list-style-type: none"> Розвинена мережа закладів соціальної інфраструктура, наявність унікальних установ (Національний медичний університет імені Миколи Пирогова, Вінницький державний академічний музично-драматичний театр ім. М.К.Садовського, Вінницький регіональний клінічний лікувально-діагностичний центр серцево-судинної патології) та висококваліфікованих кадрів у сфері освіти, науки, культури, медицини. 	<ul style="list-style-type: none"> Зношеність та перевантаженість інженерних мереж, що створює загрозу життєдіяльності громади.
<ul style="list-style-type: none"> Розвинуте промислове виробництво, зокрема харчова промисловість, яка базується на місцевій сировинній базі, окремі галузі машинобудування, хімічної промисловості, виробництво будівельних матеріалів тощо. 	<ul style="list-style-type: none"> Наявність не розв'язаних екологічних проблем.
<ul style="list-style-type: none"> Наявність передумов та ресурсів для розвитку високотехнологічних виробництв та IT-сектору: територіальні ресурси, висококваліфіковані спеціалісти, заклади освіти, науково-дослідні установи; 	<ul style="list-style-type: none"> Низька якість питної води
<ul style="list-style-type: none"> Наявність великої річки – Південний Буг з розгалуженою мережею приток, яка забезпечує територію громади водними ресурсами. 	<ul style="list-style-type: none"> Неактуалізованість затвердженої документації з просторового планування.
<ul style="list-style-type: none"> Унікальні та привабливі туристично-рекреаційні об'єкти: пам'ятки історії, культури, архітектури. 	
<ul style="list-style-type: none"> Наявність досвіду громадських обговорень питань просторового розвитку міста і громади, створення громадського простору, взаємодії влади і громадянського суспільства. 	
<ul style="list-style-type: none"> Значний досвід щодо використання геоінформаційних технологій, створення системи містобудівного кадастру (роботи по створенню кадастру розпочалися одними з перших у країні) 	
<ul style="list-style-type: none"> Наявність інституційних та технічних можливостей для оновлення топографо-геодезичної зйомки і створення міського кадастру (Державне науково-виробниче підприємство «Геосистема»). 	
<ul style="list-style-type: none"> Наявність доступних територій для створення технопарків та індустріальних парків 	
<ul style="list-style-type: none"> Активна комунікація та залучення громадян до суспільного життя 	

Таким чином, проведений SWOT-аналіз засвідчив наявність у м. Вінниця унікальних передумов для перспективного розвитку. Перед усім, це стосується посилення статусу міста та його ролі в масштабах держави. Вже сьогодні Вінниця має можливості формування та розвитку цілої низки метрополісних функцій міжнародного рівня. Це, зокрема, стосується можливостей формування в місті інтермодального транспортно-хабу з поєднанням автомобільного, залізничного та авіаційного транспорту, створення потужного інноваційного центру на основі

розвитку технологічних та індустріальних парків, розширення репрезентативних функцій за рахунок розвитку виставкових центрів, конгресхолів, організації національних та міжнародних ярмарків, фестивалів тощо.

Проектом внесення змін до генерального плану розвитку м. Вінниця визначено раціональне використання міської території, створення громадських просторів, які підвищують зручність і комфорт для жителів міста, сприяють збереженню існуючих ресурсів, природних зон та визначають місця для відпочинку.

До основних факторів, які сприяють соціально-економічному розвитку міста та визначають напрямки перспективного використання його території, відносяться:

- вигідне економіко-географічне положення міста, яке розташоване в центрі країни із зручною доступністю до всіх регіонів;
- розташування міста на перетині міжнародних автошляхів та магістральної залізничної лінії, наявність міжнародного аеропорту дозволяє розвивати місто, як транспортний і логістичний хаб;
- достатня кількість трудових ресурсів для розвитку господарського комплексу міста та забезпеченість всіма видами послуг, що надаються енергопостачальними організаціями і комунальними підприємствами міста має сприяти інтенсивному розвитку у виробничій та невиробничій сферах;
- роль Вінниці як адміністративного, господарського і культурного центру для населених пунктів громади.

Планувальний розвиток міських структур (сельбищної зони, зони навчальних та оздоровчих закладів, виробничої та транспортно-складської зони і рекреаційних територій) передбачається за рахунок внутрішніх територіальних ресурсів на вільних від забудови територіях в межі міста.

Квартали існуючої житлової забудови з вкрапленнями промислово-складської забудови за умов вдосконалення функціонального зонування, виконання інженерної підготовки, розглядаються як можливий резерв компактного розвитку міста.

У зв'язку з цим в основу територіального упорядкування покладена ідея формування планувальних зон міста на основі – реорганізації, нового будівництва і реконструкції міської вуличної мережі відповідно до сучасних вимог і перспективного розвитку міста.

Формування проектної планувальної структури підпорядковане вирішенню головних задач:

- покращення еколого-містобудівних характеристик житлової зони міста;
- забезпечення ефективними зв'язками нових ділянок житлово-громадської забудови з зоною загальноміського центру і місцями відпочинку;

- сприяння активізації містобудівних процесів на території міста.

6.14.2. Планувальний каркас та система розселення

Запропоновані зміни до генерального плану і уточнення його рішень полягають в визначенні найбільш пріоритетних і можливих, з точки зору реалізації, елементів планувального каркасу.

Відповідно до прийнятого рішення, роль такого планувального каркасу будуть виконувати головні осі функціональної діяльності міста –автомагістралі загальноміського значення, а саме:

- у меридіанному напрямку – по вулицях Київська – Брацлавська – Данила Нечая – Тиврівське шосе, Івана Богуна – Театральна – Пирогова – Гніванське шосе;
- у широтному напрямку – по вулицях Хмельницьке шосе – Соборна – проспект Коцюбинського – Батозька – Проектна 16, Гонти – Ботанічна – Проектна 4 – Праведників світу, Келецька – Родіона Скалецького – Нагірна – Олександра Немченка – Якова Шепеля, Брацлавського – Лебединського – Немирівське шосе, В'ячеслава Чорновола – Академіка Янгеля – Левка Лук'яненка.

Враховуючи, що територія Вінницької міської територіальної громади, яка включає землі міської ради м. Вінниця і вісьмох сільських рад поширюється на південний схід від Вінниці, постає необхідність розвитку горизонтальних зв'язків районів міста, як центру територіальної громади, з населеними пунктами громади.

Роль широтних зв'язків населених пунктів громади з м. Вінниця виконують:

- державна автомобільна дорога М-30 Стрий - Тернопіль - Кропивницький – Знам'янка - Луганськ - Изварине;
- державна автомобільна дорога Р -33 Вінниця - Турбів - Гайсин - Балта - Велика Михайлівка - Кучурган;
- мережа автодоріг місцевого значення, які забезпечують зв'язок населених пунктів між собою і з центром територіальної громади – містом Вінницею.

Мережа існуючих доріг загального користування Вінницької територіальної громади в цілому дозволяє здійснювати автотранспортне сполучення в регіоні.

Запропонована мережа магістралей загальноміського значення міста Вінниці доповнюється мережею вулиць районного значення, які зв'язують окремі житлові райони, рекреаційні зони і групи промислових підприємств міста, населені пункти громади.

Згідно з прийнятою планувальною структурою в даному проекті з метою раціонального використання міських земель і (земель населених пунктів громади) та створення сприятливих умов проживання формуються наступні функціональні зони: зона загальноміського центру; зона загальносільського центру(для населених пунктів громади) ;житлова зона; виробнича зона; рекреаційна зона.

6.16. Забудова територій та господарська діяльність

6.16.1. Розміщення житлового фонду

Чинники, що обумовлюють масштаби житлового будівництва

При визначенні обсягів та структури житлового будівництва на розрахунковий строк для міста були враховані чинники: *проектна чисельність населення міста; кількість родин, які перебувають на квартирному обліку; кількість заяв на земельні ділянки для індивідуального садибного будівництва, аналіз введення обсягів нового житлового будівництва за попередні роки, наявність територій під житлове будівництво.*

Чисельність населення міста. Згідно завдання на розроблення проекту внесення змін до генерального плану проектна чисельність населення (на 01.01.2041) прийнята у **403346** осіб згідно оптимістичного варіанту прогнозу чисельності та статевовікового складу населення.

Таким чином, передбачається зростання (з 369739 тис. осіб на 01.01.2023) чисельності населення міста на **33,6** тис. осіб або біля **12827** родин при $K_{дг} = 2,62$.

Відповідно даних департаменту житлового господарства Вінницької міської ради (лист від 31.05.2023 №20/00/006/30668) на початок 2023 року за місцем проживання при виконавчому комітеті міської ради на квартирному обліку перебувало **4027** родин, що потребують поліпшення житлових умов, з них 464 - згідно з законодавством мають право на позачергове одержання житлової площі; 1115 - згідно з законодавством мають право на першочергове одержання житлової площі; 2448 – інші категорії.

Відповідно листа департаменту земельних ресурсів Вінницької міської ради від 25.07.2023 №37/00/010/43088 на обліку щодо надання земельних ділянок громадянам для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка) перебувають біля **11800** громадян, з яких понад 5800 осіб - учасників бойових дій та члени сімей загиблого учасника бойових дій АТО (ООС).

Аналіз введення обсягів нового житлового будівництва за попередні роки. За загальною площею в структурі нового будівництва переважає багатоквартирне будівництво. На нього припадало 89,6% квартир від усіх збудованих по місту.

Багатоквартирне житлове будівництво

Багатоквартирне будівництво передбачається для:

а.) 4027 родин, які перебувають на квартирному обліку виконкому міської ради

(для них передбачається будівництво багатоквартирного житла категорії «соціальне житло» з середнім розміром квартири у 58,0 м² загальної площі):

$$4027 \text{ родин} \times 58,0 \text{ м}^2 = 233,6 \text{ тис. м}^2 \text{ загальної площі}$$

б.) 33,6 тис. осіб або 12827 родин нового населення міста:

$$12827 \text{ родин} \times 75 \text{ м}^2 = 962,0 \text{ тис. м}^2 \text{ загальної площі}$$

Усього необхідно збудувати для зазначених вище категорій населення близько **16854** квартир біля **1195,6** тис. м² загальної площі.

Темпи будівництва (за 18 років у довгостроковій перспективі) складуть: близько **936** квартир або **66,4** тис. м² загальної площі в 1 рік.

Відповідно додатку В.1 с. 127 ДБН Б.2.2-12:2019 для розміщення обсягів багатоквартирної забудови потреба в територіях складає:

- біля **151,3** га при забудові будинками у 5 поверхів (щільність бруто **7,9** тис. м²/га)
- біля **103,1** га при забудові будинками у 10 поверхів (щільність бруто **11,6** тис. м²/га)

Також, при орієнтовному розрахунку нового багатоквартирного житла, врахований новий чинник, що впливає на багатоквартирне будівництво, комерційне будівництво.

Даний чинник базується на аналізі житлового будівництва. Так, за період 2012 – 2022 років (11 років дії генерального плану 2012 року) було збудовано **18470** квартир (**1594,5** тис. м² загальної площі). Таким чином у середньому в рік вводилося в експлуатацію близько **1680** квартир або близько **145,0** тис. м² загальної площі у рік).

Ці темпи будівництва є в 1,8 рази більші щодо кількості квартир, що будувалися, і у 2,2 рази більші щодо загальної площі, що вводилася в експлуатацію у порівнянні з визначеними вище розрахунки нового будівництва для двох категорій населення.

Для пільговиків квартирної обліку «надавалися» місту не більше 10 - 15% квартир із загальної кількості збудованих тобто близько 170 - 250 квартир.

Тобто, інші квартири в рік (біля 1,5 тисяч) були збудовані у комерційних цілях: купівля квартир для розселення (поліпшення житлових умов), для оренди (здавання у найм), а також як вкладання коштів у нерухомість (як варіант збереження коштів).

Фактори, що визначають обсяги житлового будівництва комерційного напрямку на довгостроковий строк не мають чітких параметрів, так як вони залежать, переважно, від впливу економічних факторів, що важко прогнозуються. Це можливі економічні кризи, «перегрівання» ринку нерухомості, зростання вартості будівництва 1 м² через зростання вартості будівельних матеріалів та будівельно-монтажні роботи.

Утім, можна прогнозувати, що обсяг нового багатоквартирного будівництва буде набагато вищим, ніж потреба для нового населення міста та задоволення потреб осіб, що перебувають на квартирному обліку.

Орієнтовно можна очікувати будівництва комерційного житла у 2 рази більше «необхідного» або біля 2,0 – 2,4 млн. м² загальної площі.

Таким чином, для багатоквартирного житлового будівництва необхідно від 200 до 300 га територій.

Також розглядається поступова реструктуризація функцій забудови кварталів міста. Даним проектом в районах «Слов'янка», «Свердловський масив», намічено 61,6 га території вибіркової реконструкції кварталів садибної забудови, які за рівнем інвестиційної привабливості мало чим поступаються ділянкам, що увійшли у розрахунок будівництва на розрахунковий строк.

Крім того, в цілому по місту запропоновано близько 34,1 га виробничих територій перспективної зміни функціонального призначення (цільового використання), що розглядається, як можливий резерв розміщення житлової та громадської забудови (інноваційних парків, мультифункціонального торгово-виставкового та конгрес центру, торгово-офісних центрів), створення сталої системи підцентрів. Перспективним в контексті цього слід вважати створення бізнес-кварталу на території колишнього м'ясокомбінату, який буде включати конгрес-хол та виставковий центр.

В значній мірі – це ділянки непрацюючих підприємств, що розташовані в існуючих житлових кварталах або в безпосередній близькості до них. Ревіталізація та реновація виробничих територій сприятиме покращенню екологічної ситуації в кварталах житлової забудови, поліпшенню якості житлового середовища.

За умови реалізації «Комплексного плану Вінницької міської територіальної громади», до складу якої входить територія міста Вінниці та території 8-ми сільських і селищних рад, прилеглі до міста землі стануть територіями спільних інтересів, де буде використаний інфраструктурний потенціал міста та територіальний ресурс сільських рад, що дозволить вирішити питання розвитку сельбищних територій одноквартирної (садибної) забудови.

Таблиця 48. Проектна багатоквартирна забудова

Площадки	Поверховість	Довгострокова перспектива (понад 10 років - нарозрахунковий строк 01.01.2041)				з неї, середньостроковий період (6-10 років)			
		Площа	Житловий фонд	Кількість квартир	Населення	Площа	Житловий фонд	Кількість квартир	Населення
		га	тис. м.кв.	одиниць	осіб	га	тис. м.кв.	одиниць	осіб
1. мікрорайон №10		15,9	225,3	3210	6420	15,9	225,3	3210	6420
- 8-16 поверхові	8-16	3,2	37,1	530	1060				
- 9-поверхові	9	1,5	16,7	240	480				
- 10-поверхові	10	6,9	98,6	1400	2800				
- 14-16 поверхові	14-16	2,1	27,3	390	780				
- 8-24 поверхові	8-24	1,5	19,7	280	560				
- 24-поверхові	24	0,7	25,9	370	740				
2. Північна	3-4	57,8	353,0	5000	10000				
3. Академічний	6, 7, 8	33,6	325,9	4650	9300				
4. Вул. Князів Коріатовичів	3, 4	1,9	10,3	140	280	1,9	10,3	140	280
5. Цегельний завод - тролейбусне депо		8,3	109,4	1570	3140	8,3	109,4	1570	3140
- 10-12-поверхова	10-12	1,6	19,2	270	540				
- 10-20-поверхова	10-20	6,7	90,2	1300	2600				
6. вул. Зулинського 1	9-10	10,7	120,9	1700	3400	10,7	120,9	1700	3400
7. вул. Гонти - вул. Нечуя-Левицького	10, 16	7,0	86,8	1240	2480				
8. вул. Нечуя-Левицького (між вул. Гонти - вул. Стрілецька)	8	5,0	52,0	740	1480	5,0	52,0	740	1480
9. вул. Київська - вул. Варшавська	8	4,4	46,2	660	1320	4,4	46,2	660	1320
10. вул. Янгеля - вул. Батозська	6, 8	1,9	18,4	260	520	1,9	18,4	260	520
11. вул. Данила Нечая (кол. цегельний завод)	10	4,7	54,5	780	1560				
12. Пирогово	3,4	2,0	10,8	140	280	2,0	10,8	140	280
13. вул. Гетьмана Мазепи		10,8	112,8	1610	3220	10,8	112,8	1610	3220
- 7-поверхові	7	6,4	62,3	890	1780				
- 10-поверхові	10	4,4	50,5	720	1440				
14. Тяжилівка (Проектна вулиця)	10	23,8	276,1	3940	7880				
вибірково по місту	10	4,2	48,7	700	1400	4,2	48,7	700	1400
РАЗОМ		191,9	1850,6	26340	52680	65,1	754,7	10730	21460

Таблиця 49. Проектна одноквартирна (садибна, блокована) забудова

Площадки	Довгострокова перспектива (понад 10 років - нарозрахунковий строк 01.01.2041)				з неї, середньостроковий період (6-10 років)			
	Територія	Кількість ділянок	Житловий фонд	Населення	Територія	Кількість ділянок	Житловий фонд	Населення
	га	одниць	тис. м. кв.	осіб	га	одниць	тис. м. кв.	осіб
1. Мікрорайон 10	3,4	48	4,8	96	3,4	48	4,8	96
2. Колос	4,6	37	3,7	74	4,6	37	3,7	74
3. Кар'єр 1	6,5	52	5,2	104	6,5	52	5,2	104
4. Сабарів	13,4	107	10,7	214	13,4	107	10,7	214
5. вул. Північна - вул. Гонти	9,3	80	8,0	160	9,3	80	8,0	160
6. вул. Стадницька	11,4	91	9,1	182	11,4	91	9,1	182
7. вул. Гонти	32,0	258	25,8	516	32,0	258	25,6	512
8. вул. Гонти - вул. Загурівка	3,2	26	2,6	52	3,2	26	2,6	52
9. Вінницьке лісництво	1,7	60	6,0	120	1,7	60	6,0	120
10. вул. Князів Коріатовичів	1,4	36	3,6	72	1,4	36	3,6	72
11. Мікрорайон «Північний»	25,6	358	35,8	718				
12. Мікрорайон «Східний 1»	17,6	142	14,2	282				
13. Мікрорайон «Східний 2»	16,9	135	13,5	270				
Вибірково по місту	8,7	70	7,0	140	8,7	70	7,0	140
РАЗОМ	155,7	1500	150,0	3000	86,8	795	79,5	1730

Таблиця 50. Динаміка житлового фонду по м. Вінниця на довгострокову перспективу (на розрахунковий строк)

Типи забудови	Сучасний стан		Нове будівництво		Проектний житловий фонд		Чисельність населення (оцінка)		Середня житлова забезпеченість	
	загальна площа	кількість помешкань	загальна площа	кількість помешкань	загальна площа	кількість помешкань	існуюче	проектне	існуюча	проектна
	тис. м ²	одиниць	тис. м ²	одиниць	тис. м ²	одиниць	тис. осіб	тис. осіб	м ² /люд.	м ² /люд.
Багатоквартирна	6298,6	115770	1850,6	26340	8149,2	142110	300,0	333,3	21,0	24,5
Одноквартирна	2042,8	25555	150,0	1500	2192,8	27055	69,7	70,0	29,3	31,3
РАЗОМ	8341,4	141325	2000,6	27840	10342,0	169165	369,7	403,3	22,6	25,6

Таблиця 51. Динаміка житлового фонду по м. Вінниця на середньострокову перспективу (6 - 10 років: на 01.01.2031)

Типи забудови	Сучасний стан		Нове будівництво		Проектний житловий фонд		Чисельність населення (оцінка)		Середня житлова забезпеченість	
	загальна площа	кількість помешкань	загальна площа	кількість помешкань	загальна площа	кількість помешкань	існуюче	проектне	існуюча	проектна
	тис. м ²	одиниць	тис. м ²	одиниць	тис. м ²	одиниць	тис. осіб	тис. осіб	м ² /люд.	м ² /люд.
Багатоквартирна	6298,6	115770	754,7	10730	7053,3	126500	300,0	305,7	21,0	23,1
Одноквартирна	2042,8	25555	79,5	795	2122,3	26350	69,7	70,0	29,3	30,3
РАЗОМ	8341,4	141325	834,2	11525	9175,6	152850	369,7	375,7	22,6	24,4

6.16.2. Розміщення ділових центрів та інноваційних об'єктів

Невпинно зростає ділова активність обласних центрів. При цьому головним гальмом розвитку ділового туризму є відсутність належної інфраструктури.

Центральний діловий район відіграє важливу роль для бізнес-діяльності та економічного розвитку міста. Наявність зручної транспортної інфраструктури, а також забезпечення розважальної, торгової та інших функцій дозволяє йому стати епіцентром життя для всіх городян.

Рішення про створення інноваційних та ділових центрів у місті об'єднає потенційні переваги і ресурси, наявні в місті, для створення нових можливостей для бізнесу, влади і мешканців міста.

Існуючий інноваційно-технологічний парк «Кристал» (вул. 600 річчя, 21) і створення на нових площадках ділових і інноваційних центрів є рішенням, яке направлене на посилення технологічності місцевого бізнесу і розвитку інноваційної економіки у регіоні.

Бізнес-квартали пропонується зводити як на територіях прилеглих до історичного центру Вінниці – існуючого центру ділової активності, так і на околицях міста, де є велика площа під забудову і передбачається розширене транспортне сполучення.

Вони включають в себе комплекс об'єктів, які, крім офісної та готельної, поєднують функції складської та промислової нерухомості.

Таким чином, в місті створюється кілька "центрів тяжіння". Це робить навантаження на дороги більш рівномірною, покращує локальну інфраструктуру і створює робочі місця.

Відповідно «Концепції інтегрованого розвитку міста Вінниці до 2030 року» ділянка колишнього лампового заводу по вул. Стрілецькій передбачається для створення ділового та інноваційного центру. Загалом площа багатофункціонального центру по вул. Стрілецькій займе близько 18 га.

Крім того у східній частині міста біля індустріальних парків, виробничого та логістичного комплексу по вул. Проектній 24 та вулиці загальноміського значення (автодорога на аеропорт) запропоновані дві ділянки для розміщення інноваційних парків та ділових центрів наукового сільськогосподарського та технологічного профілю.

Центр ділової активності передбачено сформувати по вул. Василя Порика біля території заводу «Маяк» в західній частині міста.

6.16.3. Розміщення виробничих об'єктів

Перспективна структура зайнятих у господарському комплексі

Перспективний розвиток Вінницької МТГ, передбачає глибокі трансформації її економіки. Мова має йти про інноваційну модель розвитку господарства громади, пов'язану з його всебічною модернізацією, структурною трансформацією промисловості, сільського господарства, транспорту, зв'язку тощо та їх інтеграцією з інноваційним та науково-освітнім комплексом країни в цілому. Саме ця модель відповідала б постіндустріальній спрямованості розвитку економіки громади та створювала б передумови переходу до Економіки-4.

Вирішення цієї складної та масштабної задачі вимагає максимального використання всіх можливих ресурсів – матеріальних, фінансових, інтелектуальних, організаційних. Всі ці аспекти визначають механізм та напрями реалізації Комплексного плану просторового розвитку Вінницької міської територіальної громади.

Інноваційна економіка в сучасних умовах характеризується, перш за все, готовністю формуючих її суб'єктів господарювання до конкуренції, пошуку та освоєння нових ринків. Досягнення цього стану у виробництві сьогодні можливе тільки на основі широкого впровадження технологічних нововведень, виходу на ринок з новою наукоємною, конкурентоспроможною продукцією. Ці риси мають бути притаманними усім галузям економіки, особливо прогрес визначальним виробництвам (високотехнологічні види промислової діяльності, IT-бізнес тощо).

Реалізація інноваційної програми розвитку в **умовах повномасштабної війни** є досить складним завданням, особливо зважаючи на не дуже високий технічний та технологічний рівень основної частини промислових підприємств міста та громади в цілому.

Реалізація інноваційного варіанту вимагає ініціативи та значних організаційних зусиль з боку управлінських структур. Це зумовлено тим, що цей варіант базується на припущенні, що держава буде проводити активну промислову політику, спрямовану на нарощування її **обороздатності**, кардинальні зміни у внутрішньогалузевій та міжгалузевій структурі промислового виробництва у відповідності з світовими тенденціями та змінами кон'юнктури ринку.

З цією метою буде здійснюватися вплив держави на систему кредитування певних галузей (пільгове – для галузей з прискореним обігом вкладених коштів). Кредити мають надаватись лише під конкретний проект, а процентна ставка має бути нижчою за прогнозовану рентабельність виробництва.

Повинна бути реалізована нова податкова система, яка передбачала б стимулювання оновлення виробничого апарату та складу кінцевої продукції. Нова промислова політика має бути спрямована на стимулювання експорту кінцевої продукції обробної промисловості при одночасному стримуванні експорту сировини та матеріалів, захист вітчизняного ринку від напливу імпортової продукції аналогічної виробленій в Україні.

Важливу роль при цьому має відіграти антидемпінгове законодавство, яке принаймні вирівнює умови внутрішнього ринку для зарубіжних та вітчизняних товарів.

У організаційному плані доцільним є створення центру по координації та допомозі при впровадженні інноваційних проектів.

Структура господарського комплексу Вінницької міської територіальної громади сьогодні загалом характеризується незбалансованістю виробничої та невиробничої сфер. В той же час світовий досвід засвідчує, що домінування невиробничої сфери (третинного сектору економіки) в структурі господарства є прогресивним явищем. Зв'язано це з тим, що розвиток основних видів діяльності невиробничого сектору економіки – ринкової інфраструктури, інформаційного, інжинірингового та консалтингового обслуговування, науково-дослідної та проектно-конструкторської діяльності є не тільки визначальним чинником зростання ефективності виробничої сфери регіону, а й запорукою його постіндустріального розвитку.

Враховуючи це та спираючись на викладені вище методологічні засади, була розроблена перспективна структура господарства Вінницької міської територіальної громади, яка відповідає його інноваційній моделі розвитку.

Таблиця 52. Перспективна структура зайнятих у економіці Вінницької міської територіальної громади на розрахунковий строк.

Сектори економіки та види господарської діяльності	Тис. осіб	Частка, %
Первинний	5,4	3,0
Сільське господарство, мисливство та лісове господарство, добувна промисловість	5,4	3,0
Вторинний	46,8	26,0
Переробна промисловість	20,2	11,2
Будівництво	11,8	6,6
Транспорт, складське господарство та зв'язок	14,8	8,2
Третинний	127,7	71,0
Оптова і роздрібна торгівля; торгівля транспортними засобами, послугами з ремонту	14,4	8,0
Тимчасове розміщення й організація харчування	12,5	7,0
Фінансова та страхова діяльність	12,6	7,0
Операції з нерухомістю, діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	14,4	8,0
Науково-виробнича діяльність	15,3	8,5
Державне управління й оборона	10,8	6,0
Освіта	18,0	10,0
Охорона здоров'я та соціальна допомога	18,0	10,0
Інші види економічної діяльності	11,7	6,5
Всього	179,9	100,0

Завдання структурної перебудови промисловості міста полягає у застосуванні двох зустрічних напрямків.

З одного боку, зусилля повинні будуть спрямовані на збереження, підтримку і розвиток виробництв, які виробляють конкурентоспроможну продукцію, потрібну місту для забезпечення функціонування міського господарства та необхідну для населення міста (товари народного споживання). Це наукоємна, високотехнологічна продукція, яка виробляється або вінницькими виробниками безпосередньо, або на спільних підприємствах.

З іншого боку, зусилля повинні бути спрямовані на виявлення підприємств або виробництв, які неефективно використовують земельні ділянки, застосовують екологічно небезпечні технології, забруднюють навколишнє середовище в місті, є хронічно збитковими, які не змогли пристосуватися до роботи в сучасних ринкових умовах і при цьому припинили виробничу діяльність, а значну частину виробничих площ та територій надають в оренду. До таких підприємств мають застосовуватись адміністративні та економічні санкції з тим, щоб сприяти їхній реструктуризації, оптимізації використання земельних ділянок та виробничих площ. Підприємства, які на протязі останніх років зупинили виробництво промислової продукції та не змінили вид діяльності, повинні бути реорганізовані.

Таким чином, пріоритетний розвиток для Вінниці будуть мати ті види економічної діяльності, які визначають науково-технічний прогрес, а також розвиток яких вимагає найбільш кваліфікованих кадрів та постійного зв'язку з наявною в місті науково-дослідною базою. В першу чергу, це високотехнологічне та експериментальне машинобудування (в тому числі оборонного призначення), екологічно безпечне виробництво хімічної продукції та медичних препаратів, харчова та легка промисловість, виробництво неметалевих мінеральних виробів тощо. Розвиток цих виробництв має базуватися на глибокому та всеохоплюючому впровадженні інформаційних, нано- та біотехнологій.

Основними заходами щодо вирішення проблем та реалізації основних пріоритетів розвитку промисловості, раціонального використання промислових і комунально-складських територій є:

- вдосконалення структури промислового виробництва громади, в якій не виправдано низькою залишається частка високотехнологічних видів машинобудування, легкої промисловості та ряду інших видів промислової діяльності. Раціональна структура промислового виробництва міста на період реалізації Комплексного плану розвитку Вінницької міської територіальної громади передбачає згладжування цих диспропорцій. На основі структурно-аналогового підходу з врахуванням специфіки розвитку промисловості Вінницької міської територіальної громади нами була розроблена орієнтовна перспективна структура її промислового виробництва (табл. нижче);

Таблиця 53. Перспективна структура зайнятості у промисловості Вінницької міської територіальної громади на розрахунковий строк.

Види промислової діяльності	Тис. осіб	Частка (у %) до загального обсягу реалізованої продукції
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	0,02	0,1
Переробна промисловість, з неї	17,8	87,9
Виробництво харчових продуктів, напоїв, тютюнових виробів	4,1	20
Текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	1,2	6
Виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність	1,0	5
Виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення	0,02	0,1
Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції, основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів; виробництво гумових і пластмасових виробів	2,2	11
Виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	1,5	7,5
Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування	2,0	10
Машинобудування,	5,0	24,8
Ремонт і монтаж машин і устаткування	0,5	2,5
Інші види промислової діяльності	0,2	1
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	1,4	7
Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	1,0	5
Разом	20,24	100

- формування організаційних і правових механізмів територіальної реструктуризації (модернізації) та оптимізації розташування промислових підприємств, які не потребують особливої кваліфікаційної підготовки, та розміщення якого в місті не лімітується транспортно-економічною та технологічною необхідністю (в першу чергу підприємства будівельної індустрії та складське господарство);
- стабілізація чисельності робочих місць на промислових підприємствах по виробничих територіях Вінниці на рівні 20,3 тис. од., а у науково-виробничих установах та технопарках – до 15,3 тис. робочих місць, у логістичних комплексах та на транспортному обслуговуванні – 14,4 тис. місць;
- збереження та інтенсифікація бюджетоутворюючих підприємств, які здійснюють успішну виробничу діяльність, мають високоякісну забудову та є екологічно безпечними у периферійній зоні міста та окремих підприємств в центральних районах міста;

- реструктуризація деградованих промислових та комунально-складських територій під багатофункціональну та ділову забудову для забезпечення ефективного використання територій та комплексності забудови з розміщенням необхідної кількості стоянок транспорту, озеленення та інших заходів по забезпеченню комфортних умов для працівників;
- максимальне використання раніше відведених земельних ділянок діючих підприємств для нарощування їх виробничих потужностей з метою інтенсифікації виробництва, вивільнення частини земельних ділянок та виробничих площ для організації нового виробництва чи передачі їх іншим користувачам;
- можливе зменшення загальної площі промислових та комунально-складських територій Вінниці за рахунок підвищення ефективності використання земельних ділянок та виробничих фондів, використання підземного простору;
- поліпшення інженерної підготовки та інфраструктурного забезпечення територій для її комплексного освоєння та можливості забезпечення найбільш сприятливих умов для вкладення інвестицій;
- забезпечення санітарного та екологічного оздоровлення середовища, ефективного використання та суттєвого поліпшення архітектурної та естетичної якості забудови виробничих територій, існуючих промислових та комунально-складських підприємств.

Перспективне розміщення основних виробництв

Площа виробничих територій м. Вінниця нині складає близько 1254 га (близько 11,1% від загальної площі міста). Як показує європейський досвід, для ефективного функціонування виробничої бази міст, співмірних із Вінницею, величина даного показника повинна складати не менше 7%.

Таким чином, перспективний розвиток виробничих територій Вінниці цілком відповідає параметрам, притаманним для європейських міст. Понад те у Вінниці є певний резерв виробничих територій, де можлива зміна функціонального призначення. Проте загальна площа виробничих територій міста бути не меншою, ніж 795 га.

Внаслідок деструктивних трансформацій виробничих територій формуються значні ділянки, які зайняті не використовуваними та закинутими виробничими будівлями, технологічними спорудами та іншими об'єктами. Найбільшого поширення деструктивні трансформації у Вінниці набули на віддалених від центру, недостатньо привабливих у інвестиційному відношенні виробничих територіях.

Адаптивні трансформації виробничих територій пов'язані з повною, або частковою зміною їх функцій у відповідності із кон'юнктурою ринку. У місті на сьогоднішній день ця кон'юнктура визначається попитом на житло, офісні приміщення, торгівельно-розважальні заклади тощо. Це і визначило основний тренд функціональної трансформації виробничих територій Вінниці, особливо в його центральній частині. Як приклад можна навести трансформацію ділянки підшипникового заводу, площею близько 16 га під житлову та офісну забудову.

Трансформаційні процеси набувають прогресовизначального характеру коли внаслідок їхньої реалізації на виробничих територіях міста формуються господарські об'єкти та їх комплекси, що є притаманними для нового вищого технологічного устрою. У випадку Вінниці мова йде про установи та підприємства, що функціонують на засадах 5 та 6 технологічного устрою. Конкретизуючи суть таких трансформацій, ми визначаємо їх як постіндустріальні трансформації виробничих територій міста. Успішними прикладами такої трансформації у Вінниці є створення першого в Україні муніципального інноваційно-технологічного парку «Кристал» на території однойменного заводу. Функціонування цього закладу спрямовано на посилення існуючих та створення нових високих технологій, обмін знаннями, налагодження ділових контактів, всебічний розвиток бізнесу. Ще одним прикладом успішних трансформацій прогресовизначального характеру на виробничих територіях Вінниці є формування ІТ-кластеру в межах колишньої фабрики «Вінничанка».

В руслі прогресивних трансформацій просторової організації Вінницької міської територіальної громади почала формуватись локальна система індустріальних парків в районі Немирівського шосе. Ініціаторами їх створення виступила Вінницька міська рада та ряд бізнесових структур. Нині тут успішно функціонує Вінницький індустріальний парк, що спеціалізується на виробництві продукції машинобудування, легкої та харчової промисловості; Вінницький кластер холодильного машинобудування та завод «Вінтер Спорт» – виробник спортивного спорядження. У найближчій перспективі на цьому виробничому майданчику планується створення ще одного індустріального парку. Його загальна площа складає 96,1 га, має повне інженерно-інфраструктурне забезпечення. Крім того ця виробнича територія характеризується зручним транспортно-географічним положенням, а саме близькістю до вузлової залізничної станції «Вінниця», аеропорту, автотранспортних магістралей міжнародного та державного значення.

Також необхідно передбачати розміщення нових виробничих підприємств, зокрема інноваційного спрямування на території колишнього лампового заводу і в районі залізничного вокзалу.

В результаті узагальнення пропозицій щодо розміщення окремих виробничих і невиробничих підприємств можна представити динаміку чисельності зайнятих у господарстві міста (і громади) у вигляді картодіаграми (рис. 12) по окремих планувальних утвореннях. З наведеної картодіаграми видно, що найбільший приріст зайнятих прогнозується у Тяжیلіві – з 10,6 до 30,2 тис. осіб (майже утричі). Також суттєво збільшиться зайнятість у Вишеньках (з 22,6 до 31,2, тобто майже у 1,5 рази), у Замостянському планувальному районі (з 15,5 до 23,3 тис. осіб, в 1,5 рази) і в районі ДПЗ (з 8,4 до 12,4 тис. осіб).

У інших планувальних утвореннях намічається незначне збільшення, або стабілізація чисельності зайнятих, яке буде досягтися в основному за рахунок детінізації економіки і розвитку галузей третинного сектору.

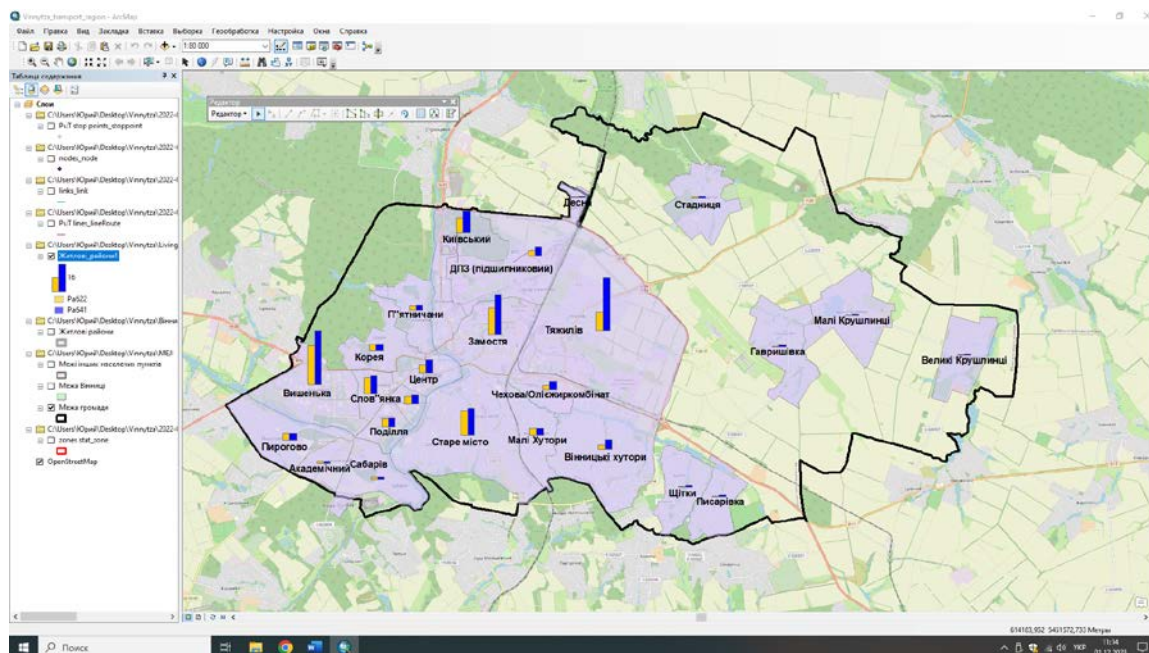

Рис 12. Динаміка чисельності зайнятих у господарстві міста по окремих планувальних утвореннях

Важливим чинником ефективного розвитку усього господарського комплексу Вінницької міської територіальної громади є формування логістично-складської інфраструктури. Комплексним планом просторового розвитку громади передбачено резервування ділянок для:

- 4 логістичних комплексів між Немирівським шосе та окружною автомобільною дорогою;
- 2 логістичних комплексів неподалік залізниці між Вінницею та селищем Десна;
- великого мультимодального логістичного комплексу в районі аеропорту.

Також передбачається формування інноваційних та технологічних парків у кількості не менше 3 у східній частині міста (включаючи Агропарк), а також у північній частині в районі вул. Гонти; індустріальних парків – не менше 4 на виробничих територіях Замостянської частини міста.

В контексті цих пропозицій важливу роль відіграватиме розвиток Вінницької промислової долини в районі вулиць Гонти та Енергетичної, де вже ведуться роботи по будівництву виробничо-складського комплексу з виготовлення гофрокартону та заводу з виробництва пульпи. В цьому ж районі (південна частина ділянки колишнього підшипникового заводу) планується розвиток так званого «сухого порту».

6.16.4. Збереження традиційного середовища

Згідно Постанови Кабінету Міністрів України від 26.07.2001 №878 «Про затвердження Списку історичних населених місць України» місто Вінниця віднесено до історичних населених пунктів.

Населенні пункти громади – селище Десна, села Гавришівка, Стадниця, Великі Крушлинці, Малі Крушлинці, Писарівка, Щітки і Вінницькі Хутори до історичних населених пунктів не відносяться.

Постановою Кабінету Міністрів України від 13.03.2002 №318 «Про затвердження Порядку визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць, обмеження господарської діяльності на території історичних ареалів населених місць», а також Постановою Кабінету Міністрів України від 03.07.2006 №909 (п. 2) визначена необхідність розроблення науково-проектної документації для визначення, використання і збереження історичного ареалу міст, селищ та сіл, занесених до списку історичних населених пунктів.

Згідно діючої нормативної документації розроблена науково-проектна документація «Розробка (коригування) історико-архітектурного опорного плану м. Вінниці» (Київ, 2021 рік).

Робота виконана Українським державним інститутом культурної спадщини (УДІКС) на замовлення Вінницької міської ради з метою відображення в історико-архітектурному опорному плані сучасного пам'яткоохоронного зонування міста та коригування меж і режимів історичного ареалу.

За результатами проведеної роботи пам'ятки та об'єкти культурної спадщини м. Вінниці диференційовані по категоріям цінності:

- пам'ятки архітектури національного та місцевого значення;
- пам'ятки історії національного та місцевого значення;
- пам'ятки монументального мистецтва національного та місцевого значення;
- пам'ятки археології національного та місцевого значення;
- об'єкти культурної спадщини, що мають статус щойно виявлених;
- об'єкти культурної спадщини, рекомендовані до занесення до Переліку щойно виявлених;
- значна історична забудова.

Пам'ятки садово-паркового мистецтва є об'єктами природно-заповідного фонду, статусу об'єктів культурної спадщини не мають.

За підсумками проведених натурних досліджень, результатами опрацювання переліків нерухомих пам'яток культурної спадщини міста Вінниці зроблено наступні висновки. На державному обліку перебуває 170 пам'яток культурної спадщини, розподіл яких за видами виглядає наступним чином:

- 118 пам'яток архітектури (з них 6 мають додаткову видову характеристику – пам'ятка історії);
- 45 пам'яток історії (з них 6 мають домінуючу видову характеристику – пам'ятка архітектури, 39 - історія);
- 7 пам'яток монументального мистецтва;
- 6 пам'яток археології.

14 пам'яток мають категорію національного значення, а саме: 3 пам'ятки історії (садиба письменника і громадського діяча М.М. Коцюбинського; склеп-могила хірурга, анатома і педагога М.І. Пирогова; Садиба хірурга, анатома і педагога М.І. Пирогова); 1 пам'ятка монументального мистецтва (Пам'ятник хірургу, анатому і педагогу М.І. Пирогову (охор. №020004-Н); 10 пам'яток архітектури (Єзуїтський монастир - костьол, колегіум, келії; Домініканський монастир – костьол, келії, башта та мури; Садиба у П'ятничанах – палац, флігель палацу, павільйон (руїни); Миколаївська церква та дзвіниця (дер.) в Старому місті.

До Державного реєстру нерухомих пам'яток занесено 11 об'єктів культурної спадщини.

За категорією національного значення Постановою Кабінету Міністрів України від 03.09.2009 № 928 включено 4 пам'ятки (3 історії, 1 монументального мистецтва) За категорією місцевого значення Наказом Міністерства культури і туризму України від 30.12.2010 № 1328/0/16-10 включено 7 пам'яток архітектури).

Виходячи з класифікації території міста за ступенем історико-культурної цінності визначена така номенклатура територій і зон охорони пам'яток:

- території комплексів пам'яток архітектури, історії, пам'ятки монументального мистецтва національного значення;
- території пам'яток археології;
- охоронні зони пам'яток всіх видів та категорій;
- зони охорони археологічного культурного шару.

Згідно з чинним законодавством ці території спеціально виділяються з метою захисту традиційного характеру середовища окремих пам'яток, комплексів (ансамблів).

В межі міста встановлено:

- 7 охоронних зон пам'яток національного значення;

- 73 охоронні зони пам'яток місцевого значення;
- 9 зон регулювання забудови;
- 6 територій пам'яток археології та їхніх охоронних зон;
- 17 зон охорони археологічного культурного шару;
- 6 зон охоронюваного ландшафту.

Науково-проектна документація «Розробка (коригування) історико-архітектурного опорного плану м. Вінниці» розроблена у відповідності до діючого ДБН Б.2.2-3:2012 «Склад та зміст історико-архітектурного опорного плану населеного пункту» уточнює межі центрального історичного ареалу (площа – 361,973 га, 3,20 % від площі міста), що охоплює найбільш цінні в історико-культурному відношенні території міста, де концентрація об'єктів культурної спадщини є найбільшою. Межі центрального історичного ареалу уточнено в районі вулиць Паліїв Яр і 20 Березня – до меж ареалу включено всю територію історичного єврейського кладовища та в районні вул. Магістрацької (північно-західна межа Центрального парку) – з ареалу виключено приватні садиби, що не входять до історичної території парку та не мають історико-культурної цінності.

Межі і режими використання територій та зон охорони пам'яток культурної спадщини м. Вінниці затверджені Наказом Управління культури і мистецтв Вінницької обласної адміністрації від 21.12.2020 №188 «Про затвердження проекту «Межі та режими використання зон охорони пам'яток культурної спадщини місцевого значення м. Вінниці» та наказом Міністерства культури та інформаційної політики України від 05.11.2021 №872 «Про затвердження меж і режимів використання територій та зон охорони пам'яток культурної спадщини національного значення м. Вінниці».

6.17. Обслуговування населення

Для визначення параметрів розвитку соціальної інфраструктури зроблено розрахунок нормативної ємності установ та організацій громадського обслуговування населення. Розрахунок ємності об'єктів обслуговування для населення міста здійснений за додатком Е.1 (**обов'язковий**), для населення зони впливу за додатком Е.2 (**довідковий**) ДБН Б.2.2-12-2019.

Чисельність населення міста Вінниці на розрахунковий строк прийнята у **403,3 тис. осіб**. Відноситься до великих міст.

Чисельність населення зони впливу м. Вінниця приймалася¹:

- Вінницької надобласної системи розселення (відповідно «Генеральної схеми України» екстраполяційно на час розроблення даного проекту) орієнтовно у **3265,0 тис. осіб**
- Вінницької обласної системи розселення, враховуючі прогнози тенденції природного приросту та міграційних процесів, орієнтовно **1285,0 тис. осіб**. Без населення міста - орієнтовно **881,7 тис. осіб**;
- Вінницького району (без населення міста) орієнтовно **200,0 тис. осіб**.

Нижче, в таблицях, наводиться розрахунок необхідної місткості установ та підприємств обслуговування на розрахунковий строк.

Таблиця 54. Розрахунок нормативної забезпеченості об'єктами громадського обслуговування населення м. Вінниці на розрахунковий строк

Установи, підприємства, споруди	Одиниця виміру	Норматив на 1 тис. осіб	Загальна потреба
Заклади освіти			
Заклади дошкільної освіти	місце	За демографією: до 60% дітей віком 1-2 роки, до 100% дітей віком 3-6 років	15650
Заклади загальної середньої освіти	місце	За демографічним прогнозом 100% дітей віком 6-18 років	42494
Міжшкільні навчально-виробничі комбінати	місце	8% від загальної кількості школярів	3118
Спеціалізовані заклади позашкільної освіти		15,3% загальної кількості школярів	5963
Заклади охорони здоров'я			
Станції екстреної медичної допомоги	спецавтомобіль	0,1	40
Центри зайнятості населення базового рівня	відвідувач	0,15	60
Фізкультурно-оздоровчі і спортивні заклади			
Приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять у житловому кварталі (мікрорайоні)	м ² загальної площі	70	28230
Спортивні зали загального користування	м ² площі підлоги	80	32240

¹ З урахуванням положень «Схеми планування території Вінницької області», існуючої демографічної ситуації, аналізу динаміки чисельності населення міста

Установи, підприємства, споруди	Одиниця виміру	Норматив на 1 тис. осіб	Загальна потреба
Басейни криті й відкриті	м ² дзеркала води	40-45	16120
Приміщення реабілітаційного призначення	м ² заг. площі	15	6045
Заклади культури та мистецтва, культурно-видовищні та заклади дозвілля			
Універсальна зала	місце	15 - 17	6448
Виставкова зала	м ² заг. площі	10	4030
Міські масові бібліотеки	тис. од. зберігання	4 – 5	1813
	чит. місце	4	1612
Клубні приміщення за місцем проживання	місце	15 - 20	6045
Клубні заклади і центри культури та дозвілля	місце	40	16120
Кінотеатри	місце	22	8870
Підприємства торгівлі, харчування (заклади ресторанного господарства) та побутового обслуговування			
Магазини	м ² торг. площі	237	95582
Ринкові комплекси	м ² торг. площі	20 - 30	10082
Підприємства харчування (заклади ресторанного господарства)	місце	37	14922
Майстерні побутового обслуговування	робочих місць	6,5 – 7,0	2700
Виробничі підприємства централізованого виконання замовлень	робочих місць	4	1612
Організації та установи управління, проектні організації, кредитно-фінансові установи, підприємства зв'язку, юридичні установи, установи правопорядку			
Відділення зв'язку	об'єкт	0,16	65
Районні (міські) суди	робоче місце	1 суддя на 30 тис.	13
Обласні суди	робоче місце	1 суддя на 60 тис.	8
Юридичні консультації	робоче місце	1 юрист на 10 тис.	40
Нотаріальні контори	робоче місце	1 нотаріус 30 тис.	13
Опорний пункт охорони порядку	м ² заг. площі	30 - 100	26215
Організації житлово-комунального господарства			
Житлово-експлуатаційні організації житлового району	об'єкт	1 об'єкт на житловий район з населенням до 80 тис. осіб	5
Житлово-експлуатаційні організації житлових кварталів (мікрорайону)	об'єкт	1 об'єкт на мікрорайон на 20 тис. осіб	20
Пункт приймання вторинної сировини	об'єкт	1 об'єкт на 20 тис. осіб	20
Готелі	об'єкт	4,8	1936
Бюро похоронного обслуговування	об'єкт	не менше 1 на 0,05 млн. осіб	8
Будинок траурних обрядів	об'єкт	не менше 1 на 0,25 млн. осіб	2
Громадські вбиральні	прилад	1	403

Таблиця 55. Розрахунок додаткової місткості установ та організацій громадського обслуговування, які враховують зону впливу м. Вінниця

Установи, підприємства, споруди	Одиниця виміру	Норма на 1 тис. осіб ¹		Загальна потреба
		РЦ ²	2,3	
Спеціалізовані заклади позашкільної освіти (будинки школярів, дитячі школи мистецтв)	місць	РЦ ²	2,3	460
Станції екстреної медичної допомоги	спец-автомобіль	РЦ	0,1	20
Спортивні зали	м ² площі підлоги	РЦ	5	1000
Басейни	м ² дзер. води	РЦ	1	200
Будинки культури	місць	РЦ	25	5000
Спеціалізовані клуби	місць	РЦ	1	200
Спеціалізовані кінотеатри	місць	РЦ	1	200
Музеї, виставкові зали	м. кв.	РЦ	0,5	100
Масові бібліотеки	тис. од. зберігання	РЦ	0,5	100
Спеціалізовані бібліотеки	тис. од. зберігання	ОЦ	0,3	265
Магазини	м ² торг. площі	РЦ	5	1000
Універсальні та спеціалізовані магазини	м ² торг. площі	РЦ	10	2000
Підприємства харчування	місце	ОЦ	0,5	440
Майстерні побутового обслуговування	роб. місць	РЦ	1	200

Таблиця 56. Розрахунок нормативної забезпеченості об'єктами громадського обслуговування населення м. Вінниця та зони його впливу на розрахунковий строк

Установи, підприємства, споруди	Одиниця виміру	Всього необхідно по нормі	Існуючі установи	Необхідно додатково
I. Заклади освіти				
Заклади дошкільної освіти	місце	15650	10681	4969
Заклади загальної середньої освіти	місце	42494	38103	4391
Міжшкільні навчально-виробничі комбінати	місце	3118	—	3118
Спеціалізовані заклади позашкільної освіти	місце	6423	8832	—
II. Заклади охорони здоров'я				
Стаціонари усіх типів	ліжок	2420	4053	—
Поліклінічні заклади	відвідувань у зміну	9680	9039	641
Станції (підстанції) екстреної медичної допомоги	спец-автомобіль	60	39	21
Центри зайнятості населення базового рівня	відвідувач	60	60	—
III. Фізкультурно-оздоровчі та спортивні споруди				
Приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять у житловому кварталі (мікрорайоні)	м ² загальної площі	28230	—	28230
Спортивні зали загального користування	м ² площі підлоги	33240	34485	—

¹ Прийнято ієрархічний підхід щодо застосування норм (більша за ієрархією система розселення включає меншу)

² Прийняті вкорочення: РЦ – районний центр, МРЦ – міжрайонний центр, ОЦ – обласний центр

Установи, підприємства, споруди	Одиниця виміру	Всього необхідно по нормі	Існуючі установи	Необхідно додатково
Басейни криті й відкриті загального користування для населення	м ² дзеркала води	16320	2139	14181
Приміщення реабілітаційного призначення	м ² загальної площі	6045	7859	—
IV. Заклади культури та мистецтва, культурно-видовищні та заклади дозвілля				
Універсальна зала	місць	6448	2000	4448
Виставкові зали	м ² загальної площі	4130	7595	—
Масові бібліотеки	тис. од. зберігання	2178	1932,8	245,2
	читацьких місць	1612	1112	500
Клубні приміщення за місцем проживання	місць	6045	—	6045
Клубні заклади і центри культури та дозвілля	місць	21320	1066	20254
Кінотеатри	місце	9070	2000	7070
V. Підприємства торгівлі, харчування (заклади ресторанного господарства) та побутового обслуговування				
Магазини	м ² торгової площі	96582	298813	—
Ринкові комплекси	м ² торгової площі	10082	57150	—
Підприємства харчування (заклади ресторанного господарства)	місце	15362	21137	—
Майстерні побутового обслуговування	робочих місць	2900	537	2363
Виробничі підприємства централізованого виконання замовлень	робочих місць	1612	—	1612
VI. Організації та установи управління, проектні організації, кредитно-фінансові установи, підприємства зв'язку, юридичні установи, установи правопорядку				
Відділення зв'язку	об'єкт	65	123 ¹	—
Районні (міські) суди	робоче місце	13	214	—
Обласні суди	робоче місце	8		
Юридичні консультації	робоче місце	40	49	—
Нотаріальні контори	робоче місце	13	16	—
Опорний пункт охорони правопорядку	м ² заг. площі	26215	—	26215
VII. Організації житлово-комунального господарства				
ЖЕО житлового району	об'єкт	5	13 ²	—
ЖЕО житлових кварталів (мікрорайону)	об'єкт	20		
Пункт приймання вторинної сировини	об'єкт	20	8	12
Готелі	місць	1936	2181 ³	—
Бюро похоронного обслуговування	об'єкт	8	1	7

¹ 28 відділень «Укрпошти», 66 відділень «Meest», 29 відділень «Нової пошти»

² Комунальні та приватні ЖЕКи

³ Усього 55 готелів та хостелів.

Таблиця 57. Розрахунок нормативної забезпеченості об'єктами громадського обслуговування населення м Вінниця та зони його впливу на середньостроковий період

Установи, підприємства, споруди	Одиниця виміру	Всього необхідно по нормі	Існуючі установи	Необхідно додатково
I. Заклади освіти				
Заклади дошкільної освіти	місце	11128	10681	447
Заклади загальної середньої освіти	місце	49255	38103	11152
Міжшкільні навчально-виробничі комбінати	місце	3940	—	3118
Спеціалізовані заклади позашкільної освіти	місце	7536	8832	—
II. Заклади охорони здоров'я				
Стаціонари усіх типів	ліжок	2250	4053	—
Поліклінічні заклади	відвідувань у зміну	9017	9039	—
Станції (підстанції) екстреної медичної допомоги	спец-автомобіль	58	39	19
Центри зайнятості населення базового рівня	відвідувач	60	60	—
III. Фізкультурно-оздоровчі та спортивні споруди				
Приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять у житловому кварталі (мікрорайоні)	м ² загальної площі	26300	—	26300
Спортивні зали загального користування	м ² площі підлоги	31056	34485	—
Басейни криті й відкриті загального користування для населення	м ² дзеркала води	15258	2139	13119
Приміщення реабілітаційного призначення	м ² загальної площі	5635	7859	—
IV. Заклади культури та мистецтва, культурно-видовищні та заклади дозвілля				
Універсальна зала	місце	6011	2000	4011
Виставкові зали	м ² загальної площі	3857	7595	—
Масові бібліотеки	тис. од. зберігання	1767,8	1932,8	—
	читацьких місць	1503	1112	390
Клубні приміщення за місцем проживання	місце	5635	—	5635
Клубні заклади і центри культури та дозвілля	місце	15028	1066	13962
Кінотеатри	місце	8465	2000	6465
V. Підприємства торгівлі, харчування (заклади ресторанного господарства) та побутового обслуговування				
Магазини	м ² торгової площі	92400+	298813	—
Ринкові комплекси	м ² торгової площі	9390	57150	—
Підприємства харчування (заклади ресторанного господарства)	місце	14340	21137	—
Майстерні побутового обслуговування	робочих місць	2830	537	2563
Виробничі підприємства централізованого виконання замовлень	робочих місць	1503	—	1503

Установи, підприємства, споруди	Одиниця виміру	Всього необхідно по нормі	Існуючі установи	Необхідно додатково
VI. Організації та установи управління, проектні організації, кредитно-фінансові установи, підприємства зв'язку, юридичні установи, установи правопорядку				
Відділення зв'язку	об'єкт	60	123 ¹	—
Районні (міські) суди	робоче місце	12	214	—
Обласні суди	робоче місце	6		
Юридичні консультації	робоче місце	38	49	—
Нотаріальні контори	робоче місце	13	16	—
Опорний пункт охорони правопорядку	м ² заг. площі	24420	—	24420
VII. Організації житлово-комунального господарства				
ЖЕО житлового району	об'єкт	5	13 ²	—
ЖЕО житлових кварталів (мікрорайону)	об'єкт	18		
Пункт приймання вторинної сировини	об'єкт	18	8	12
Готелі	місць	1803	2181 ³	—
Бюро похоронного обслуговування	об'єкт	8	1	7

Напрямки розвитку соціальної інфраструктури м. Вінниця будуть визначені з акцентом на заклади та установи, що мають соціально-вагомий напрямок (будуються та утримуються за рахунок міських або державних коштів).

Це установи освіти (заклади дошкільної та загальної середньої освіти), охорони здоров'я (лікарні, поліклініки), культури і мистецтва (клубні установи та центри дозвілля, бібліотеки та ін.), фізкультурно-спортивні та оздоровчі споруди (спортивні зали, басейни).

Слід зазначити, що будівельні нормативи охоплюють значну кількість установ та підприємств обслуговування населення. Але є об'єкти обслуговування населення, які не регламентуються будівельними нормами, проте активно будуються у містах, особливо у великих за кількістю населення. Це переважно об'єкти активного відпочинку та дозвілля: аквапарки, роледроми, ковзанки (цілорічного функціонування), велосипедні траси для маунтбайку, мотокросні траси, сноубордні траси (у засніжений час), дитячі ігрові містечка, вечірні клуби та ін.

Важливим є забезпеченість установами та підприємствами повсякденного попиту – магазинами, ринками, підприємствами харчування.

Проте розвиток цих закладів визначається та регулюється попитом населення. Так у Вінниці, хоча і спостерігається проектна потужність даних об'єктів у разі від нормативів, проте процес їх розвитку відбувається і надалі.

¹ 28 відділень «Укрпошти», 66 відділень «Meest», 29 відділень «Нової пошти»

² Комунальні та приватні ЖЕКи

³ Усього 55 готелів та хостелів.

Також це стосується і видовищних закладів (кінотеатри, концертні зали), підприємств побутового обслуговування, комунального обслуговування (пральні, хімчистки, бані й душові), кредитно-фінансових установ, установ житлово-комунального господарства. Ці заклади зосереджені переважно у приватній власності. Тут спостерігається коливання динаміки (як кількості так і ємності) в залежності від попиту та інших соціально-економічних чинників.

Так, у комунальній власності міста залишився 1 кінотеатр, а інші є приватними. Аналіз наявності кінотеатрів в різних містах країни показує, що вони є (хоча б один) переважно в містах з чисельністю населення понад 50 тис. осіб.

У зв'язку із реорганізацією комунальної сфери (створення ОСББ, управляючих компаній тощо) буде некоректним застосовувати нормативи щодо житлово-експлуатаційних організації житлового району та житлових кварталів (мікрорайонів).

Нині відбувається реформування житлово-експлуатаційних підприємств (організацій). Крім ЖЕК (ЖЕО) комунальної форми власності, з'явилися приватні, а також відбулося масштабне створення ОСББ.

Також бурхливий розвиток зафіксовано щодо відділень зв'язку. Крім державного підприємства «Укрпошта», діють нові підприємства зі своїми відділеннями – «Нова пошта», «Meest».

Слід зазначити, що існуючий рівень попиту населення в закладах культури та мистецтва, які є обов'язковими при проектуванні, значно знизився через науково-технічний поступ і доступність видовищно-просвітницьких послуг. Замість танцювальних залів більш популярними є дискотеки, «домашні кінотеатри» конкурують з кінотеатрами, не користуються попитом приміщеннях для культурно-масової роботи, дозвілля й аматорської діяльності; попит щодо послуг бібліотек знижує розвиток цифрових технологій (інтернет, рідери).

Тому існування та будівництво нових культурно-мистецьких закладів буде залежати від попиту і, відповідно, від підприємницьких ініціатив.

На розрахунковий строк передбачається, що існуючі установи культури і мистецтва залишаться «базовим каркасом» щодо культурного життя в місті.

Під нову громадську забудову будуть передбачені території для об'єктів недостатніх за нормативами та інших, що не регламентуються державними будівельними нормами.

6.16.1. Просторова організація системи освіти

Відповідно до розрахунків, наведених вище, по м. Вінниця на розрахунковий строк є додаткова потреба біля 4970 місць закладів дошкільної освіти (ЗДО) та 4391 місць закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО).

Враховуючи, що на даний час в Україні відбуваються процеси щодо закриття міжшкільних навчально-виробничих комбінатів, які переважно дублюють функції професійно-освітніх закладів (ліцеїв) та мають низьку частку наповнюваності, розвиток їх у м. Вінниця не передбачається.

Відповідно розроблених та затверджених детальних планів територій та пропозицій діючої містобудівної документації, передбачається розміщення нових закладів дошкільної освіти.

Таблиця 58. Розміщення нових закладів освіти у м. Вінниця

Розташування	Територія, га	Орієнтовна ємність, місць
Заклади дошкільної освіти (ЗДО)		
мікрорайон №10	1,10	240
мікрорайон №10	0,84	240
мікрорайон №10	1,30	340
мікрорайон №10	1,50	350
Сабарів (вул. Скіфська, вул. Олексія Миргородського)	0,25	60
ЖР Тяжилів (вул. Проектна)	0,79	200
«Керамік» (вул. Петрусенко)	0,43	110
вул. Зулінського (біля проектного стадіону)	1,23	100
ЖР Тяжилів (на сході)	1,04	260
вул. Стадницька	0,40	100
вул. Праведників світу («Зеленбуд»)	1,83	460
між вул. Київська – вул. Варшавська	0,73	180
мікрорайон «Академічний»	1,13	280
біля пров. Райдужний	0,18	45
між вул. Зодчих – вул. Пирогова	0,42	105
вул. Данила Нечая (колишній цегельний завод)	0,40	150
мікрорайо «Східний 1»	0,38	100
вул. Гонти	0,80	200
мікрорайон «Північний»	0,73	180
мікрорайон «Північний»	0,97	240
мікрорайон «Північний»	0,95	240
Разом	17,40	4180
Навчально-виховні комплекси		
вул. Ботанічна – парк П'ятничанський	1,20	300 (100)
«Керамік» (пров. Діонісія Міклера)	1,10	275 (100) ¹
«Керамік» (пров. Проектна)	1,86	465 (200)
мікрорайон «Академічний»	2,65	660 (300)
ЖР Тяжилів	2,62	660 (300)
Разом	9,43	2360 (1000)

¹ У дужках місця ЗДО (орієнтовно. 40 - 50% від загальної місткості).

Розташування	Територія, га	Орієнтовна ємність, місць
Заклади загальної середньої освіти (ЗЗСО)		
мікрорайон №10	4,75	1800
мікрорайон «Академічний»	2,13	720
ЖР Тяжилів (вул. Проектна)	1,81	540
Разом	8,69	3060

Таким чином, передбачається будівництво 21 ЗДО орієнтовною ємністю 4180 місць, 5 НВК на 2360 місць (з них ~ 1000 місць ЗДО), 3 ЗЗСО (~ 3060 місць).

Тобто нові заклади ЗДО мають орієнтовно 5180 місць, що становить 104,2% від нормативної потреби.

Сумарна місткість нових ЗЗСО становить близько 4420 місць або 100,7% від нормативної потреби.

Слід зазначити, що нові заклади освіти можуть бути як державної (комунальної), так і приватної власності.

6.16.2. Просторова організація системи охорони здоров'я

Аналіз забезпечення закладами охорони здоров'я показує, що у м. Вінниця зосереджено практична уся медична база громади. В інших населених пунктах є невеликі заклади поліклінічного типу – амбулаторії (АЗПСМ) та ФАПи (пункти здоров'я).

Мережа закладів охорони здоров'я по м. Вінниця складається з закладів охорони здоров'я підпорядкованих місту та закладів охорони здоров'я, підпорядкованих Вінницькій військової обласної державної адміністрації (без урахування відомчих, як то МВС, залізниці і т.п.).

На даний час ліжковий фонд стаціонарів усіх типів м. Вінниця становить 4053 ліжок, а потужність поліклінік, амбулаторій 9036 відвідувань у зміну.

Так як на даний час нормативи щодо закладів охорони здоров'я відсутні, приймалися такі показники:

- для стаціонарів (лікарень, диспансерів) — не більше 6 ліжок на 1 тис. осіб для стаціонарів відповідно Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження нормативу забезпечення стаціонарними лікарняними ліжками у розрахунку на 10 тис. населення» (від 25.11.2015 №1024);
- для поліклінік прийнято норматив ДБН 360-92** - 24 відвідувань в зміну на 1 тис. осіб, так як у ДБН Б.2.2-12:2019 вони відсутні.

Таким чином, існуюча ємність стаціонарів (лікарень) становить 182,6% від необхідної (2220 ліжок), а поліклінік, амбулаторій – 101,8% (8880 відвідувань у зміну)

Рівень забезпечення закладами охорони здоров'я м. Вінниці враховує також обслуговування не тільки міста Вінниці, але і Вінницького району, Вінницької області, і, частково, Вінницької надобласної системи розселення.

Крім того, ТМО «Вінницький обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф Вінницької ОДА має 39 автомобілів. З урахуванням зони впливу необхідно додатково ще 19 автомобілів.

На розрахунковий строк передбачається будівництво (згідно розроблених детальних планів територій) закладів охорони здоров'я:

- АЗПСМ (амбулаторія) в мікрорайоні «Академічний»;
- медичний центр у житловому районі «Східний» по вул. Проектна №28, у складі якого передбачена станція екстреної (швидкої) допомоги.

Також в кварталах нової багатоквартирної забудови пропонується влаштовувати вбудованими або прибудованими нові АЗПСМ.

Слід зазначити, що нові заклади охорони здоров'я можуть бути як державної (комунальної), так і приватної власності.

6.16.3. Просторова організація системи торгівлі, культури, спорту та дозвілля

Фізкультурно-оздоровчі і спортивні споруди

Мережа фізкультурно-спортивних установ у Вінниці є досить розвиненою. Населення міста використовує 90 спортивних залів різних форм власності, 14 плавальних басейнів (з них 4 басейни 25-метрові), 104 приміщення реабілітаційного призначення.

Також у місті є 4 стадіони (центральний міський, стадіон ЦПКіВ, стадіон ВДТУ, стадіон «Нива»), 3 криті споруди зі штучним льодом («Льодовий клуб», «Айс-Авеню», «Мегамолл»); 4 веслувально-спортивні бази (2 ФСТ «Динамо», МСЛЮСШ №2, СДЮСШОР з веслування).

У місті функціонують 128 спортивних майданчиків, 18 майданчиків з тренажерним обладнанням, 7 футбольних полів, 6 тенісних кортів, 23 стрілецькі тири криті і напівкриті на дистанцію не менше 25 метрів.

В місті відсутні зазначені у ДБН Б.2.2-12:2019 приміщення для фізкультурно-оздоровчих занять у житловому кварталі (мікрорайоні) та приміщення реабілітаційного призначення.

Забезпеченість спортивними залами загального користування відповідає нормативному (становить близько 116,5%).

Забезпеченість плавальними басейнами є нижче нормативного (лише 14,5% від нормативних вимог).

На розрахунковий строк в м. Вінниця зарезервовані території під громадську забудову, які можна використати також під фізкультурно-оздоровчі і спортивні споруди.

В інших населених пунктах громади, крім організації площинних спортивних споруд (на повітрі,) дані об'єкти не пропонувалися до будівництва.

Заклади культури та мистецтва, культурно-видовищні та дозвіллеві

У Вінниці функціонують 34 заклади культури і мистецтва.

Мережу закладів культури і мистецтва складають: міський палац мистецтв, міський клуб, кінотеатр «Родина», літній театр (концертний зал «Веселка») ЦПКіВ імені Миколи Леонтовича, обласний центр народної творчості, Вінницький обласний академічний музично-драматичний театр імені Миколи Садовського, Вінницький обласний театр ляльок, концертний зал «Плеяди» Вінницької обласної філармонії.

Міська централізована бібліотечна система (центральна бібліотека і 22 її філії) має книжковий фонд понад у 1,9 млн. примірників та 600 читацьких місць. Обласна універсальна наукова бібліотека імені Валентина Отамановського має біля 946,7 тис. одиниць книг та 452 читацьких місця. Фонди обласної бібліотеки для обласної бібліотеки для дітей та юнацтва – біля 140 тис. одиниць книг та 60 читацьких місць..

Проте, в місті відсутні приміщення для культурно-масової роботи, дозвілля й аматорської діяльності, цирк, танцювальні зали.

Ємності клубних закладів і центрів дозвілля по м. Вінниця нині складає лише біля 8,2%. Бібліотечний фонд м. Вінниця має задовільний нормативний рівень.

Слід зазначити, що сучасний рівень попиту населення в культурному та мистецькому обслуговуванні значно знизився через науково-технічний поступ.

Особливо це стосується кінотеатрів, клубних закладів, та в деякій мірі театрів. Підприємницька ініціатива та попит нині є рушійними силами щодо потреб та функціонування центрів дозвілля, концертних та танцювальних залів.

Пропозицій щодо будівництва нових закладів культури та мистецтва, культурно-видовищних та дозвіллевих по населених пунктах Вінницької громади у містобудівній документації не зафіксовано.

Враховуючи домінуючу роль м. Вінниця у громаді, проектом «Внесення змін до генерального плану м. Вінниця» зарезервовані території під нову громадську забудову, які можна використати (у разі потреби) під вищезазначені заклади.

Підприємства торгівлі, харчування та побутового обслуговування

На 01.01.2023 на території м. Вінниця працювало:

- 2022 підприємств торгівлі із загальною торговою площею 298813 м²;
- 11 ринків із близько 57150 м² торгової площі;
- 485 підприємств харчування, що мали 21137 посадкових місць;
- близько 537 підприємств побутового обслуговування.

Забезпеченість підприємствами торгівлі є у 3,41 рази вищою, ніж необхідно за нормативами, а забезпеченість місцями підприємств харчування становить 154,5% від нормативного рівня.

Забезпеченість підприємствами побутового обслуговування становить 20,7% від нормативного рівня.

6.16.4. Просторова організація системи туристичних та оздоровчо-рекреаційних об'єктів

Згідно із затвердженою містом стратегією розвитку туризму, передбачається розвиток туристичних продуктів, одним з ключовим напрямком якого є розвиток екологічного та активного туризму. Природний та антропогенний потенціал Вінницької міської громади дозволяє поєднати активний відпочинок з культурним туризмом. Зокрема, передбачається створення додаткових маршрутів, які б активізували прибережні зони та можливість відпочинку на водоймах, популяризували ім'я всесвітнього вченого Пирогова, а також розвивали нішевий туризм (ставка «Вервольф»).

Проектом розвитку туристичної сфери передбачається створення наступних туристичних продуктів:

- велосипедно-пішохідні маршрути;
- водні маршрути;
- місця відпочинку на воді.

Розвитком велосипедно-пішохідних маршрутів передбачається створення двох кластерів, на яких розміщуватимуться велосипедні та пішохідні маршрути різної протяжності:

1). «Парково-ботанічний» кластер. Включає в себе велосипедні та пішохідні маршрути, які проходять територіями парку імені лікаря О.І. Ющенка, парку Дружби Народів, зоною нижньої течії р. Вишні та Вишенських ставків, Подільським парком. Унікальною пропозицією цього маршруту є те, що він пролягає у зоні іншої туристичної принади Вінницької громади – музеї садиби М.І. Пирогова;

2). «Сабарівсько-набережний» кластер. Включає в себе велосипедні та пішохідні маршрути від території Сабарівського лісу уздовж басейну р. Лісова (Перемиля) до території проектної набережної алеї (включно з алеєю 12,7 га). До кластеру входить організована зона відпочинку

Передбачається розвиток водного активного відпочинку шляхом створення водного маршруту (байдарки, човни, катамарани) від центрального пляжу м. Вінниця уверх по течії р. Південного Бугу та с. Стрижавка. Для цього необхідно облаштування прокатної інфраструктури та місць причалювання у м. Вінниця.

Крім того для популяризації екологічного туризму та активного відпочинку пропонується активізація використання ландшафтного потенціалу. Для цього проектом пропонується облаштування та організація місць відпочинку на р. Південний Буг у межах Вінницької громади: пляжів, зон барбекю, опенспейсів та місць спортивного вилову риби.

Рекреаційні об'єкти

Проектом зарезервовано території під нові рекреаційні об'єкти у межі м. Вінниця, із загальною чисельністю відпочивальників у закладах близько 5 тис. осіб:

- бази відпочинку (пансіонати) в районі оз. Гуральня. Площа території становить 50,1 га. Орієнтовна місткість – 3600 місць;
- бази відпочинку (пансіонати) в північному районі м. Вінниця (біля р. Південний Буг). Площа території становить 17,2 га. Орієнтовна місткість 1400 місць.

Короткочасний відпочинок

Проектна потреба для короткочасного відпочинку населення м. Вінниця становить близько 403,3 га.

Сукупна територія для короткочасного відпочинку мешканців міста становить близько 1527,88 га (150,56 - природні ландшафти, 1377,32 – територія лісів у межі міста). Отже, місто на розрахунковий строк повністю забезпечено зонами короткочасного відпочинку.

Індикатори розвитку

Впровадження проектних пропозицій з розвитку туристичної галузі Вінницької міської територіальної громади позитивно вплине на наступні індикатори розвитку:

- індикатор «створення туристичних маршрутів для пішого та велосипедного туризму». Відповідний індикатор зросте на 24,3 км (19,1 км – велосипедні та пішохідні маршрути, 5,2 км – річкові маршрути)
- індикатор «Збільшення кількості громадських просторів для короткочасного відпочинку населення»

6.16.5. Просторова організація системи адміністративних, комунальних та інших соціальних послуг

Кладовища

Відповідно Наказу Мінрозвитку громад та територій «Порядок утримання кладовищ та інших місць поховань» від 26.09.2022 №174, площа ділянки, відведеної під місця традиційного поховання, визначається з розрахунку 0,24 га на 1 тис. осіб, що проживають у міській, та 0,1 га на 1 тис. осіб у сільській місцевостях. Для організації поховання урн з прахом померлого ця норма становить 0,02 га на 1000 осіб. У той же час, там же зазначено, що під кожен могилу надається піж одинарне поховання ділянка розміру у 3,3 м² (або 0,33 га на 1 тис. осіб).

Тому, для розрахунку, необхідних площ для захоронення, приймався показник у 0,33 га на 1 тис. осіб.

Отже, на розрахунковий строк необхідна площа під кладовища традиційного захоронення становить 133,10 га. Два діючі кладовища мають резерв територій поховань у 41,64 га. Необхідно додатково близько 91,46 га під кладовища.

Проектними рішеннями для покриття необхідної потреби територій для поховання пропонується (з урахуванням обмежень у використанні земель) виділення трьох ділянок загальною площею 79,2 га:

- у східній частині м. Вінниця (у районі об'їзної дороги) – 39,3 га. Території призначені для покриття потреб у похованні мешканців м. Вінниця, с. Стадниця, с. Вінницькі хутори;
- у північно-східному напрямку від с. Стадниця – 33,7 га. Території призначені для покриття потреб у похованні мешканців м. Вінниця, с. Стадниця, с. Вінницькі хутори;
- розширення існуючого кладовища біля с. Лука-Мелешківська – 6,2 га. Території призначені для покриття потреб у похованні мешканців м. Вінниця.

На розрахунковий строк цих територій (близько 120,8 га) буде не достатньо. Для вирішення проблеми пропонується будівництво крематорію обласного значення на новій ділянці кладовища «Сабарівське».

У разі кремації, для поховання 30% покійників (120 тис.), необхідна площа складе близько 6,4 га (при нормативі 0,064 га на 1 тис. покійників). При цьому необхідна площа під кладовища буде становитиме близько 100 га (93,5 га під традиційне поховання та 6,4 га колумбаріїв). Враховуючи площу під крематорій та колумбарії, нові території під кладовища можуть покрити потребу територій у похованнях на розрахунковий строк.

Розміщення пожежно-рятувальних підрозділів (частин)

Відповідно таблиці 15.1. ДБН Б.2.2-12:2019 для міст з населенням більше 201 до 500 тис. осіб слід передбачати (мінімально) 1 основний пожежний автомобіль (автоцистерну) на 8 тис. осіб. Виходячи з цього, потреба визначається у **50** основних пожежних автомашинах.

Крім того, згідно таблиці 15.12 ДБН Б.2.2-12:2019 для міста людністю 350 – 700 тис. осіб, додатково необхідно (мінімально) **4** спецавтомобілі (автодрабини або автопідйомника)¹ та **1** АГДЗС (автомобіль назодимозахмсної служби).

Нині у м. Вінниця разом є 17 основних пожежні автомобілі, 4 автодрабини (автопідйомники) та 14 одиниць спеціальної пожежно-рятувальної техніки.

Отже, у цілому, на розрахунковий строк у м. Вінниця необхідно, додатково до існуючих, розмістити 33 основних пожежних автомобілів.

Враховуючи масштаби міста, його фізичні розміри та необхідність забезпечення нормативних вимог (радіус обслуговування пожежного депо – 3 км по дорогах загального користування) проектом пропонується **6** нових пожежних депо II типу (на 5 - 6 автомобілів кожне та розміром земельної ділянки 0,9 – 2,2 га на об'єкт):

- по вул. Північна (2,80 га);
- по вул. Данила Нечая (0,95 га);
- по вул. Аріадни Стебельської (0,90 га);
- біля транспортної розв'язки по вул. Гніванське шосе (2,28 га);
- у Східному житловому районі (0,90 га);
- по вул. Гонти – вул. Батозька (0,90 га).

Проектні пожежні депо розміщені на територіях, які зарезервовані під розміщення об'єктів громадської забудови.

Відповідно вимог ДБН Б.2.2-12:2019 (п. 50 таблиці Додатку Е.4) розмір земельної ділянки нового пожежно-рятувального підрозділу для населеного пункту більше 201 до 500 тис. осіб становить 0,9 – 2,2 га. Таким чином запроєктовані ділянки розміщення пожежних депо відповідають нормативній вимозі.

Ділянки проектних пожежно-рятувальних частин показані на кресленні «Проектний план та схема проектних обмежень у використанні земель», масштаб 1:10000.

Пріоритетність будівництва та місткість нових пожежних депо вирішується планами соціально-економічного розвитку міста.

¹ В місті є будинки у 16-поверхів. Інші (додаткові) типи спеціальних пожежних автомашин визначаються територіальними органами пожежної охорони виходячи із місцевих умов.

Комплектація пожежною та аварійно-рятувальною технікою визначається на стадії проектування пожежно-рятувальних підрозділів (частин) з урахуванням вимог п.15.1 ДБН Б.2.2-12:2019.

Даним проектом також передбачені протипожежні містобудівні заходи, які направлені на попередження і боротьбу з пожежами.

З метою створення оптимальних умов для гасіння пожеж у місті в цілому, передбачається кільцювання водопровідних мереж, встановлення на них пожежних гідрантів на відстані не більше 150 м один від одного, створення необхідного протипожежного запасу води, яка повинна зберігатися на територіях водопровідних споруд (див. розділ «Водопостачання»).

Розрахунок витрат води для пожежогасіння м. Вінниця наведено у підрозділі «Водопостачання» розділу «Інженерне забезпечення території» даної містобудівної документації.

У районах одноквартирної (садибної) забудови передбачається встановлення водопровідних колонок. На територіях громадських об'єктів передбачаються, у залежності від їх місткості, резервуари для гасіння пожеж.

Береги річок Південний Буг, Вишенька, Тяжилівка, Скакунка, а також Сабарівського водосховища, інших водоймищ пропонується на наступних стадіях проектування облаштувати пірсами на відстані між ними не більше 500 м зі зручними транспортними під'їздами. Штучні водойми та пірси повинні бути обладнані зручними під'їздами. Пірси¹ мають забезпечити зручний забір води не менше ніж 3-ма пожежними машинами одночасно.

Згідно вимог пожежні гідранти і водойми повинні мати під'їзди з твердим покриттям, розрахованим на навантаження від пожежних автомобілів, розмірами не менше 12 м x 12 м для встановлення пожежних автомобілів і забирання води будь-якої пори року. Детальніше їх розташування проробляється на наступних стадіях проектування (детальний план території та ін.).

¹ Детальніше їх розташування проробляється на наступних стадіях проектування (детальний план території та ін.).

6.18. Транспортна мобільність та інфраструктура

6.18.1. Транспортні зв'язки та транспортний попит

Відповідно постанови Кабінету Міністрів України від 04.08.1997 №821 «Про затвердження створення та функціонування національної мережі міжнародних транспортних коридорів в Україні» в Вінницькій області передбачається функціонування:

- існуючого транспортного коридору Балтійське море - Чорне море (Ягодин – Луцьк – Хмельницький — Вінниця - порти Чорного моря), ділянки траси якого передбачені до реконструкції за параметрами I технічної категорії;
- та створення нових транспортних коридорів, які передбачені до будівництва: коридор №5 Європа - Азія (Косини - Вінниця – Ізварине).

Існуюча зовнішня мережа доріг, яка склалася в межах зони впливу м. Вінниця, не в повній мірі розрахована на пропуск очікуваних перспективних інтенсивних транзитних транспортних потоків, та у подальшому потребує удосконалення. В «Схемі планування території Вінницької області» передбачалось будівництво нової ділянки автомобільного МТК Критський №3 Краковець – Львів – Тернопіль – Хмельницький – Вінниця – Київ. Але, у зв'язку з наміченою розбудовою МТК Європа - Азія, основні транспортні потоки, що проходять з заходу на схід будуть повністю забезпечені пропускнуою здатністю магістралі, яка буде реконструйована за напрямком проходження Краковець – Рівне - Київ – Харків – Ізварине. На даний час необхідності в будівництві МТК Критський №3 та МТК Європа-Азія (новий) немає. Дане рішення віднесене на далеку перспективу.

Починаючи з 24.02.2022, з початком бойових дій в Україні, змінилася як політична так і економічна ситуація в державі. Значно змінюються напрямки перевезення вантажів.

Таким чином набирають великого значення рішення розвитку автомобільних доріг яки були визначені як ті що віднесені на перспективу, або взагалі ті що втрачають актуальність.

Коридор Європа – Азія в зв'язку з орієнтацією і проходження тимчасово окупованою територією Донецької області та територією країни окупанта Росії на багаті десятки роки втрачає актуальність.

Коридори Балтійське море – Чорне море і МТК Критський №3 набирають додаткового значення в зв'язку з підписанням що до підключення України до Європейського коридору Via Carpatia. В зв'язку з цим Україна у Варшаві підписала «Ланцуцькую декларацію II», таким чином в декларації з'явилися три нові відрізки магістралей напрямком на Україну.

Перший напрямок почнеться з Польського Люблін і пройде в Україні напрямком Ковель – Луцьк – Київ, Тернопіль - Вінниця - Одеса.

Другий з'єднає Люблін – Замосць – Львів – Тернопіль – Сирет – Бухарест.

Третій пройде за напрямком Жешув – Львів – Чернівці – Сучаву – Галац. Таким чином будуть посилені та розвинуті транспортні зв'язки між Польщею, Україною, Румунією.

Також Україна приєдналась до ініціативи «Тримор'я», у якості партнера – учасника. Це фактично створення блоку який об'єднує країни Центрально – Східної Європи, країни Балтії, Румунію, Словаччину, Болгарію.

Рис 13. Схема Європейського коридору «Via Carpathia»

Серед великих інфраструктурних проектів на території країн Тримор'я:

- автомагістраль Via Carpathia, що сполучає Клайпеду в Литві з Салоніками в Греції;
- Балтико-Адріатичний залізничний коридор;
- інфраструктура для зрідженого природного газу, включаючи морські термінали у Польщі та Хорватії;
- автомагістраль Via Baltica з Праги (Чехія) до Гельсінкі (Фінляндія) через Польщу, Литву, Латвію та Естонію;

- проект залізничного коридору Rail Baltica;
- вантажний коридор Amber Rail

Україна могла б особливо тісно працювати із цими 12 державами:

- логістика (зокрема реалізація трансєвропейського коридору Via Carpathia, який покликаний об'єднати Північну та Південну Європу);
- Україна має одні з найбільших у регіоні сховищ газу. Використовуючи можливості інтерконекторів Польща — Словаччина, Польща — Україна, можна задовольнити потреби всіх країн Тримор'я, стати незалежними від російського енергетичного тиску,
- інфраструктура та діджиталізація.

Це буде додатково вимагати покращення та створення нових транспортних зв'язки та реконструкцію та розбудову нових пунктів пропуску.

Таким чином, безпосередньо через м. Вінниця, його зону впливу, та Вінницьку область, будуть проходити значні транспортні потоки котрі кожного року будуть зростати. Так додаткового значення набувають зв'язки Київ – Тернопіль – Вінниця – Львів – Краківець, Львів – Тернопіль – Вінниця – Умань – Одеса (порти Чорного моря).

Враховуючі вищезазначене по автомобільним дорогам на підходах до м. Вінниці передбачені наступні заходи:

- з метою відведення транзитних транспортних потоків напрямку Одеса, Умань, Вінниця, Тернопіль, Львів проектом розвитку інфраструктури Вінницької територіальної громади передбачено будівництво південної зовнішньої об'їзної дороги м. Вінниці, яка пройде від села Ксаверівка Якушинецької сільської територіальної громади, по території Арономічної сільської територіальної громади біля села Агрономічне, далі по території Лука-Мелешківської сільської територіальної громади, до примиканням з автодорогою М-30 в районі села Комарів. Будівництво зазначеної ділянки південного обходу м. Вінниці передбачено за параметрами Іа технічної категорії, протяжністю орієнтовно 33 км. Перетини південного обходу з автомобільними дорогами та залізничними лініями передбачені в різних рівнях;
- реконструкція міжнародної автодороги державного значення М-30, яка проходить в північній частині міста та виконує функцію об'їзної автодороги, а також вулиці загальноміського значення регульованого руху, за параметрами Іа технічної категорії;
- реконструкція та капітальний ремонт автомобільних доріг державного та місцевого значення, які підходять до м. Вінниці;
- влаштування логістичних комплексів в східній частині міста, вздовж автодороги М-30 з організацією під'їздів до них.

Питання щодо будівництва та реконструкції автомобільних передбачено вирішувати на наступних етапах проектування таких як:

- ТЕО вибору траси проходження автомобільної дороги;
- розроблення робочої документації на автомобільну дорогу;
- окремі проектна документація на реконструкцію або будівництво автомобільної дороги. Данні роботи виконуються, розробляються спеціалізованими проектними організаціями.

6.18.2. Організація зовнішнього транспортного сполучення

Автомобільні дороги

З метою відведення транзитних транспортних потоків напрямку Одеса, Умань, Вінниця, Тернопіль, Львів проектом розвитку інфраструктури Вінницької територіальної громади намічено до будівництва південна частина зовнішнього обходу м. Вінниці. Початок транспортного обходу починається біля селища Ксаверівка Якушнецької сільської територіальної громади, пройде по території Арономічної сільської територіальної громади біля селища Агрономічної далі пройде по території Лука-Мелешківської сільської ТГ і завершиться примиканням до автодороги М-30 в районі селища Комарів.

На примиканнях до автодороги М-30, перетину с залізницею та перетин з територіальною автодорогою Т02-12 запроектовані транспортні розв'язки в різних рівнях.

Також в межі м. Вінниці передбачено будівництво транспортної в різних рівнях на перетині магістралі М-30 та автодороги регіонального значення Р-17.

Всі перетини міжнародних транспортних коридорів з автодорогами місцевого значення та автодорогою Р-33 виконуються в одному рівні з використанням віднесених поворотів або за допомогою відокремлених поворотів-разворотів або примикань.

Прями транспортні перетини транспортних коридорів – заборонені.

Практично вся мережа автомобільних доріг державного значення, як в межах територіальної громади так і на підходах до неї (окрім незначних ділянок автодоріг), потребують реконструкції, з розширенням проїзної частини, та доведенням їх технічних характеристик до сучасних вимог та стандартів.

Для покращення руху транспорту, та поліпшення безпеки і екологічної ситуації в зоні впливу м. Вінниці даним проектом намічено створення обходів міст Калинівка, Немирів, Стрижавка, Літин, з метою винесення руху транзитного автотранспорту.

Залізничний транспорт

Розвиток Вінницького залізничного вузла намічено з урахуванням розвитку залізничного транспорту України. На перспективу залізничний вузол має забезпечити надійне функціонування промислового комплексу як міста, так і зони впливу, пропуск залізничних транзитних вантажних та пасажирських потоків.

Згідно із Концепцією створення та функціонування національної мережі міжнародних транспортних коридорів в Україні, через Вінницький залізничний вузол пройдуть транспортні коридори: Критський №3 (Мостиська – Львів - Красне – Тернопіль – Хмельницький – Жмеринка – Козятин – Київ), Критський №9 (Кучурган – Роздільна – Жмеринка – Козятин – Київ – Чернігів – Горностаївка), Балтійське море – Чорне море (Ягодин – Ковель – Здолбунів – Шепетівка – Козятин – Жмеринка – Одеса).

Формування транспортних коридорів буде здійснюватися шляхом модернізації існуючих залізничних ліній.

Згідно перспективної схеми розвитку магістральної вуличної мережі міста у місцях перетину магістральної залізничної лінії Фастів – Жмеринка з магістральними вулицями Проектна №13 (подовження вул. Гонти), Проектна №6 (Тяжилівка), вул. Левка Лук'яненка, вул. Проектна №5 (вул. Михайла Павленка), вул. Бучми передбачені шляхопроводи.

За межами 2030 року в разі сприятливого розвитку економіки України можливий початок будівництва високошвидкісних магістралей: Чоп - Київ, Вінниця – Ізварине.

Також, в зв'язку з передбаченим розвитком Вінницького аеропорт генеральним планом передбачається будівництво залізничної гілки на зв'язку залізнична станція Вінниця – аеропорт Вінниця.

Автомобільний транспорт

На найближчу перспективу питання щодо влаштування нових автостанцій м. Вінниці є недоцільним, а на більш віддалену перспективу проектом передбачено перенесення існуючої автостанції АС-1 з вулиці Київської на нову ділянку по вулиці Гонти (перехрестя з вулицею Батозькою). Даний захід спрямований на розвантаження центру міста від автобусів різного сполучення.

По іншим автостанціям міста (АС-2 та АС-3) на перспективу передбачено проведення реконструкції та капітального ремонту з впровадженням сучасного інформаційного забезпечення та оптимізація мережі автобусних маршрутів у всіх видах сполучення.

Авіаційний транспорт

Інтеграція економіки України в світову економіку зумовлює стрімкий розвиток авіаційних перевезень. Відновлення роботи Вінницького аеропорту, як комунікаційного терміналу логістичного центру європейського значення, стає нагальною потребою.

Розроблені Концепція Державної цільової програми розвитку аеропортів на період до 2020 року (постанова Кабінету Міністрів України від 05.03.2008 №506-р), «Обласна програма розвитку авіаційних перевезень у Вінницькій області на 2008 - 2009 роки» (рішення Вінницької обласної Ради від 16.01.2008 №457) передбачають поступовий розвиток ВОКП «Аеропорту Вінниця», для чого запланований загальний обсяг фінансових ресурсів на проведення ремонту будівлі контрольно-диспетчерського пункту та створення тимчасового аеровокзального комплексу, відновлення кадрового забезпечення, придбання мінімального комплексу майна та техніки, отримання сертифікатів та встановлення регулярних рейсів.

На даний час, розроблено концепцію розвитку аеропорту «Вінниця» до 2045 року інститутом Укрвиопроект».

На перспективу із зростанням попиту на авіаційні перевезення передбачаються такі основні заходи з урахуванням вищеназваних програм:

- відкриття логістичного центру (в районі розташування аеропорту Вінниця);
- подальший розвиток мережі повітряних ліній у місцевому та міжнародному сполученнях;
- реконструкція аеровокзального комплексу;
- створити умови щодо відновлення роботи «малої авіації» - сільгоспавіації, санітарної авіації;

Також в склад концепції розвитку, більш чітко додані окремі рішення по розвитку при аеродромній території, а саме:

- реконструкція та розширення злітно-посадкової смуги, розширення з 42 до 45 метрів, для прокладання липневої каналізації;
- на перспективу – подовження злітно-посадкової смуги до 3000 метрів;
- будівництво вантажного терміналу;
- будівництво додаткової стоянки літаків та терміналу ремонту та обслуговування літаків;
- будівництво стоянки для автомобілів;
- будівництво терміналу для збереження ГСМ та заправки літаків;

- реконструкція існуючого терміналу відправки та прийняття пасажирів, з доведенням пропускної здатності до 400 пасажирів на годину;
- будівництво нової з'єднувальної залізничної гілки між станціями Вінниця та аеропорт Вінниця, та можливістю організації підвозу ГСМ для аеропорту.

Крім того, намічається розміщення гелікоптерних площадок у населених пунктах – окремих районних центрах, поряд з якими на перспективу будуть розміщені курортно-оздоровчі центри: Вінниця, Хмільник, Немирів, Жмеринка, Козятин, Могилів-Подільський.

6.18.3. Дорожньо-транспортна інфраструктура

Лінійні об'єкти транспортної інфраструктури

Передбачені проектом заходи з удосконалення магістральної мережі міста насамперед спрямовані на вирішення існуючих транспортних проблем, забезпечення повноцінних транспортних зв'язків між існуючими та проектними житловими і промисловими районами міста, покращення в цілому транспортної інфраструктури.

Магістральні вулиці загальноміського значення. Проектом передбачається будівництво проектних вулиць загальноміського значення регульованого руху. Нижче в таблиці наведений перелік всіх магістральних вулиць загальноміського значенням із зазначенням їх основних характеристик.

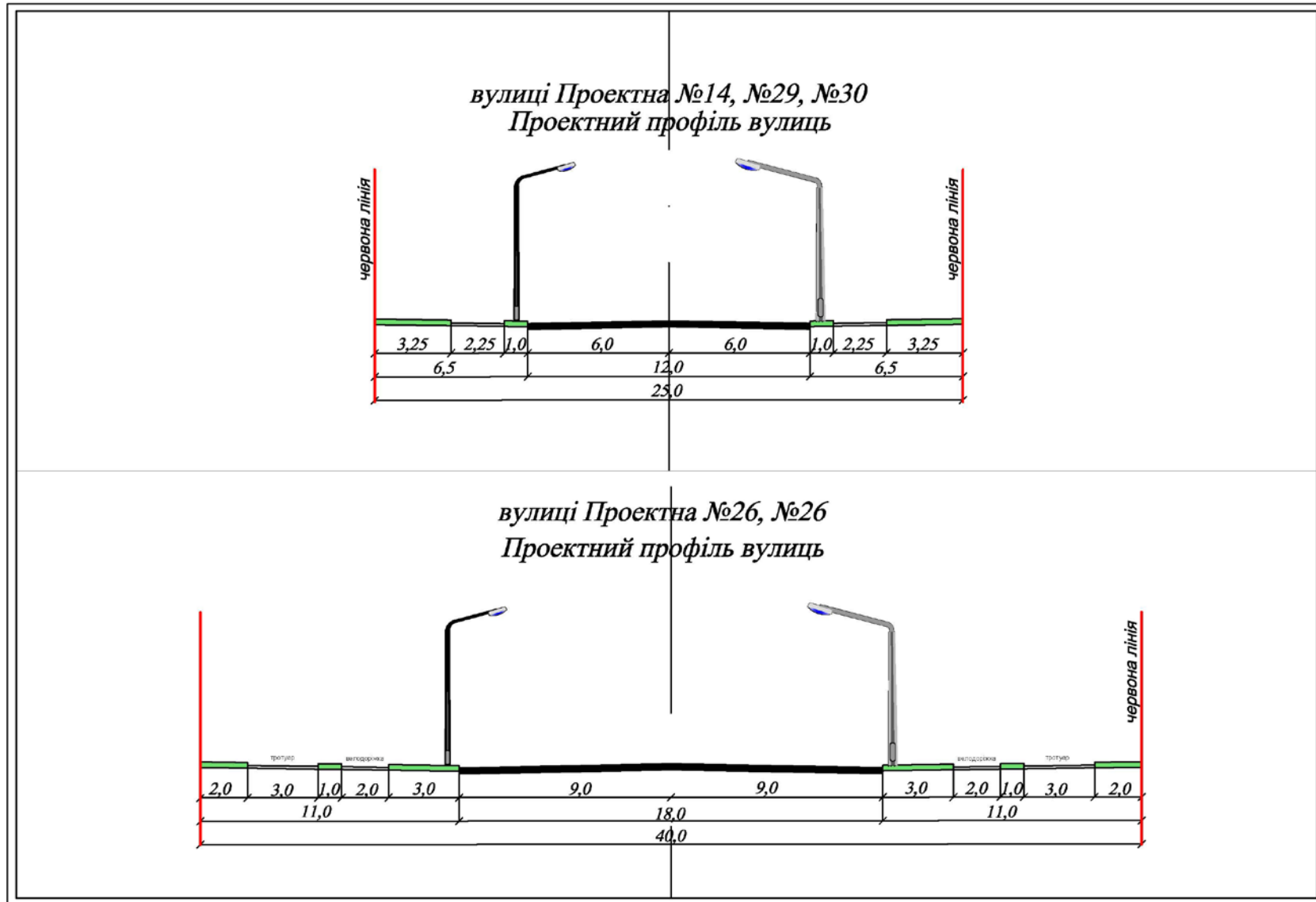
Таблиця 59. Проектні вулиці загальноміського значення регульованого руху

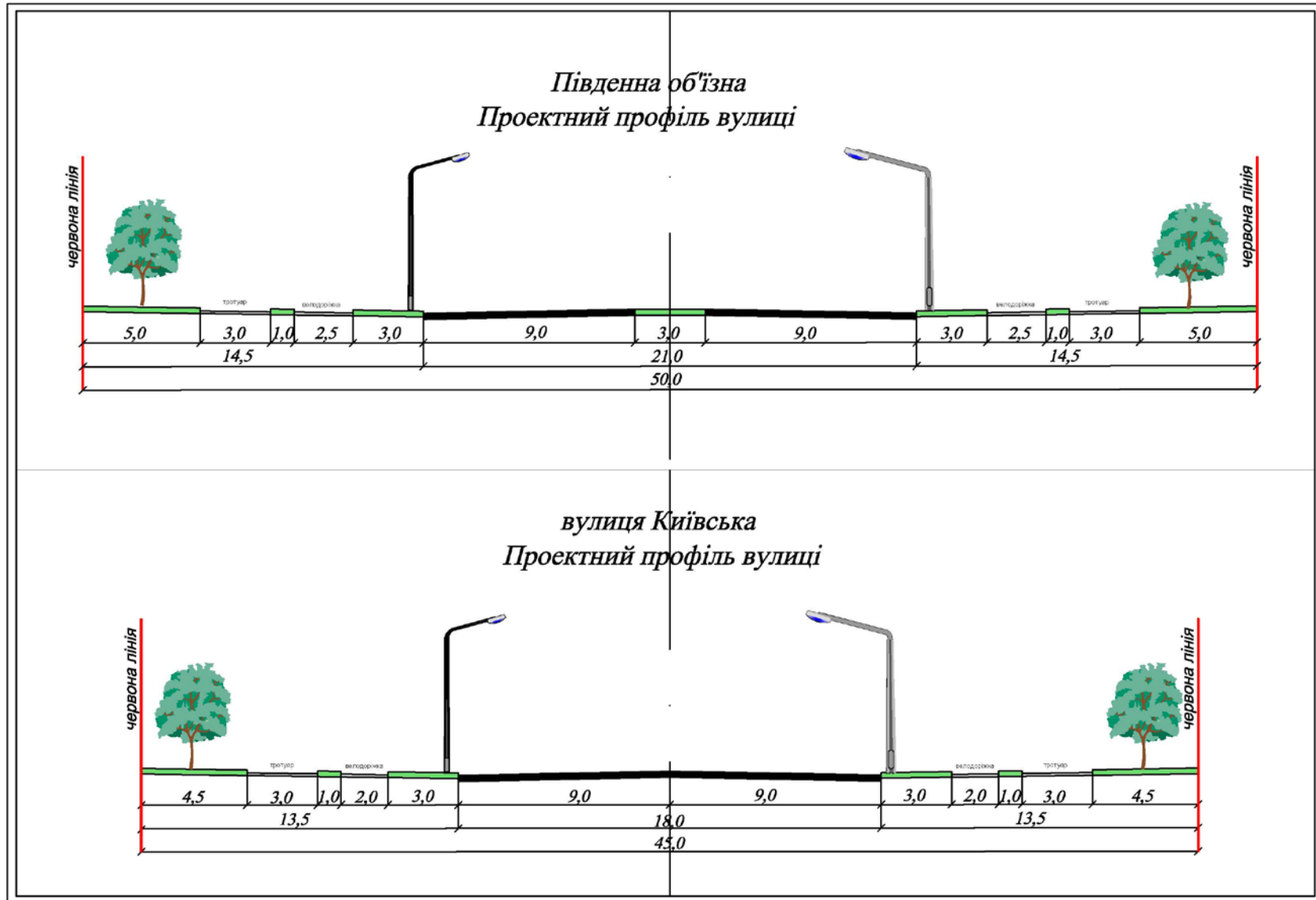
Назва вулиці	Ширина проїзної частини, метрів	Протяжність вулиці, км	Ширина в межах червоних ліній, метрів
Проектна №1	18,0	3,0	35
Проектна №2	2x9,0	9,0	50
Проектна №3	18,0	1,2	35
Проектна №4	18,0	1,6	40
Проектна №5	18,0	3,0	40

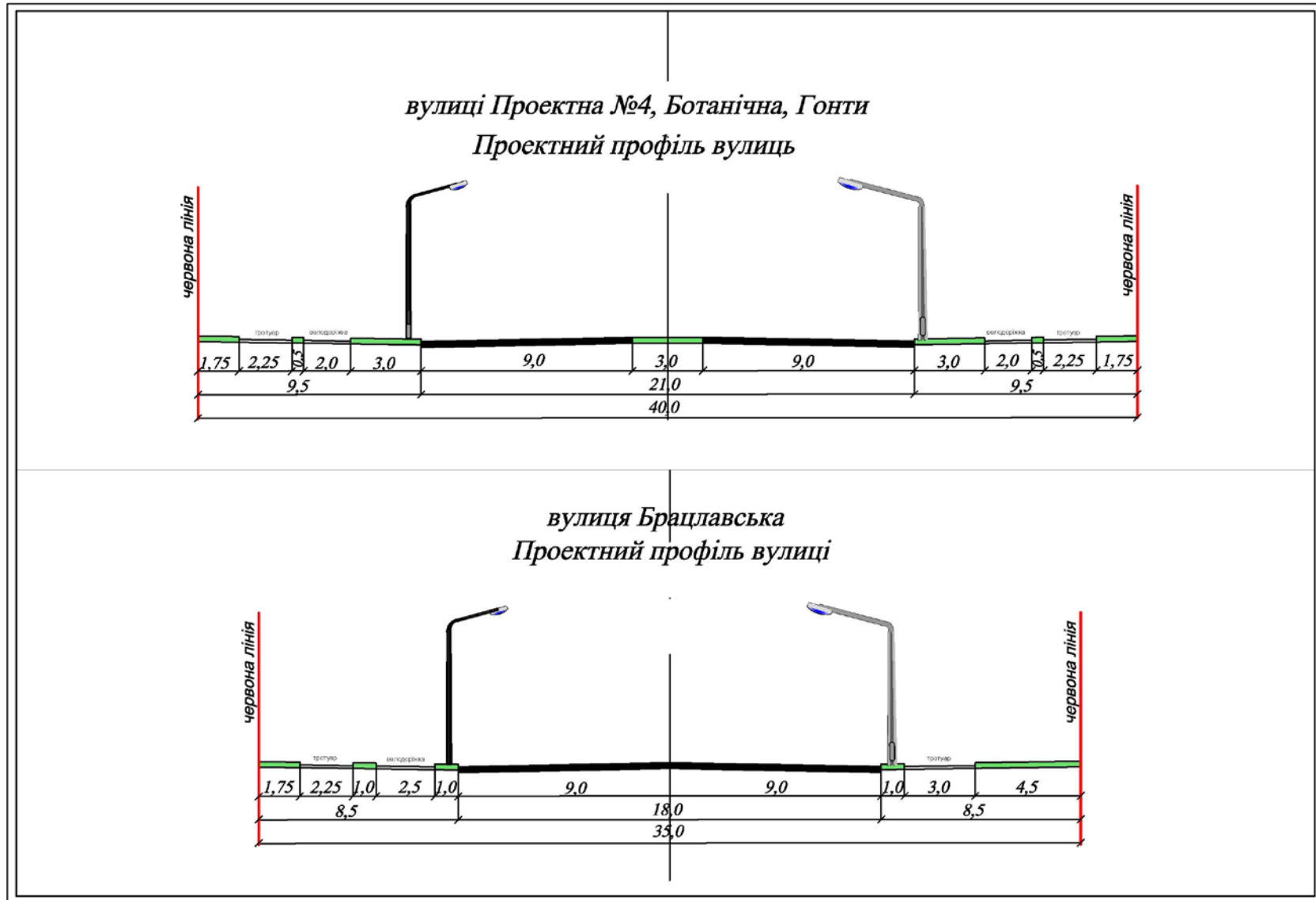
Для розвантаження центральної частини міста проектом передбачено створення північного напівкільця від Хмельницького шосе у створі вул. Праведників Світу – вул. Гонти – вул. Гетьмана Мазепи з підключенням до Немирівського шосе, загальною протяжністю 12,8 км.

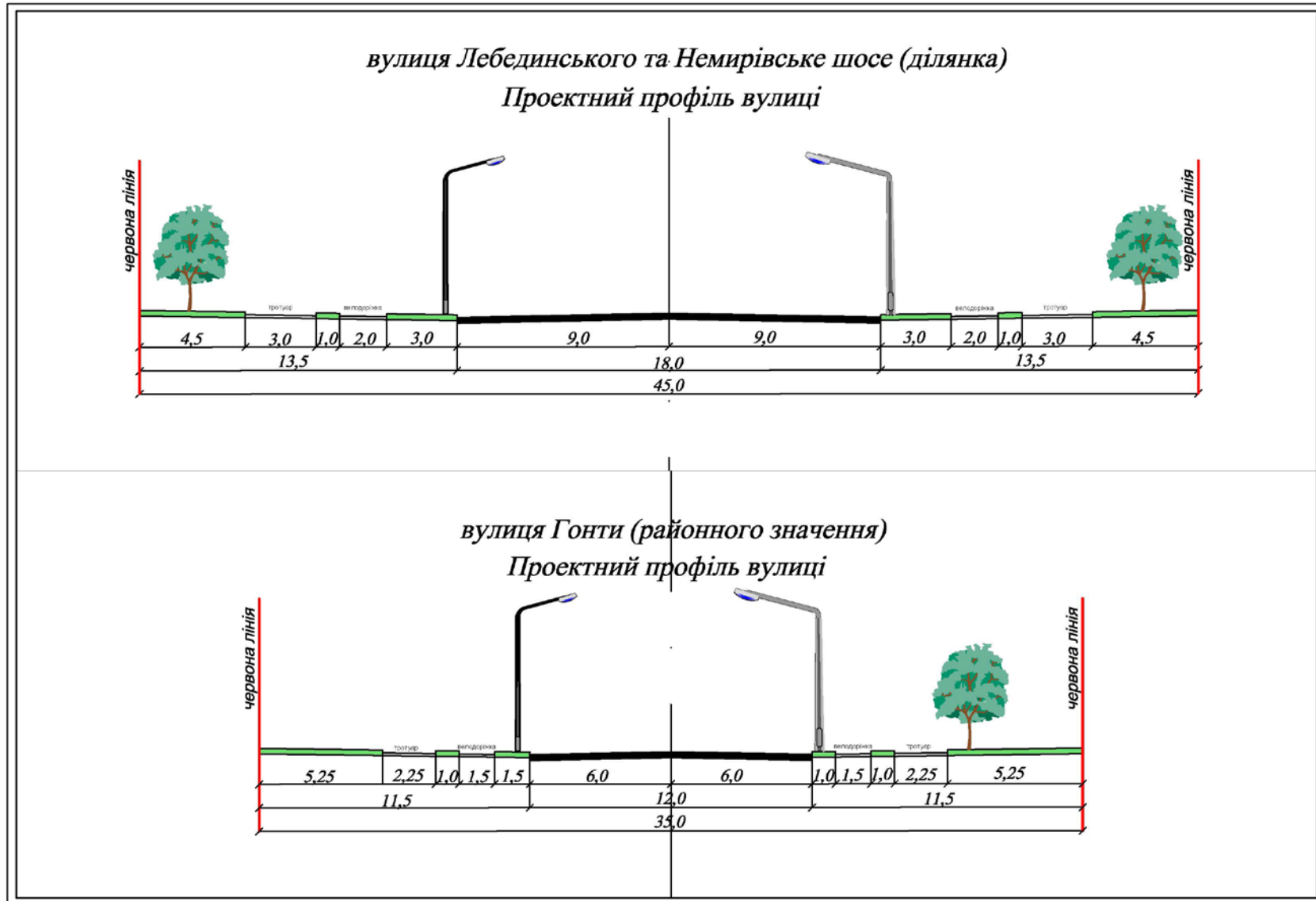
Даний захід передбачає:

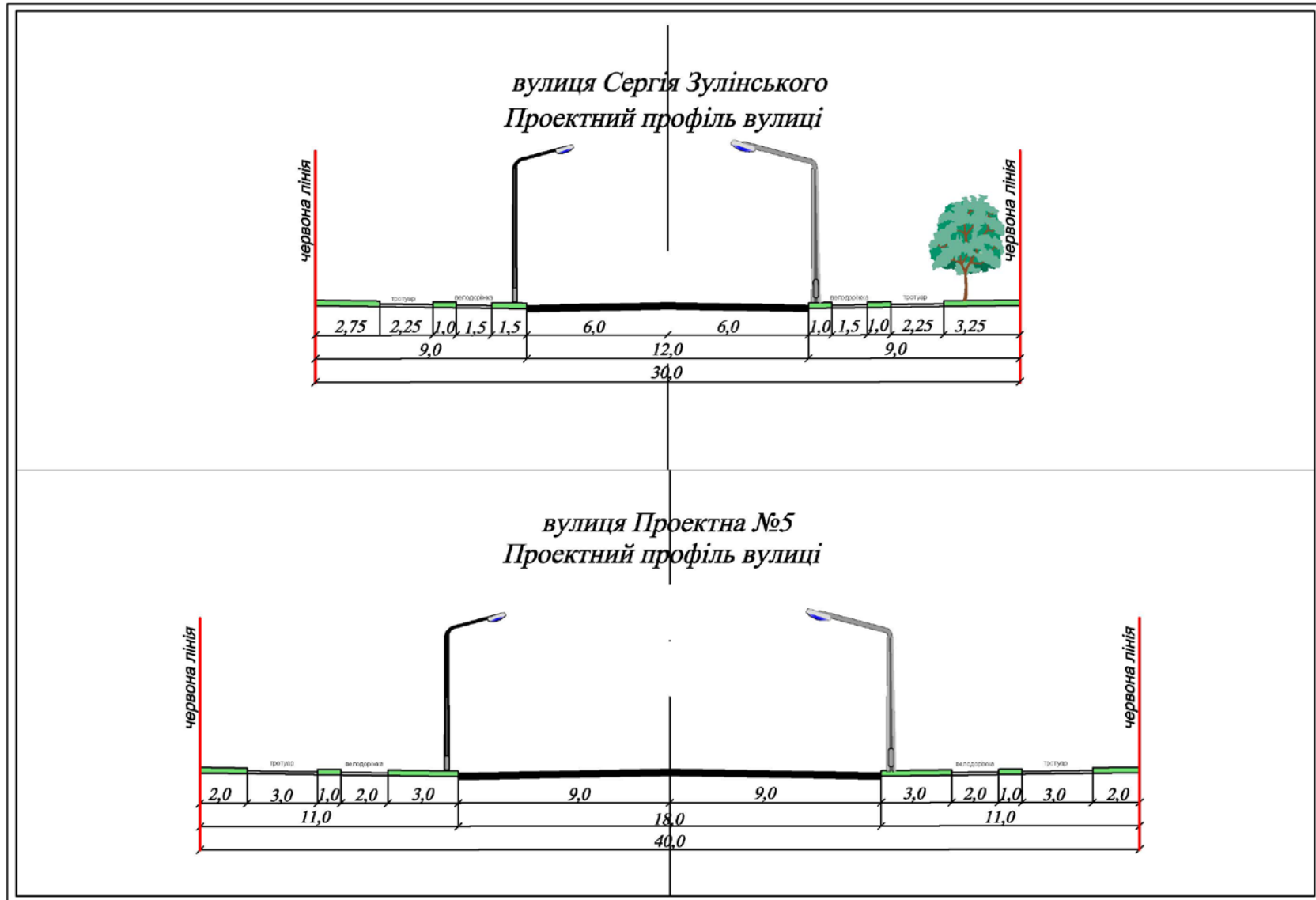
- будівництво вулиці Проектної №1, яка пройде від вулиці Гетьмана Мазепи до вулиці Гонти з будівництвом шляхопроводу через залізничну лінію;
- будівництво вулиці Проектної №3, яка пройде від вулиці Гонти до вулиці Ботанічної з будівництвом мостового переходу через р. Південний Буг протяжністю 400 м та 2-х транспортних розв'язок в різних рівнях на перетині з вулицями Київською та Івана Богуна;

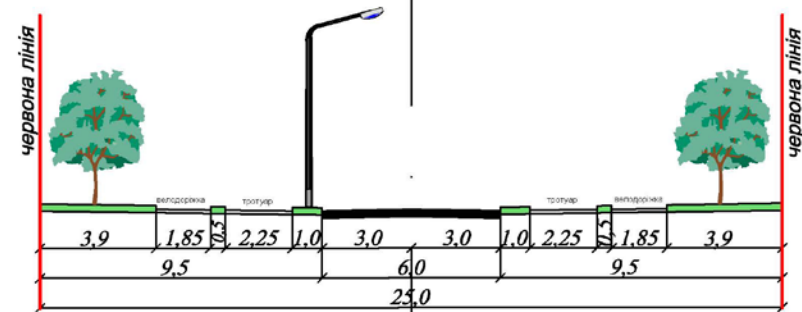

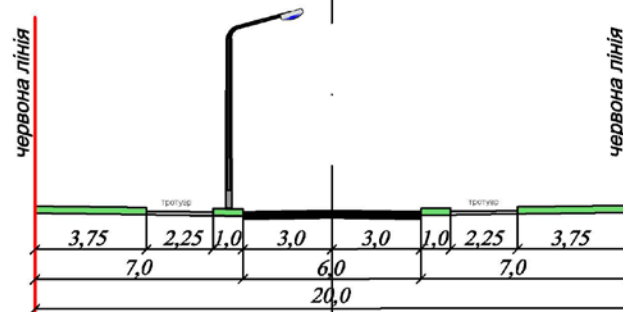

вулиці Проектна №8, №9
Проектний профіль вулиць

вулиці Проектна №6, №17
Проектний профіль вулиць

- будівництво вулиці Проектної №4, яка пройде від вулиці Ботанічної до вулиці Праведників Світу;
- реконструкція вулиць Ботанічної та Праведників Світу з розширенням проїзної частини до 18,0 м.

Також проектом передбачено створення південної об'їзної, даний захід передбачає:

- будівництво вулиці Проектної №2 – яка пройде від існуючої автомобільної дороги Т-02-04 через територію міста до вулиці Юзвинська;
- будівництво мостового переходу через р. Південний Буг протяжністю 250 м;
- будівництво 2-х транспортних розв'язок в різних рівнях на перетинах з вулицею Данила Нечая та Сабарівським шосе;

Крім того, проектом передбачено:

- врахувати Комплексну стратегію міського транспорту і просторового розвитку міста (далі – Стратегія), яка була розроблена на замовлення Вінницької міської ради у 2015 році, в частині запровадження «концепція корсо», яка є одним з механізмів та ключовим елементом стратегії розвитку міста в цілому. Дана концепція направлена на перетворення двох головних радіальних доріг на цілісну артерію, де транспортний потік та міське життя інтегровані в єдиний вуличний простір. Відповідно до концепції, основна вулиця районного значення у західній частині міста - Келецька з'єднується з існуючою магістральною вулицею у північно-східній частині - Батозька, проходячи крізь історичний центр та головний залізничний вокзал. Враховуючі, що на сьогодні створена Вінницька міська територіальна громада, на перспективу рекомендовано внести зміни в Стратегію та інтегрувати в неї населені пункти громади, створивши при цьому можливо нові горизонтальні артерії для обслуговування територій технопарку, транспортно-складські території тощо;
- будівництво вулиці Проектної №5, яка пройде від вулиці Левка Лук'яненка та передбачена для обслуговування проектних кварталів житлової забудови в східній частині міста;
- влаштування магістральної вулиці загальноміського значення, яка пройде від вулиці Скалецького до вулиці Данила Нечая з будівництвом мостового переходу через р. Південний Буг протяжністю 250 м та реконструкцією частин вулиць Нагірної, Миколи Костомарова та Якова Шепеля.

Також, проектом передбачено проведення реконструкції (капітального ремонту) вулиць загальноміського значення: Ботанічної (протяжність реконструкції 0,8 км), Левка Лук'яненка (5,2 км), Батозької (3,2 км), Праведників Світу (1,4 км), Брацлавської - Немирівського шосе (7,0 км), Київської (4,0 км), ділянка Пирогова (2,4 км), Келецької (3,5 км), Скалецького (0,9 км), Князів Коріатовичів (2,8 км), Євгена Коновальця (1,6 км)

Загальна протяжність магістральних вулиць загальноміського значення, на яких передбачається провести реконструкцію проїзної частини становить 32,8 км.

Протяжність вулиць загальноміського значення на перспективу становитиме 97,5 км, щільність мережі магістральних вулиць загальноміського значення складає 0,9 км/км².

Магістральні вулиці районного значення. Система магістралей районного значення на розрахунковий строк матиме подальший розвиток. Проектом передбачається будівництво 30 магістральних вулиць районного значення. Влаштування даних вулиць обумовлено планувальними міркуваннями, необхідністю обслуговування транспортним зв'язком проектних майданчиків будівництва. Нижче, в таблиці наведений перелік всіх магістральних вулиць районного значення із зазначенням їх основних характеристик.

Таблиця 60. Перелік проектних магістральних вулиць районного значення

Назва вулиці	Ширина проїзної частини, метрів	Протяжність вулиці, км	Ширина в межах червоних ліній, метрів	Маршрут проходження
Проектна №6	6,0	0,9	20,0	Між вулицями Пирогова та Братів Коріатовичів. Для додаткового обслуговування кварталів існуючої багатоквартирної забудови
Проектна №7	12,0	4,0	30,0	Між вулицями Проектною №1 та Північною об'їзною дорогою вздовж залізничної лінії. Для обслуговування кварталів існуючої та перспективної житлової забудови
Проектна №8	6,0	2,7	25,0	Продовження вулиці Івана Богуна до Північної об'їзної дороги. Для обслуговування рекреаційних територій
Проектна №9	6,0	2,4	25,0	Від вулиці Ботанічної до вулиці Львівське шосе. Для обслуговування рекреаційних територій
Проектна №10	12,0	1,2	30,0	Від вулиці Андрія Первозванного до вулиці Подільська. Для обслуговування кварталів проектної житлової забудови.
Проектна №11	12,0	0,4	30,0	Від вулиці Келецька до вулиці Проектна №10. Для обслуговування кварталів проектної житлової забудови.
Проектна №12	12,0	0,4	30,0	Від вулиці Келецька до вулиці Проектна №10. Для обслуговування кварталів проектної житлової забудови.

Назва вулиці	Ширина проїзної частини, метрів	Протяжність вулиці, км	Ширина в межах червоних ліній, метрів	Маршрут проходження
Проектна №13	18,0	0,4	40,0	Додатковий зв'язок вулиці Скіфська та вулиці Проектної №1
Проектна №14	12,0	2,2	25,0	Від проектної південної об'їзної до вулиці Данила Нечая. Для обслуговування кварталів проектної житлової забудови.
Проектна №15	12,0	0,4	30,0	Подовження вулиці Грушевої до південної об'їзної.
Проектна №16	12,0	1,5	35,0	Від вулиці Батозької до Північної об'їзної. Для обслуговування кварталів проектної житлової забудови.
Проектна №17	6,0	1,1	20,0	Від вулиці Сергія Зулінського до вулиці Проектної №16. Для обслуговування кварталів проектної житлової забудови.
Проектна №18	12,0	0,7	30,0	Подовження вулиці Північної до Житомирського шосе
Проектна №19	12,0	1,9	35,0	Від вулиці Левка Лук'яненка до вулиці Північної. Для обслуговування проектних територій громадської забудови.
Проектна №20	6,0	0,6	25,0	Від вулиці Гонти до вулиці Проектної №19. Для обслуговування кварталів проектної житлової забудови.
Проектна №21	18,0	2,1	40,0	Від вулиці Гетьмана Мазепи до вулиці Проектної №26. Для обслуговування кварталів проектної житлової та громадської забудови.
Проектна №22	12,0	0,9	35,0	Від вулиці Проектної №21 до вулиці Проектної №5. Для обслуговування кварталів проектної житлової та громадської забудови.
Проектна №23	12,0	1,9	30,0	Від існуючої вулиці на аеропорт «Вінниця» до Черкаського шосе. Для обслуговування перспективної виробничої та комунальної забудови.
Проектна №24	12,0	6,1	35,0	Від існуючої вулиці на аеропорт «Вінниця» до вулиці Левка Лук'яненка. Для обслуговування перспективної виробничої, комунальної, житлової та громадської забудови.

Назва вулиці	Ширина проїзної частини, метрів	Протяжність вулиці, км	Ширина в межах червоних ліній, метрів	Маршрут проходження
Проектна №25	18,0	1,9	40,0	Від вулиці Левка Лук'яненка до вулиці Проектної №5. Для обслуговування кварталів проектної житлової забудови.
Проектна №26	18,0	3,5	40,0	Від вулиці Немирівське шосе до вулиці Проектної №24. Для обслуговування перспективної виробничої, житлової та громадської забудови.
Проектна №27	12,0	0,9	30,0	Від існуючої вулиці на аеропорт «Вінниця» до вулиці Проектної №26. Для обслуговування перспективної виробничої забудови.
Проектна №28	12,0	0,6	30,0	Від існуючої вулиці на аеропорт «Вінниця» до вулиці Проектної №24. Для обслуговування перспективної виробничої забудови.
Проектна №29	12,0	0,5	25,0	Від Черкаського шосе до вулиці Проектної №24. Для обслуговування перспективної виробничої забудови.
Проектна №30	12,0	1,2	25,0	Від Черкаського шосе до вулиці Проектної №29. Для обслуговування перспективної виробничої забудови.
Проектна №31	12,0	1,4	30,0	Від вулиці Проектної №23 до вулиці Проектної №25. Для обслуговування кварталів проектної житлової забудови.
Проектна №32	12,0	1,2	30,0	Від Немирівського шосе до вулиці Проектної №21. Для обслуговування перспективної виробничої забудови.
Проектна №33	12,0	0,6	30,0	Від вулиці Проектної №32 до вулиці Проектної №26. Для обслуговування перспективної виробничої забудови.
Проектна №34	12,0	0,5	35,0	Подовження вулиці Тимофіївської до проектної південної об'їзної. Для обслуговування кварталів проектної житлової забудови.
Проектна №35	12,0	0,6	30,0	Від вулиці Північної до вулиці Проектної №7. Для обслуговування кварталів проектної житлової забудови.

Також проектом передбачено проведення реконструкції (капітального ремонту) вулиць районного значення: ділянка Гонти (протяжність реконструкції 4,5 км), ділянка Батозької (1,1 км), Староміська – Славетна - Маріупольська (2,5 км), Грушева (1,5 км), Привокзальна - Бучми (3,4 км), Костя Широцького (1,2 км), ділянка Гетьмана Мазепи (3,3 км), Сабарівське шосе (1,5 км), Андрія Первозванного (3,0 км), Сергія Зулінського (5,2 км), Північна (2,1 км).

Загальна протяжність магістральних вулиць районного значення, на яких передбачається провести реконструкцію проїзної частини становить 29,3 км.

Протяжність магістральних вулиць районного значення на перспективу становитиме 129,8 км. Щільність мережі магістральних вулиць районного значення становить 1,11 км/км².

Загальна довжина магістральної мережі міста Вінниці на перспективу становитиме 227,3 км, у тому числі магістралей загальноміського значення – 97,5 км, районного значення – 129,8 км. Щільність магістральної мережі на розрахунковий строк – 1,94 км/км².

Транспортні споруди та комплекси

З метою покращення умов безпеки руху, підвищення пропускної спроможності вуличної мережі передбачається влаштування ряду штучних споруд. Ці споруди пропонується влаштувати через залізницю, в місцях перетину основних магістральних вулиць в місті.

Таблиця 61. Місця розташування транспортних розв'язок в одному та різних рівнях

Назва магістралей, що перетинаються	Категорія магістралей, що перетинаються	Примітка
Розв'язки в різних рівнях		
вулиця Сергія Зулінського – Житомирське шосе	Північна об'їзна та вулиця районного значення	розв'язка повна
вулиця Проектна №3 – вулиця Івана Богуна	Магістральні вулиці загальноміського значення	розв'язка повна
вулиця Проектна №3 – вулиця Гонти	Магістральні вулиці загальноміського значення	розв'язка повна
вулиця Проектна №2 – Сабарівське шосе	Магістральна вулиця загальноміського та районного значення	розв'язка повна
вулиця Соборна – вулиця Магістратська – вулиця Князів Коріатовичів	Магістральні вулиці загальноміського значення	розв'язка неповна, тунельного типу під вулицею Соборною
вулиця Проектна №2 – вулиця Данила Нечая – автодорога Т-02-04	Магістральні вулиці загальноміського значення	розв'язка повна
вулиця Проектна №7 – Житомирське шосе	Північна об'їзна та вулиця районного значення	розв'язка повна
вулиця Чепельська – автодорога Т-02-04	Південна об'їзна та вулиця районного значення	розв'язка неповна, перетин в різних рівнях без з'їздів

Назва магістралей, що перетинаються	Категорія магістралей, що перетинаються	Примітка
вулиця Проектна 18 – Житомирське шосе	Північна об'їзна та вулиця районного значення	розв'язка неповна, перетин в різних рівнях без з'їздів
Черкаське шосе – автодорога Т-02-31 (на аеропорт «Вінниця»)	Північна об'їзна та вулиця загальноміського значення	розв'язка неповна, перетин в різних рівнях без з'їздів
Розв'язки в одному рівні		
Черкаське шосе – вулиця Проектна №23	Північна об'їзна та вулиця районного значення	віднесені розвороти
Житомирське шосе – вулиця Проектна №16	Північна об'їзна та вулиця районного значення	віднесені розвороти
Львівське шосе – вулиця Проектна №8	Північна об'їзна та вулиця районного значення	віднесені розвороти
Львівське шосе – вулиця Проектна №9	Північна об'їзна та вулиця районного значення	віднесені розвороти
Хмельницьке шосе – вулиця Праведників Світу	Магістральні вулиці загальноміського значення	віднесені розвороти

Мостові переходи:

- в створі вулиці Гонти та Проектної №3, протяжністю 400 м, з шириною проїзної частини 18,0 м;
- в створі вулиці Р. Скалецького, протяжністю 250 м, з шириною проїзної частини 12,0 м;
- в створі проектної південної об'їзної, протяжністю 250 м, з шириною проїзної частини 18,0 м.
- 7 мостів через р. Тяжилівка в східних кварталах нової житлової та громадської забудови.

Шляхопроводи в створі вулиць: Проектної №1, Левка Лук'яненка, Гонти, Бучми, Максима Шимка, Гетьмана Мазепи, вулиця в напрямку аеропорту «Вінниця», Проектна №32, Проектна №26.

Визначення технічних параметрів та конфігурацій розв'язок, мостів та шляхопроводів, проводиться на подальших стадіях при розробленні спеціалізованих проектів, організаціями які мають відповідних досвід та фахівців.

Організація одностороннього руху

Існуючу мережу односторонніх вулиць передбачено залишити по існуючій схемі. На перспективу в проекті враховано роботу «Розробка транспортної схеми центру м. Вінниці», яка була розроблена ДП ДІПРОМІСТО» у 2012 році, а також розглянути можливість організувати односторонній рух по наступних вулицях:

- Грабовської – Киянка;
- Синьоводська – Барвиста;

- ділянки вулиць Генерала Арабея – Михайла Драгоманова.

Крім того проектом передбачено:

- капітальний ремонт, заміна та влаштування світлофорних об'єктів, у тому числі зі звуковими сигналами супроводження для осіб з порушеннями зору;
- утримання та поточний ремонт дорожніх знаків, а також колесовідбійних та перильних огорож;
- капітальний ремонт тротуарів на магістральних вулицях та в житлових масивах;
- оновлення системи освітлення тротуарів;
- капітальний ремонт мереж зовнішнього освітлення;
- облаштування додаткового контрастного освітлення на всіх пішохідних переходах.

Об'єкти транспортного сервісу

На розрахунковий строк, місту для обслуговування парку автотранспорту (легкових приватних та державних автомобілів, вантажних автомобілів, транзитного транспорту), потрібно:

- виходячи з кількості розрахункового парку автомобілів, транзитного автотранспорту, при середній нормі обслуговування – 800 автомобілів на 1 паливно-роздавальну колонку на добу, враховуючі середню кількість колонок на АЗС – 4 од., на перспективу існуючої кількості АЗС буде достатньо;
- при середній нормі обслуговування – 300 автомобілів на 1 пост СТО, на перспективу необхідно додатково до існуючих ще 4 СТО в середньому по 8 пости на кожну.

Крім того, на перспективу необхідно передбачити встановлення мінімум 50 електрозаправочних станцій для транспорту на території існуючих паркувальних майданчиків.

6.18.4. Організація громадського транспорту

При проектуванні нових ліній громадського транспорту були враховані такі фактори як: доступність до зупинки мешканців нових кварталів багатоквартирної та садибної забудови та зв'язок зазначених територій з центральною частиною міста, забезпечення під'їзду громадського транспорту до перспективних транспортно-пересадочних вузлів тощо.

Крім того, при прийнятті рішень щодо розвитку мережі громадського транспорту приймалися до уваги наступні документи:

- Комплексна стратегія міського транспорту і просторового розвитку;
- Стратегія громадського транспорту м. Вінниці.

- Концепція інтегрованого розвитку м. Вінниця 2030;
- Комплексна Програма розвитку міського пасажирського транспорту на 2018 - 2023 роки;
- Стратегія розвитку Вінницької міської територіальної громади до 2030 року – Стратегія 3.0;
- пропозиції КП «Вінницька транспортна компанія» (лист від 07.06.2023 №463);
- пропозиції Департаменту транспорту та міської мобільності Вінницької міської ради (відповідно листа № 21/00/007/29913 від 26.05.2023 р.).

Основні напрямки організації маршрутної мережі

Трамвай

Згідно рішень генерального плану заплановано ряд заходів, що направлені на розвиток та модернізацію цього виду масового пасажирського транспорту в місті:

- будівництво трамвайної колії по проспекту Коцюбинського від пл. Перемоги до Залізничного вокзалу.
- реконструкція трамвайної колії по вул. Батозькій на з/б плитах (від вул. Академіка Янгеля до залізничного вокзалу 0,65 км)
- проведення реконструкції трамвайних колій на з/б плитах по вул. Соборній (проект виготовлено 2016 році)
- реконструкція трамвайних колій на перехресті вул. Хмельницьке шосе – вул. Юності (проект виготовлено 2019 році)
- реконструкція трамвайних колій по вул. Коцюбинського від Центрального мосту до площі Перемоги
- реконструкція трамвайних колій по вул. Пирогова від лікарні Пирогова до ринку «Урожай»;
- будівництво трамвайної колії (однопутна) по вул. Стрілецькій від БК «Зоря» до вул. Київська і зворотній лінії по вул. Янгеля до з'єднання на вул. Замостянській. Тролейбус по вул. Янгеля (хід на муніципальний ринок) необхідно перенести з вул. Янгеля на вул. Стрілецьку.

Крім того проектом передбачене комплексне оновлення інфраструктури мережі трамваю. Модернізація тягових підстанцій із заміною старого трансформаторного обладнання на нове із більшою потужністю.

Модернізація системи диспетчеризації та телекерування всіх тягових підстанцій, дообладнання системи сповіщення.

Зберігання трамваїв передбачено у існуючому трамвайному депо. На перспективу передбачено розглянути можливість реконструкції трамвайного депо зі збільшенням нормативної ємності депо до 150 одиниць.

Загальна протяжність ліній руху трамваю (по вісі вулиць) на перспективу становитиме 23,3 км, щільність трамвайної мережі складе 0,2 км/км².

Тролейбус

Згідно рішень генерального плану заплановано ряд заходів, що направлені на розвиток та модернізацію цього виду масового пасажирського транспорту в місті:

- будівництво тролейбусної лінії по Гніванському шосе (від аграрного університету до об'їзної дороги);
- будівництво тролейбусної лінії по вул. Гонти (від вул. Київської до вул. Липовецька);
- будівництво тролейбусної лінії по вул. Батозька (від вул. перехрестя вул. Гонти до вул. Стрілецька);
- будівництво тролейбусної лінії від зуп. «Лугова» до СТО «Вінниччина авто»;
- будівництво тролейбусної лінії від муніципального ринку до вул. Сергія Зулінського;
- будівництво тролейбусної лінії по вул. Академіка Янгеля (від вул. Батозької до вул. Левка Лук'яненка (через залізничні колії, у разі будівництва шляхопроводу через залізничні колії 2х2.0 км)
- будівництво тролейбусної лінії від перехрестя вул. Академіка Янгеля по вул. Левка Лук'яненка (через залізничні колії після будівництва шляхопроводу) до вул. Гетьмана Мазепи;
- будівництво тролейбусної лінії по вул. Батозькій від перехрестя з вул. Академіка Янгеля до Залізничного вокзалу;
- будівництво тролейбусної лінії по Немирівському шосе (від ТЦ «Грош» до повороту на с. Вінницькі Хутори);
- об'єднання маршрутів тролейбуса і автобуса на к.п. Залізничний вокзал і перенесення кінцевого пункту тролейбуса і автобуса на окраїни міста;
- будівництво (подовження) тролейбусних ліній до проектних транспортно-пересадкових вузлів. В даному випадку передбачено розглянути можливість щодо організації електробусів для того, щоб не проводити будівництво контактної мережі тролейбуса;
- будівництво тролейбусних ліній для обслуговування нових кварталів житлової забудови в південній та східній частині міста.

Також на перспективу для віддалених районів міста та населених пунктів громади необхідно розглянути можливість щодо організації маршрутів електробусів.

Крім того, проектом передбачено будівництво тягових підстанцій для нових маршрутів тролейбусів:

- по вулиці Гетьмана Мазепи в районі перехрестя з Немирівським шосе;
- по вулиці Енергетичній в районі перехрестя з вул. Гонти;
- по вулиці Пирогова – с. Агрономічне.

В зв'язку з перевантаженням існуючого тролейбусного депо проектом передбачено будівництво тролейбусно-автобусного депо на 200 транспортних засобів (150 тролейбусів та 50 електробусів) на розі вул. Гонти – Енергетична (відведена ділянка площею 7,9 га).

Крім того проектом передбачене комплексне оновлення інфраструктури мережі тролейбуса. Модернізація тягових підстанцій із заміною старого трансформаторного обладнання на нове із більшою потужністю.

Модернізація системи диспетчеризації та телекерування всіх тягових підстанцій, дообладнання системи сповіщення.

Загальна протяжність ліній руху тролейбуса (по вісі вулиць) на перспективу становитиме 57.1 км, щільність тролейбусної мережі складе 0,5 км/км².

Автобус

На перспективу прийнято значно розширити мережу міського автобуса. Мережа автобусних маршрутів пройде майже по всіх магістральних вулицях міста з'єднуючі квартали нового житлового та громадського будівництва з центральною частиною міста, залізничним вокзалом, автостанцією, транспортно-пересадковими вузлами тощо.

Крім того передбачено кінцевий пункт автобусів №19, №24, №25, №21, №4 «Вишенька» і «100 річчя трамвая» перенести на перехрестя вул. Барське шосе - вул. Юзвинська. з облаштуванням повноцінного кінцевого пункту.

На перспективу по автобусам необхідне проведення оновлення рухомого складу шляхом придбання низькопідлогових автобусів (з двигунами екологічного стандарту не нижче «Євро 5») та автобусів з організованим місцем у салоні, де дозволено перевозити велосипед (для розвитку вело інфраструктури населених пунктів громади).

Проводити заміну автобусів малої пасажиромісткості на автобуси великої або середньої місткості.

На перспективу також рекомендовано розглянути доцільність запровадження автобусного маршруту який би з'єднував всі населені пункти громади між собою, а потім з Вінницею. На сьогодні маршрути існують для зв'язку окремо кожного населеного пункту з містом.

Зберігання на перспективу передбачено на території існуючих автотранспортних підприємств.

Загальна довжина ліній руху автобусу на перспективу становитиме – 160,4 км. Щільність автобусної мережі складає 1,4 км/км².

Транспортно-пересадкові вузли

Важливим елементом розвитку міста є створення транспортно-пересадкові вузлів на основних в'їздах-виїздах в/з міста. Влаштування таких вузлів дасть змогу суттєво розвантажити вуличну мережу міста від транспортних потоків, що складаються в основному з транзитних та гостей автомобілів. Транспортно-пересадкові вузли заплановано розмістити на всіх виходах з міста, що приєднуються до мережі зовнішніх автодоріг, в периферійній зоні території міста. Це виходи на Тиврівський напрямок, Уманський напрямок, Турбівський напрямок, Житомирський напрямок, Гніваньський напрямок, Могилів-Подільський та Хмельницький напрямки.

Зазначені транспортно-пересадкові вузли повинні бути забезпечені об'єктами громадського обслуговування, відкритими автостоянками (або багатопверховими гаражами), а забезпечені сполученням громадського транспорту з центральною частиною міста.

Крім того, проектом передбачено розглянути можливість влаштування багатопверхових гаражів довкола Центру Вінниці, зокрема, перед Центральним автовокзалом, біля «Книжки», в Центральному парку та на перехресті вул. Магістратська і Театральна, створивши тим самим пересадкові вузли без заїзду в центральну частину міста.

За наявності таких вузлів автомобіль можна залишити на під'їзді до міста або до його центральної частини, а до робочого місця дістатись уже пішки або громадським транспортом (мультиmodalне переміщення).

6.18.5. Організація пішохідних зв'язків та велосипедної інфраструктури

Забезпечення пішохідних сполучень з урахуванням вимог щодо інклюзивності

На перспективу при проектуванні дорожньої мережі, автостоянок та гаражів необхідно обов'язково дотримуватись положень щодо інклюзивності визначених в ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд».

Крім того, на перспективу при реконструкції вуличної мережі необхідно передбачати облаштування пішохідних переходів пониженими бордюрами та тактильною плиткою.

Велосипедна інфраструктура

Пропозиції щодо розвитку велосипедної інфраструктури прийняті відповідно «Програми розвитку велосипедного руху у Вінницькій міській територіальній громаді на 2021-2023 роки», Комплексної стратегії міського транспорту і просторового розвитку та Концепції Інтегрованого розвитку міста Вінниці 2030.

Відповідно Концепції Інтегрованого розвитку міста Вінниці 2030 передбачені такі заходи та проекти:

- розширення веломережі велосипедних доріжок та смуг у межах проїзної частини;
- створення велохабів із можливістю тривалого зберігання велосипедів у найбільших транспортних вузлах міста (автовокзали, залізничний вокзал);
- встановлення критих велопарковок з відеоспостереженням;
- розширення мережі велопрокату до 50 станцій, 500 стійок та 350 велосипедів;
- створення у місті 30 велосипедних СТО у місцях найбільшої концентрації велосипедистів;
- облаштування у місті 30 інформаційних стендів із графічним зображенням наявної велосипедної інфраструктури.

Відповідно до Комплексної стратегії міського транспорту і просторового розвитку основною ціллю, в частині розвитку велосипедного руху, є створення більш якісних зв'язків з центру міста до його районів відповідно.

На перспективу передбачений подальший розвиток велосипедних маршрутів (міських, приміських, рекреаційних) та відповідної інфраструктури які передбачені в «Програмі розвитку велосипедного руху у Вінницькій міській територіальній громаді на 2021-2023 роки».

Для забезпечення велосипедними маршрутами мешканців населених пунктів громади проектом передбачено розглянути можливість влаштування у приміських автобусах місць для велосипедів. Для зручного перевезення велосипеда у салоні автобуса необхідно виділити та позначити місце у салоні, де дозволено перевозити велосипед, поінформувати пасажирів про таку можливість та визначити години пік, у які їхати з велосипедом заборонено.

Для початку рекомендується зробити пілотними кілька автобусних маршрутів, на яких облаштувати місця для перевезення велосипедів у салоні та перевірити, наскільки послуга користується попитом і є комфортною для інших пасажирів.

Така можливість однозначно сприятиме покращенню велосипедного сполучення велоінфраструктури навколишніх сіл з велоінфраструктурою у місті.

6.18.6. Організація паркувального простору

Легковий транспорт

На перспективу в місті Вінниця загальний рівень автомобілізації буде складати 360 авто/тис. мешканців.

Таблиця 62. Проектний розподіл автотранспорту в м. Вінниця за структурою парку

Тип транспортних засобів у місті	Довгострокова перспектива		Середньострокова перспектива	
	Рівень автомобілізації, од./1000 осіб	Одиниць	Рівень автомобілізації, од./1000 осіб	Одиниць
Автомобілі всього, з них	360	145188	280	105196
Легкові, зокрема	313	126233	245	92047
Легкові індивідуальні	300	120990	232	87162
Вантажні	35	14116	26	9768
Автобуси	5	2017	4	1503
Мотоцикли	7	2822	5	1879

Таблиця 63. Показники кількості легкового індивідуального транспорту за видами забудови на розрахунковий строк

Види забудови	Чисельність населення, тис. осіб		Кількість легкових індивідуальних автомобілів	
	Існуюче	Проектне	Існуюча	Проектна
Багатоквартирна	300,0	333,3	51300	99990
Одноквартирна	69,7	70,0	11968	21000
Разом	369,7	403,3	63268	120990

Таблиця 64. Показники кількості легкового індивідуального транспорту за видами забудови на середньострокову перспективу

Види забудови	Чисельність населення, тис. осіб		Кількість легкових індивідуальних автомобілів	
	Існуюче	Проектне	Існуюча	Проектна
Багатоквартирна	300,0	305,7	51300	70922
Одноквартирна	69,7	70,0	11968	16240
Разом	369,7	375,7	63268	87162

Організація паркувального простору

У подальшому приватний автотранспорт мешканців міста передбачається повністю забезпечити місцями постійного зберігання, але для цього необхідно виконати окремий проект.

Таблиця 65. Кількість місць для постійного зберігання індивідуальних автомобілів власників нового багатоквартирного будівництва

Перелік площадок	Кількість населення, осіб		Кількість машиномісць		Територія, га	
	Розрах. строк	з неї, середньостроковий період	Розрах. строк	з неї, період 6-10 років	Розрах. строк	з неї, середньостроковий період
1. мікрорайон №10	6420	6420		1489	0.00	3.72
2. Північна	10000		3000		7.50	0.00
3. Академічний	9300		2790		6.98	0.00
4. Вул. Князів Коріатовичів	280	280		65	0.00	0.16
5. Цегельний завод - тролейбусне депо	3140	3140		728	0.00	1.82
6. вул. Зулинського 1	3400	3400		789	0.00	1.97
7. вул. Гонти - вул. Нечуя-Левицького	2480		744		1.86	0.00
8. вул. Нечуя-Левицького (між вул. Гонти - вул. Стрілецька)	1480	1480		343	0.00	0.86
9. вул. Київська - вул. Варшавська	1320	1320		306	0.00	0.77
10. вул. Янгеля - вул. Батозська	520	520		121	0.00	0.30
11. вул. Данила Нечая	1560		468		1.17	0.00
12. Пирогово	280	280		65	0.00	0.16
13. вул. Гетьмана Мазепи	3220	3220		747	0.00	1.87
14. Тяжилівка (вул. Проектна)	7880		2364		5.91	0.00
вибірково по місту	1400	1400		325	0.00	0.81
РАЗОМ	52680	21460	13200	4979	33.00	12.45

Постійне зберігання індивідуальних автомобілів власників нового багатоквартирного будівництва відбуватиметься у багатоповерхових підземних гаражах під прибудинковою територією, на відкритих автостоянках та у цокольних поверхах житлових будинків. Конкретний тип зберігання легкових автомобілів вирішуватиметься на подальших стадіях проектування при розробленні детальних планів території. Для нового багатоквартирного будівництва передбачено організація мережі гостьових стоянок загальною кількістю 3860 машиномісць.

Крім того, в проекті врахована робота «Схема розміщення автостоянок на території м. Вінниця», яка була розроблена ДП «ДІПРОМІСТО» в 2011 році. Відповідно вищезазначеної роботи додатково до існуючих розмістити 54 автостоянки, з загальною ємністю 1946 машино-місць. Більшість цих автостоянок пропонується влаштувати в центральній частині міста, поблизу крупних ринків та інших місць тяжіння населення.

Легкові автомобілі власників, що мешкають в одноквартирній забудові, зберігатимуться на території цих земельних ділянок.

6.19 Інженерне забезпечення території, трубопровідний транспорт та телекомунікації

6.19.1. Водопостачання та водовідведення

Заходи щодо розвитку системи централізованого водопроводу та каналізації міста Вінниці для забезпечення надійного водопостачання та водовідведення всіх категорій споживачів найбільш економічними та енергоощадними засобами з мінімальним впливом на екологію довкілля розроблено згідно з Державними будівельними нормами, Державними санітарними нормами та правилами, рішеннями попередньо розробленої та затвердженої містобудівної документації («Вінниця. Проект внесення змін до генерального плану міста (з актуалізацією за результатами його моніторингу), ДП «ДІПРОМІСТО», Київ, 2012 р.), а також у відповідності до положень наступних програмних документів:

- «Стратегія розвитку Вінницької міської територіальної громади до 2030 року» (рішення Вінницької міської ради від 26.02.2021 №194),
- програма «Питна вода» Вінницької області на 2021-2025 роки» (рішення 11 сесії 8 скликання Вінницької обласної ради від 30.07.2021 №176),
- «Стратегія розвитку комунального підприємства «Вінницяоблводоканал» на 2021-2030 роки» (рішення 10 сесії 8 скликання Вінницької обласної ради від 25.06.2021 №161),
- «Операційний план діяльності підприємства «Вінницяоблводоканал на період 2022-2024 років» ,
- «Програма поліпшення техногенної та пожежної безпеки населених пунктів та об'єктів усіх форм власності, розвитку інфраструктури підрозділів Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Вінницькій області на 2021-2025 роки (рішення 5 сесії 8 скликання Вінницької обласної ради від 65.02.2021 №66).
- «Правила благоустрою території Вінницької міської об'єднаної територіальної громади» (рішення 52 сесії 7 скликання Вінницької міської ради від 22.05.2020 № 2254.
- «Правила приймання стічних вод у систему каналізаційного водовідведення міста Вінниці» (рішення виконавчого комітету Вінницької міської ради від 11.10.2018 №2208).

Проектом «Внесення змін до генерального плану м. Вінниця» передбачено нове багатоквартирне та одноквартирне (садибне) будівництво. Показники додаткового навантаження на споруди і мережі водопроводу та каналізації у відповідності до планових показників чисельності населення та ступеню інженерного обладнання проектною житлової забудови надано в таблицях 66, 67.

Таблиця 66. Розрахунок обсягів водоспоживання та водовідведення для проектної одноквартирної забудови

Групи водоспоживачів	Одиниця виміру	Розрахункові (питомі) витрати води на одиницю виміру, л/добу	Коеф. добової нерівномірності Кдоб max	Довгострокова перспектива (розрахунковий строк 01.01.2041)		з неї, середньостроковий період (6-10 років)		
				Кількість споживачів (за добу)	Розрахункові витрати води, м ³ /добу	Кількість споживачів (за добу)	Розрахункові витрати води, м ³ /добу	
1. Витрати питної води								
Південний 10	особа	220	1,2	188	49,6	188	49,6	
Колос				110	29,0	110	29,0	
Кар'єр 1				130	34,3	130	34,3	
Сабарів				255	67,3	255	67,3	
вул. Північна - вул. Гонти				373	98,5	373	98,5	
вул. Стадницька				228	60,2	228	60,2	
вул. Гонти				950	250,8	950	250,8	
вул. Гонти - вул. Загурівка				65	17,2	65	17,2	
Вінницьке лісництво				150	39,6	150	39,6	
вул. Князів Коріатовичів				158	41,7	158	41,7	
Східний 1				598	157,9			
Східний 2				1155	305,0			
Східний 3				345	91,1			
Східний 4				425	112,2			
Східний 5				265	70,0			
Східний 6				670	176,9			
Вибірково по місту				33	8,7		8,7	
Невраховані витрати (15%)							242,0	105,0
Разом по п. 1							1852,0	802,0

Групи водоспоживачів	Одиниця виміру	Розрахункові (питомі) витрати води на одиницю виміру, л/добу	Коеф. добової нерівномірності Кдоб тах	Довгострокова перспектива (розрахунковий строк 01.01.2041)		з неї, середньостроковий період (6-10 років)	
				Кількість споживачів (за добу)	Розрахункові витрати води, м ³ /добу	Кількість споживачів (за добу)	Розрахункові витрати води, м ³ /добу
2. Витрати води на благоустрій території							
Поливання удосконалених покриттів, тротуарів, майданів	м ²	0,5		930000	465,0	475000	238,0
Поливання зелених насаджень, газонів, квітників	м ²	5		780000	3900,0	400000	2000,0
Разом по п.2					4365,0		2238,0
Разом по таблиці:							
обсяг витрати питної води					1852,0		802,0
Обсяг витрат води на благоустрій території					4365,0		2238,0
обсяг витрат стічних вод					1852,0		802,0

Таблиця 67. Розрахунок обсягів водоспоживання та водовідведення для проектної багатоквартирної забудови

Групи водоспоживачів	Одиниця виміру	Розрахункові (питомі) витрати води, л/добу	Коеф. добової нерівномірності Кдоб тах	Довгострокова перспектива (розрахунковий строк 01.01.2041)		з неї, середньостроковий період (6-10 років)	
				Кількість споживачів (за добу)	Розрахункові витрати води, м ³ /добу	Кількість споживачів (за добу)	Розрахункові витрати води, м ³ /добу
1. Витрати питної води							
мікрорайон 10	особа	285	1,2	5000	1710,0	5000	1710,0
3-4 поверхів				1000	342,0		
4-7 поверхів				2775	949,1		
9-поверхів				250	85,8		
24-поверхів				975	333,5		
вул. Василя Порика - вул. Хмельницьке шосе				1750	598,5	1750	598,5
Академічний				8425	2881,4		
Вул. Князів Коріатовичів				350	119,7	350	119,7
Цегельний завод - тролейбусне депо				8850	3026,7	8850	3026,7
10-12-поверхова				7150	2445,3		2445,3
10-20-поверхова				1700	581,4		
вул. Зулинського 1				1800	615,6	1800	615,6
вул. Гонти - вул. Нечуя-Левицького				3100	1060,2		
вул. Нечуя-Левицького (між вул. Гонти - вул. Стрілецька)				1850	632,7	1850	632,7
вул. Київська - вул. Варшавська				1650	564,3	1650	564,3
вул. Янгеля - вул. Батозська				650	222,3	650	222,3

Групи водоспоживачів	Одиниця виміру	Розрахункові (питомі) витрати води, л/ добу	Коеф. добової нерівномірності Кдоб тах	Довгострокова перспектива (розрахунковий строк 01.01.2041)		з неї, середньостроковий період (6-10 років)	
				Кількість споживачів (за добу)	Розрахункові витрати води, м ³ /добу	Кількість споживачів (за добу)	Розрахункові витрати води, м ³ /добу
підшипниковий завод				32625	11157,8		11157,8
Пирогово				650	222,3	650	222,3
вул. Гетьмана Мазепи				4025	1376,6	4025	1376,6
7-поверхові				2225	761,0		
10-поверхові				1800	615,6		
Тяжилівка (Проектна вулиця)				9850	3368,7		
вул. Марії Приймаченко				2300	786,6	2300	786,6
Вибірково по місту				2900	991,8	2900	991,8
Невраховані витрати (15%)					5317,0		3671,0
Разом по п. 1					40766,0		28141,0
2. Витрати води на благоустрій території							
Поливання удосконалених покриттів, тротуарів, майданів	м ²	0,5		620000	310,0	205000	103,0
Поливання зелених насаджень, газонів, квітників	м ²	5		520000	2600,0	172000	860,0
Разом по таблиці:							963,0
обсяг витрати питної води					40766,0		28141,0
Обсяг витрат води на благоустрій території					2910,0		963,0
обсяг витрат стічних вод					40766,0		28141,0

Таблиця 68. Розрахунок обсягів водоспоживання та водовідведення по групах водоспоживачів м. Вінниця на довгострокову перспективу (на розрахунковий строк)

Групи водоспоживачів	Одиниця виміру	Кількість споживачів (за добу)	Розрахункові (питомі) витрати води на одиницю виміру, л/ добу	Коефіцієнт добової нерівномірності Кдоб.мах	Обсяги водоспоживання/ водовідведення, тис. м ³ /добу
1. Витрати питної води					
1.1 Житлова багатоквартирна забудова, обладнана внутрішнім водопроводом і каналізацією з централізованим гарячим водопостачанням	1 мешканець	333300	285,0	1,2	114,0
1.2 Житлова одноквартирна забудова, обладнана внутрішнім водопроводом і каналізацією з ваннами і місцевими водонагрівачами	1 мешканець	70000	220,0		19,0
Невраховані витрати (15%)					20,0
Разом:					153,0
1.3 Промислові підприємства ¹					
Виробничі цехи звичайні	1 працівник у зміну	9000	25		0,25
Виробничі цехи з тепловиділенням		1000	45		0,05
Технологічний регламент виробництва ²					9,0
1.4 Об'єкти рекреаційної зони					
Заклади відпочинку та туризму	1 ліжко	4892	150		0,7
Разом по п. 1					163,0

¹ В розрахунках прийнято режим роботи промислових підприємств у 2 зміни. Чисельність працівників визначено у відповідності до розділу «Перспективна структура зайнятості у промисловості Вінницької міської територіальної громади на проектний період до 2041р.

² Обсяги витрат води питної якості прийняті на основі аналізу даних водоспоживання попереднього генплану з урахуванням від'ємної динаміки розвитку промислового виробництва міста.

Групи водоспоживачів	Одиниця виміру	Кількість споживачів (за добу)	Розрахункові (питомі) витрати води на одиницю виміру, л/ добу	Коефіцієнт добової нерівномірності Кдоб.мах	Обсяги водоспоживання/ водовідведення, тис. м³/добу
2. Витрати води на благоустрій території					
Обсяг витрат води на поливання-миття міських територій (таблиця А.2 ДБН В.2.5-74:2013)	1 мешканець	403300	65		26,3
Разом по таблиці:					
обсяг витрати питної води					163,0
Обсяг витрат води на благоустрій території					26,3
обсяг витрат стічних вод					163,0

На довгострокову перспективу обсяг витрат питної води для ділянок проектної забудови визначено в розмірі 42,6 тис. м³/добу. Обсяг витрат стоків 42,6 тис. м³/добу.

В таблиці 68 наведені розрахунки загального обсягу водоспоживання міста Вінниці на довгострокову перспективу (розрахунковий строк):

- обсяг витрат питної води визначено в розмірі 163,0 тис. м³/добу.
- обсяг витрат стоків 163,0 тис. м³/добу.

Розрахунки проведено згідно з вимогами ДБН Б.2.2-12:2019, ДБН В.2.5-74:2013, ДБН В.2.5-64:2012 та за відсутності на момент проектування розроблених і затверджених науково обґрунтованих нормативів питного водопостачання для м. Вінниця¹.

Водопостачання

Проектом передбачається дотримання актуальної на даний час загальної схеми водопостачання міста Вінниці, яка описана в розділі «Комплексна оцінка території. Водопостачання та водовідведення» та передбачає забір води з поверхневого джерела – річки Південний Буг, із застосуванням належної технології водопідготовки, знезараження та транспортування води кільцевою мережею централізованого водопроводу низького тиску з відповідними водопровідними спорудами. Проектом передбачено функціонування об'єднаної питної та протипожежної системи водопостачання, яка за надійністю дії відноситься до першої категорії. Водопровідна мережа кільцева, низького тиску.

В гідравлічних вузлах, а саме в місцях перетину водопровідних ліній, відгалужень до споживачів та місцях встановлення пожежних гідрантів влаштовуються водопровідні камери/колодязі з відповідною арматурою. Вводи водопроводу господарчо-побутового призначення до будівель кожної з груп водоспоживачів мають бути обладнані вузлами обліку витрат води з засобами обліку відповідного метрологічного класу згідно з вимогами ДБН В.2.5-64:2012 та КП «Вінницяоблводоканал». При влаштуванні двох водопровідних вводів до багатоповерхових будівель, що проектуються передбачена можливість приєднання їх до різних ділянок кільцевої водопровідної мережі. З огляду на коливання гідростатичного тиску мережевого водопроводу, на вводах в будинки та споруди необхідно передбачити встановлення регуляторів тиску. За необхідності забезпечення гарантованого вільного тиску на позначці найвище розташованих сантехнічних приладів – не менше ніж 0,2 МПа, передбачається обладнання багатоповерхових житлових будинків підвищувальними насосними установками із застосуванням зонних систем внутрішнього водопроводу.

До кінця розрахункового строку мережею централізованого водопроводу має бути охоплена вся житлова та громадська забудова населеного пункту.

¹ Відмова КП «Вінницяоблводоканал» від надання актуальних вихідних даних для проектування. Лист від 02.05.2023 №2/12-1200.

Джерелом для централізованого господарсько-питного та протипожежного водопостачання водоспоживачів міста Вінниці залишається поверхневий водний об'єкт - річка Південний Буг. За даними Басейнового управління водних ресурсів річки Південний Буг сумарні ресурси поверхневого стоку у басейні річки для середньоводного року складають 1790 млн. м³, маловодного – 880 млн. м³. У 2019 р. поверхневий сток склав 850 млн. м³ (95% забезпеченість). Середньодобові обсяги стоку впродовж річного періоду спостереження на гідрологічному посту біля Сабарівського водосховища становлять 29,1 м³/с (917 млн. м³)¹.

Як додаткове та, частково, альтернативне джерело водопостачання, особливо в разі виникнення надзвичайних ситуацій, проектом пропонується дослідження та розробка перспективних ділянок родовищ питних підземних вод: Пирогівської ділянки на правобережжі Південного Бугу та Вінницької на лівобережжі, які відносяться до покладів підземних вод водоносного комплексу в зоні тріщинуватих кристалічних порід докембрійського періоду і продуктів їх вивітрювання². Прогнозні запаси підземних вод для Вінницького району оцінено у 6,8 млн. м³/рік, затверджені експлуатаційні запаси – 5,2 млн. м³/рік.

Баланс використання питної води всіма групами водоспоживачів м. Вінниця на довгострокову перспективу:

а.) водні ресурси: прогнозовані ресурси (обсяг стоку) поверхневих водних об'єктів – 917,0 млн. м³/рік; експлуатаційні запаси підземних водних об'єктів – 5,2 млн. м³/рік;

б.) використання води – 163,0 млн. м³/рік;

З огляду на демографічний прогноз, для забезпечення нормативного водоспоживання прогнозованої чисельності населення міста та промислового виробництва збільшення продуктивності водопровідних мереж та споруд в межах розрахункового етапу не потрібне. Система централізованого водопостачання потребує розвитку за рахунок оптимізації, реконструкції та модернізації.

Для збільшення ефективності технологічного процесу видобутку та транспортування води, зниження витрат електроенергії, покращення якості води та підвищення надійності її транспортування, необхідно провести автоматизацію технологічних процесів на об'єктах, які забезпечують водопостачання. Впровадження автоматизованої системи управління з центрального диспетчерського пункту має забезпечити надійну і економічну сумісну роботу розгалуженої сукупності складних систем споруд, механізмів, апаратів та здійснення контролю низки гідравлічних, фізико-хімічних та мікробіологічних процесів в режимі реального часу.

Впровадження всієї низки заходів з реконструкції та модернізації системи водопостачання потребує залучення спеціалізованих проектних установ на наступних стадіях розробки містобудівної документації.

¹ «План управління річковим басейном Південного Бугу: аналіз стану та першочергові заходи»/ За ред. Афанасьєв С. т інш., Київ, 2014

² «Підземні води тріщинуватих кристалічних порід як резервне джерело питного водопостачання Вінниці (Україна)» /Шестопапов В., Стеценко Б., Руденко Ю., Геол.журн. 2018 №1 (362)

Наразі необхідним для міста є здійснення заходів щодо дотримання нормативних показників якості видобутої і підготовленої води по хімічному та бактеріологічному складу і недопущення їх погіршення в процесі транспортування води мережевими трубопроводами.

Оскільки бюджетне фінансування водогосподарської діяльності наразі є недостатнім, нагальним стає пошук форм і методів інвестиційного забезпечення з можливою імплементацією позитивного зарубіжного досвіду інвестування сфери водокористування.

Реалізація заходів екологічної безпеки Вінниці, що передбачає подальше озеленення міста і поліпшення стану існуючих зелених насаджень, вимагає розвитку мережі поливального водопроводу з впровадженням сучасних засобів автоматизації. Для відбору обсягів води на поливання зелених насаджень пропонується влаштування водозабірної споруди технічного водопроводу з р. Південний Буг, а також влаштування нових ділянок мережі поливального водопроводу.

Поливання/зрошення територій має передбачати використання ґрунтових вод, поверхневих джерел з влаштуванням тимчасових споруд для сезонного забору води та локальних систем технічного водопроводу. Використання води міського водопроводу на ці потреби необхідно обмежити тільки територіями, до стану яких висувуються підвищені вимоги (лікарні, дитячі установи, тощо).

Пожежогасіння територій

Загальні витрати води для пожежогасіння м. Вінниці визначаються як сумарна витрата на зовнішнє пожежогасіння (відповідно до ДБН В.2.5-74:2013), внутрішнє пожежогасіння (відповідно до ДБН В.2.5-64:2013) та роботу систем протипожежного захисту (відповідно до ДБН В.2.5-56). Розрахункова кількість одночасних пожеж в місті - 3 пожежі. Визначена величина включає і пожежі на підприємствах виробничого/складського призначення, які розташовані в межі населеного пункту. Обсяг води для пожежогасіння території визначено у 2,8 тис. м³. Даним об'ємом забезпечується:

- зовнішнє пожежогасіння житлової, громадської забудови та виробничих приміщень з витратами 80 л/с, (час гасіння пожежі – 3 год);
- внутрішнє пожежогасіння громадської забудови з витратами 4-ох струменів по 2,5 л/с, (розрахунковий час роботи пожежних кран-комплектів – 150 хв.);
- внутрішнє пожежогасіння житлової забудови з витратами 2-х струменів по 2,5 л/с, (розрахунковий час роботи пожежних кран-комплектів – 150 хв.);
- внутрішнє пожежогасіння виробничих будівель з витратами 3-х струменів по 2,5 л/с, (I ступінь вогнестійкості, категорія В за вибухопожежною небезпекою ; час гасіння пожежі – 3 год);
- автоматичне з витратами 28,8 л/с, (час гасіння пожежі – 1 год.).

Необхідний пожежний об'єм води зберігається в РЧВ на ділянках водопровідних споруд насосних станцій. Зовнішнє пожежогасіння забезпечується пожежними автомобілями з підключенням до гідрантів, що встановлені на кільцевій та розподільчій водопровідній мережі. Влаштування пожежних гідрантів передбачається вздовж автомобільних доріг та проїздів на максимальній відстані 150 м. один від одного. Пожежогасіння будівель має бути забезпечено з двох гідрантів. Максимальна відстань від гідранту до будівлі яка ним обслуговується – 150 м.

Максимальний строк відновлення протипожежного запасу води у даному населеному пункті складає 24 години. На період відновлення пожежного об'єму води обмеження у водопостачанні допускається не більше ніж на 30% від розрахункових витрат на господарсько-питне водопостачання.

У населеному пункті є можливість для надійного забору води пожежною технікою з поверхневого джерела (р. Південний Буг, стави) з влаштуванням пожежних під'їздів (пірсів) та приймальних колодязів. Колодязь об'ємом 3-5 м³ з'єднується з водним об'єктом трубопроводом, який облаштовано засувкою. Конструкція споруди запобігає замерзанню води в зимовий період.

Пропозиції щодо проектних мереж та споруд централізованого водопроводу надано в графічній частині проекту.

Основними заходами з реалізації генерального плану щодо розвитку та удосконалення системи водопостачання міста Вінниці є:

- розроблення/коригування та оптимізація галузевої «Схеми водопостачання міста Вінниці» (після затвердження «Проекту внесення змін до генерального плану м. Вінниця» у відповідності з проектними рішеннями щодо складу, кількості та розміщенню груп водокористувачів із застосуванням концепції поділу мережі на зони постачання та розподілу води;
- розроблення проектних рішень щодо впровадження автоматизації системи управління об'єктами водопостачання;
- розроблення геоінформаційної системи об'єктів КП «Вінницяоблводоканал» інтегрованої в державну геоінформаційну систему;
- виконання гідрогеологічних досліджень з техніко-економічними розрахунками щодо експлуатації запасів покладів підземних вод ділянок: Пирогівської - на правобережжі Південного Бугу та Вінницької на лівобережжі;
- виконання проектних, вишукувальних та будівельних робіт для влаштування додаткового/ частково альтернативного водозабору на даних ділянках з комплексом водопровідних споруд та водогонів;
- виконання техніко-економічного обґрунтування для проекту реконструкції міської водоочисної станції та реконструкції водопровідних насосних станцій м. Вінниці. Розроблення проектно-кошторисної документації та виконання будівельно-монтажних робіт;

- приведення продуктивності споруд водозаборів , споруд водопідготовки та транспортування води, а також кількості і ємності РЧВ у відповідність до обсягів водоспоживання всіх груп водоспоживачів м. Вінниця та населених пунктів у зоні відповідальності КП «Вінницяоблводоканал»;
- забезпечення і дотримання розроблених та затверджених технологічних регламентів циклу водопідготовки для всіх ділянок водопровідних споруд;
- організація системи моніторингу хімічного складу води джерел водопостачання, якості та безпечності підготовленої питної води з використанням мобільних додатків та відповідного програмного забезпечення;
- впровадження сучасних екологічних методів знезараження води (змішані оксиданти, гіпохлорит натрію, ультрафіолетові лампи, тощо);
- вдосконалення виробничої бази та обладнання відомчої лабораторії контролю якості питної води для моніторингу якості та контролю за технологічними процесами очищення води;
- забезпечення ділянок нової багатоквартирної та існуючої одноквартирної забудови централізованим водопостачанням. Для цього на подальших стадіях проектування необхідно виконати гідравлічні розрахунки з визначенням схеми розподілення потоків, вузлових витрат для розрахункових режимів роботи водопровідної мережі;
- реконструкція (санація) всіх ветхих трубопроводів та заміна всіх аварійних водогонів з використанням пластмасових труб розрахункової кільцевої жорсткості;
- обладнання всіх абонентів засобами обліку витрат води визначеного метрологічного класу і з імпульсним виходом;
- постійна модернізація виробничої бази КП «Вінницяоблводоканал»;
- здійснення ефективної зовнішньої та внутрішньої комунікації у відповідності до розробленого плану Комунікаційної Стратегії;
- гармонізація параметрів обчислення мережевих витрат і тарифів для забезпечення розвитку та експлуатації в належному технічному стані системи водопостачання.

Першочергові заходи (короткостроковий період до 5 років; середньостроковий період - до 10 років) спрямовані на зменшення виробничих витрат КП «Вінницяоблводоканал» та забезпечення споживачів водою відповідної якості. Виходячи з цього, інвестування коштів планується для здійснення наступних робіт і заходів:

а.) Для забезпечення водоспоживачів питною водою відповідної якості:

- безумовне дотримання комплексу заходів, які встановлені для зони санітарної охорони (ЗСО) I поясу водозабірних споруд;

- реалізація планових заходів щодо реконструкції технологічних мереж та споруд: розроблення проектно-кошторисної документації по об'єкту «Реконструкція насосної станції III підйому «Старе місто», виконання будівельно-монтажних робіт. Розроблення проектно-кошторисної документації по об'єкту «Реконструкція насосної станції III підйому «Вишенька», виконання будівельно-монтажних робіт. Реконструкція будівлі, заміна обладнання та технологічних трубопроводів ВНС по вул. Степана Бандери,7; ВНС по вул. Степана Бандери, 21; ВНС по вул. Тичини,5; ВНС по вул. Миколайчука, 39. Модернізація насосної станції I підйому «П'ятничани».

б.) Для зменшення енергоспоживання:

- переоснащення водопровідних насосних станцій із заміною насосного обладнання, яке відпрацювало строк корисного використання (39 одиниць) на енергоощадне насосне обладнання з частотним перетворювачем та гідропневмобаків для оптимізації роботи системи, зменшення частоти включень і запобіганню можливого гідравлічному удару;
- реконструкція кабельних мереж електропостачання водопровідних насосних станцій. Впровадження автоматизованої системи комерційного обліку електроенергії (АСКОЕ);
- влаштування альтернативного джерела електроенергії (сонячні батареї) на ділянці ВС «П'ятничани».

в.) Для зменшення аварійності:

- впровадження заходів щодо управління тиском в системі водопостачання;
- планова реконструкція та санація мережевих трубопроводів і водогонів великих діаметрів з придбанням необхідного обладнання, машин і механізмів;
- реконструкція та санація ділянок водопроводу з використанням пластмасових труб розрахункової кільцевої жорсткості аварійних та ветхих ділянок водопроводу. Виконання будівельно-монтажних робіт з реконструкції мережі водопостачання на ділянці від вул. Пирогова до вул. Лебединського. Реконструкція водогону діаметром 600-500 мм по вул. Зарічній та вул. Івана Богуна від ВС «П'ятничани» до площі Героїв Майдану;
- розроблення проектно-кошторисної документації та виконання будівельно-монтажних робіт з реконструкції водогону діаметром 150 мм в селищі Стрижавка. Розроблення проектно-кошторисної документації та виконання будівельно-монтажних робіт з реконструкції водогону діаметром 700 мм по вул. Барське шосе, водопроводу діаметром 300 мм по вул. Городецького.

г.) Для запобігання витокам води питної якості:

- здійснення заходів щодо оптимізації зонування подачі води з ділянок водозабірних споруд, зменшення навантаження на старі ділянки мережі шляхом оптимізації тиску в системі;

- проектування та впровадження зон тиску з одночасною модернізацією насосного обладнання ВНС;
- планова заміна регулювальної та запірної арматури;
- створення груп активного контролю витоків;
- впровадження автоматизованої системи виявлення витоків води, яка буде включати в себе проектування та встановлення контрольних точок на водопровідній мережі.

д.) Для зниження фактичного водоспоживання та зменшення втрат:

- розроблення та виконання спеціалізованих заходів щодо скорочення частки нереалізованої води;
- проведення просвітницької роботи серед містян, щодо формування етики раціонального використання води;
- впровадження нових приладів технологічного контролю на об'єктах КП «Вінницяоблводоканал»;
- обладнання всіх абонентів засобами обліку витрат води визначеного метрологічного класу і з імпульсним виходом;
- виявлення та легалізація несанкціонованих підключень.

Водовідведення

Загальна схема централізованого відведення стічних вод м. Вінниці до ділянки міських каналізаційних очисних споруд, яка була описана в розділі «Комплексна оцінка території. Водопостачання та водовідведення» залишається чинною. З поступовим розвитком міста та підвищенням ступеню його благоустрою, передбачається стовідсоткове охоплення водоспоживачів мережею повної роздільної каналізації. Її розвиток має здійснюватися шляхом реалізації заходів проекту «Проект внесення змін до генерального плану м. Вінниця» (ДП «ДІПРОМІСТО», м. Київ, 2023 р.), схем детального планування територій та відповідно до проектних рішень спеціалізованих проектних установ щодо розбудови систем каналізації населеного пункту.

Проектом передбачено нове багатоквартирне та одноквартирне (садибне) будівництво. Показники додаткового навантаження на споруди і мережу централізованої каналізації у відповідності до планових показників чисельності населення надано в таблицях 65, 66. Розрахунки проведено згідно з вимогами ДБН Б.2.2-12:2019, ДБН В.2.5-74:2013, ДБН В.2.5-64:2012 та за відсутності на момент проектування розроблених і затверджених науково обґрунтованих нормативів питного водопостачання для м. Вінниці¹.

¹ Відмова КП «Вінницяоблводоканал» від надання актуальних вихідних даних для проектування. Лист від 02.05.2023 №2/12-1200.

Загальний обсяг стічних вод мережі централізованої каналізації м. Вінниця на довгострокову перспективу надано в таблиці 67. Він складає 163,0 тис. м³/добу. Даний обсяг зворотних вод передбачено на кінець розрахункового строку реалізації проектних рішень (01.01.2041). Він складається з обсягів стоку від усіх груп водоспоживачів за умови повного охоплення мережею централізованої каналізації ділянок житлової та громадської забудови міста.

Для здійснення каналізування проектної забудови передбачено влаштування ділянок внутрішньоквартальної самопливної каналізаційної мережі. Для найбільш низьких ділянок передбачено влаштування готових локальних каналізаційних насосних станцій підкачки колодезного типу з врахуванням розміру санітарної зони. Корпус насосної станції колодезного типу в залежності від глибини залягання ґрунтових вод приймається пластиковим або залізобетонним. Горловина корпусу обладнується касетним фільтром. Загальна продуктивність системи забезпечується двома занурювальними насосами (робочий/резервний). Кожен з них розраховано на максимальний секундний приплив з коефіцієнтом 1,05. Для транспортування стоків до вузлових КНС передбачено влаштування районних каналізаційних насосних станцій. На подальших стадіях проектування необхідно виконати гідравлічні розрахунки з визначенням схеми розподілення потоків, вузлових витрат для розрахункових режимів роботи каналізаційної мережі.

Здійснення повного біологічного очищення проектного обсягу стічних вод можливе на майданчику існуючих міських каналізаційних очисних спорудах (КОС) за умови їх реконструкції і модернізації з застосуванням сучасних технологій очищення зворотних вод та збільшення потужностей до розрахункових.

Під час поетапної реконструкції потужність очисних споруд на розрахунковий строк має забезпечити очищення стоків в обсязі 163,0 тис. м³/добу.

Застосовані технологічні рішення мають забезпечити повне біологічне очищення розрахункового обсягу стоків, гнучке та оперативне керування процесом очищення для досягнення необхідного ефекту при можливих змінах параметрів зворотних вод, які надходять до КОС, а також забезпечити стабільні нормативні показники очищення стічних вод та оптимізувати собівартість кубометру очищених стоків.

Стічні води від міста та прилеглих населених пунктів, у яких КП «Вінницяоблводоканал» надає послуги з централізованого водовідведення, після повного біологічного очищення мають відповідати вимогам постанови Кабінету Міністрів України від 25.03.1999 №465 «Про затвердження Правил охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами» та скидатись до річки Південний Буг.

Приймання рідких відходів від дотепер не каналізованої одноквартирної забудови передбачено за існуючою схемою. За максимального охоплення міста мережею централізованої господарчої каналізації очікується істотне зменшення обсягу рідких відходів.

Пропозиції щодо проектних каналізаційних мереж та споруд надано в графічній частині проекту.

Основними заходами з реалізації генерального плану щодо удосконалення та розвитку системи централізованої каналізації міста Вінниці є:

- виконання робочої документації та реалізація проекту поетапної реконструкції міських КОС із збільшенням потужностей, удосконаленням технології очищення, доочищення та знезараження стічних вод з використанням новітніх технологій. Доведення хімічного, та бактеріологічного складу очищених стоків до нормативних вимог європейських стандартів;
- модернізація системи централізованої каналізації перекладкою замортизованих колекторів і мереж, реконструкцією насосних станцій, дублюванням напірних трубопроводів від насосних станцій I категорії надійності дії;
- заміна залізобетонних трубопроводів на трубопроводи з композитних матеріалів: труби поліетиленові, поліетиленові двошарові гофровані, поліетиленові спіральні навиті, тощо. Кільцева жорсткість визначається розрахунком на подальших стадіях проектування;
- реконструкція та переоснащення каналізаційних насосних станцій з застосуванням енергоощадного насосного обладнання з частотним перетворювачем;
- виконання проектно-кошторисної документації та будівництво каналізаційних мереж та споруд на ділянках нової проектноної забудови та в районах міста, які дотепер не охоплені мережею централізованої водовідведення. Забезпечення на кінець розрахункового етапу повного охоплення забудови міста мережею централізованого каналізації;
- безумовне дотримання розмірів захисних охоронних зон для всіх каналізаційних самопливних та напірних мереж, КНС, очисних споруд каналізації, трубопроводу скидання біологічно очищених зворотних вод до р. Південний Буг з метою попередження травматизму та загрози пошкодження майна;
- впровадження повної автоматизованої системи керування відведенням і очищенням стічних вод, контролю та діагностики роботи споруд і мереж;
- розроблення та впровадження системи моніторингу скидів господарських та виробничих стічних вод у міську каналізацію, у першу чергу, за показниками якості для забезпечення нормального функціонування технологічних процесів біохімічного очищення на спорудах КОС;
- розроблення та впровадження заходів щодо забезпечення повторного використання очищених зворотних вод;
- гармонізація параметрів обчислення мережових витрат і тарифів для забезпечення розвитку та експлуатації в належному технічному стані системи каналізації.

Першочергові заходи (короткостроковий період та середньостроковий періоди) в першу чергу спрямовані на зменшення виробничих витрат КП «Вінницяодводоканал» та забезпечення всім групам водоспоживачів доступу до якісних послуг централізованої каналізації. Виходячи з цього, інвестування коштів планується для здійснення наступних робіт і заходів:

- розроблення (коригування) галузевої Схеми каналізації м. Вінниця після затвердження проекту «Внесення змін до генерального плану м. Вінниця» у відповідності з новими рішеннями щодо складу, кількості та розміщенню водокористувачів. Визначення заходів та механізму реалізації Схеми.

а.) Для зменшення аварійності та запобіганню витокам:

- виконання в якомога стислі терміни розроблення проектно-кошторисної документації та будівельно-монтажних робіт реконструкції нитки дублюючого напірного каналізаційного трубопроводу діаметром 700 мм від КНС №1-А по вул. Гліба Успенського до міських КОС;
- розроблення проектно-кошторисної документації та виконання будівельно-монтажних робіт з реконструкція будівлі, та заміною технологічного обладнання КНС №1-А по вул. Гліба Успенського, КНС №4 по вул. Нагірна, КНС №11 по вул. Якова Шепеля;
- реконструкція каналізаційного колектору діаметром 800 мм по вул. Князів Коріатовичів;
- модернізація КНС №5-А по вул. Айвазовського з заміною насосного обладнання;
- диспетчеризація та автоматизація роботи КНС по вул. Нагірна, КНС по вул. Пластова, КНС №7-А. Диспетчеризація КНС по вул. Костя Широцького;
- впровадження заходів щодо врегулювання роботи каналізаційних насосних станцій з оптимізацією притоку стічних у відповідності до потужностей технологічного обладнання;
- закупівля сучасного ремонтного обладнання.

б.) Для зменшення енергоспоживання:

- реконструкція кабельних мереж електропостачання каналізаційних насосних станції згідно з галузевими планами. Переоснащення каналізаційних насосних станцій із застосуванням енергоощадного насосного обладнання з частотним перетворювачем;
- реконструкція ТП №99 по вул. Князів Коріатовичів (КНС №1);
- розроблення проектно-кошторисної документації та виконання робіт з реконструкції кабельної лінії 10 кВ фідера 251 Л1 КНС №3-А;

- розроблення проектно-кошторисної документації та виконання робіт з реконструкції кабельної лінії 10 кВ фідера 39 міських КОС;
- розроблення проектно-кошторисної документації та виконання робіт з реконструкції кабельної лінії 10 кВ фідера 426 КНС №9.

в.) Для поліпшення якості очищених стічних вод:

- завершення реконструкції споруд механічного очищення стоків;
- впровадження сучасної, екологічної системи знезараження біологічно очищених зворотних вод перед скиданням до водного поверхневого об'єкту.

6.19.2. Електропостачання

Для вирішення схеми електропостачання виконано розрахунок електричних навантажень на довгостроковий період. Електричні навантаження підраховані згідно до архітектурно-планувальних рішень та економічного завдання суміжних відділів, завдання на проектування та питомих нормативів:

- господарсько-побутові та комунальні потреби населення підраховано за укрупненими показниками споживання електроенергії за рік на одну людину згідно норм ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій», як для будинків з газовими плитами. При цьому прийняті нормативи враховують електроспоживання житловими будинками, громадськими закладами, підприємствами побутового призначення, вуличним освітленням, водопостачанням, водовідведенням тощо;
- електричне навантаження промислових споживачів також підраховано за укрупненими показниками споживання електроенергії за рік одним робітником з диференціюванням по галузях господарства.

Підсумки розрахунків приведені в таблиці.

Таблиця 69. Підрахунок господарсько-побутових та промислових електричних навантажень¹

Найменування споживачів	Загальна кількість мешканців, працівників, тис. осіб	Річне споживання електроенергії, млн.кВт × годин*	Загальне навантаження, тис. кВт*
Багатоквартирна забудова без електроплит	322,08/295,88	644,16/248,54	113,01/47,80
Багатоквартирна забудова з електроплитами	11,22/9,82	26,93/15,71	4,64/2,97
Одноквартирна забудова	70,0/70,0	140,0/58,8	24,56/11,31
Промисловість	20,24/-	709,14/-	121,26/-
РАЗОМ		1520,23/323,05	263,47/62,08

¹ Примітка: довгострокова перспектива/з неї середньостроковий період

Виходячи з розрахунків електричних навантажень та враховуючи місцеві умови м. Вінниця для забезпечення надійного електропостачання споживачів в цілому та з урахуванням електропостачання нових ділянок забудови, що передбачені Генеральним планом, пропонується проведення наступних заходів:

- для створення другого незалежного джерела живлення м. Вінниця, підвищення надійності електропостачання, а також для можливості часткового розвантаження внутрішнього міського кільця необхідно провести будівництво двоколової лінії електропередачі 110 кВ від ПС-750 кВ «Вінниця» до вузлової підстанції міської мережі. В якості вузлової підстанції найбільш доцільним є використання існуючої ПС 110/10 кВ Східна. На ПС-750 кВ «Вінниця» провести реконструкцію та розширення ВРУ-110кВ, а також реконструкцію ВРУ-330 кВ зі збільшення потужності автотрансформатора АТ-3 з 125 МВА до 200 МВА і організацією приєднання АТ-2 до збірних шин ВРУ-110 кВ;
- побудувати ПС 110/35/10(20) кВ «П'ятничани» (два трансформатора потужністю по 16 МВА), приєднання якої виконати двома кабельними лініями із зшитого поліетилену 110 кВ до діючих ПЛ-110 кВ «ВЗТА-Західна» і «Вінницька-330-Укрфлора», та 2-ма КЛ-35 кВ із зшитого поліетилену 10,5 км до ПС-110/35/10 кВ «Південна» та ПС-35/10 кВ «Центральна» відповідно;
- будівництво даної ПС-110/35/10 кВ «П'ятничани» дозволить зробити перерозподіл навантаження підстанцій міського кільця (за рахунок переводу навантажень від ПС-110 кВ «Західна»-2,15 МВт, «Промислова»-1,93 МВт, «Північна»-2,795 МВт), а також значно підвищить надійність живлення відповідальних споживачів які знаходяться в центральній частині м. Вінниці шляхом створення резерву живлення для ПС 35/10 кВ «Центральна»;
- побудувати ПС-110/20 кВ «Тяжилівська» для забезпечення покриття прогнозованого навантаження мікрорайону «Східний» орієнтовною потужністю 30-50 МВт. Двопроменеве живлення підстанції по напрузі 110 кВ буде реалізовано від проектної лінії 110 кВ «Вінницька 750 – Східна». Будівництво підстанції пропонується виконати в класі напруг 110/20 кВ з подальшим розвитком мережі 20 кВ.;
- у зв'язку з ростом навантаження на ПС «Нова», ПС «Промислова», ПС «Західна» та ПС «Центральна» провести заміну трансформаторів на трансформатори більшої потужності;
- для покращення роботи підстанцій, покращення оперативності управління та запобігання руйнуванню фізично зношеного обладнання провести реконструкцію, ремонти та оновлення обладнання на таких підстанціях: «Західна», «Східна», «Нова», «Південна», «Промислова», «Північна», «Центральна»;
- провести реконструкцію трьохланцюгової ділянки повітряної лінії 110кВ «Вінниця-330 – Калинівка», «Південна – ВЗТА», «Вінниця-330 – Західна» на одно- та дволанцюгову;

- провести заміну конструкцій на ділянках повітряної лінії 110кВ «ВЗТА – Нова», які підпадали під дію корозії внаслідок проходження ПЛ-110кВ поблизу діючого на той час хімічного виробництва;
- на головних ділянках міського кільця провести заміну проводу АС-185 на АС-240 для забезпечення надійної роботи ПЛ-110 кВ в складних ремонтних режимах;
- розподілення електроенергії між споживачами передбачено по мережах напругою 10-0,4 кВ, для чого збудувати необхідну кількість розподільчих пунктів 10 кВ (РП-10 кВ), трансформаторних підстанцій 10/0, 4кВ (ТП-10/0,4 кВ), мереж 10 кВ та 0,4 кВ та зовнішнього освітлення. Кількість, розміщення РП-10 кВ, ТП-10/0,4 кВ та траси ЛЕП вирішуються на подальших стадіях проектування згідно Технічних умов енергопостачальної організації;
- протягом всього розрахункового строку необхідно проводити реконструкцію та розширення електричних мереж, заміну зношеного та морально застарілого обладнання, впроваджувати енергозберігаюче обладнання та технології;
- при забудові проектних площадок слід врахувати розташування існуючих повітряних ліній 110-35 кВ та передбачити улаштування технічних коридорів, санітарних і охоронних зон.

6.19.4. Теплопостачання

На довгострокову перспективу теплопостачання існуючого та нового багатоквартирного житлового фонду, закладів та підприємств обслуговування м. Вінниця передбачається централізованими та децентралізованими системами від існуючих та нових теплоджерел.

Теплопостачання одноквартирної забудови передбачається шляхом використання індивідуального теплового обладнання.

Теплові потоки житлових та громадських будівель, які підлягають централізованому теплопостачанню, визначені згідно з прийнятою забезпеченістю:

- багатоквартирної забудови опаленням та гарячим водопостачанням;
- підприємств та закладів обслуговування опаленням, вентиляцією та гарячим водопостачанням.

Розрахункові теплові потоки по видах споживання виконано відповідно до вимог нормативних ДБН В.2.5-39:2008 «Теплові мережі», ДСТУ-Н Б В.1.1-27:2010 «Будівельна кліматологія», а також даних по динаміці житлового фонду м. Вінниця.

Теплові потоки для промислових підприємств визначено по укрупнених галузевих показниках питомих витрат теплоти та палива, даних фактичного паливоспоживання і даних, щодо перспективи їх розвитку та наведено в цілому по місту.

Результатами розрахунків, орієнтовні величини необхідного теплового потоку багатоквартирного житлового фонду, закладів і підприємств обслуговування в проектних межах м. Вінниці, за умови 100% покриття потреб теплоспоживання на кінець реалізації обсягів будівництва розрахункового строку, наведено в таблиці.

Таблиця 70. Тепловий потік, МВт¹

Споживачі	Опалення, вентиляція	Гаряче водопостачання	Всього
Житлово-громадська забудова, всього	759,97/636,58	130,43/120,05	890,40/756,63
Зокрема площадки нової забудови, разом	246,18/64,07	32,70/12,14	278,88/76,21
Промисловість	60,69/—		
РАЗОМ	951,09/756,63		

Потужність централізованих джерел, з урахуванням втрат в мережах складе приблизно 1046,20 МВт.

Розвиток існуючої системи теплових мереж обумовлюється резервом потужності визначених джерел та розміром додаткових навантажень нових споживачів, вимогами відповідних Технічних умов на підключення до централізованої системи з урахуванням фактору оптимізації собівартості житлово-комунальних послуг по об'єктах нового будівництва, як додаткового абонента. Для оптимального використання встановлених потужностей джерел теплоти в обсязі міста, урахування можливих екстремальних ситуацій і розподілу по періодах сезонного теплопостачання через відключення котельних установок, в схемах теплових мереж окремих груп котелень доцільне влаштування перемичок.

Теплопостачання нових об'єктів, що розташовані поза межами радіусу дії існуючих джерел теплоти, можливого додаткового підключення нових абонентів, пропонується через застосування модульних (блочних транспортних, дахових) котелень, що дозволяє максимально уникати втрат теплової енергії, підвищити інтенсивність вводу в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів. Того ж часу, теплозабезпечення споживачів площадок багатоквартирної забудови зі значним розрахунковим тепловим потоком, рекомендовано розглянути через застосування централізованого теплопостачання від квартальних (мікрорайонних) котелень сучасного технічного рівня виконання, потужністю до 23,0 МВт.

Орієнтовно для забезпечення додаткового теплового потоку на довгострокову перспективу намічено побудувати близько 12 котелень та прокласти близько 17,0 км теплових мереж.

¹ У чисельнику – довгострокова перспектива (розрахунковий строк), у знаменнику – середньостроковий період

Забезпечення рентабельного та надійного теплопостачання для об'єктів, що розглядаються на базі централізованого та децентралізованого теплопостачання від існуючих джерел теплоти, при відповідному техніко-економічному розрахунку та обґрунтуванні, потребує проведення їх модернізації з використанням котлоагрегатів сучасного типу і виведення з експлуатації морально застарілих малоефективних котелень, впровадження енергозберігаючих технологій, повної автоматизації котлів найбільш перспективних котелень, з урахуванням сучасних розробок і рекомендацій, використання на котельнях принципів когенерації, що забезпечить кінцевого споживача енергією в основному, або спільному із централізованими системами режимі експлуатації.

Для вибору оптимального варіанту надійного теплозабезпечення споживачів м. Вінниця в цілому, ТОВ «Інноваційне будівництво» розроблено проект «Схема теплопостачання м. Вінниця на період до 2030 року». Проектом передбачено основні концептуальні напрямки оптимізації схеми теплопостачання:

- реконструкція котелень із заміною котлів на більш економічні;
- реконструкція котелень із капітальним ремонтом водогрійних котлів ПТВМ, а також заміна палинкових пристроїв з впровадженням автоматичної системи керування;
- заміна існуючих теплопроводів на попередньоізольовані;
- заміна центральних теплових пунктів (ЦТП) на індивідуальні теплові пункти (ІТП);
- будівництво котелень на біопаливі;
- робота ТЕЦ по когенераційній схемі;
- будівництво блочних модульних котелень.

Також даним проектом враховано Стратегію розвитку Вінницької міської територіальної громади до 2030 року, в якій наведено такі заходи:

- оптимізація/зменшення споживання енергоресурсів житловим фондом і закладами бюджетної сфери шляхом моніторингу споживання енергоресурсів, впровадження різноманітних підходів підвищення енергоефективності у закладах бюджетної сфери, зокрема здійснення термомодернізації приміщень та сприяння запровадженню програм ремонту житлового фонду з використанням енергозберігаючих технологій та обладнання;
- запровадження Плану дій зі сталого енергетичного розвитку та клімату до 2030 року, який передбачає: оновлення найбільш застарілих мереж теплопостачання; реконструкцію наявних котелень із застосуванням альтернативних джерел енергії, використання систем енергоощадного теплозабезпечення тощо;
- дослідження практик використання альтернативних джерел енергії для автономізації енергопостачання.

З метою покращення екологічного стану довкілля, економії паливно-енергетичних ресурсів, подальшого підвищення коефіцієнту ефективності перетворення енергії, у тому числі за рахунок відмови від будівництва зовнішніх теплових мереж, водопідготовки, додаткових інженерних споруд і пристроїв, для теплопостачання об'єктів одно- та багатоквартирного нового житлового фонду та громадського будівництва пропонується застосування теплових установок сучасного типу (теплогідромеханічні генератори, теплові насоси та інші). Для теплонасосних установок (ТНУ) джерелом низькопотенційного тепла можливе використання систем утилізації тепла на очисних спорудах каналізації, використання тепла ґрунтів, водоймищ. Покриття теплових навантажень (у повному обсязі, або частково – на гаряче водопостачання), пропонується через комплексне застосування ТНУ з когенераційними установками, геліосистемами. Автономність запропонованого обладнання враховує поетапність введення в експлуатацію об'єктів будівництва. На подальших стадіях проектування необхідно також розглянути можливість застосування у архітектурних рішеннях об'єктів вітроустановок у комплексі з теплогенераторами для систем опалення, гарячого водопостачання як житлових, так і виробничих приміщень.

Вибір варіанту системи теплопостачання об'єкту вирішується на подальших стадіях проектування з урахуванням інвестиційних пропозицій та відповідних Технічних умов.

Кількість джерел теплопостачання із розрахунку до наданих у проекті розмірів необхідного теплового потоку, місця їх розміщення, вибір основного обладнання, траси нових і підлягаючих реконструкції розподільчих тепломереж конкретизуються на подальших етапах проектування.

6.19.5. Трубопровідний транспорт

Трубопровідний транспорт в межі території проектування відсутній.

6.19.6. Телекомунікаційні мережі та об'єкти

Розвиток телекомунікаційних мереж та об'єктів є в залежності від планів розвитку підприємств зв'язку.

6.20. ІНЖЕНЕРНА ПІДГОТОВКА ТА БЛАГОУСТРІЙ ТЕРИТОРІЇ

6.20.1. Інженерна підготовка і захист територій

Гідротехнічні заходи

Після обстеження території, аналізу природних умов, вивчення наявного картографічного і планового матеріалів та раніше розроблених проектів, а також враховуючи архітектурно-планувальні рішення та перспективи розвитку визначився комплекс гідротехнічних заходів з інженерної підготовки та захисту території, який включає:

- *берегоукріплення, влаштування набережної та благоустрій пляжів;*
- *регулювання річок та струмків, благоустрій існуючих ставків і водосховища. Ліквідація заболоченостей.;*
- *заходи по зниженню рівня ґрунтових вод;*
- *протиерозійні заходи;*
- *протипросадні заходи;*
- *рекультивация порушених територій.*

Даний розділ розроблено у відповідності з Водним кодексом України, Земельним кодексом України, ДБН Б.1.1-14:2021 і підтверджує технічну можливість і економічну доцільність прийнятих в цьому проекті планувальних рішень. Розділ з інженерної підготовки та захисту території розроблено на стадії схеми і не є документом для виконання робіт.

Берегоукріплення, влаштування набережної та благоустрій пляжів

Раніше інститутом «Укрдіпроводгосп» м. Вінниця було виконано ТЕР «Очистка річки Південний Буг від мулових наносів в м. Вінниці». Цим ТЕР було передбачено берегоукріплювальні роботи на окремих ділянках з влаштуванням набережної. Даним проектом враховані рекомендації вищевказаного ТЕР.

Берегоукріплення влаштовується на окремих ділянках берегів по р. Південний Буг, на водоймищах в центральній частині міста та в районах нової забудови, а саме: правий берег – окремі ділянки, загальною протяжністю 1,2 км, від мосту в створі вул. Червоноармійської і до мосту в створі вул. Скалецького; Тимощука; а по лівому березі – одна ділянка – від мосту в створі вул. Тимощука, протяжністю біля 0,5 км. Також пропонується влаштувати набережну на ділянці правого берега водоймища на р. Південний Буг в районі вулиць Гонти і Стрілецької.

Загальна довжина існуючої *набережної* складає біля 2,0 км, на проектний період передбачено влаштування *набережної* на окремих ділянках правого і лівого берега р. Південний Буг – загальною довжиною 2,7 км. Крім того, необхідно поновити огорожу з парапетом; доповнити малими архітектурними формами, озелененням і квітниками.

В місті є ряд пляжів «Центральний», «Хімік», по вул. Гонти, на озерах в мікрорайоні «Тяжилів» та ЦПКіВ ім. Горького, «Фестивальний», «Парк Дружби Народів», «Кумбари», «Староміський», «Сабарів», «Спартак», «Дикий», «Динамо», в районі дитячого оздоровчого табору та військового санаторію, інформація про стан яких наведена далі згідно даних департаменту житлово-комунального господарства та благоустрою міськвиконкому. На пляжах Гонти, Хімік, Центральний проведено капітальний ремонт на загальній площі 1,56 га. На інших ділянках зон відпочинку (на пляжах) необхідно поступово проведення робіт по капітальному ремонту і оснащенню.

Таблиця 71. Перелік зон відпочинку (пляжів)

Найменування	Площа, м ²	Технічний стан	Санітарний стан	Підпорядкування	Примітки
Гонти	7930	проведено капремонт	задовільний	ВМР	відкритий
Хімік	4281	проведено капремонт	задовільний	ВМР	відкритий
Центральний	33355	проведено капремонт	задовільний	ВМР	відкритий
Дружби народів	333313	потребує реконструкції	задовільний	ВМР	закритий
Кумбари	470	потребує реконструкції	задовільний	ВМР	закритий
острів Кемпа	542	потребує реконструкції	задовільний	ВМР	закритий
П'ятничанський	700	потребує реконструкції	задовільний		дикий
Г. Успенського	202	потребує реконструкції	задовільний		дикий
Спартак	2140	потребує реконструкції	задовільний	КЗ «ВОС ДЮСШ олімп. резерву з веслування»	відкритий
Радон	970	потребує реконструкції	задовільний		дикий
ВВС	5191	потребує реконструкції	задовільний	військовий санаторій	відкритий
Староміський	421	потребує реконструкції	задовільний		дикий
Лісний	1698	потребує реконструкції	задовільний		дикий
Східний	1677	потребує реконструкції	задовільний		дикий
Разом	62890				

Даним розділом передбачається благоустрій існуючих пляжів та влаштування нових, шляхом підсипки піску, облаштування грибками, роздягальнями та іншим оснащенням.

Загальна площа пляжів на розрахунковий період складатиме 6,3 га. Вище в таблиці наведено перелік пляжів обладнаних і необладнаних (за даними департаменту житлово-комунального господарства та благоустрою міської ради), згідно якої пропонується ряд ділянок до благоустрою на загальній площі 6,3 га.

Регулювання річок та струмків, благоустрій існуючих ставків і водосховища.
Ліквідація заболоченостей.

Русла рік, струмків та їх заплави знаходяться в антисанітарному стані. Загальна протяжність всіх річок та струмків в межах міста складає 33,0 км.

З метою їх оздоровлення рекомендується здійснити роботи по регулюванню русел річок і струмків (розчищення та ін. роботи з благоустрою), в межах заплави.

Проведення цих видів робіт дозволить збільшити пропускну і покращити дренажну здатність русел річок і струмків, що призведе до осушення заболочених заплавної ділянок і зниження рівня ґрунтових вод на прилеглих до заплави територіях.

В межах міста і промислових зон влаштувати прибережні захисні смуги з винесенням в природу, зберігаючи русла в природному стані.

Для більш детальної проробки питань регулювання русел річок рекомендується виконати «Схему по регулюванню і благоустрою русел малих річок і струмків» спеціалізованим інститутом.

Регулювання русел рік та струмків передбачається здійснити на окремих ділянках загальною протяжністю 33,0 км. Пропонується проведення заходів по оздоровленню всіх водотоків та відновлення їх до природного стану.

Враховуючи ту обставину, що м. Вінниця розташоване на берегах Південного Бугу та його приток, має місце наявність осередків виплоду комах, в тому числі і комарів, які можуть бути переносниками захворювань.

Інститутом «Укрдіпроводгосп» м. Вінниця раніше було виконано ТЕР «Очистка річки Південний Буг від мулових наносів в м. Вінниці», якою передбачалась розчищення р. Південного Бугу в межі Сабаровського водосховища (від греблі ГЕС до мосту на об'їзній автодорозі). Даним проектом враховані рекомендації вищевказаного ТЕР.

Водотоками у водосховище виноситься велика кількість побутового сміття, побутових і промислових стоків, а по р. Вишенька поступають і стічні води з очисних споруд, які розташовані на правому березі, що погіршує санітарно-гігієнічний стан і якість води у водосховищі.

Враховуючи вище викладене і ту обставину, що у водосховищі практично відсутня течія, ложе водосховища за період експлуатації сильно замулилось і почалось інтенсивне заростання берегів водною рослинністю. Значно погіршилась якість води, що в свою чергу погіршило умови для купання, організації пляжів і забору води для питних потреб. Ложе водосховища потребує проведення робіт по його оздоровленню (розчистка, поглиблення).

Стік малих річок і струмків зрегульований ставками. Крім того, є ще ряд ставків-копаней. Найбільш крупний є ставок, який розташований в південно-західній частині міста на р. Вишеньці західніше оптико-механічного заводу. Площа водного дзеркала при НПУ 240,6 м, складає біля 60 га. Об'єм при середній глибині 2,5 м – 1,5 млн. м³, ставок належить товариству мисливців і рибалок. Знаходиться в нормальному санітарно-технічному стані.

Інші ставки знаходяться в незадовільному санітарно-технічному стані. Ложа ставків замулені і заросли водною рослинністю. Греблі і водоскидно-зливні споруди від довготривалої експлуатації зносились, прийшли в непридатний стан і потребують проведення капітального ремонту.

Таблиця 72. Основні ставки м. Вінниці

Місцезнаходження або назва ставка	Площа, га	Користува
1. «Поділля» (Вишенька)	58,0	Товариство мисливців та рибалок
2. Озеро Миру (Вишенька)	0,2	Релігійна громада
3. вул. Мічурина (Вишенька)	0,8	Обласний ендокринологічний диспансер
4. вул. Степана Руданського (П'ятничани)	5,5	Зелене господарство
5. вул. Ботанічна (П'ятничани)	1,5	Лісництво
6. вул. Ботанічна (П'ятничани)	1,0	Лісництво
7. Автостанція «Східна» (Тяжилів)	3,5	
8. вул. Левка Лук'яненка, ПТУ-44 (Тяжилів)	1,5	
9. Притока р. Тяжилівки (Тяжилів)	2,0	
10. вул. Синьоводська (Старе місто)	0,4	Будинок відпочинку ім. Коцюбинського
11. вул. Синьоводська (Старе місто)	0,8	Будинок відпочинку ім. Коцюбинського
12. вул. Синьоводська (Старе місто)	0,7	Будинок відпочинку ім. Коцюбинського
13. вул. Синьоводська (Старе місто)	1,5	Будинок відпочинку ім. Коцюбинського
14. вул. Якова Шепеля (Старе місто)	1,3	АТП-0162
15. вул. Якова Шепеля (Старе місто)	0,6	
16. вул. Костя Широцького (Старе місто)	0,7	
17. пров. Антона Турчановича (Малі Хутори)	3,0	Вінницький олієжиркомбінат
18. вул. Леся Курбаса (Малі Хутори)	4,0	
19. вул. Чумацька (Малі Хутори)	1,5	
20. вул. Чумацька (Малі Хутори)	1,0	
21. вул. Чумацька (Малі Хутори)	1,4	
22. вул. Насті Присяжнюк (Малі Хутори)	1,0	

Місцезнаходження або назва ставка	Площа, га	Користува
23. вул. Насті Присяжнюк (Малі Хутори)	0,2	
24. вул. Насті Присяжнюк (Малі Хутори)	0,3	
25. вул. Насті Присяжнюк (Малі Хутори)	0,6	
Разом	93,0	

Крім того, вище приведена остання інформація по водних об'єктах в таблицях: - по ріках і струмках та по ставках згідно актів останньої інвентаризації, що надано міською радою.

Наявність зазначених річок, 1 водосховище і 20 ставків з площею водного дзеркала відповідно 250 га та 8,74 га, являється потенційною загрозою підтоплення районів міста по вул. Могильчак, Київська - Стеценка, Гліба Успенського в період повені.

На території міста є *підтоплені ділянки* з високим рівнем ґрунтових вод. Розташовані вони, в основному, в лівобережній частині міста в районі Замостя по берегах Сабаровського водосховища та інші ділянки.

Це утворює антисанітарні умови на освоєних забудовою територіях, ускладнює експлуатацію існуючих комунікацій, освоєння нових ділянок під будівництво.

В даний період, протидія щодо високого рівні ґрунтових вод і заболоченостей ведеться локальними ділянками при будівництві окремих будівель і споруд, шляхом влаштування дренажу чи місцевої підсипки.

Загальна площа водного дзеркала водойм в межі міста складає біля 280 га, зокрема спостережувана площа – 25,6 га, із яких анофелогенна площа на даний період – 0,24 га. На деяких ставках необхідно проводити заходи з метою попередження розмноження комарів (в таблиці нижче наведено перелік таких водних об'єктів).

Комплекс включає: вертикальне планування та організацію поверхневого стоку; осушення заболочених територій та зниження рівня ґрунтової води; пропуск малих водотоків в трубах; регулювання стоку; благоустрій берегів струмків та водоймищ.

Ліквідацію заболочених ділянок намічається виконувати шляхом влаштування відкритої або закритої дренажної системи осушення і підсипки території. Загальна площа *заболоченостей* в межі міста складає 39,3 га.

Таблиця 73. Водні об'єкти з місцями розмноження комарів

Місцезнаходження або назва водного об'єкту (ставка, річки)	Площа спостережувана га	Площа виплоду комарів, га	Відстань до житлової забудови, м
р. Тяжлівка по вул. Левка Лук'яненка:	16,0	0,04	23,0
Ставок по Залізничному провулку	0,6	0,06	27,0
Ставок по вул. Айвазовського	0,8	0,04	16,1

Місцезнаходження або назва водного об'єкту (ставка, річки)	Площа спостережувана га	Площа виплоду комарів, га	Відстань до житлової забудови, м
Ставок по вул. Юрія Смирнова	1,7	0,03	41,0
Ставок по 2 пров. Насті Присяжнюк	1,0	0,02	25,0
Ставки по вул. Якова Шепеля:			
№1	1,0	0,02	44,0
№2	1,4	0,01	60,0
№3	3,1	0,02	26,0
Всього	25,6	0,24	-

Заходи по зниженню рівня ґрунтових вод.

На території міста є ділянки з високим рівнем ґрунтових вод загальною площею біля 680,0 га – це окремі ділянки по місту та в заплавах річок і струмків.

Захисту від підтоплення підлягають території по місту, які вже забудовані, або ті, де буде проводитися нова забудова.

Таблиця 74. Перелік можливих підтоплених ділянок по місту (за даними департаменту житлово-комунального господарства та благоустрою міськвиконкому):

Найменування	Площа, м ²	Необхідні заходи
вул. Форпостна	1114	Реконструкція зливової каналізації
вул. Остапа Вишні	800	Реконструкція берегоукріплення
вул. Густава Брлінга	640	Капремонт зливової каналізації
2-пров. Варшавський	1490	Реконструкція зливової каналізації
вул. Лисенка	1200	Реконструкція зливової каналізації
вул. Князів Коріатовичів, 69	3000	Капремонт зливової каналізації
вул. Князя Володимира	5150	Капремонт зливової каналізації
пров. Синьоводська	25700	Капремонт зливової каналізації
пров. Люблінський	5180	Реконструкція зливової каналізації
вул. Лукяновського	12170	Реконструкція зливової каналізації
вул. І. Богуна- Яна Засідателя	10058	Реконструкція зливової каналізації
вул. Юрія Ілленка	4000	Реконструкція берегоукріплення
вул. Пирогова	3330	Реконструкція зливової каналізації
вул. 600-річчя	29194	Реконструкція зливової каналізації
вул. Айвазовського	12032	Реконструкція зливової каналізації
вул. Київська	15534	Реконструкція зливової каналізації
вул. Павла Конелюка	5520	Реконструкція зливової каналізації
вул. 600-річчя, 18	9940	Реконструкція зливової каналізації
Разом	≈14,6 га	

Із таблиці видно, що в межі міста необхідно першочергово виконати заходи щодо захисту від підтоплення на перерахованих ділянках, шляхом проведення капітального ремонту та реконструкції зливової каналізації, а також реконструкції окремих ділянок існуючого берегоукріплення. При проведенні заходів по розчистці русел рік та струмків в заплавах рівень ґрунтових вод понизиться приблизно на 0,5 - 0,7 м, відповідно і площа підтоплень значно зменшиться.

При освоєнні підтоплених територій рекомендується застосовувати роботи як спеціальні (*влаштування дренажу, підсіпки та ін.*), так і загального характеру (*впорядкування поверхневого стоку, гідроізоляцію та ін.*).

При використанні ділянок з високим рівнем ґрунтових вод під забудову капітальними будівлями і спорудами, рекомендується виконувати зниження рівня ґрунтових вод на глибину (від проектної відмітки території) не менше ніж на 2,5 м. найбільш ефективним способом зниження рівня ґрунтових вод, при такому використанні території, буде влаштування дренажу.

Заболочені ділянки рекомендується підсипати до відміток, які забезпечують відвід поверхневих вод з підсіпної території.

На всіх ділянках, що освоюються, незалежно від їх функціонального призначення, рекомендується виконати заходи по організації поверхневого стоку. Крім того, рекомендується ліквідувати вигрібні ями та поглинаючі колодязі, особливо в районах малоповерхової забудови та передбачити влаштування мережі господарчо-побутової каналізації.

Для більш детальної розробки методів зниження рівня ґрунтових вод та захисту від підтоплення, в кожному конкретному випадку рекомендується доручити виконати розробку проекту спеціалізованому інституту, а також розробити «*Схему ліквідації підтоплення територій міста Вінниці*». Загальна площа підтоплення по місту складає 680 га, втому числі загальна площа підтоплення в районах нової забудови орієнтовно складає біля 30,0 га.

Протиерозійні заходи

В межах міста окремі території підлягають враженню ерозійними процесами, заходи (на ділянках з ухилами понад 15%) на загальній площі біля 40,0 га. Даним розділом пропонується виконати на першу чергу протиерозійні заходи на ділянках, які підлягають освоєнню згідно архітектурно-планувальних рішень на площі 18,0 га.

Території, де яружна мережа має інтенсивний розвиток, передбачаються зелені зони (зони відпочинку) тощо.

При такому функціональному використанні цих територій і з врахуванням особливостей місцевої яружної мережі, передбачається виконання комплексу протиерозійних робіт, що включає лісомеліоративні і гідротехнічні роботи. Для отримання більшої ефективності рекомендується одночасне їх застосування.

Круті схили балок і долин річок рекомендується терасувати, а вершини і прияржні ділянки закріпити деревно-кущовою рослинністю з посівом багаторічних трав.

По тальвегах балок з ціллю запобігання тальвегів від донної ерозії, для відводу тимчасових водотоків, рекомендується влаштування водовідвідних лотків.

Для зменшення потрапляння поверхневого стоку зі сторони водозбірної ділянки балок до вершиш і відвершків, передбачається влаштування водовідвідних лотків і валів. Влаштування цих споруд рекомендується в місцях концентрації поверхневого стоку, у верхів'ях балок і відвершках. Потік, що відводиться, направляється в спеціальні безпечні для скиду місця.

Виконання вище приведених заходів дозволить ліквідувати шкідливі наслідки ерозійних процесів в межах міста на довгостроковий період, на загальній площі біля 40,0 га.

Протипросадні заходи

На території міста існує вірогідність прояву ґрунтів з просіданням І типу.

В разі прояву таких ґрунтів як лесовидні суглинки, для підготовки основи під капітальну забудову необхідно виконати більш детальне інженерно-геологічне та інженерно-будівельне обстеження ділянок під будинки і споруди.

При замочуванні основи, складеної просадними ґрунтами, стійкість та експлуатаційна надійність споруд забезпечується водозахисними та конструктивними заходами, спрямованими на запобігання просадним властивостям ґрунтів:

- в межах деформаційної зони чи її частини – улаштуванням ґрунтових подушок, трамбування котлованів;
- в межах всього просадного шару необхідно виконувати глибинне ущільнення ґрунтовими паями, що попередньо замочені в нижніх шарах просадних ґрунтів;
- прорізкою просадних ґрунтів основи фундаментів із забивних, набивних та буро набивних паль, а також з використанням стовпів чи стрічки з ґрунтів, що закріпленні хімічним, термічним чи іншим способом, а також заглибленням фундаментів;
- вертикальним плануванням ділянки забудови, якісним заповненням пазух котлованів та траншей, виключенням витоку води із водо несучих комунікацій на проектованій території.

В центрі старого міста при інженерно-геологічних дослідженнях зустрічались підземні ходи (катакомби). План їх розташування невідомий через відсутність спеціальних досліджень.

Для оцінки підроблених (техногенно-порушених) територій необхідно виконати ретельне інженерно-геологічне обстеження та обґрунтування, яке складається спеціалізованою організацією і містить у собі: геологічні і гідрологічні дані про підроблену товщу; дані про місця, де можливе утворення провалів та інше.

На підроблених територіях будівництво забудов і споруд здійснюється тільки при наявності відповідного висновку організацій, що спеціалізуються в даній області. Орієнтовно по місту Вінниці проти просядні заходи необхідно врахувати на загальній площі для проектної одноквартирної забудови 289 га, зокрема на середньостроковий період – на площі 150 га; а для проектної багатоквартирної забудови на загальній площі – довгострокова перспектива – 226,8 га, зокрема на середньостроковий період – на площі 75,8 га; загалом на довгострокову перспективу – на нову проектну забудову, всього $289+226,8=515,8$ га, а на середньостроковий період – на площі $150+75,8=225,8$ га.

Рекультивация порушених територій

На території міста є старі піщані кар'єри, гранітний кар'єр (12,2 га), міський полігон твердих побутових відходів поблизу с. Стадниця (площею 16,0 га) та ряд інших порушених територій, невеликих по площі, зритих ділянок, які також потребують рекультивациі.

Звалище обваловане по периметру, частково має огорожу, є контрольні свердловини для спостереження за якістю підземних вод. Зберігання ТПВ відбувається з порушеннями санітарних норм і правил та загрожує забрудненням басейну Десенки, притоку Південного Бугу; територія потребує першочергової рекультивациі.

Вінницьким обласним відділом Державного проектно-вишукувального інституту «Житомиркомундорпроект» раніше був розроблений робочий проект „Рекультивация полігону ТПВ в с. Стадниця Вінницького району”, у якому розглянутий варіант технічно можливого продовження роботи звалища та наведено перелік необхідних для цього заходів. Проект не був затверджений, та через відсутність фінансування заходи і роботи по рекультивациі полігону ТПВ не виконувались. На перспективу передбачається будівництво підприємства промислової переробки відходів (орієнтовно на площі 6,50 га), на території сільської ради. Більш детальна характеристика полігону та обсяги наведено у розділі «Санітарне очищення».

Полігон ТПВ вичерпав свої територіальні та технологічні можливості і через просідання обвалування в північно-східній частині полігону існує реальна загроза прориву фільтрату та попадання його в Південний Буг вище водозабору Вінниці, тому виникла необхідність закриття полігону та його рекультивациі, що і пропонується виконати на середньостроковий період.

Території кар'єрів піддаються проведенню на них рекультивациі поетапно: в першу чергу виконуються планувальні роботи, терасування та засипка, потім укладається шар рослинного ґрунту, посадка дерев і кущів, посів багаторічних трав. Такі території в основному використовуються для зон зелених насаджень.

Загальна площа порушених земель в межах міста, де необхідно проведення рекультивациі, складає 28,2 га.

Таблиця 75. Основні гідротехнічні заходи з інженерної підготовки та захисту території в межах міста

Заходи	Одиниця виміру	Існуючий стан	Довгострокова перспектива
1. Захист від підтоплення	га	д.в.	680,0
2. Берегоукріплення (будівництво)	км	1,2	2,9
3. Влаштування набережних	км	2,0	4,7
4. Благоустрій існуючих пляжів	га	1,56	6,3
5. Регулювання русел річок, струмків	км	д.в.	33,0
6. Розчистка існуючих водойм	га	д.в.	93,0
7. Протипросадні заходи	га	-	515,8
8. Ліквідація заболоченостей	га	д.в.	39,3
9. Протиерозійні заходи (на ділянках з ухилами понад 15%)	га	д.в.	40,0
10. Рекультивациа порушених територій	га	д.в.	28,2

Остаточні умови щодо проведення ремонту і будівництва систем інженерного захисту (мереж та споруд) уточнюються на наступних стадіях проектування відповідно інженерних розрахунків та технічних умов експлуатаційних організацій. Всі проекти виконуються спеціалізованими організаціями в галузі водного господарства.

Проектом розроблені тільки принципові рішення по захисту території від несприятливих геологічних процесів, від підтоплення; по благоустрою водних об'єктів міста. Зважаючи на точність топографічної основи масштабу 1:10000, розроблена «Схема інженерної підготовки та захисту території» підтверджує можливість здійснення планувального вирішення території; потребує уточнення і береться за основу на наступних стадіях проектування відповідно технічних умов

Дощова каналізація

Зважаючи на перспективи розвитку міста, вже складені умови формування поверхневого стоку, існуючі мережі дощової каналізації, розчленованість рельєфу, наявність балок, розділення території залізницею, річками неможливо створення однієї системи відведення та очищення поверхневого стоку з території міста, тому передбачено будівництво окремих, незалежних одна від одної систем дощової каналізації з будівництвом в кожній очисних споруд.

Відведення дощових вод з території існуючої та нової забудови передбачається комбінованим методом – відкритим способом: по спланованій поверхні до лотків проїзної частини вулиць з послідуочим відведенням через дощопроймальні колодязі до системи дощової каналізації; та закритою

внутрішньоквартальною мережею колекторів з підключенням до магістральних колекторів, які влаштовуються вздовж вулиць.

По тальвегах балок, які є тальвегами водозбірних басейнів, та по струмкам передбачено влаштування головних водовідвідних мереж у вигляді: відкритих лотків та каналів з закріпленим руслом, або закритої дощової каналізації.

На гирлових ділянках головних дощових колекторів та відкритих каналів передбачено будівництво проектних очисних споруд. Після очищення стоку, випуски здійснюються в водні об'єкти: струмки, ставки, річки Тяжилівка, Південний Буг.

Всі існуючі випуски без очищення дощової каналізації закриваються (демонтуються), стоки з них підключаються до проектних мереж та відводяться до запроектованих очисних споруд дощової каналізації. При неможливості підключення або об'єднання на таких існуючих випусках влаштовуються очисні споруди. Даним проектом пропонується подекуди влаштовувати очисні споруди локального типу та споруди типу «Біоплато». Тип очисних споруд уточнити на наступних стадіях проектування.

Рекомендовано влаштування очисних споруд закритого типу із застосуванням індивідуальних проектів і спеціальних конструктивних рішень з впровадженням високоефективних передових технологій по очищенню стоків із виключенням негативного впливу на навколишнє середовище, що дозволить значно зменшити розміри цих споруд. Необхідно передбачити повну очистку поверхневого стоку відповідно з нормами Правил охорони поверхневих вод від забруднення стічними водами. Експлуатація, обслуговування і моніторинг таких споруд повинні бути постійними.

Дощова каналізація влаштовується як закритого так і відкритого (відкриті водовідвідні лотки) типу. Закриті дощові колектори влаштовуються в основному на забудованій території вздовж вулиць та на території багатоквартирної забудови, а відкриті водовідвідні лотки по тальвегам балок, на озелененій території, в районах садибної забудови з підключенням до закритої дощової каналізації через колодязі з відстійною частиною, зі змінними сміттєутримачами та спеціальними решітками з метою запобігання замуленню колодязів та колекторів піском, побутовим та будівельним сміттям, ін.

На найбільш забруднених територіях промислових і комунально-складських зон, автотранспортних підприємств, автостоянок, гаражів, автозаправних станцій та інших джерел забруднення залежно від особливостей їх функціонального використання і площ, необхідно створити локальні системи водовідведення й очищення дощових вод різного ступеня складності, з максимальною можливістю використання стоку для оборотного водопостачання або для поливу та миття цих територій. Надлишок стоків необхідно підключати до міської мережі дощової каналізації.

Схемою передбачено:

- розширення, доповнення та реконструкцію існуючої дощової мережі;

- будівництво нових головних та магістральних колекторів до яких підключаються колектори із прилеглих вулиць та мікрорайонів;
- будівництво очисних споруд дощової каналізації;
- ліквідація та підключення існуючих випусків дощової каналізації в проектну мережу, або, якщо це неможливо, будівництво на цих випусках очисних споруд.

На весь проектний період передбачається влаштування: 220,22 км дощової каналізації - 220,22 км; 49 об'єктів очисних споруд. Зокрема на середньостроковий період: 50,38 км дощової каналізації; 25 об'єктів очисних споруд.

Також передбачено виконання наступних невідкладних заходів:

- будівництво дощової каналізації по вул. Володимира Ілика - 560 м;
- будівництво дощової каналізації по вул. Демчука, Володимира Киянка - 700 м;
- будівництво дощової каналізації по вул. Садовського, Лугова, Джозефа Конрада (підтоплена ділянка) - 2350 м;
- будівництво дощової каналізації по вул. Юрія Ілленка - 500 м;
- будівництво дощової каналізації по вул. Айвазовського (для запобігання підтоплення житлової забудови) – 480 м;
- будівництво дощової каналізації в районі Хутора Шевченко – 2000 м;
- будівництво дощової каналізації по вул. Стеценка - 800 м;
- будівництво дощової каналізації по 1-му пров. Київський - 300 м;
- будівництво дощової каналізації по 1-му пров. Пирогова, тальвегу балки – 1160 м;
- будівництво та подовження дощової каналізації від кільця від вул. Тарногородського до струмка – 600 м;
- будівництво дощової каналізації по вул. Соборна - 650 м;
- будівництво дощової каналізації по вул. Магістрацька – 550м;
- будівництво дощової каналізації по вул. Князів Коріатовичів - 640 м;
- будівництво дощової каналізації по вул. Миколи Оводова - 650 м;
- будівництво дощової каналізації по вул. Брацлавська - 1050 м;
- будівництво дощової каналізації по вул. 600-Річчя - 1600 м;
- капремонт та реконструкція дощової каналізації на вулицях де можливе підтоплення в наслідок опадів: вулиці Форпостна, Густава Брілінга, Лисенка, Князів Коріатовичів, Князя Володимира, Люблінська, Бориса Лук'яновського, Івана Богуна - Яна Засідателя, Київська, Павла Корнелюка, 2-й пров. Варшавський та інші ~ 8500 м.

Всього для реалізації невідкладних заходів щодо організації поверхневого стоку необхідне будівництво близько 14,59 км та капремонт 8,5 км дощової каналізації.

Для забезпечення надійної роботи існуючої системи дощової каналізації необхідно:

- виконати паспортизацію та інвентаризацію всіх мереж та випусків дощової каналізації;
- виконувати регулярне очищення, як відкритої, так і закритої мережі зливостоків;
- проведення ремонту аварійних трубопроводів з заміною конструкцій колекторів, термін експлуатації яких закінчився.

В подальшому для забезпечення надійної роботи системи дощової каналізації необхідно виконувати регулярне очищення, колекторів, дощоприймальних та оглядових колодязів, як найменше один - два рази на рік так, як при їх експлуатації відбувається накопичення значних відкладень.

Остаточні умови будівництва систем дощової каналізації (мереж та споруд), місця випуску очищених стоків та розташування очисних споруд уточнюються на наступних стадіях проектування відповідно гідравлічних розрахунків та технічних умов експлуатуючих організацій.

Даним проектом розроблені тільки принципові рішення по відводі дощових і поверхневих вод. Зважаючи на точність топооснови масштабу 1:10000, розроблена схема дощової каналізації підтверджує можливість здійснення планувального вирішення території, потребує уточнення і береться за основу на наступних стадіях проектування відповідно технічних умов експлуатуючих організацій.

6.20.2. Поводження з відходами

Стратегія та заходи щодо управління відходами в місті Вінниця мають відповідати положенням Закону України «Про управління відходами» від 20.06.2022 № 2320-IX; Національній стратегії управління відходами в Україні до 2030 року (схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 №820-р); положенням документів державного планування: «Регіональний план управління відходами у Вінницькій області на період до 2030 року» (розпорядження Вінницької ОДА від 28.12.2020 №827); «Програма охорони навколишнього природного середовища Вінницької МТГ на 2021-2023 роки», «Програма регулювання чисельності тварин гуманними методами на території Вінницької міської територіальної громади на 2022-2024 роки» та з урахуванням рішень прийнятих в попередньо розробленій містобудівній документації «Схема планування території Вінницької області» (ДП «ДІПРОМІСТО», м. Київ, 2008 р.).

На даний час стратегія та заходи щодо управління відходами міста здійснюється у відповідності до «Правил благоустрою території Вінницької міської об'єднаної територіальної громади» (рішення 52 сесії 7 скликання Вінницької міської ради від 22.05.2020 №225) та розробленої «Схеми санітарного очищення міста Вінниці» із застосуванням планово-регулярної системи санітарного очищення території з регулярним (за графіком та визначеним маршрутом) вивезенням побутових відходів спеціальним автотранспортом до місця їх подальшого зберігання/утилізації, а саме до паспортизованого міського полігону твердих побутових відходів (7-й км Турбівського шосе за межею с. Стадниця).

Проектом «Внесення змін до генерального плану м. Вінниця» передбачена нова одноквартирна та багатоквартирна забудова. Санітарне очищення нових ділянок будівництва має розглядатись як складова частина загальної схеми санітарного очищення міста. Розрахунковий обсяг накопичення твердих побутових відходів та сміття з даних ділянок визначено відповідно до ДБН Б.2.2-12:2019 т.11.2, чинного рішення Вінницької міської ради від 04.06.2020 № 1081 «Про затвердження норм надання послуг з вивезення побутових відходів на території Вінницької міської об'єднаної територіальної громади» і надано в таблиці 75. Проектний обсяг утворення побутових відходів в населеному пункті на розрахунковому етапі згідно з прогнозованою чисельністю населення надано в таблиці 76.

Загальний проектний обсяг твердих побутових відходів, який буде утворено в межі м. Вінниця на розрахунковий строк і який підлягає переробленню/захороненню обраховано в розмірі **17,4** млн. м³ (**2,0** млн. т).

При цьому, обсяги садових відходів від зелених насаджень громадського користування мають компостуватись на території міста, а сміття з удосконаленого покриття доріг використовуватись для формування площин, основ під споруди, рекультивації та ін.

Таблиця 76. Розрахунковий (прогнозований) об'єм утворення ТПВ на ділянках нового будівництва.

Об'єкти утворення твердих побутових відходів	Розрахункова одиниця	Середньорічна норма утворення ТПВ на розрахункову одиницю, м ³	Довгострокова перспектива (понад 10 років – на розрахунковий строк 01.01.2041)			з неї, середньостроковий період (6-10 років)		
			Кількість споживачів	Розрахунковий обсяг утворення ТПВ		Кількість споживачів	Розрахунковий обсяг утворення ТПВ	
				тис. т/рік*	тис. м ³ /рік		тис. т/рік*	тис. м ³ /рік
1.Багатоквартирні будинки з наявністю усіх видів благоустрою	1 мешк.	2,35	85 775	22,6	201,6	31 775	8,4	74,7
2.Одноквартирні будинки з присадибною ділянкою з наявністю усіх видів благоустрою	÷	2,53	6 098	1,7	15,4	2 620	0,7	6,6
3.Великогабаритні, ремонтні, будівельні відходи	÷	0,148	91 873	1,5	13,6	34 395	0,6	5,1
Разом				25,8	230,6		9,7	86,4
Сміття з удосконаленого покриття доріг та площ	1 м ² площі	0,008	1 550 000	7,75	12,4	667 000	3,4	5,4
Садові відходи від зелених насаджень	1 м ² площі	0,008	4 300 000	-	34,4	1 850 000	-	14,8

Таблиця 77. Проектний (прогнозований) обсяг утворення ТПВ у місті Вінниця на довгострокову перспективу (на розрахунковий строк 01.01.2041).

Об'єкти утворення твердих побутових відходів	Розрахункова одиниця	Середньорічна норма утворення ТПВ на розрахункову одиницю, м ³	Кількість споживачів	Розрахунковий обсяг утворення ТПВ	
				тис. т/рік*	тис. м ³ /рік
1.Багатоквартирні будинки з наявністю усіх видів благоустрою	1 мешканець	2,35	333300	87,6	783,0
2.Одноквартирні будинки з присадибною ділянкою з наявністю усіх видів благоустрою	÷	2,53	70000	19,8	177,1
3.Великогабаритні, ремонтні, будівельні відходи	÷	0,148	403300	6,6	59,7
Разом				114,0	1 020,0
Сміття з удосконаленого покриття доріг та площ	1 м ² площі	0,008	5650000	28,3	45,2
Садові відходи від зелених насаджень	1 м ² площі	0,008	6820000	-	54,6

*Розрахунки проведено за орієнтовною середньою щільністю ТПВ – 111,9 кг/м³.

При визначенні перспектив розвитку ділянок підприємств і споруд знешкодження і перероблення твердих побутових відходів, окрім вищенаведених показників, слід брати до уваги обсяги утворення ТПВ у населених пунктах Вінницької МТГ, які були визначені у проекті «Комплексний плану просторового розвитку Вінницької міської територіальної громади» (таблиця 77).

Таблиця 78. Загальний проектний об'єм утворених побутових відходів в населених пунктах Вінницької МТГ на довгострокову перспектив¹

Назва населеного пункту	Розрахунковий об'єм утворення ТПВ	
	тис. т/рік*	тис. м ³ /рік
1. Стадницький старостинський округ		
с. Стадниця	1,87	16,70
с. Великі Крушлинці	0,60	5,40
с. Малі Крушлинці	0,68	6,03
с. Гавришівка	0,71	6,50
2. Вінницько-Хутірський старостинський округ		
с. Вінницькі Хутори	3,76	33,60
с. Писарівка	0,64	5,80
с. Щітки	0,53	4,80
3. Деснянський старостинський округ		
селище Десна	0,41	3,70
Разом	9.2	83.0

На кінець розрахункового строку проектний обсяг твердих побутових відходів, який буде утворено в межах старостинських округів Вінницької МТГ складе 1,4 млн. м³ (0,16 млн. т). При цьому обсяги садових відходів від зелених насаджень громадського користування мають компостуватись на території населених пунктів, а сміття з удосконаленого покриття доріг мають використовуватись для формування площин та ін.

На кінець розрахункового строку загальний обсяг утворення ТПВ в населених пунктах Вінницької МТГ очікується у 18,8 млн. м³ (2,16 млн. т).

Розмір ділянки для захоронення проектних обсягів ТПВ м. Вінниці та населених пунктів Вінницької МТГ впродовж розрахункового строку визначаємо за таблицею 11.3 ДБН Б.2.2-12:2019. За існуючою наразі концепцією та технологічним регламентом процесів у сфері управління відходами, для знешкодження і захоронення ТПВ необхідна ділянка у 65 га, що значно перевищує розмір вільних на даний час ділянок карт міського полігону.

З огляду на вищенаведене, існуюча наразі стратегія управління відходами, яка полягає в збиранні та захороненні ТПВ на ділянках міського сміттєзвалища має бути трансформована у відповідності до положень Закону України «Про управління відходами».

Основними принципами політики у сфері управління відходами наразі мають бути:

¹ *Розрахунки проведено за орієнтовною середньою щільністю ТПВ – 111,9 кг/м³

- запобігання утворенню відходів;
- «забруднювач платить» – це коли утворювач (власник) відходів покриває витрати на запобігання утворенню відходів, їх збирання, перевезення та оброблення, включаючи витрати на створення та утримання об'єктів оброблення відходів;
- територіальна наближеність - оброблення відходів здійснюється на найближчій споруді, установці, або в місці захоронення відходів;
- формування конкурентного середовища у сфері управління.

Впродовж короткострокового періоду реалізації рішень проекту зібрані та доправлені до міського полігону ТПВ тверді побутові відходи сортуються на існуючих потужностях сміттесортувальної лінії з вилученням ресурсоцінних компонентів. Залишковий обсяг ТПВ підлягає захороненню на картах полігону з паралельною реалізацією заходів щодо удосконалення його експлуатації і впорядкування (реконструкції) у відповідності до нормам діючого законодавства. Беручи до уваги технічний стан площини полігону та ступінь її наповнення, наразі необхідно реалізувати основні технічні заходи, щодо підготовки до рекультивації відпрацьованих ділянок карти: стабілізація та планування площин, вдосконалення технології дегазації з використання обробленої газової суміші як вторинного енергетичного ресурсу тощо.

Подальша стратегія управління відходами має передбачати проектування, будівництво та експлуатацію підприємства та споруд промислової переробки твердих побутових відходів: сміттепереробного підприємства, сміттесортувальних / сміттепереробних модульних комплексів, піролізних установок тощо.

Національна стратегія управління відходами визначає вилучення та повторне використання компонентів ТПВ як такі, що мають суттєві позитивні екологічні та економічні наслідки: скорочують обсяги відходів які мають бути знешкодовані на ділянці полігону, зменшують обсяги використання «первинної» сировини в процесі виробництва, ресурс якої є обмеженим, зменшують викид шкідливих речовин у навколишнє середовище. Конкретна схема переробки визначається виходячи з морфологічного складу відходів, бажаного вихідного продукту, тощо. Процес переробки є автоматизованим і відбувається в закритих модулях. Побічний продукт - газ, використовується як для опалення самого модуля, так і може бути джерелом енергопостачання.

У відповідності до таблиці 11.3 ДБН Б.2.2-12:2019 для сортування і промислового перероблення проектного річного обсягу ТПВ необхідна ділянка загальною площею 100,0 га. У відповідності до визначених обсягів відходів, влаштування комплексу промислової переробки ТПВ передбачене на земельній ділянці загальною площею 148,8 га на території Людавської сільської ради Жмеринського району Вінницької області за межами населеного пункту (Північно-Західний кластер згідно з «Регіональним планом управління відходами Вінницької області на період до 2030 року»).

Розміщення окремих сміттесортувальних (сміттєпереробних) ліній також можливе в промислових та комунально-складській зонах в межах міста.

Навіть за найкращих умов сортування та рециклінгу частина відходів має бути захоронена на полігоні або переробляється термічними методами. В разі забезпечення до 2030 році перероблення п'ятдесяти відсотків ТПВ із загального обсягу їх утворення, як того вимагає «Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року», розмір земельної ділянки для знешкодження залишкового обсягу відходів має значно зменшитись, а в разі застосуванні після сортування ТПВ технології глибокого пресування залишків відходів, термін експлуатації полігону може бути подовжено у 2-3 рази.

Розвинені країни з інноваційними економічними системами активно уникають утилізації побутових відходів методом захоронення або спалювання, оскільки дані процеси нерентабельні та завдають шкоди екосистемі. Як ефективний та перспективний спосіб комерційно вигідної переробки ТПВ наразі можна розглядати піроліз.

Даною технологією забезпечується знешкодження та знищення різних видів відходів з дотриманням високого рівня екологічної безпеки. Застосування піролізних установок поки не набуло широкого поширення в Україні. Устаткування вимагає значних первинних капіталовкладень, але дає відчутний економічний та екологічний ефект в процесі експлуатації. Дана технологія полягає в термічному розкладанні відходів у піролізному котлі без доступу кисню. В кінцевому результаті цей процес дозволяє отримати твердий вуглецевий залишок – піровуглець, і легкі сполуки - піролізний газ. Пірогаз утилізують на спеціальних турбінах для отримання електричної енергії, а також застосовують для нагрівання гарячої води, що подається в житлові приміщення. Піровуглець зазвичай брикетують як енергоефективний матеріал або використовують як основу для водовугільного палива.

До інших ефективних напрямків реалізації піровуглецю відноситься виробництво активованого вугілля, різних видів гуми, пластмаси, барвників. Процес піролізу може протікати при різному температурному режимі: за температури не вище 800°C - низькотемпературний піроліз, та у температурному діапазоні 1200-1400°C - високотемпературний піроліз. Перевага другого способу полягає у відсутності необхідності проводити попереднє сортування сировини зі сміття, що надходить в котел, оскільки особливість його роботи допускає використання низькоякісного матеріалу.

Отже, технологія піролізу дає можливість стовідсоткової переробки та повного знищення твердих побутових відходів, включно з органічними без утворення та викидів в атмосферу шкідливих летючих речовин (діоксинів, золи та ін.) з отриманням теплової енергії та продуктів переробки, які затребувані на ринку.

Вибір стратегії керування відходами та відповідних ділянок для розміщення об'єктів поводження з ТПВ здійснюється на подальших стадіях розробки містобудівної документації та після виконання техніко-економічних розрахунків з урахуванням можливості приєднання об'єктів до відповідних інженерних мереж та влаштування санітарно-захисної зони 500 м. згідно з вимогами ДСП №173-96.

Для вирішенні питань поводження з безпритульними тваринами у м. Вінниці створено муніципальний притулок - стаціонарний пункт тимчасового утримання безпритульних тварин Площа земельної ділянки 0,38 га задовольняє вимогам п.11.2.5 ДБН Б.2.2-12:2019. Однак розроблений та затверджений детальний план території «Вул. Стрілецька, 23. Військове містечко 1-МСК.» унеможливило знаходження притулку в межах існуючої ділянки в зв'язку з недотриманням розмірів санітарно-захисної зони. Проектом пропонується вперенесення пункту тимчасового утримання безпритульних тварин з виділенням нової ділянки по вул. Гонти на території ДП 45 «Експериментальний механічний завод», для якої планується зміна цільового призначення. Мінімальна площа ділянки має складати 0,13 га. Таким чином буде забезпечено дотримання відстані в 300 м. від об'єкту до житлових будинків та будівель іншого призначення. Функціонування стаціонарного пункту для тимчасового утримання безпритульних тварин забезпечує тимчасову ізоляцію, стерилізацію, вакцинацію, проведення профілактичних обробок з подальшим поверненням тварин на місце колишнього мешкання (місце відлову) або передачі під опіку. На окремій ділянці площею 0,086 га за межами пункту тимчасового утримання тварин та з дотриманням нормативних розмірів СЗЗ - 300 м., проектом пропонується розташовування та введення в експлуатацію термічного утилізатора з кремаційною піччю, яка має бути обладнана системою очищення димових газів. Кремація загиблих тварин може здійснюватися комунальним підприємством з дотриманням європейських стандартів безпеки для довкілля.

Вивезення рідких відходів мешканців одноквартирної забудови передбачається спецавтотранспортом на каналізаційні очисні споруди за існуючою схемою. Істотне зменшення об'єму рідких відходів, що підлягає вивезенню, очікується із здійсненням максимального охоплення міста мережею централізованої господарчої каналізації.

У діючому регуляторному акті «Правила благоустрою території Вінницької міської об'єднаної територіальної громади» (рішення 52 сесії 7 скликання Вінницької міської ради від 22.05.2020 №225), передбачено механізм впровадження сортування побутових відходів, яке має здійснюватися власниками відходів у відповідності до нормативно-правових актів та нормативно-технічних документів законодавства у сфері управління відходами.

Організація роздільного збирання побутових відходів здійснюється виконавчими органами органів місцевого самоврядування згідно з методикою роздільного збирання побутових відходів, яка затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства.

Сортування, переробка сміття та рециклінг є ключовими елементами циркулярної економіки та одним із основних етапів поводження з відходами. Перероблення - важливий елемент економіки розвинених країн, оскільки вона дозволяє виробляти нові продукти, використовуючи набагато менше сировини та енергії. Оцінити вагомість заходів для екології довкілля, щодо рециклінгу в системи роздільного збору ТПВ дає змогу проведення аналізу морфологічного складу накопичених відходів.

За даними статистичної звітності (розділ 2 Форма №1-ТПВ) в 2022 році з обсягу твердих побутових відходів, які були доправлені до міського полігону ТПВ переробки зазнали змішані відходи, полімери (плівка, ПЕТ пляшки і коробки, пакети. тощо) та скло. Обсяги неперероблюваного залишку відносно до загального обсягу відходів склали: по змішаним відходам - 95%, по полімерах - 82%, по склу - 87%.

Наведені дані свідчать про нагальну необхідність вдосконалення та інтенсифікації рециклінгу в стратегії управління відходами. Вторинній обробці окрім вищенаведених матеріалів, можуть піддаватись також папір, метал, тощо.

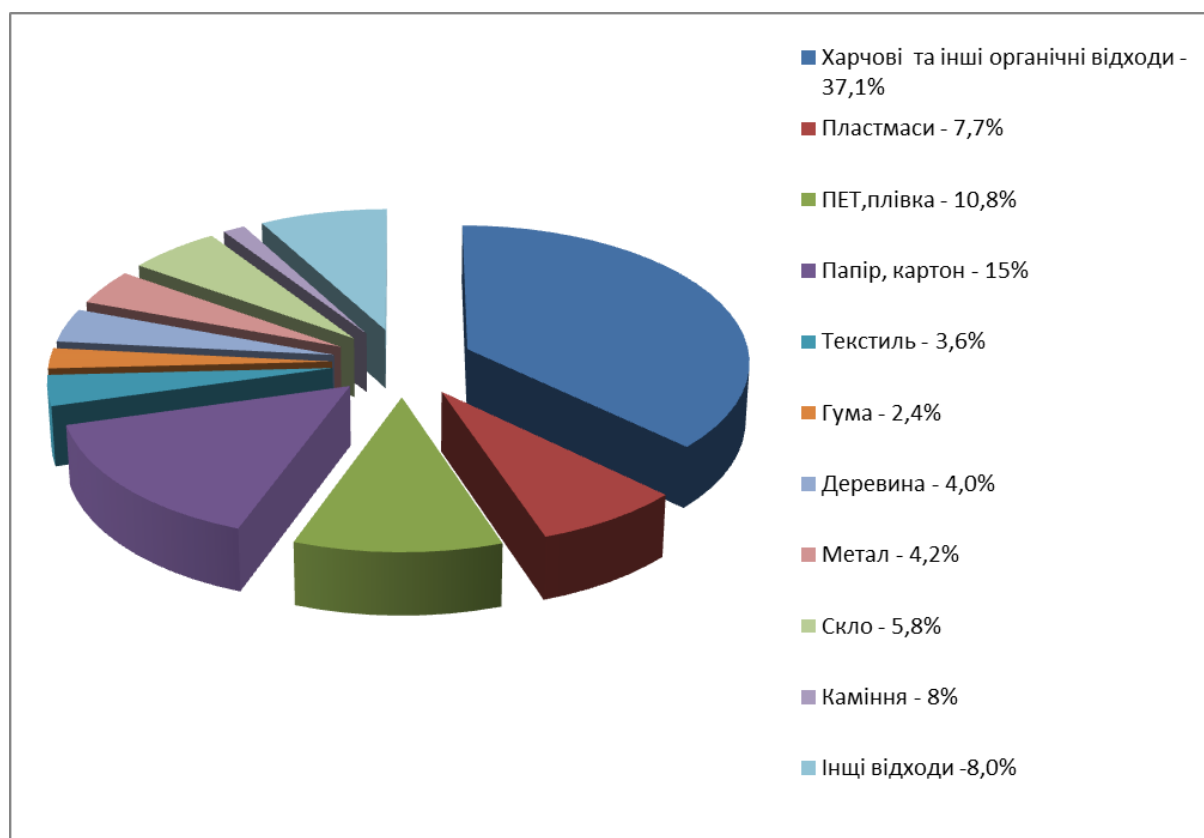

Рис 14. Усереднений морфологічний склад твердих побутових відходів полігону ТПВ Вінницької міської територіальної громади

У 2022 році обсяг надходження на утилізацію паперових відходів склав 13,3 тис.т. (124,8 тис. м³). З даного обсягу придатним до переробки орієнтовно можна вважати 4,5 тис. т. Ресурсні затрати на папір, що виробляється з макулатури, у 2-3 рази менші, ніж при використанні целюлози. Одна тонна макулатури економить 3,0-4,5 м³ деревини або близько 15 дерев. Використання даного обсягу відсортованої макулатури в якості вторинної сировини дозволило б зберегти 14 тис. м³ деревини, або 67,5 тис. дорослих дерев. Окрім цього підприємства з переробки макулатури більш дружні до довкілля.

Відокремити хоча б якусь частину паперової маси для переробки, після того, як вона змішалася з іншим сміттям в загальному сміттевому контейнері – не можливо. Тому вкрай важливо збирати макулатуру окремо.

Полімерні відходи відносяться до III – IV класів небезпеки (малонебезпечні), але неутилізований пластик становить значну загрозу для довкілля, бо з часом виділяє токсичні канцерогенні речовини. Особливо небезпечним пластик стає при загорянні, що робить процес тління сміттєзвалища вкрай небезпечним явищем. В той же час переробка відсортованих полімерів з загального обсягу у 190 тис. м³/12,7 тис.т методом механічного рециклінгу, який наразі активно застосовується в Україні та має в основі фізичне подрібнення сировини, дає змогу отримати кінцевий продукт в якості очищеного подрібненого полімеру - флексу або агломерату. Переробка визначеної кількості полімерних відходів населеного пункту може заощадити 73,3 млн. кВт/год та зберегти 600 тис. м³ води. Після рециклінгу матеріал використовується у виробництві синтетичних волокон, застосовується при будівництві доріг.

Реалізація однієї тони флексу/агломерату приносить близько 10 – 30 тисяч гривень. Дотепер вартість виготовлення пластику з первинних ресурсів залишалась відносно низькою через привабливість цін на нафту, але стала тенденція до зростання вартості природних ресурсів надає вторинна сировина набуватиме дедалі більшого значення для промисловості.

Скло є єдиним пакувальним матеріалом, використання якого може здійснюватися у «закритому циклі». Тобто за умови 100% утилізації та вторинної переробки склобою, на сміттєзвалища не потраплять жодні відходи від скляної упаковки. В 2022 році обсяг склобою в м. Вінниці склав 9,5 тис. т.

Отримання кінцевого продукту при повторному переробленні даних обсягів склобою зменшує енергоємність виробництва на 40%, оскільки склобій перепплавляється при значно меншій температурі ніж первинна сировина. Окрім цього зменшується споживання природних ресурсів (пісок, натрій та вапняк) з якої виготовляють скло та обсяги викидів вуглекислого газу в атмосферу.

Подібні розрахунки, що підтверджують переваги циркуляційної економіки доцільно провести по кожній складовій з обсягу твердих побутових відходів міста для визначити напрямків інвестування коштів.

Наявність якісної вторинної сировини є визначальною для рециклінгу. Сміття з полігонів через його змішану структуру не годиться для переробки, тому визначальною є організація сортування ТПВ на рівні утворювачів відходів, а також впровадження принципу розширеної відповідальності виробника – тобто відповідальність за повний цикл свого пакування.

Порядок проведення процесів перероблення складників ТПВ з метою подальшого використання визначається СОУ ЖКГ 03.09-17:2010, СОУ ЖКГ 03.09-18:2010 та ін. Технології та засоби у сфері санітарного очищення мають розроблятися фахівцями за індивідуальними проектами виходячи з планових цілей та з урахуванням регіональних особливостей.

Клімат Вінниці є помірно континентальним із значною кількістю атмосферних опадів. Статистичний аналіз інструментальних гідрометеоспостережень за останні 10 років демонструє тенденцію до зростання середньорічної температури, що є одним з основних проявів регіональних кліматичних змін в Україні на тлі глобальних процесів потепління. У зв'язку з цим, гостро стоїть необхідність запровадження нових інноваційних тенденцій сортування та збирання твердих побутових відходів, як складової частини заходів з адаптації до змін клімату. Проектом пропонується подальший розвиток системи підземного збирання ТПВ. Це безпечний, екологічний та гігієнічний спосіб збирання та тимчасового зберігання відходів. Оскільки ТПВ зберігаються на глибині, низька температура ґрунту перешкоджає розвитку бактерій. Окрім цього, даний спосіб задовольняє підвищені санітарно-гігієнічні вимоги, дозволяє суттєво економити місце в умовах ущільненої забудови і не завдає шкоди її архітектурній привабливості.

Пропонується розглянути застосування двох систем підземного збирання відходів: підземні контейнерні системи з зовнішнім підйомним пристроєм та систему підземних контейнерів з власним підйомним механізмом. Обидві запропоновані системи дають можливість запровадити дієву схему роздільного збирання відходів. Конструкція контейнерів з зовнішнім підйомним пристроєм запобігає навмисному втручанню ззовні і розкиданню сміття, а відповідно, і забрудненню території довкола. Основна частина контейнеру, в якій накопичується сміття, знаходиться під землею. Кожен такий контейнер оснащується лазерним датчиком заповнення сміттям та GPRS- модемом для диспетчеризації логістики. Це дозволяє вчасно реагувати на наповненість контейнерів та оптимізувати логістику вивозу відходів. Контейнери обладнані системою пожежогасіння на випадок займання сміття. Завдяки своїм розмірам (1500x1500x2520м) і навантаженню, конструкція контейнеру сприяє пресуванню відходів, і таким чином збільшується об'єм збору сміття на встановленому майданчику. Залізобетонний прямокутник виготовляється з бетону класу C25/30 за міцністю на тиск, W6 – за водонепроникністю, F100 – за морозостійкістю (згідно ДСТУ Б В.2.6-156:2010, ДБН В.2.6-98:2009). Зверху залізобетонного прямокутника встановлюється платформа безпеки, що витримує навантаження до 150 кг (масу людини). При підйомі контейнера платформа механічно закривається, що запобігає потраплянню у прямокутник людей, тварин та різноманітних предметів. При вертикальному встановленню контейнера зверху платформи спрацьовують запобіжники, і контейнер опускається на дно прямокутника.

До недоліків даної системи підземних контейнерів необхідно віднести складність експлуатаційного обслуговування, наявність у обслуговуючої фірми спеціальної машини обладнаної маніпулятором, вимоги до відсутності підземних та надземних комунікацій на місці установки контейнерної системи, достатньо високу вартість.

Запропонована конструкція системи підземних контейнерів з власним підйомним механізмом дозволяє використовувати стандартні контейнери обсягом 1,1 м³ та сміттєвози обладнанні ліфтами з заднім завантаженням. Дані підземні контейнерні системи відмінно вирішують проблеми нестачі вільного простору при проектуванні житлових та торговельних комплексів. Вони запобігають несанкціонованому доступу до ТПВ, як правило мають антивандальну конструкцію. Підземна контейнерна система складається з залізобетонного підземного бункеру в якому розміщується підймальна платформа. На платформу встановлюється сміттєві контейнери. Електропостачання електроприводу підйомника передбачається від ВРУ освітлення вулиць. Відведення випадкових стоків з залізобетонного бункеру передбачається здійснювати в каналізаційну мережу. До недоліків даної системи необхідно віднести облаштування спеціального підземного боксу з бетону для встановлення у нього підйомного механізму майданчика, вимоги до відсутності підземних комунікацій на місці установки контейнерної системи, наявність можливості підключення зовнішнього джерела живлення. У відповідності до вимог ДБН Б.2.2-5:2011 при розміщенні підземних контейнерних систем для збирання ТПВ необхідно передбачити можливість зручного проїзду для спецавтотранспорту та розворотних майданчиків.

На підземних і наземних контейнерних майданчиках необхідно забезпечити для маломобільних груп містян безбар'єрний доступ хоча б до одного з контейнерів. Згідно з п.2.9 «Державних санітарних норм і правил утримання територій населених місць» місця розташування контейнерних майданчиків визначаються у складі проектів будівництва житлових та громадських споруд з дотриманням вимог п.2.8 та п.2.10 щодо нормативних відстаней від стін будівель.

Зважаючи на те, що ринок поводження з твердими побутовими відходами є одним з найбільших в світі, та з огляду на започаткування державної стратегії комплексної цифрової трансформації економіки країни, для міста нагально необхідним стає розвиток цифрових технологій у галузі управління відходами з впровадженням смарт-технологій і обладнання. Це може бути виробництво «смарт-систем» для збирання відходів («розумний контейнер»), оснащення автопарку спеціалізованим програмним забезпеченням та датчиками («розумний сміттєвоз»), що дозволить оптимізувати логістичні зв'язки, зменшити тривалість перевезень та заощадити паливо. Необхідно використовувати робототехніку для сортування відходів; запроваджувати інтелектуальні системи переробки і утилізації ТПВ, впроваджувати мобільні додатки та програмне забезпечення для організації системи обліку і аналітики. Для міста доцільно розробити електронні мапи точок збирання опаківання з-під використаних різноманітних товарів широкого вжитку. Мапи дадуть змогу побачити, які саме матеріали приймаються у конкретному пункті та надати прийнятний варіант логістичного маршруту.

Основні заходи щодо розвитку та удосконалення системи поводження з відходами для міста Вінниці на довгострокову перспективу:

- формування та реалізація політики у сфері управління відходами;
- забезпечення розроблення і виконання стратегій, планів, програм у сфері управління відходами;
- забезпечення всіх районів міста централізованим планово-регулярним санітарним очищенням;
- проектування і будівництво підприємств та споруд промислової переробки твердих побутових відходів у відповідності до обраної стратегії розвитку технологій у сфері управління відходами;
- розвиток дієвої системи роздільного збирання ТПВ;
- запровадження та розвиток рециклінгу - як ключового елементу циркулярної економіки;
- збільшення відсотку вторинної переробки паперу до світових показників (наразі до 60%);
- впровадження і розвиток цифрових рішень у сфері управління відходами;
- впровадження геоінформаційної системи у сфері управління відходами.

Першочерговими заходами в рамках стратегії управління відходами впродовж короткострокового та середньострокового етапу є:

- розроблення та затвердження місцевого «Плану управління відходами Вінницької територіальної громади» в розвиток положень «Регіонального плану управління відходами у Вінницькій області»;
- виконання проектно-будівельних робіт щодо забезпечення зовнішнього пожежогасіння ділянки міського полігону ТПВ згідно з положеннями ДБН В. 2.4-2-2005;
- збільшення кількості майданчиків для збору ТПВ з контейнерами, конструкція яких має передбачати можливість роздільного збирання ТПВ;
- впровадження системи роздільного збирання ТПВ для домогосподарств одноквартирної забудови із можливістю компостування органічних відходів на території домогосподарств;
- планове оновлення парку сміттєвозів та контейнерного господарства;
- планове оновлення парку сміттєвозів та контейнерного господарства;
- влаштування майданчиків з підземними контейнерними системами для збирання відходів, конструкція яких має передбачати можливість роздільного збирання ТПВ;

- влаштування майданчиків з контейнерами для великогабаритних відходів. Великогабаритні, ремонтні, небезпечні відходи, відходи зелених насаджень мають збиратись окремо від інших побутових відходів;
- розбудова мережі спеціалізованих комунальних пунктів прийому вторинної сировини із застосуванням прес-компакторів;
- встановлення автоматів для збирання пластикових та алюмінієвих пляшок в місцях тимчасового масового зосередження людей;
- організація ділянки для розміщення та введення в експлуатацію термічного утилізатора загиблих тварин;
- проведення ефективної інформаційної кампанії для формування у містян навичок відповідального ставлення до екології довкілля: зменшення обсягів ТПВ від домогосподарств, роздільне збирання ТПВ, компостування органічних відходів, запобігання виникненню стихійних звалищ шляхом використання тільки тих контейнерних майданчиків, які визначаються схемою санітарного очищення міста;
- надання публічного доступу до узагальнених даних у сфері управління відходами та інформування громадськості про управління відходами.

Управління побутовими відходами в м. Вінниця забезпечується органом місцевого самоврядування згідно з правилами благоустрою населеного пункту, регіональними та місцевими планами управління відходами з метою забезпечення кожному утворювачу побутових відходів надання послуги з управління побутовими відходами.

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ

Показники	Одиниця виміру	01.01.2023 ¹	01.01.2031	01.01.2041
Населення	осіб	369,7	375,7	403,3
Територія, усього	га	25545,00	25545,0	25545,0
житлової забудови, всього	га	4845,60	5018,6	5214,3
багатоквартирної забудови	га	742,58	807,68	934,48
одноквартирної забудови	га	4124,10	4210,9	4279,8
резерву багатоквартирної забудови	га	0		39,2
громадської забудови, всього	га	1019,18		1349,9
резерву громадської забудови	га	0		49,4
спетериторії	га	400,60		400,6
виробничі (промисловості, транспорту та зв'язку)	га	1824,0		2224,4
резерву виробничих	га	0		218,6
індустріальних парків	га	0		80,3
вулиці, площі	га	1674,46		1973,1
кладовища	га	163,55		209,7
рекреаційні (землі відпочинку)	га	116,62		79,0
зелені насадження, всього	га	684,48		1036,0
з них зелені насадження загального користування	га	252,25		512,33
ліси	га	3136,06		3092,6
сільськогосподарські	га	11900,60		8873,5
з них садових ділянок	га	213,40		213,4
відкриті землі (без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом)	га	53,82		53,8
акваторії	га	650,62		650,6
Житловий фонд	тис. м ²	8341,4	9384,6	11036,4
	кількість квартир	141325	156030	179013
Розподіл житлового фонду за видами забудови				
- багатоквартирний	тис. м ²	6298,6	7130,6	8643,6
	кількість квартир	115770	128480	150080
- одноквартирний	тис. м ²	2042,8	2254,0	2392,8
	кількість квартир	25555	27550	28933
середня житлова забезпеченість населення загальною площею	м ² /людину	22,6	25,0	27,4
Вибуття житлового фонду, всього	тис. м ²	—	—	—

¹ Існуючий стан (на 01.01.2023), середньострокова перспектива (на 01.01.2031), довгострокова перспектива (понад 10 років) – розрахунковий строк (на 01.01.2041)

Показники	Одиниця виміру	01.01.2023 ¹	01.01.2031	01.01.2041
Нове житлове будівництво, всього	тис. м ²	—	949,2	2601,0
	кількість квартир	—	13765	36748
- багатоквартирне	тис. м ²	—	832,0	2345,0
	кількість квартир	—	12710	34310
- одноквартирне	тис. м ²	—	117,2	2392,8
	кількість квартир	—	1055	28933
Об'єкти громадського обслуговування:				
заклади дошкільної освіти	місць	10681	—	15861
заклади загальної середньої освіти	місць	38103	—	42523
лікарні (стаціонари усіх типів)	місць	4053	—	4053
поліклінічні заклади	відвід. у зміну	9036	—	9680
пожежні депо, всього	об'єкти	6	—	12
	автомобілі	21	—	54
Вулично-дорожня мережа та міський пасажирський транспорт				
Довжина вулиць і доріг, з них:	км	164,8		214,3
- загальноміського значення	км	79,7		96,0
- районного значення	км	85,1		118,3
Щільність вулиць і доріг	км/км ²	1,41		1,83
- загальноміського значення	км/км ²	0,7		0,9
- районного значення	км/км ²	0,7		1,02
Довжина ліній вуличного громадського транспорту	км	123,6	132,1	152,7
- автобус	км	123,6		152,7
- тролейбус	км	47,0	51,8	51,8
- трамвай	км	19,8	23,3	23,3
Щільність мережі наземного пасажирського транспорту	км/км ²	1,1	1,2	1,3
Загальний рівень автомобілізації	на 1 тис. осіб	217	280	360
Інженерне обладнання				
Водопостачання				
Сумарний відпуск води системою комунального водопроводу	тис. м ³ /добу	54,0	121,0	163,0
Потужність головних споруд питного водопроводу				
- водозаборів	тис. м ³ /добу	260,0	200,0	220,0
- водоочисних споруд	тис. м ³ /добу	200,0	200,0	200,0

Показники	Одиниця виміру	01.01.2023 ¹	01.01.2031	01.01.2041
Каналізація				
Загальне надходження стічних вод	тис.м ³ /добу	66,0	121,0	163,0
Сумарна потужність очисних споруд	тис. м ³ /добу	150,0	150,0	170,0
Електропостачання				
Сумарне споживання електроенергії	МВт	906,35	338,82	1529,07
Потужність джерел покриття електричних навантажень	тис. кВт	д.в.	64,99	264,86
Теплопостачання				
Потужність централізованих джерел тепла, усього	МВт	987,93	820,0	1040,0
Подача тепла, усього	МВт	д.в.	746,04	944,21
Газопостачання				
Споживання газу, усього	млн. м ³ /рік	204,15	564,56	680,04
Інженерна підготовка та благоустрій				
Захист території від затоплення	км	2,0	33,0	—
Ліквідація заболоченостей	га	—	39,3	—
Берегоукріплення	ки	2,0	3,7	—
Протиерозійні заходи	га	—	40,0	—
Протипроадні заходи	га	—	515,8	225,8
Захист від підтоплення	га	42,0	68,0	—
Набережні	км	2,0	4,7	—
Дощова каналізація	км	37,88	220,22	50,38
Очисні споруди дощової каналізації	одиниць	—	49	25
Захист території від затоплення	км	2,0	33,0	—
Санітарне очищення території				
Обсяги твердих побутових відходів, всього	тис. т/рік	92,0	105,0	142,3
Об'єкти поводження з відходами				
— сміттесортувальний комплекс	одиниць	-	-	1
— сміттесортувальна станція	одиниць	1	за розрахунками	
— перевантажувальна станція	одиниць	-	1	1
Загальна потужність сміттєпереробного комплексу	тис. т/рік	-	-	125,0
Полігони				
— кількість	одиниць	1	1	1
— площа	га	16,01	16,01	148,8
Полігони				
— кількість	одиниць	-	-	-
— площа	га	-	-	-

ДОКУМЕНТИ